PHILIPP VANDENBERG

A CINCEA EVANGHELIE

CONSPIRAȚII ÎN SÂNUL BISERICII
IUBIRI ȘI TRĂDĂRI
CRIME MISTERIOASE

– Au să ne vâneze, cum i-au vânat pe Vossius, și pe Guthmann, și pe toți ceilalți, mormăi el ca pentru sine. Și totul, pentru un petic vechi și îngălbenit de hârtie. Este absurd.

– Știi doar că nu este un petic oarecare de hârtie, aminti Anne enervată. Chiar dacă nu știm ce conține, este de o importanță epocală, altfel nu ar depune orficii atâta efort pentru asta.

– Ei bine, există o a cincea evanghelie. Se prea poate ca Noul Testament să primească niște completări din această pricină sau poate că se vor schimba câteva detalii. Dar asta nu justifică agitația pe care a stârnit-o; și mai ales nu justifică faptul că sunt omorâți oameni, doar pentru că știu ceva în legătură cu lucrurile acestea.

– Nu, bineînțeles că nu, strigă Anne, ceea ce îl făcu pe Adrian să-i pună mâna la gură și să îi ceară să fie prudentă, înainte să apuce să continue pe un ton voalat: Cheia misterului se află în numele Barabbas. Câtă vreme nu știm ce este cu numele ăsta, o să tot bâjbâim în beznă.

PHILIPP VANDENBERG

A CINCEA EVANGHELIE

Traducere din limba germană
Ioana Gavriliu-Podborschi

CLASS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VANDENBERG, PHILIPP
A cincea evanghelie / Philipp Vandenberg; trad.:
Ioana Gavriliu-Podborschi. - București: RAO International
Publishing Company, 2007

ISBN 978-973-103-222-1

I. Gavriliu-Podborschi, Ioana (trad.)

821.112.2-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117–119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

PHILIPP VANDENBERG
Das fünfte Evangelium
© 1993, Gustav Lübbe Verlag GmbH,
Bergisch Gladbach

© RAO International Publishing Company, 2006
pentru versiunea în limba română

2007

ISBN 978-973-103-222-1

Feriți-vă de aluatul fariseilor, care este fățărnicia. Că nimic nu este acoperit care să nu se descopere și nimic ascuns care să nu se cunoască. De aceea, câte ați spus la întuneric se vor auzi la lumină; și ceea ce ați vorbit la ureche, în odăi, se va vesti de pe acoperișuri.

LUCA, 12, 1-3

Cuvânt-înainte

În nici un oraș din câte cunosc nu există cimitire la fel de fascinante precum în Paris. Sunt cu totul altfel – aproape vesele, și nu au nimic morbid sau sinistru în ele, așa cum se așteaptă de la cimitirele nemțești. Se pare că francezii aveau pur și simplu mai multă grijă de morții lor și orice copil de școală știe că, de exemplu, Edgar Degas este înhumat în Montmartre, iar Maupassant și Baudelaire, în Montparnasse.

Din Boulevard de Ménilmontant se ajunge în Cimitirul Père-Lachaise – așa se numește cel mai mare și mai frumos cimitir din Paris; un nume neobișnuit, care se trage de la Père Lachaise, confesorul lui Ludovic al XIV-lea. Pe lângă Edith Piaf, Jim Morisson și Simone Signoret, aici se găsesc mormintele lui Molière, Balzac, Chopin, Bizet și Oscar Wilde. Unde anume – ți se spune de către gardian, care are și o hartă la îndemână, pentru câțiva franci.

În zilele frumoase, dar mai ales primăvara și toamna, vine multă lume în pelerinaj la mormintele idolilor lor, aici poți să dai de cei care iau cu sine impresia trecătoare a unei singure vizite și de cei care vin aici în mod regulat, unii chiar zilnic, majoritatea cam la aceeași oră și cu același ritual al unei scurte pomeniri.

Observarea acestor lucruri presupune să vizitezi Cimetière de Père-Lachaise mai multe zile la rând, la aceeași oră – ceea ce am făcut și eu, mai întâi fără motive ascunse și, în orice caz, fără să fi așteptat să mă lovesc de vreo poveste tulburătoare, așa cum mi s-a întâmplat.

În cea de-a doua zi, mi-a atras atenția un bărbat mai în vârstă, arătând totuși bine, stând în fața unui mormânt cu simpla inscripție: „Anne 1920–1971". Acum că privesc în urmă, îmi dau seama că interesul mi-a fost stârnit, de fapt, de acea floare exotică oranj cu

albastru pe care o ținea în mână, și pentru că experiența m-a învățat că în spatele unei flori extraordinare se ascunde, de cele mai multe ori, o istorie extraordinară, am întrevăzut ocazia de a intra pur și simplu în vorbă cu străinul.

Nu mică mi-a fost mirarea când mi-am dat seama că am întâlnit un neamț care trăia în Paris; dar, după aceea, luă o mină de-a dreptul distantă, aproape inabordabilă, în ceea ce privea semnificația acelei flori exotice (era o pasăre-paradis, numită și *strelitzia).* Când întâlnirea noastră se repetă în ziua următoare, situația se răsturnase în așa măsură, încât celălalt începuse să mă iscodească și îi luă ceva timp până să mă creadă că fusesem împins să pun această întrebare doar de o curiozitate scriitoricească și că nu există nici o persoană ascunsă care să mă fi pus pe urmele lui.

Fie și numai purtarea sceptică a bărbatului față de întrebarea mea nevinovată mi-a întărit bănuiala că în spatele micii ceremonii de rutină din Cimetière de Père-Lachaise se putea ascunde mult mai mult decât un gest mișcător. Cu toate că eu mă prezentasem demult celuilalt, nu îi știam numele, dar asta nu mi s-a părut o piedică în a-l invita la masă în hotelul meu – în cazul în care îi permitea timpul. Cu această observație, i-am smuls un surâs și aprecierea că un om de vârsta lui are mult timp și că urma să vină.

Trebuie să recunosc că, pe atunci, nu prea credeam că străinul avea să se țină de promisiune; mai degrabă presupuneam că spusese doar așa, ca să scape de insistențele mele. Cu atât mai mult am fost surprins surprins când bărbatul apăru după cum fusese înțelegerea, la restaurantul din Grand Hotel din arondismentul 9, unde locuiam, și puse pe masă o revistă foarte veche, care mi-a stârnit imediat curiozitatea.

Ca și cum ar fi intenționat să mă tortureze astfel mai tare – ceea ce pe mine, iscoditor cum eram, mă scotea din minți –, el pălăvrăgea încântat despre frumusețile Parisului (din punctul meu de vedere, ăsta era curat sadism) și, de fiecare dată când făceam vreo încercare de a dirija discuția către tema reală, iar își mai amintea de câte un monument care să merite să fie văzut de un străin. Abia mai târziu mi-am dat seama că bărbatul ducea o luptă cu sine însuși dacă să-mi încredințeze povestea lui sau nu.

Eu deja renunțasem să mai sper, când luă revista în mâini fără ocol, o deschise la mijloc și o aruncă pe masă spunând:

– Acesta sunt eu. Sau mai corect: asta eram eu. Sau și mai corect: asta ar fi trebuit să fiu.

Se uită la mine cercetător.

Secundele în care m-am adâncit în ilustrată îi aduseră necunoscutului o vădită mulțumire; îi simțeam privirea îndreptată către mine și simțeam cum îmi urmărește toate mișcările, ca și cum ar fi așteptat o exclamație de uimire. Dar nu se întâmplă nimic de genul acesta. Articolul relata despre un reporter al revistei care murise în războiul cu Algeria și arăta fotografii de când era în viață, precum și imaginea unui cadavru oribil mutilat. Rămăsesem oarecum fără cuvinte.

– Nu veți înțelege, își dădu el cu părerea într-un sfârșit, a durat mult până am priceput și eu. Și cu siguranță că asta e cea mai nebunească poveste pe care ați auzit-o vreodată.

Am răspuns că am fost deja confruntat cu istorii inimaginabile și că lucrurile obișnuite rareori sunt treaba scriitorilor. Și i-am pomenit oaspetelui meu despre acel călugăr invalid din scaunul cu rotile, care îmi povestise istoria vieții lui în urmă cu câțiva ani și care îmi mărturisise cu vorbe cutremurătoare de ce se aruncase cu intenții sinucigașe de la o fereastră a Vaticanului. Aș fi descris această viață a lui în cartea mea, *Conjurația sixtină*, dar, chiar înainte de apariția cărții, invalidul dispăruse din mănăstirea lui, iar abatele afirmase neclintit că acolo nu existase nici un călugăr, deși, am accentuat eu, stătusem față în față cu el timp de mai multe zile.

Ar fi fost mai bine dacă nu aș fi relatat nimic despre asta, pentru că bărbatul începu dintr-odată să se grăbească și fu de părere că, înainte de a fi pregătit să spună totul, trebuie să se mai gândească încă o dată și urma să ne întâlnim a doua zi la cafeneaua La Flore, pe unde treceau, de altfel, mulți scriitori.

Ca să o iau un pic înainte: mi-am băut singur cafeaua în La Flore și trebuie să recunosc că nu m-a mirat câtuși de puțin. Evident că pe necunoscut, confruntat fiind cu perspectiva ca soarta lui să devină proiect de carte, îl părăsise curajul. Dar asta mă întărise în convingerea

că lucrul pe care îl avea de spus bărbatul depășea cu mult soarta personală a unui singur om.

Toate marile secrete ale umanității sunt de origine obscură. Nasul meu îmi spunea că în spatele destinului unui om străin există un asemenea mister. Că era de o semnificație atât de importantă, asta nu puteam încă bănui, și nici faptul că străinul cu floarea-papagal va juca doar un rol secundar. Rolul principal, după cum se poate intui, îl jucase acea femeie din cimitir, despre care nu știam mai nimic, în afară de prenume: Anne.

Totuși, aveam un indiciu – articolul din revistă. O urmă ducea către München, o a doua înapoi către Paris, apoi rezultatele din cercetările mele se suprapuneau. Roma, Grecia și San Diego erau alte popasuri și, încet, aproape treptat, mi-am dat seama de ce avea rețineri străinul în a-mi destăinui povestea lui.

Am vizitat cimitirul încă de vreo câteva ori, dar nu l-am mai întâlnit niciodată pe străin.

Primul capitol

ORFEU ȘI EURIDICE

aducători de moarte

1

Împrejurul ei era totul alb și, ca și cum pereții albi, podelele albe, ușile de un alb lucios ca oglinda și tuburile orbitoare de neon de pe tavan i-ar fi pricinuit durere, Anne își îngropă fața în mâini. Nu înțelegea nimic. Auzise numai cuvântul „comă" și faptul că este într-o stare proastă. O ființă de sex incert, în halat alb, o țintuise pe scaunul acesta și o lămuri, cu siguranța unei stewardese care face cunoscute prevederile în caz de accident, că medicii făceau tot ce le stătea în putință, că putea să dureze și că ar fi bine să completeze formularul și să-l semneze.

Foaia era pe jos, lângă ea. Din când în când, se deschidea câte una dintre ușile lucioase. Tălpi de cauciuc plescăiau pe culoarul lung și dispăreau după o altă ușă. De undeva pătrundea ritmul unei mașinării cu zgomot înfundat; mirosea a fenol, iar căldura era aproape insuportabilă.

Anne își ridică privirile, trase adânc aer în piept, își descheie mantoul subțire, se rezemă de spătar cu ochii închiși și își încrucișă brațele. Buzele îi tremurau și simțea o durere pe care nu o putea localiza; bănuia că viața i se făcuse praf și pulbere și îi veneau în minte gânduri din copilărie, când uneori și-ar fi dorit ca o vrăjitorie să o facă să uite câte o experiență și totul să fie ca mai înainte.

Nu se gândise niciodată la cum ar fi dacă unuia dintre ei i s-ar întâmpla ceva. Îl iubea pe Guido și cine iubește nu se gândește la sfârșit; dar acum își dădea seama de absurdul acestei atitudini. Ea pur și simplu nu era pregătită pentru un apel ca acesta:

– Ne pare rău, trebuie să vă informăm asupra unei situații foarte neplăcute. Soțul dumneavoastră a avut un accident grav. Pregătiți-vă pentru ce e mai rău.

Ca în vis, Anne fugise la clinică. Nu știa pe ce drum ajunsese aici, unde parcase mașina; era incapabilă să ducă vreun gând la bun sfârșit. Strigase către două sau trei halate albe: „Terapie intensivă?" și aterizase în cele din urmă aici, pe acest coridor cu lumină orbitoare, unde timpul părea fără sfârșit.

Se sperie când conștientiză gândurile în care se făcea că aranjase deja casa ca nouă, vânduse magazinul de antichități și luase decizia de a face pentru prima dată o călătorie în jurul lumii – ca să se poată distanța. Guido nu s-ar fi urnit niciodată din loc dacă era vorba despre o călătorie în jurul lumii. Ura să tot zboare cu avionul.

Dumnezeule! Anne sări în picioare, se rușină de ideile acestea și începu să străbată coridorul în sus și în jos, cu mâinile în buzunare. Zelul relaxat cu care alunecau pe lângă ea oamenii în halate, fără a-i arunca măcar o privire, avea un efect provocator și nu ar fi lipsit mult până ce Anne să treacă pe lângă una dintre asistentele ocupate și să-i strige că era vorba despre viața soțului ei, în caz că nu înțelegea asta.

Totuși nu se ajunse la asta, deoarece în același moment ieși de după o ușă un bărbat uscățiv cu ochelari murdari, fără ramă.

În timp ce se apropia de Anne, își făcea de lucru cu șnururile unei măști verzi pentru nas și gură, care îi atârna de după gât, apoi se șterse cu brațul peste frunte.

– Doamna von Seydlitz? întrebă el pierdut.

Anne simțea cum i se măresc ochii, cum îi pulsa în cap sângele. Îi bubuiau urechile. Chipul medicului nu trăda nici o neliniște.

– Da, accentuă Anne ușor.

Gâtlejul îi era uscat și aspru.

Medicul se prezentă, dar chiar în timp ce își spunea numele, intonația i se schimbă și se descompuse în tonul tărăgănat al unei bocitoare. Rostise vorbele următoare deja de multe ori:

– Îmi pare rău. Tot ajutorul a fost tardiv pentru soțul dumneavoastră. În această situație ar putea să vă consoleze puțin dacă vă spun că poate este mai bine așa. Soțul dumneavoastră nu și-ar mai fi revenit niciodată, probabil. Leziunile craniene erau prea grave.

Anne reuși să-și dea seama că medicul îi întinde mâna, dar, în furia ei neputincioasă, se întoarse și plecă. Mort. Înțelegea pentru prima dată caracterul definitiv al acestui cuvânt.

În lift mirosea a bucătărie, ca în toate ascensoarele de spital. Dezgustată, o luă la goană, de îndată ce se deschiseră ușile.

Luă un taxi către casă. Nu era în stare să se așeze singură la volan. Șoferului îi întinse o bancnotă, fără să-i spună un cuvânt, apoi dispăru în locuință. Dintr-o dată, toate i se părură străine, reci și respingătoare. Își scoase pantofii, urcă în grabă treptele spre dormitor și se prăbuși în pat. Apoi plânse, în cele din urmă.

Asta se întâmpla pe 15 septembrie 1961. Trei zile mai târziu, Guido von Seydlitz fu înhumat în cimitirul Wald. În ziua următoare începură – haideți să le numim așa – ciudățeniile.

2

Pentru ca Anne von Seydlitz să nu apară într-o lumină nefavorabilă de la bun început, ceea ce nu ar putea decât să strice adevăratul sens al povestirii, trebuie mai întâi să spunem câteva cuvinte despre această doamnă. Anne Seydlitz nu folosise niciodată particula nobiliară „de“, primită de la soțul ei prin căsătorie. Poate că titlul ar fi putut să-i fie de folos ocazional soțului ei, dar Anne mai degrabă se amuza de titlurile de noblețe acordate orișicui prin secolul al XIX-lea. Pe atunci, afaceriștii merituoși erau ridicați la rang de nobil, de la o zi la alta, iar acest proces îndoielnic scoase în față stirpe atât de neobișnuite precum cele de Müller[1] sau de Meyer[2].

[1] „Morar“ (în germ. în orig.)
[2] „Fermier sau majordom“ (în germ. în orig.)

Anne dispunea îndeajuns de sentimentul propriei valori, ca să treacă prin viață ca „doamna Seydlitz", pentru că educația și o anume frumusețe rezervată se îmbinaseră în ființa ei într-un mod atât de fascinant, încât oriunde își făcea apariția, era punctul de atracție. Ca orice persoană care nu suferă din cauza propriei inteligențe, ci trage foloase de pe urma ei, Anne avea spirit, iar strengăriile ei deveneau adesea subiectul monden al zilei. Cocheta cu plăcere cu vârsta ei de fix patruzeci de ani, mărturisind că se afla, mai nou, în cel de-al cincilea deceniu de viață.

Firește că resimțise din greu moartea soțului și tocmai când începuse să treacă prin filtrul rațiunii suferința care o lovise pe neașteptate, o sunară de la clinică spunându-i că putea să ridice obiectele rămase de pe urma soțului ei.

Cu toate că nu-i venea ușor, Anne dădu curs acestei solicitări în aceeași zi. O soră îi predă, contra unui bon, un sac de plastic lipit, care pe lângă piesele vestimentare aparținând lui Guido, conținea ceasul lui și portofelul. Cu ocazia asta află mai degrabă în treacăt că Guido nu era singur în mașină în momentul accidentului.

– Doamna de pe scaunul din dreapta șoferului a scăpat doar cu leziuni ușoare. A fost externată astăzi.

– Doamna de pe scaunul din dreapta?

Anne von Seydlitz se încruntă, un semn inconfundabil al tulburării interioare.

Sora se arătă uimită de faptul că doamna von Seydlitz nu știa nimic despre femeia de pe scaunul din dreapta, devenind chiar bănuitoare și cerându-i o părere și medicului-șef, înainte de a-i dezvălui numele. Anne îl recunoscu pe medicul care îi anunțase decesul și consideră potrivit să se scuze pentru purtarea ei.

Doctorul spuse că atitudinea ei nu era ieșită din comun, date fiind circumstanțele, considerând-o destul de normală. Totuși, Anne reuși abia după negocieri insistente să afle numele și adresa femeii din dreapta șoferului.

Nu o cunoștea pe femeie. Și oricum, în primul rînd, pentru ea conta să afle mai mult despre împrejurările accidentului.

În acest scop, luă legătura cu poliția. Acolo află că mașina fusese ocupată de două persoane, un bărbat și o femeie. La kilometrul 7,5 de pe autostrada München-Berlin ieșise de pe carosabil, rostogolindu-se de mai multe ori peste un povârniș, și se oprise cu roțile în sus. Era clar că femeia supraviețuise nenorocirii numai din cauză că fusese aruncată din autovehicul, în timpul rostogolirii acestuia. Pentru a elucida cauzele accidentului, se cercetau resturile mașinii, dar asta putea să dureze.

– Pot să văd mașina? întrebă Anne.

– Firește, dacă suportați așa ceva.

Hala din nordul orașului avea spațiu pentru mai bine de douăzeci de mașini avariate și cel puțin tot atât de multe stăteau în spațiul liber dimprejur, erau automobile lovite, ferfenițite, arse, care aveau legătură cu soarta unor oameni.

Cu toate că își propusese să rămână rece și calmă, la vederea resturilor mașinii, Anne începu să tremure din tot corpul și trecu destul de mult timp până când îndrăzni să se apropie. Panoul pentru ceasurile de bord era îndoit la mijloc. Pe partea stângă se vedeau urme de sânge. Parbrizul și geamul din spate zăceau în bucăți pe scaunele deformate de lovituri. Din radiator se putea distinge doar jumătate. Capota portbagajului era deschisă; nu se mai putea închide. Mirosea a benzină, a ulei și a material sintetic ars.

Aproape cu evlavie, Anne ocoli vehiculului distrus, când îi căzură privirile pe o geantă pentru acte, din portbagaj. Ofițerul de poliție care o însoțea dădu din cap, fiind de acord să o ia – și pescui geanta de piele.

– Dar asta nu este geanta soțului meu! strigă Anne și se trase un pas înapoi. Făcu o mișcare de parcă omul îi pusese sub nas un animal dezgustător.

– Atunci înseamnă că aparține doamnei de pe scaunul din dreapta șoferului, fu de părere ofițerul de poliție, ca să o liniștească.

El nu înțelegea tulburarea femeii.

– Dar unde este geanta diplomat a soțului meu? Avea la el o geantă diplomat maro, cu monograma G.d.S. pe partea de deasupra.

Polițistul ridică din umeri.

– Sunteți sigură?

– Foarte sigură, răspunse Anne, și spuse, după un moment de gândire: dați-o încoace!

Puse geanta pe capota mașinii avariate, încercă fără îndemânare la încuietori și deschise partea de sus. Conținutul – lenjerie de corp (în treacăt fie spus, nu de cea mai bună calitate), cosmetice și țigări – aparținea, fără îndoială, femeii.

– Pot să o iau cu mine? întrebă Anne.

– Desigur, rșspunse ofițerul de poliție.

Închise geanta cu zgomot și plecă.

3

Tristețea nespusă, durerea și golul pe care le provocase moartea lui Guido păreau că fuseseră luate de val; într-adevăr, trecea printr-o metamorfoză neobișnuită a sentimentelor: durerea, care se disipează abia după câțiva ani, se prefăcea, în cazul lui Anne, în amărăciune; de la o oră la alta și dintr-odată simți chiar ură împotriva omului pe care îl înmormântase în ziua precedentă. Zece ani de căsnicie – o presupusă fericire – se surpaseră într-o clipită ca o clădire dărăpănată, sub forța buldozerului. Se simțea ca și cum și-ar fi pierdut soțul de două ori, o dată înainte cu câteva zile, și după aceea, acum.

Pe drumul spre casă, pe care Anne îl făcuse într-un taxi, amintirile, gândurile și trăirile deveniseră vii și acum aveau brusc un sens. Mâna stângă i se înțepenise cu pumnul strâns pe geanta străină, ca și cum și-ar fi adunat forțele pentru un atac teribil. Cu cealaltă scotoci în mantou după petecul de hârtie pe care i-l dăduse medicul la clinică: Hanna Luise Donat, Hohenzollern-Ring numărul 17.

Anne își mușcă buza de jos. Apoi îi întinse taximetristului hârtia.

– Duceți-mă la Hohenzollern-Ring numărul 17.

Casa din estul orașului nu era cel mai grozav loc în care să te duci, dar dădea impresia, după cât se putea vedea în amurg, că este o construcție bine îngrijită. Poarta de fier, vopsită în gri, a zidului grădinii avea pe ea o plăcuță de metal ovală, fără nume. Anne nu șovăi nici o clipă. Apăsă pe butonul soneriei. În interiorul casei, care

se afla la câțiva pași distanță, erau aprinse luminile, și la scurt timp apăru în ușă un bărbat mic de statură și grăsuț.

– Aici locuiește Hanna Luise Donat? îi strigă Anne bărbatului.

Acesta îi veni în întâmpinare cu o cheie, fără să-i răspundă, îi deschise poarta gri a grădinii, întinse mâna cu un arătător de la care lipsea falanga superioară și spuse în timp ce făcea plecăciuni cu o politețe stângace:

– Donat. Doriți să mergeți la soția mea. Vă rog!

Promptitudinea cu care bărbatul o lăsase pe Anne să intre, fără să o întrebe măcar ce dorește, o uimi de-a dreptul, dar, furioasă cum era, trecu peste asta, pentru că pe moment nu știa decât una și bună: că dorea să o vadă pe această femeie.

Donat o invită pe Anne într-o cameră mobilată modest, cu două dulapuri vechi și cu un tablou măreț de la începutul secolului:

– Așteptați un minut, vă rog!

Dispăru în spatele uneia dintre ușile înalte, vopsite în culori deschise. Se întoarse după un timp, ținu ușa deschisă și o invită înăuntru.

Firește că Anne avea o idee preconcepută despre femeia pe care urma să o întâlnească în această cameră. Se aștepta la o femeie ușoară, cu părul în coc tapat și cu buze rujate țipător, rotofeie în anumite locuri, așa cum îți imaginezi pe una care se încurcă cu un bărbat însurat, și, cu această imagine în minte, furia ei crescu.

Își imaginase în detaliu întâlnirea și își promisese să rămână liniștită, rece și cinică, pentru că numai așa putea să o rănească pe femeia necunoscută. „Sunt Anne von Seydlitz – ar fi vrut ea să spună –, soția"; și dorise dintotdeauna să o cunoască pe dama cu care Guido își petrecuse așa-zisele delegații. Dorea să o invite să ia îmbrăcămintea pătată de sânge a soțului ei, așa, ca amintire. Dar se întâmplă cu totul altfel.

În mijlocul încăperii, ascunsă printre plante ornamentale, se afla o femeie chiar de aceeași vârstă cu ea. Toate mișcările pe care se vedea că i le refuza corpul de la gât în jos i se reflectau în chipul ei frumos.

– Eu sunt Hanna Luise Donat, spuse prietenos femeia din scaunul cu rotile și, cu o ușoară aplecare a capului, îi făcu semn musafirei să se apropie.

Anne stătea ca încremenită. Ea, care de altfel niciodată nu dusese lipsă de replici, nu mai avea cuvinte în acest moment imprevizibil. Așa că femeia invalidă, vădit obișnuită cu situații ca aceasta, spuse cu o voce deosebit de liniștită:

– Dar luați loc, vă rog!

Și după încă un moment în care nu se întâmplă nimic adăugă, de această dată ceva mai pătrunzător:

– Nu doriți să-mi spuneți ce vă aduce la mine, doamnă...

– Seydlitz, completă Anne. Nu era în stare să-și controleze tulburarea; scotoci în buzunarul mantoului, scoase bucata de hârtie și citi de pe ea, ceea ce părea amuzant într-un fel, în această situație: Hanna Luise Donat, Hohenzollern-Ring numărul 17.

– Așa e, aprobă femeia din scaunul cu rotile, iar bărbatul se duse în spatele ei și o aduse pe invalidă mai aproape de musafiră.

Anne îngăimă câteva cuvinte drept scuză: se pare că s-a lăsat înșelată de o greșeală; la clinică i se dăduseră acest nume și această adresă – o femeie cu același nume se aflase în mașina accidentată a soțului ei și fusese externată după trei zile de stat la clinică.

– Această confuzie, dădu bărbatul de înțeles, poate fi ușor clarificată de soțul dumneavoastră.

– Este mort, conchise Anne sec.

– Mă scuzați, îmi pare rău, nu aveam de unde să știu, spuse el.

Anne dădu din cap că înțelege. Oricum ar fi reconsiderat situația, această femeie nu putea fi nici persoana lângă care conducea soțul ei și nici pacienta de la clinică. Dar în timp ce resimțea situația ca fiind misterioasă, ca să nu spunem înfricoșătoare, cei doi se arătau extrem de interesați de cele petrecute în ultimele zile. Mai înainte ca Anne să se complice cu o lungă discuție lămuritoare, îi puse bărbatului geanta în mână și se despărțiră mai repede decât ar fi permis normele de politețe.

4

Anne nu își găsi somnul în această noapte. Bântui prin casa cea mare, ca o stafie în căutarea zadarnică a propriului suflet. Se așeză, îmbrăcată în capotul alb și lung, pe scara care ducea către dormitorul

ei și încercă să găsească un sens celor întâmplate. Uneori credea că visează; apoi trase cu urechea la zgomotele îndepărtate ale nopții. Se aștepta să se audă din clipă-n clipă cheia în broască și Guido să intre în casă, așa cum făcea dintotdeauna, dar nu se întâmplă nimic, iar delirul ei atinse repede acel grad de nebunie în care amăgirile nu se mai disting de adevăr.

Anne se sperie când își dădu seama cum stătea în fața ușii de la dormitorul lui Guido, cum bătea cu palma în tocul ușii și își făcea soțul afemeiat, și-i arunca și alte vorbe de ocară, ca și cum acesta s-ar fi încuiat în cameră.

Întâmplările din ultimele zile o copleșiseră pur și simplu. Scâncind ca un copil, se prăbuși în genunchi în fața ușii și se lăsă pradă furiei. Într-adevăr, lacrimile lui Anne nu erau lacrimi de durere, pentru că își pierduse soțul; Anne plângea de furie – din cauza lui și a nerușinării lui și a propriei naivități, a încrederii oarbe cu care îi răspunsese lui Guido și de care el abuzase într-un mod scandalos.

Datorită spiritului și caracterului ei, Anne putea să facă față, dar ceea ce i se părea insuportabil totuși era imaginea propriei prostii – și asta pentru că Anne von Seydlitz era o femeie extraordinar de inteligentă, care întotdeauna știuse să se folosească cum trebuie de această inteligență. Nu ura nimic mai mult decât prostia, iar acum, că era victima propriei prostii, se ura pe sine însăși.

Lacrimile de furie îi rămâneau lipite de față, ca și cum ar fi fost din sirop. Îi era, de fapt, rușine de sine. Nu putea să-și amintească să fi fost vreodată atât de nestăpânită, nici măcar pe vremea petrecută la orfelinat, când era copil.

În baie se afla sacul de plastic pe care i-l predaseră la clinică. Recunoscu ceasul lui Guido, un Hamilton de aur din anul 1921, anul nașterii lui Guido. Îl achiziționase la o licitație. Pe partea inferioară era gravată o dedicație: *Syd to Sam 1921.* Anne rupse folia, scoase costumul pătat de sânge și întinse pantalonii și sacoul, ca și cum ar fi făcut o paiață. Și cum stătea acolo – costumul lui preferat –, Anne începu să sară în picioarele goale pe haine, de parcă ar fi vrut să-l facă pe Guido să-l doară. Ca și cum ar fi vrut să îl forțeze să facă o confesiune, și bătu cu picioarele ca o sălbatică pe podeaua din baie,

scoțând niște zgomote șuierătoare și repetând același cuvânt: „Trădătorule, trădătorule, trădătorule!“

În dansul ei sălbatic, simți în sacou ceva care îi opune rezistență. În mod neașteptat, Anne scoase la lumină portofelul lui Guido. Respiră adânc și scoase un teanc de bancnote din portofel. Știa ce mai este înăuntru, în rest: cărți de credit și documentele mașinii. Dar, pe când începu să numere mecanic bancnotele, dădu peste un bilet galben. „Opera Germană din Berlin, miercuri, 20 septembrie, ora 19.“

Anne apucă biletul cu degetele mari și arătătoarele de la amândouă mâinile. Guido nu se omora deloc după operă, martor era Dumnezeu. Putea să numere pe degetele de la o mână puținele ocazii când fuseseră împreună la Operă. Pentru Anne, aceasta părea doar dovada despre cum o înșelase Guido. Iar ea făcea parte dintre femeile care pot ierta orice, mai puțin certitudinea că soțul o înșela.

În timp ce îi împrăștia, pe podeaua din baie, conținutul portofelului, ca la un joc de puzzle sau ca într-o pasiență, gândurile începură să i se pună în ordine. Mai înainte se gândise atât de tare la viața dublă a soțului ei, încât nu mai exista nici un răgaz pentru ea: nu va avea nici o clipă de liniște până când nu își va explica asta în toate detaliile.

Ziua, care începuse pe la ora șapte să se furișeze treptat pe fereastră și să se amestece cu galbenul lămpilor de perete, contribui în mare parte la calmarea simțurilor lui Anne. Această alinare nu îi alungă sub nici o formă furia, ci doar îi permise să întrevadă mai bine scopul.

Anne era orice altceva decât o persoană indiscretă; dar se știe că adulterul scoate la iveală trăsături de caracter necunoscute până atunci. În cazul ei se putea spune chiar așa: că tocmai furia ei o salva de la un colaps total.

Pe când încă vorbea la telefon cu cei de la clinică, de unde află, după cum era de așteptat, că femeia din mașina accidentată care se dăduse drept Hanna Luise Donat arăta cu totul altfel decât femeia din scaunul cu rotile, privirea îi căzu pe data înscrisă pe biletul de la Operă: 20 septembrie – azi!

Anne pocni din degete; pentru prima dată în ultimele zile, îi apăru un zâmbet în colțul gurii, un zâmbet scurt și diavolesc. Sigur că speranțele erau reduse, dar cu cât ținea mai mult în mână biletul,

cu atât creștea în ea sentimentul că spectacolul de la Operă putea să o pună pe vreo pistă. Nu putea, pur și simplu, nu voia să-și imagineze că Guido devenise fan al operei peste noapte și că se ducea singur la un spectacol de operă – și, în plus, fără să pomenească un cuvânt despre asta.

5

În avionul spre Berlin, Anne își aminti de vremurile de acum șase, șapte ani, când în mariajul ei intervenise rutina, ceea ce nu era chiar insuportabil, doar în măsura în care părea să nu mai existe nimic incitant în relația ei; nu erau nici dispute, dar nici împăcări; totul mergea – după cum s-ar zice – ca pe roate. Pe atunci, chiar acum șase, șapte ani, se gândise la modul cel mai serios să aibă o aventură cu tânărul voluntar de la firmă, care pusese ochii pe ea de la prima întâlnire. Această dorință, de care este cuprinsă orice femeie ajunsă la o anumită vârstă, o chinui luni la rând; pentru că pe de o parte ar fi tentat-o să își încerce farmecele celor treizeci și cinci de ani ai săi asupra unui tânăr retras, dar deloc lipsit de vino-ncoace, iar pe de altă parte dorea să-l facă pe Guido să observe că putea să atragă foarte bine și alți bărbați, chiar mai tineri.

Pe această cale ocolită, Anne sperase să îi amintească soțului ei că o căsnicie înseamnă mai mult decât muncă, succes și concediu de două ori pe an. În camera din spatele magazinului, unde îl chemase într-o după-amiază liniștită de luni pe Wiguläus – așa îl chema pe tânărul studios – cu intenția de a-l seduce (i se păstrase viu în memorie și faptul că purta lenjerie de corp lila și ciorapi de aceeași culoare) se trezise însă brusc la realitate. În orice caz, când tânărul începuse să o frământe cu mâinile lui albe și zvelte pe sub puloverul ei de cașmir, ca un brutar care frământă aluatul, ea ridicase mâna și îi arsese o palmă răsunătoare băiatului explicîndu-i, pe un ton afectat, așa cum se cuvine din partea unei femei măritate, să nu mai facă niciodată așa ceva și, pe lângă asta, să facă uitat incidentul.

Abia mai târziu pricepuse că această experiență reprezenta clasica victorie a rațiunii asupra sentimentelor, acel tip de victorie care,

după atâția ani, nu mai părea să fi meritat efortul. În cazul descris, dacă ar fi călcat într-adevăr pe alături – ca să evităm respingătoarea exprimare „dacă ar fi întreținut raporturi sexuale“ – atunci ar fi existat un efect mai puternic, presupunând că soțul ei ar fi aflat despre asta și s-ar fi împăcat așa cum era de dorit. Cu atât mai mult o durea că Guido abuzase într-un mod atât de perfid de fidelitatea ei; acum regreta de-a binelea că nu se abandonase tânărului Wiguläus și în loc de asta păstraseră o relație bine pusă la punct, ca în orice căsnicie normală.

Hotelul în care descinsese Anne von Seydlitz (Hotel Kempinski) era lipsit de însemnătate pentru evoluția istoriei, spre deosebire de libretul operei *(Orfeu și Euridice* de Christoph Willibald Gluck); amândouă lucrurile sunt menționate oricum de dragul unei imagini cuprinzătoare. În treacăt fie spus, ea își ocupase locul de la Operă, în stal, rândul al șaptelea, abia în ultima clipă și se miră să găsească în dreapta un domn bărbierit ireproșabil, cu obrajii roșii și cu ochelari fără ramă, căruia îi mai lipsea numai roba ca să fie un predicator, iar la stânga o doamnă în vârstă care ar fi fost fermecătoare dacă nu ar fi mestecat încontinuu niște bomboane de eucalipt.

„Greșeală!“ îi trecu prin minte, în timp ce un castrat firav se chinuia cu o voce de contralto pe post de Orfeu trist. Anne se lăsă învăluită în muzica lui Gluck; într-adevăr, muzica era foarte potrivită cu dispoziția ei, astfel încât nici nu observă că domnul cel aranjat din dreapta ei începuse să o examineze pe furiș.

Poate chiar s-ar fi bucurat de aceste priviri; rămase totuși pe locul ei în pauză, pierdută cu nedumerire în gândurile proprii, până când rândul se umplu, iar roșcovanul din dreapta ei luă loc. Și, în timp ce lunecă ceremonios în fotoliul lui, își întoarse capul într-o parte către ea și spuse, abia deschizând buzele:

– Pe locul acesta îl așteptam pe Guido von Seydlitz. Cine sunteți dumneavoastră?

Anne tăcu. Dar nu îi venea deloc ușor să tacă. Trebuia acum să chibzuiască fiecare cuvânt în parte. Și să nu facă nici o greșeală! La observația necunoscutului, Anne nu găsi nici o explicație. Probabil

că îl cunoștea pe Guido. Ce dorea de la el, aici, la Operă? Ce legătură avea cu misterioasa femeie din mașina accidentată?

Putea să se lepede de Guido și să spună că a cumpărat biletul de la un necunoscut din fața intrării, însă asta ar fi însemnat că nu mai exista nici o șansă de a descifra enigma. Iar acum, că situația părea și mai confuză decât înainte, dorea să știe doar un lucru: ce se petrecuse în spatele ei?

După ce îl scrutase cu privirea îndelung, într-un mod sfidător, Anne răspunse cu un calm forțat la întrebarea care i se pusese:

– Sunt Anne von Seydlitz, soția lui.

Roșcovanul părea că se aștepta la acest răspuns; în orice caz nu dădu impresia că e tulburat; dimpotrivă, părând mai degrabă enervat, pufni pe nas – un obicei pe care Anne nu-l suporta – și o întrebă provocator, ca un funcționar indignat:

– Și ce vești aveți?

În momentul acesta, lui Anne îi era clar că se petrecea ceva despre care nu avea habar. Desigur, nicăieri în lume nu există negustori de obiecte de artă care să nu fi făcut afaceri la limita legalității și mai știa și cîte ceva despre învârtelile soțului ei, care aduceau un profit deloc neînsemnat; dar *știuse* dintotdeauna că afacerile de acest fel se încheiau de obicei la o cină aleasă, într-un restaurant select, și în nici un caz în rândul șapte, la un spectacol de operă.

Acum, firește că ar fi putut spune adevărul: că nu avea nici o bănuială despre nimic, pentru că soțul ei decedase într-un accident, dar i se păru greșit să facă așa ceva și de aceea își propuse să joace rolul cunoscătorului atât cât mergea. Printre însușirile remarcabile ale lui Anne se număra faptul că, în situații neobișnuite – și cum altfel putea fi descrisă aceasta? – putea să-și păstreze calmul. Dacă ceva o făcea să se simtă nesigură, acel ceva era răceala ca de gheață, insensibilitatea la șarmul ei. În acest caz nu stârnise nici o reacție emoțională; simțea asta cu siguranță. Îmbătrânise atât de mult în ultimele zile, ori i se citea mânia pe chip, ca unor Erinii? Necunoscutul încă mai aștepta un răspuns.

– Vești? făcu Anne cu o pretinsă nedumerire.

Și, în timp ce își căuta cuvintele ca un copil care a fost prins cu minciuna, interveni domnul proaspăt bărbierit:

– Înțelegerea era de jumătate de milion. Nu întindeți coarda! Deci, ce doriți?

În acest moment se stinse lumina, dirijorul păși la pupitru, publicul aplaudă politicos, cortina se ridică, și Orfeu (alto) se îndreptă către Euridice (soprană), lângă care rămase mai bine de douăzeci de minute, fără a se întoarce așa cum cerea libretul. Se ajunsese la niște intenții sinucigașe din partea castratului, care încerca să-și susțină faptele cu ajutorul ariei „Ah, am pierdut-o", dar punerea în practică a intențiilor se lăsă așteptată, iar Anne oricum nu era interesată în mod special de asta. Gândurile i se învârteau în jurul bărbatului ciudat de lângă ea și simțea cum i se formează picături de sudoare pe gât.

Actul al treilea se prelungise interminabil de mult. Avea dificultăți în a sta liniștită, își puse o dată piciorul drept peste cel stâng, după aceea pe cel stâng peste cel drept, își strânse bine între degete poșeta neagră și își imagină cum îi va scânteia fața atunci când se va aprinde lumina. „Să dea Domnul, gândi ea, trebuie să se întâmple ceva", și tot plana deasupra ei întrebarea bărbatului. Simțindu-se încolțită, și pentru că pur și simplu nu știa ce să facă mai departe, șopti:

– Cred că ar trebui să mai negociem...

– Poftim?

– Cred că ar trebui...

– Psst! se auzi din rândul al optulea, iar domnul proaspăt bărbierit, din câte se putea vedea în întuneric, făcu o mișcare împăciuitoare, care putea să însemne că înțelesese foarte bine ce dorea să spună și că șoptise „Poftim?" doar în semn de indignare.

Mai observă, în vreme ce Orfeu și Euridice căzură unul în brațele celuilalt în timp ce cântau, ceea ce în acest spectacol putea fi recunoscut ca semn indubitabil al unui sfârșit apropiat, că necunoscutul scoase un bilet din sacou și mâzgăli cu un pix ceva pe el.

La acordul final se coborî cortina, publicul aplaudă și exact în momentul în care bezna din stal fusese alungată de strălucirile luminoase și pătrunzătoare, bărbatul sări în picioare lângă ea, îi puse în mână cartea de vizită și se înghesui fără menajamente, ca să

iasă din mijlocul rândului de spectatori, mai înainte ca Anne să îl poată urma.

Mai târziu, în foaier, Anne se uită la cartea de vizită, pe care era scris AVIS, firmă de închirieri auto, strada Budapesta numărul 43, în Centrul Europa, ceea ce cu siguranță că nu i-l aducea mai aproape pe fercheșul roșcovan. Anne întoarse cartea de vizită și observă câteva cuvinte scrise inegal, cu o caligrafie de modă veche, pe care, după mai multe încercări, o descifră într-un sfârșit ca fiind: „Mâine, ora 13 – muzeu – Nefertiti – oferta nouă".

La naiba cu tipul ăsta! Bărbatul îi era foarte antipatic. Asta se știe: există oameni pe care îi întâlnești pentru prima dată și nici nu schimbi bine o vorbă cu ei, că și simți o antipatie de nedescris față de ei. Anne ura bărbații roșcovani, care luceau ca un șorici.

Și totuși nu se îndoi nici o secundă că mâine se va duce la întâlnire.

6

Probabil că locul de întâlnire ar fi lăsat pe oricine altcineva pradă unei profunde nedumeriri; ca să nu o mai lungim, Nefertiti era o regină egipteană. Anne von Seydlitz firește că știa că bustul din calcar al lui Nefertiti, celebru în toată lumea, dezgropat de nemți la începutul secolului, fusese expus de la sfârșitul războiului la muzeul din Dahlem. Punctul de întâlnire îi confirmă bănuiala avută de la bun început, aceea că necunoscutul putea avea legătură cu o antichitate prețioasă.

Oamenii de acest tip sunt apreciați de către negustorii de obiecte de artă, fiind gata să plătească orice preț pentru obiectul dorinței lor. În rândul acestei clientele, Anne cunoștea mai mult de un colecționar care, cu toate că se vedea că era înstărit, se îndatorase într-un mod primejdios, numai ca să ajungă în posesia unei comori care i se părea potrivită pentru a-și înnobila colecția.

Ceva asemănător suspecta și în cazul intențiilor necunoscutului și, pentru că se temea să se amestece în treburi ilegale (un soț care o înșela cu alta era în stare să o mintă și în privința afacerilor necurate), luă decizia să-i declare roșcovanului moartea soțului ei, la întâlnirea

de mâine; atunci, el se va vedea nevoit să vorbească fără înconjur și să explice care era lucrul care valora așa de mult pentru el și de ce se întâmplau lucruri atât de ciudate. Așa se gândea ea.

Pe la prânz, toate muzeele din lume sunt pe jumătate goale, iar muzeul din Dahlem nu făcea excepție. Anne îl găsi pe bărbatul de la Operă pierdut în priveliștea mozaicului din podea. Îl recunoscu de departe, cu toate că acum, la lumina zilei și îmbrăcat într-un trenci deschis la culoare, părea cu mult mai tânăr. Stătea acolo cu mâinile încrucișate la spate și se uita fix la mozaic.

Anne se apropie de el din lateral. Bărbatul părea că o observase, dar nu avea nici o intenție de a-și ridica privirile ca să se uite la ea. Pierdut în gânduri, începu brusc să vorbească:

– Acesta este Orfeu cu lira lui, cel care cunoștea tainele divinității, și zâmbi aproape jenat.

Apoi continuă:

– Există multe versiuni despre moartea lui. Una spune că ar fi fost ucis de Zeus cu un fulger, drept pedeapsă pentru faptul că a transmis oamenilor înțelepciunea divină. Credeți-mă, asta este singura versiune corectă.

Anne încremeni; ea își imaginase această întâlnire cu totul altfel și acum el se pornise să-i țină o prelegere despre Orfeu. Orfeu? Nimic din toate acestea nu putea fi coincidență: în seara dinainte, Orfeul lui Gluck, iar acum stătea în fața acestui mozaic și flecărea despre moartea poetului.

După ceva vreme, bărbatul privi în sus, se uită la Anne cercetător, ca un cumpărător către marfă, apoi își încrucișă brațele și începu în această poziție, legănându-se de pe un picior pe celălalt, să vorbească:

– Bun, noi suntem pregătiți să ne majorăm oferta la trei sferturi de milion...

Folosirea pronumelui personal „noi“ o puse pe gânduri pe Anne. Nici un colecționar adevărat nu folosea pronumele „noi“; un colecționar adevărat, cum îl considerase pe roșcovan până acum, știa numai despre „eu“, și pentru prima dată încolți în ea bănuiala că s-ar putea să se fi amestecat în treburile unui serviciu secret. Serviciile

secrete erau, în afară de biserică, singurele instituții care folosesc cuvântul „noi".

– Mă tem, spuse Anne, că vorbim în limbi diferite.

– Nu înțeleg. Vreți să vă exprimați ceva mai clar?

– Asta doream să vă rog eu *pe dumneavoastră.*

Roșcovanul trase aer în piept.

– Dar sunteți doamna von Seydlitz?

– Da. Dar cine sunteți dumneavoastră?

– Asta nu are nici o importanță pentru afacerea noastră; dar dacă vă ajută cu ceva, spuneți-mi Thales.

Nu ajuta la nimic, iar lui Anne i s-ar fi părut prostesc să i se adreseze necunoscutului cu apelativul Thales, cu toate că numele i se potrivea bine, într-un anume sens.

– Mă interesează, începu din nou Thales, mă interesează mai ales un lucru: Unde se găsește pergamentul acum?

Anne făcu față întrebării mimând calmul, cu toate că îi fugeau prin minte mii de lucruri. Ce pergament? Nu avea nici cea mai vagă idee. Ce îi ascunsese Guido? În mod normal, Anne știa despre toate afacerile sau măcar despre cele mai importante. De ce ținuse afacerea în secret față de ea, în mod intenționat? Un pergament pentru trei sferturi de milion?

Făcu dintr-odată câteva conexiuni și bănui de ce dispăruse în incendiu geanta cu acte a lui Guido. Dar ce rol jucase în asta femeia, rămase un mister pentru ea.

Tăcerea ei prelungită îl făcea pe Thales vizibil nervos; în orice caz pufni din nou pe nas într-un mod respingător. Se auzi ca și cum s-ar fi închis ușile la metrou.

– Unde este domnul von Seydlitz? formulă el o a doua întrebare.

– Soțul meu este mort, răspunse Anne reținută, fără să lase să vibreze vreo urmă de tristețe, și se uită drept în ochii roșcovanului.

El se încruntă atât de tare, încât sprâncenele lui stufoase se profilau în afara lentilelor de la ochelari. Nu se putea spune că răspunsul avusese impactul decesului unui om pe care îl cunoștea; mai degrabă părea extrem de dezorientat și îngrijorat în ceea ce privește cursul afacerii proprii. Iar dacă nu era tristețe ceea ce începuse să vibreze

dintr-odată în vocea lui plângăcioasă, atunci era mai degrabă autocompătimire.

– Dar am vorbit la telefon chiar săptămâna trecută. Nu-i posibil!

– Ba da! răspunse Anne sigură.

– Infarct?

– Accident de mașină.

– Îmi pare sincer rău.

– Nu e nici o problemă.

Anne își plecă privirile.

– Ca să anticipez întrebarea dumneavoastră: da, eu voi conduce în continuare firma și tot eu voi fi persoana cu care veți vorbi.

– Înțeleg.

Vocea lui Thales suna resemnat. Era evident că îl prefera pe Guido ca partener de afaceri. Se prea poate ca roșcovanul să nu se fi omorât după femei, din principiu. Se putea deduce asta din înfățișarea lui. Oricum, asta nu făcea decât să-i întărească poziția.

Thales făcu eforturi să reia discuția.

– Ne înțelegeam bine, eu cu soțul dumneavoastră; foarte simpatic, sincer, un afacerist corect.

Cu stânga făcu o mișcare amplă, ca un actor prost, ca să dea de înțeles că poate ar fi fost mult mai bine să se urnească puțin din loc. Părea că face eforturi să păstreze cât mai puțin vizibilă întâlnirea lor.

– Îl cunoșteați pe soțul meu? întrebă Anne în treacăt, în timp ce se uita plictisită la exponatele egiptene de pe ambele părți ale încăperii.

– Cum adică dacă îl cunoșteam, răspunse Thales. Noi purtam tratative.

De ce nu pomenise Guido niciodată numele Thales? Ceva nu se potrivea. Ea, de fapt, intenționase să îi spună adevărul roșcovanului: că nu știa deloc despre ce era vorba și unde se găsește pergamentul pentru care el era gata să cheltuiască o avere; dar după aceea lucrurile luară o cu totul altă întorsătură, pentru că bărbatul începu să vorbească și folosi din nou pronumele personal „noi“:

– Desigur că vă întrebați de ce suntem gata să plătim atâția bani pentru o bucată de pergament cu niște caractere vechi pe ea. Numai dacă vă gândiți la sumă și vă puteți da seama cât de prețioasă este

această piesă pentru noi, iar noi nu vrem să ascundem lucrul acesta. Și nu pot să-mi imaginez că oferă cineva mai mult. Pentru noi este important ca nimeni să nu afle despre pergament ori despre cumpărare și, ca să nu vă facem nici un fel probleme, vrem să rămânem absolut anonimi. Plătim în numerar suma cerută; tranzacția nu trebuie să apară în nici un raport financiar. Ne-am înțeles?

Anne nu înțelegea nicicum. Pricepu doar că ciudatul bărbat de lângă ea era gata să îi plătească trei sferturi de milion pentru un obiect care se presupunea că se găsește în posesia ei și despre care nu avea nici cea mai vagă idee – și care probabil fusese furat.

Thales întrebă cu totul pe neașteptate:

– Ați adus cu dumneavoastră pergamentul? Adică se găsește aici, în Berlin?

– Nu, răspunse Anne, fără să stea pe gânduri, ceea ce era și foarte adevărat.

Răspunsul îl dezamăgi foarte tare pe roșcovan.

– Înțeleg, spuse el cu o expresie de consternare și, cu o iuțeală care pe ea o năuci, făcu o plecăciune politicoasă din cap, de despărțire, și în timp ce se întorcea, mai apucă să spună: Mai vorbim, la revedere.

Spre deosebire de seara precedentă, Anne ar fi putut cu ușurință să-l urmeze, chiar l-ar fi reținut ca să-i pună niște întrebări; însă dură puțin cât se gândi la asta, pentru că nu știa deloc ce dorea de la el.

7

Anne nu mai rămase nici măcar o zi în Berlin. Avea sentimentul inexplicabil că s-ar fi putut întâmpla ceva ieșit din comun. Străzile învăluite în ceață, aburul rău mirositor al canalelor și traficul zgomotos – toate acestea îi dădură brusc impresia unei amenințări. Nu mai avusese niciodată astfel de sentimente pentru că nu existase niciodată vreun motiv pentru așa ceva; doar era o femeie cu picioarele pe pământ și de speriat puteau să o sperie numai rapoartele financiare proaste și fiscul.

Acum însă realiză că se trăsese la o parte atunci când oprise lângă ea o maşină şi că ocolise foarte mult un cerşetor de pe marginea străzii, asta doar pentru că o privea insistent, sperând la ceva. I se părea că totul se învârte în jurul ei, cu toate că evenimentele încă aveau puţin de-a face cu propria-i persoană.

În avionul spre München, care îi rămăsese în minte ca o întâmplare plăcută (fusese mult timp ultima amintire plăcută), deoarece soarele strălucea deasupra norilor şi pentru că avea la dispoziţie un rând întreg de locuri, Anne încercă să găsească o explicaţie oarecare pentru toate cele întâmplate în ultimele zile. Nu găsi nici una. În plus, apărea şi întrebarea dacă accidentul fatal al lui Guido fusese o întâmplare sau dacă îi dăduse cineva o mână de ajutor.

Acasă găsi un bilet roşu cu ştampila poliţiei, lipit pe uşa de la intrare şi cu invitaţia scrisă de mână că trebuie să se prezinte imediat la secţia de poliţie. Se lămuri de-a binelea care era motivul acestei citaţii atunci când deschise uşa casei. Spărgătorii răsturnaseră casa cu susul în jos, forţaseră încuietorile de la dulapuri şi de la comode, împrăştiaseră fără discernământ ce găsiseră înăuntru, aruncaseră cărţile din bibliotecă, dăduseră jos tablourile şi întorseseră până şi covoarele.

Când văzu haosul din faţa sa, Anne se aşeză pe un scaun şi ţipă. Spre uimirea ei, hoţii nu luaseră nici tacâmurile preţioase de argint, nici colecţia de figurine de porţelan; într-adevăr, după o primă evaluare a situaţiei, constată că nu lipsea nimic, nici măcar banii lichizi, câteva sute de mărci, care stăteau ici şi colo pe masa de scris.

Părea să fie clar că aici nu lucraseră nişte hoţi obişnuiţi, ci că fapta lor avea legătură cu blestematul de pergament. Nu avea nici o îndoială că oamenii căutaseră pergamentul prin casă, nu găsiseră nimic şi dispăruseră cu mâna goală. Nişte oameni care sunt gata să plătească trei sferturi de milion pentru un pergament nu pun mâna pe argintărie.

Totuşi, existau câteva inadvertenţe în raţionamentul ei: De ce oamenii negociaseră în Berlin, în timp ce intrau în casă, în München? Sau cum de ştiau de absenţa ei, a lui Anne, dar nu şi despre moartea soţului ei?

La secţia de poliţie află că vecinii reclamaseră spargerea după ce remarcaseră în grădină două figuri suspecte cu lanterne. I se aduse la

cunoștință că în urma examinării mașinii avariate nu s-a observat nici un defect tehnic și nici vreo tamponare; cu alte cuvinte, Guido era singurul vinovat pentru propriul deces, o eroare umană – cea mai rece etichetare posibilă pentru moartea unui om.

Într-un plic, funcționarul îi înmână câteva lucruri mărunte care fuseseră găsite la examinarea mașinii, printre care și o cheie de mult pierdută, de la o cutie poștală, o carte de credit cu o poveste asemănătoare, un stilou stricat și rupt, pe care, din câte își amintea, nu îl văzuse niciodată la Guido și o rolă de film. Lipsea aparatul foto, care stătea întotdeauna în torpedoul mașinii, iar la întrebarea ei referitoare la lipsa acestuia i se răspunse că nu se găsise în mașină nici un aparat de fotografiat.

Într-o situație atât de lipsită de ieșire precum aceasta, care, după toate aparențele, nu avea numai o cauză și un singur motiv: a) Anne dorea totuși să știe cine îl însoțise pe răposatul ei soț în așa-zisele lui delegații; b) o interesa foarte tare unde rămăsese pergamentul – în fond, trei sferturi de milion nu sunt un fleac și c) trebuia să facă lumină în această chestiune, pentru că, fără să fi știut, se implicase mai mult decât i-ar fi făcut plăcere. Într-o astfel de situație aproape metafizică te agăți de orice fir de pai: Anne spera în secret că atunci când va da filmul la developat să descopere instantanee cu iubita soțului ei – doar căuta o confirmare pentru bănuiala proprie. Atunci universul ei s-ar fi pus în ordine, cel puțin în această privință; așa ar fi avut o părere proastă despre Guido și despre bărbați, în general, și poate că ar fi hotărât să se răzbune într-un fel sau altul pe toți aceștia. Tocmai de aceea, Anne von Seydlitz fu în prima fază dezamăgită când primi filmul developat și când zări în locul unor instantanee picante, bune de un un pictorial, niște imagini care cu greu puteau fi mai plicticoase, atât erau de terne, și care totuși, chiar în clipa următoare, o electrizară de parcă ar fi băgat degetele în priză. Se vedeau fotografii cu un document uzat, de treizeci și șase de ori același motiv.

Pergamentul! Anne își puse mâinile la gură. Dacă se uita mai bine la negative, se vedea că pozele fuseseră făcute în mare grabă, în aer liber, cu cineva ținând valorosul obiect în fața aparatului de

fotografiat. Wiguläus, pe care Anne l-a bănuit imediat, negă că ar fi participat când se făcuseră fotografiile, dar confirmă totuși că știe de original pentru că l-a văzut în casa de bani a magazinului, o situație care l-a mirat, având în vedere că în casa de bani erau păstrate numai obiecte de mare valoare, precum podoabele sau obiectele de artă din aur. La întrebarea dacă Guido vorbise vreodată despre pergament, tânărul răspunse că nu; el aflase de existența acestuia doar din registrul de intrări, unde înregistrase achiziția acestuia cu o mie de mărci, așa cum i se spusese.

De fapt, obiectul fusese înregistrat regulamentar ca „pergament copt". La rubrica „proveniență", Anne găsi nota: „Privat". Când văzuse ultima oară pergamentul în casa de bani, Wiguläus nu putea să spună cu siguranță, probabil în ziua dinaintea morții lui Guido von Seydlitz și adăugă, scuzându-se, că nu considerase atât de însemnat pergamentul ca să se intereseze de el. Iar acum dispăruse.

– Dar știai ce reprezintă conținutul pergamentului? întrebă Anne.

– Ah, nu, râse Wiguläus, valoarea documentului cu siguranță că nu se baza pe ceea ce cuprindea el, ci pe vechimea lui. Și, în afară de asta, rândurile erau în multe locuri indescifrabile. Fie numai faptul că fusese oferit pe piața obiectelor de artă te obliga să tragi concluzia că nu prea avea importanță istorică.

Așa că această discuție se termină ca toate discuțiile pe care Anne le avusese de la moartea lui Guido: cu o profundă neîncredere și cu hotărârea fermă de a sonda pe cont propriu misterul din jurul pergamentului. Avea totuși la dispoziție acum mai multe copii de o calitate diferită a imaginii, toate cu originalul de mărimea unei jumătăți de coală de scris și care probabil că spuneau multe unui specialist. În secret, Anne avea o bănuială în legătură cu textul, o bănuială pe care nu o putea motiva în nici un fel: că într-un anume fel moartea lui Guido nu era străină de document.

8

Acum, se instalase acea formă de logică autoproclamată, care pe cei din afară îi face să dea reprobator din cap, dar care celui vizat i se pare atât de convingătoare, încât privește neîncrezător pe orice

sceptic. Sfâșiată de acest fel de neîncredere, Anne începu să caute un expert care să-i explice conținutul pergamentului. Deoarece se temea că i s-ar putea pune întrebări incomode din cauza provenienței și a locului de depozitare a documentului, nu se adresă nici unui expert autorizat pentru arta și istoria coptă, ci apelă la serviciile unui mijlocitor de evaluări cunoscut în oraș, care contra unei sume cash îți făcea rost de specialiști din orice domeniu imaginabil, de cele mai multe ori profesori emeriți pe jumătate orbi sau savanți fără funcții publice, uzați de băutură, care posedau un bagaj de cunoștințe întru totul respectabil și care erau gata să scrie evaluări la dorința solicitanților.

Dr. Werner Rauschenbach făcea parte din ultima categorie. Ocupa o locuință la mansardă de pe strada Canalului, unde casele se distingeau prin aspectul deosebit de dărăpănat, dar și prin chiria mică.

– Atenție pe casa scărilor! o avertizase acesta la telefon pe Anne. Treptele au spărturi și balustrada nu mai ține nici ea mult!

Nu exagerase.

Locuința lui Rauschenbach se dovedi remarcabilă în multe privințe; două lucruri ieșeau în evidență, lucruri pe care Anne nu le văzuse niciodată adunate într-un singur loc: cărțile și sticlele, o combinație deloc ciudată, dar neobișnuită într-o asemenea densitate. Cărțile erau stivuite la perete, cele mai multe fără să fie puse pe etajere, vrafuri de materiale tipărite care ajungeau până la înălțimea genunchiului zăceau aparent în dezordine pe podea, iar între ele sticle, sticle pătrățoase de vin roșu. Singura porțiune liberă de peretele din camera întunecoasă de lucru era ocupată de un poster îngălbenit cu Rita Hayworth, din anii 1940.

Acolo părea că se oprise timpul pentru Rauschenbach; aici își construise lumea lui ideală din alcool și știință, pe care o apăra de bunăvoie în fața oricui îl vizita. Așa că Anne se văzu nevoită să permită revărsarea asupra ei a unei întregi biografii, nu fără a simți compătimire, și asta pentru că istoria arată că, odată ce un om este scos pe linie moartă, abia dacă mai are vreo șansă de a duce o viață normală. De cele mai multe ori, asta începe cu un mariaj ratat, iar în cazul lui Rauschenbach, lucrurile nu stăteau altfel. Dacă alcoolul era

cauza ratării sau ratarea era cauza alcoolizării asta nu reieșea clar din expunerea lui.

Tatăl, din câte fusese nevoită Anne să îl asculte, își pierduse banii pe care îi obținuse ca negustor de postav, la jocurile de noroc la care se tot încăpățânase să participe. El, Werner Rauschenbach, își petrecuse copilăria și adolescența într-un cămin de oameni pioși, motiv pentru care și acum își făcea cruce în fața oricărei biserici și se pleca în fața fiecărui preot. Se căsătorise devreme, mult prea devreme, se corectă el, cu o femeie mai în vârstă, cu rochie albă și frunze verzi de mirt, dar acesta era singurul lucru care amintea de căsătorie. Femeia cheltuia mai mult decât câștiga el – istoricii de artă nu erau neapărat bine plătiți – au urmat datorii, pierderea locului de muncă, divorț, slavă Domnului că nu aveau copii.

În timpul acestei confesiuni biografice, bâzâia pe undeva la un patefon corul sclavilor din Nabucco, ceea ce ar fi fost suportabil, dacă aparatul nu ar fi repetat mereu aceeași placă. Rauschenbach, slab și lung de la natură, cu ochii ieșind din orbite, stătea în timp ce vorbea pe un scaun foarte vechi și scârțâitor, din lemn, și rosti, ca și cum și-ar fi biruit soarta într-un sfârșit, aceste cuvinte:

– La ce vă folosește expertiza, doamnă Seiler?

– Seydlitz, îl corectă politicos Anne și adăugă: E o neînțelegere la mijloc.

Și scoase o fotografie mare dintr-un plic.

– Nu doresc nici o expertiză de la dumneavoastră. Vedeți, aici am copia unui pergament. Aș dori să știu de la dumneavoastră doar despre ce este vorba în cazul acestui obiect, ce conține textul și ce valoare ați atribui originalului?

Rauschenbach luă copia în mână și o examină cu brațele larg deschise. Făcu atunci o față de parcă tocmai băuse oțet.

– O mie, spuse el, fără să-și ia ochii de la fotografie. Cinci sute acum, restul când primiți ce doriți; fără factură.

– De acord, răspunse Anne, care înțelesese repede că un vai-de-lume ca Rauschenbach nu lucra din dragoste pentru artă, ci doar ca să supraviețuiască. Scoase cinci bancnote din poșetă și le puse pe masa de bucătărie vopsită în negru, care servea drept birou.

– Cât timp veți avea nevoie pentru asta?

– Depinde, fu de părere slăbănogul și se duse către singura fereastră de la mansardă, care lumina slab încăperea. Depinde întru totul de ce avem aici. Nu aveți la dispoziție originalul, doamnă Seiler?

– Seydlitz.

Anne lăsa să se înțeleagă că dorește să dea cât mai puține informații despre misteriosul pergament.

– Nu, spuse ea scurt.

– Priceput, mârâi Rauschenbach nemulțumit. Lucruri de furat?

Atunci Anne izbucni:

– Dar, vă rog, domnule doctor Rauschenbach! Pergamentul mi s-a oferit spre vânzare și aș dori să aflu de la dumneavoastră dacă face banii și mai înainte de toate, ce reprezintă. Dar dacă dumneavoastră ezitați...

Anne făcu singurul lucru bun pe care îl putea face în această situație: dădu de înțeles că vrea să își ia înapoi banii și astfel risipi instantaneu toate ezitările omului.

– Nu, nu, strigă acesta, nu mă înțelegeți greșit, dar sunt un om precaut și pur și simplu nu vreau să-mi asum vreun risc. Să nu credeți că n-aș ști că toată lumea care vine la mine are un motiv pentru asta. La urma urmei, profesorul Guthmann este cel mai cunoscut expert. Firește că și dumneavoastră aveți un motiv întemeiat să veniți la mine, dar asta nu trebuie să mă deranjeze, atâta vreme cât totul rămâne între noi – dacă înțelegeți ce vreau să spun, doamnă... Seydlitz.

Totuși, îi reținuse deja numele, se gândi Anne și în același timp își dădu seama că individul ăsta, care era căutat în special de oameni care aveau ceva de ascuns, se preta oricând la șantaj. Gândul o neliniști, dar nici nu apucă bine să-și ducă nefericita idee la capăt, că Rauschenbach începu să vorbească, adâncit în fotografie ca un criminalist:

– Din câte pot eu să-mi dau seama, aici e vorba despre un document copt, dar scrisul este grecesc și e plin de caractere uzuale, fapt tipic pentru copții din primele secole după Hristos. Asta ar însemna – presupunând că pergamentul este autentic și nu un fals, ceea ce pot

să constat numai cu ajutorul originalului – că obiectul este vechi de cel puțin un mileniu jumătate.

Rauschenbach simți că Anne se uita fix la el, înflăcărată, și încercă să-i tempereze de la bun început așteptările.

– Sper să nu vă dezamăgesc dacă vă spun că documentele de acest tip nu sunt deloc rare și, prin urmare, nu sunt nici deosebit de valoroase. Au fost găsite cu toptanul în mănăstiri și în peșteri, cele mai multe fiind documente vechi fără însemnătate, dar și texte biblice și scrieri gnostice. În cazul în care s-au păstrat bine, pentru astfel de pergamente se plătește o mie de mărci, dar această piesă, din câte îmi dau eu seama, nu este un obiect de primă clasă. Știți, doamnă...

– Seydlitz! completă Anne neliniștită.

– Știți, doamnă Seydlitz, nu există mulți colecționari pentru manuscrisele copte, iar muzeele și bibliotecile sunt interesate numai de suluri întregi, mai ales de textele care au legătură unele cu altele, care astfel servesc ca punct de pornire pentru cercetările științifice.

Anne dădu din cap.

– Înțeleg. Prin urmare nu puteți să vă închipuiți că acest pergament – din nou presupunând că este și autentic – ar putea fi un obiect pe care îl doresc în mod deosebit anumite persoane?

Rauschenbach se uită drept la Anne. Părea că îl impresionase formularea ciudată. Încercă să zâmbească.

– Cine știe ce și pentru cine poate deveni un obiect al dorinței? O mie de mărci, spuse el într-un final, în timp ce dădea din cap; mai mult nu aș da pentru asta.

Anne chibzui cum să-i facă celuilalt cunoscută însemnătatea acestui pergament, fără să se trădeze. Desigur că ar fi putut să-i povestească lui Rauschenbach tot ce se întâmplase până atunci, dar se temea că nu o va crede nici o clipă. Și, în afară de asta, îi lipsea încrederea, de aceea îl rugă, dacă putea, să-i traducă textul cât mai exact posibil sau cel puțin să îi redea conținutul.

La care Rauschenbach scoase o sticlă de sub masă și turnă din conținutul ei într-un pahar pântecos.

– Vreți și dumneavoastră un pic? întrebă el mai degrabă absent și așteptându-se ca Anne să refuze, iar după aceea, în timp ce făcea mișcări

distrate, ținând în mâna dreaptă fotografia, începu o lungă explicație despre dificultățile descifrării unor astfel de texte vechi; o copie, și încă una proastă, făcea sarcina și mai anevoioasă. Anne nu știa dacă Rauschenbach era doar prea leneș și dacă voia să facă ușor bani cu o evaluare superficială sau dacă avea un alt motiv să nu aibă de-a face cu textul.

Ca și cum vinul roșu i-ar fi ascuțit simțurile, Rauschenbach păru să-i ghicească gândurile și-i spuse pierdut în document:

– Firește că dumneavoastră credeți că eu vreau doar să-mi fac munca mai ușoară, dar pot să vă liniștesc, vă voi da o traducere, dacă se poate așa ceva, a acestui material. Doar că – și acum dădu din arătătorul întins – să nu vă așteptați la prea multe.

Anne se uită bine la Rauschenbach.

– Credeți-mă, întări acesta, au existat deja codice întregi din timpul copților, pe care nu le-a vrut nimeni. Vreau să vă spun că vestigiile de acest fel nu au nevoie doar să fie descoperite, ci necesită și o muncă științifică din partea celui care le-a găsit, care trebuie să pună totul într-o logică istorică. Știți, un pergament sau un papirus nu e același lucru cu o mumie, o sculptură sau o mască de aur, care îi entuziasmează pe oameni. Una dintre cele mai semnificative descoperiri în această privință, așa-numitul Cod Jung, a rătăcit ani la rând prin lume, înainte să suscite interesul oamenilor de știință. E o poveste incredibilă... dar nu vreau să vă plictisesc.

– O, nu, spuse Anne, nu mă plictisiți deloc.

Nu putea să-și alunge din minte impresia că Rauschenbach făcea eforturi să subestimeze importanța pergamentului ei. Și, în timp ce acesta își umplea paharul și începea să vorbească, Anne se gândea ce motiv ar fi putut avea Rauschenbach pentru comportamentul lui.

– Descoperirea Codului Jung, începu Rauschenbach, a avut loc în anul 1945. Atunci au descoperit felahii egipteni, în ulcioarele de lut dintr-un mormânt vechi, cincisprezece manuscrise copte, cărți cu legături din piele mucegăite, de care părea că nu e nimeni interesat. Le-au vândut pentru o mână de piaștri, la Cairo, unde una dintre aceste cărți a ajuns la muzeu, iar o alta, la un negustor de antichități. Celelalte unsprezece – două fuseseră arse între timp – au dispărut pe niște căi necunoscute și nu au mai fost văzute vreodată. S-au mai

auzit doar zvonuri despre ele. Se pare că au existat diverse motive pentru dezinteresul față de aceste manuscrise voluminoase, dar unul dintre motive fără îndoială că era conținutul gnostic al acestor cărți.

– Puteți să-mi explicați mai în detaliu? spuse Anne.

– Prin gnoză sau gnosticism fiecare înțelege altceva, și asta nu fără motiv. În primele secole după Hristos au existat filozofi și teologi care au început să caute originea și esența omului. Gnosticii care credeau în Biserică, precum Origen sau Clement din Alexandria, doreau astfel să sprijine credința creștină. Gnosticii din afara Bisericii, precum Basilide sau Valentin, au făcut din asta o mistică orientală antică. E clar că unii au devenit dușmanii celorlalți, când au afirmat că lumea ar fi lucrarea îndoielnică a unui spirit creator incomplet și rău. Așadar nimic despre bunul Dumnezeu, care plutește benefic deasupra apelor.

Rauschenbach chicoti ca pentru sine.

– Dar să ne întoarcem la manuscrisele noastre descoperite: negustorul de antichități din Cairo și-a dus codicele în America, în speranța că va găsi acolo un cumpărător și că va obține un preț acceptabil. Zadarnic, după cum s-a dovedit. Nici un colecționar și nici un muzeu nu părea să fie interesat de vechiul manuscris. Câțiva ani mai târziu, obiectul a apărut în Bruxelles. Își schimbase între timp posesorul, iar acesta îl oferea pe piața obiectelor de artă. Un mecena elvețian a achiziționat codicele și l-a dăruit Institutului C.G. Jung din Zürich. Acolo se păstrează și astăzi și poartă denumirea de Codul Jung.

– Și celelalte unsprezece cărți din această descoperire?

– Întortocheată poveste! După descoperirea lor au fost considerate mai întâi pierdute și lumea se temea de ce era mai rău. Însă un coptolog francez, care pusese ochii pe codul păstrat în muzeu, relatase despre manuscris și posibila lui semnificație în fața Academiei de Știință din Paris. Relatarea a apărut într-o revistă din Cairo și după aceea a ieșit la rampă o domnișoară cam trecută, care pretindea că a moștenit de la tatăl ei, un negustor de monede din Cairo, aceste unsprezece coduri și că ar fi dispusă a le vinde muzeului copt. Prețul de cumpărare – 50 000 pfunzi. Era o sumă îndrăzneață, dar era întru totul potrivită valorii obiectelor, că doar acestea cuprindeau câteva

mii de pagini scrise mărunt, în limba coptă și – după cum descoperise profesorul francez între timp – nu mai puțin de patruzeci și opt de scrieri gnostice diferite. Dar oficiilor competente le lipseau banii, iar acum, când cărțile deveniseră cunoscute, existau dintr-odată peste tot în lume persoane interesate de prețioasele piese. Guvernul egiptean a pus capăt totuși acestor lucruri, chiar dacă nici o instituție nu era dispusă să plătească suma cerută, a încuiat cele unsprezece coduri într-o ladă și le-a predat spre păstrare muzeului. Au stat pe acolo timp de șapte ani, s-au făcut tocmeli și târguieli, între timp a izbucnit revoluția, iar egiptenii aveau alte griji. În cele din urmă, proprietara de drept a fost nevoită să deschidă proces pentru creanțe. Acum se știe chiar unde pot fi găsite aceste coduri, dar li se cunoaște doar fragmentar conținutul.

– Cum este posibil? întrebă Anne.

– Pentru asta există multe motive, mai nevinovate și mai puțin nevinovate. Oamenii de știință sunt niște oameni orgolioși. Dacă vreunul se cufundă în studiu, rar se întâmplă să își dea cărțile pe față, iar unii tocmai de aceea lucrează câte o jumătate din viață la un astfel de obiectiv. Copții reprezintă în Egipt o minusculă religie minoritară: religia națională este Islamul, de aceea interesul oficialilor guvernului pentru istoria religiei copte este considerabil redus. Dar mai există un motiv pentru nepublicarea unor astfel de texte, iar acesta este probabil cel mai interesant.

– Mă faceți curioasă, spuse Anne.

– Ei, aceste documente străvechi sunt concepute de oameni foarte înțelepți, care doreau să transmită ceva posterității și care știau ceva despre care masele nici nu aveau habar, așa-zisele secrete ale omenirii.

– Iar dumneavoastră vreți să-mi spuneți că mai există și astăzi astfel de secrete?

Rauschenbach dădu din cap.

– Sunt chiar convins de asta.

Luă paharul de vin roșu, îi dădu peste cap conținutul, cu niște zgomote gâlgâitoare și se șterse la gură cu dosul palmei.

Anne se uita la el. „Dar spuneți în continuare...“, a vrut ea să rostească. Dar tăcu. Mai târziu, era conștientă de asta, se va enerva că

pierduse ocazia, dar, în mod inexplicabil, avea reţineri în a pune alte întrebări; simţea că Rauschenbach nu mai dorea să vorbească şi cu siguranţă că s-ar fi folosit de nişte subterfugii. De aceea reveni la motivul principal pentru care ajunsese acolo şi întrebă:

– Ce credeţi, acest pergament nu ar putea să provină din descoperirea descrisă de dumneavoastră?

– Este imposibil! răspunse acesta, fără să se gândească prea mult, şi, ca şi cum ar fi vrut să se asigure încă o dată, aduse fotografia foarte aproape de ochi.

– Asta e într-adevăr cu totul imposibil.

– Şi de ce sunteţi aşa de sigur?

– Foarte simplu. Pentru că în cazul documentului dumneavoastră este vorba despre un pergament.

– Aşa, şi?

– În cazul manuscriselor pomenite este vorba despre papirusuri. Dar nu trebuie să vă simţiţi dezamăgită. Există destule pergamente care sunt mult mai preţioase decât manuscrisele pe papirusuri, datorită conţinutului lor.

Aşa se termină discuţia. Rauschenbach fu de părere că Anne ar putea să revină în trei zile, iar până atunci se va informa.

Pe drumul spre casă, pe care îl făcu pe jos, căzu pe gânduri din pricina modului ciudat în care se purtase Rauschenbach. Nu îşi imaginase altfel întâlnirea, dar exista ceva care o deranja: inteligentul doctor Rauschenbach vorbise mult prea mult despre textele copte, dar nu scosese nici un cuvânt despre conţinutul pergamentului ei şi nici nu exprimase vreo bănuială, ceea ce era neobişnuit pentru un băutor vorbăreţ ca el.

Anne nu ştia ce ar fi trebuit să înţeleagă din acest comportament. Nici nu era sigură că putea să aibă încredere în evaluarea pe care o aştepta; pe de altă parte, nu găsea nici un motiv pentru care Rauschenbach să îi răspundă într-un mod lipsit de onestitate. Faptul că nu îl simpatiza din cauza modului sordid de trai, pe care el se grăbea să îl pună în seama sorţii sale grele, nu trebuia neapărat să însemne că era un prost specialist sau că era neglijent. La

urma urmei, cele mai multe genii se disting printr-un stil de viață neobișnuit.

9

În următoarele trei zile, Anne încercă să-și pună în ordine ceea ce descoperise și își dădu seama că, acolo unde pur și simplu nu mai știa să pună cap la cap întâmplările, începuse să născocească povești, povești care până la urmă băgau spaima în ea, o spaimă inexplicabilă și teribilă. În aceste scenarii, ea îl întâlnea pe Rauschenbach, care o urmărea ca să intre în posesia misteriosului pergament, și pe Donat, soțul invalidei, care, Dumnezeu știe de ce, înscenase accidentul fatal de mașină, ca într-un roman polițist.

În aceste zile, contrar obiceiurilor ei, începu să bea, mai ales coniac, care la început îi plăcu, dar care, după ce bău prea mult, îi întoarse stomacul pe dos atât de rău, încât trebui să vomeze de mai multe ori. Se disprețuia din cauza asta și nu era în stare să-și dea seama ce se petrecea cu ea. Se simțea ca un fluture tras de un curent de aer, care este împiedicat să zboare în direcția dorită din pricina unei forțe copleșitoare. Parcă era atrasă de vârtejul unei forțe necunoscute, care o implica tot mai mult în situații inexplicabile, iar ea nu era destul de puternică să iasă din această dilemă. Se gândea să își facă un bagaj sumar, doar cu lucrurile strict necesare, și să plece cu avionul următor în Caraibe, fără a lăsa în urma ei vreo adresă; dar chiar în clipa următoare se făcea că-l întâlnește pe roșcovan, care o aștepta când cobora din avion. Anne suferea de mania persecuției, acea convingere bolnăvicioasă care duce la deformarea obsesivă a unor cuvinte banale sau a unor întâmplări neașteptate, ca și cum totul s-ar referi la persoana proprie.

Dar unde se găsea ieșirea din acest cerc vicios? Cine să nege că în ultimele zile și săptămâni se întâmplaseră lucruri care o făceau să-i fie greu să nu se îndoiască de rațiunea ei? Guido era mort, o femeie misterioasă din mașina lui dispăruse fără urmă, o urmăreau oameni necunoscuți și îi ofereau o avere pentru un obiect care părea să nu valoreze mai mult de câteva sute de mărci. Acestea erau fapte și nu năluciri.

În orice caz, nu îi pică prea bine când trecu pe la Rauschenbach vineri, pe la ora cinci după-amiază, după cum conveniseră. Cumva, locul lui în această casă degradată i se potrivea; îi venea greu să și-l imagineze pe Rauschenbach într-o altfel de casă decât asta. Încă înainte de a apăsa pe butonul uzat al soneriei, asemănătoare unei pâlnii, auzi muzică. De aceea, apăsă mai mult decât se cuvenea pentru un musafir, pentru ca Rauschenbach, adormit de muzică și vin, să nu cumva să nu audă.

Dar el nu reacționa. Nici măcar al doilea sunet, vehement, nu fusese auzit. Anne bătu cu palma în ușă.

– Domnule doctor Rauschenbach! strigă ea indignată. Domnule doctor Rauschenbach, dar deschideți odată!

Zgomotul pe care îl făcuse în acest fel îl puse în mișcare pe administrator, un iugoslav șmecher, cu piciorul țeapăn, ceea ce nu-l împiedica să urce cu celălalt, sănătos, câte două trepte și să ajungă neobișnuit de repede la ultimul etaj.

– Doctorul nu e aici? întrebă el zâmbind.

– Ba da, trebuie să fie acolo, doar se aude muzică! spuse Anne.

Iugoslavul ascultă, își puse urechea la ușa colțuroasă și, așa cum era de așteptat, trase următoarea concluzie:

– Muzică e numa' când e doctorul acasă. Da' poate..., la care gesticulă ca și cum ar fi golit un pahar și făcu din ochi.

Totuși, când administratorul încă mai încerca să dea de înțeles cu pantomima lui că Rauschenbach putea foarte bine să fi pierdut din nou numărul păhărelelor, pe Anne o străfulgeră un gând, ca și cum ar fi fost lovită de trăsnet: dinăuntru răsuna „Ah, am pierdut-o", aria din *Orfeu și Euridice.* Anne puse și ea urechea la ușă; își simțea pulsul în tâmple și nu era nici o îndoială: era aria lui Orfeu!

– Aveți vreo cheie de rezervă? strigă Anne la iugoslav.

Acesta nu-i înțelegea tulburarea. Căută îndelung și calm în buzunar, scoase o cheie veche și mare și i-o întinse doamnei drept sub ochi.

– Cheia administratorului, zise rânjind. Se potrivește oriunde.

– Dar deschideți odată!

Dând din umeri, ceea ce putea foarte bine să însemne că: „Nu știu dacă e bine, dar dacă așa spuneți dumneavoastră...“, băgă în broască cheia diformă, iar Anne năvăli în apartament.

Rauschenbach ședea la biroul lui, cu trunchiul atârnând în afară, cu capul întors într-o parte a suprafeței de scris. Din gura schimonosită într-o grimasă atârna limba, vineție și de o lungime neobișnuită; ochii erau deschiși, dar se putea vedea numai albul lor. La o privire mai atentă, Anne recunoscu urmele închise la culoare de la gâtul lui. Rauschenbach fusese strangulat.

Din gramofon se auzea încă aceeași arie. Când se termina, brațul aparatului era așezat din nou de la capăt, automat, ca de mâna unei stafii, și repeta melodia infinit de tristă.

– Nu! Nu! Nu! strigă Anne și își puse mâinile la amândouă urechile, apoi să năpusti către aparat. Urmă un scrâșnet îngrozitor, și apoi se făcu liniște.

10

În nopțile următoare, Anne nu dormi aproape deloc.

Avea impresia că era o chestiune de câteva secunde până cînd își va pierde cunoștința, câteva secunde față de interminabilele ore ale unei nopți. Încerca spasmodic să își țină ochii deschiși și să se uite fix la tavan, pe care, la intervale neregulate, apăreau luminile mașinilor care treceau pe stradă și care dispăreau din nou după scurta lor procesiune; și asta pentru că, de fiecare dată când închidea ochii, se năpusteau peste ea imaginile care o acaparau ca niște paraziți chinuitori. Ca niște lipitori i se fixau imaginile în memorie și i se păreau atât de clare, încât îi era greu, ba chiar aproape imposibil să facă diferența între fantasme și realitate. Își puse de mai multe ori întrebarea, când era trează, dacă nu e nebună, dacă nu cumva creierul nu îi mai funcționa cum trebuie, dacă erau vise fantasmele incredibile care îi jucau în fața ochilor, vise care îi distruseseră mecanismul de control al rațiunii.

„Poate că tu însăți ai fost în mașina accidentată, începu Anne să-și spună la modul cel mai serios, poate că impactul ți-a defectat creierul

și memoria, poate că treci prin viață fără conștiință și trăiești lucruri din afara realității, poate că starea în care te afli se numește moarte."

În astfel de clipe, încerca din când în când să se ridice în picioare, pentru a-și dovedi că mai are putere asupra ei, însă de fiecare dată încercarea îi dădea greș. Pur și simplu îi lipsea forța de a-și impune voința, ca și cum cineva ar fi pus mâna pe ea și i-ar fi controlat fiecare mișcare și gând. Începu să articuleze cuvinte întregi, iar sunetul vocii ei, răsunând din cauza pereților, avu un efect liniștitor; se trezi din chin și deschise ochii.

„Trebuie – își tot repeta ea – să găsesc adevărul."

Moartea lui Rauschenbach o aduse curând într-o situație neplăcută. În orice caz, trebuia să se supună penibilelor interogatorii. Avea dificultăți în a-l face pe ofițerul de la criminalistică să creadă că nu îl știa absolut deloc pe Rauschenbach și nici tabieturile lui și că îl văzuse înainte de deces o singură dată. Pe lângă asta, Anne nu întrevedea nici o posibilitate de a omite motivul întrevederii ei cu expertul. Conform declarațiilor date polițistului, îi lăsase lui Rauschenbach o copie după un pergament vechi, spre evaluare.

Totuși, contrar așteptărilor, această declarație se dovedi o greșeală cu urmări grave. Asta pentru că, pe de o parte, nu se găsise nici o copie la Rauschenbach și, pe de altă parte, pentru că afirmația conform căreia pergamentul original dispăruse în accidentul de mașină al soțului ei părea misterioasă și puțin credibilă; totuși Anne von Seydlitz nu era considerată suspectă, ci doar un personaj obscur în acest caz.

Cu toate că nu putea găsi nici o legătură între pergament și moartea violentă a lui Rauschenbach, această eventualitate nu trebuia exclusă. Dispariția copiei dădea de înțeles așa ceva și, în orice caz, cu cât se gândea mai mult, cu atât o cuprindea bănuiala că nici Guido nu murise de o moarte naturală. Ca să progreseze, trebuia să cunoască semnificația pergamentului, trebuia să-i înțeleagă valoarea în contextul istoriei artelor sau să ajungă să știe ceva despre conținutul lui.

Anne își aminti în această situație de un om despre care Rauschenbach pomenise mai degrabă fugitiv și care nu îi era necunoscut după nume, însă nu se intersectase cu el până atunci. Cum

zisese Rauschenbach? „La urma urmei, profesorul Guthmann este cel mai cunoscut expert!"

Cu a doua copie, Anne porni către institutul din strada Meiser, o clădire pompoasă din vremea naziștilor, cu scara cu trepte de piatră și balustradă de marmură. La etajul al doilea găsi o intrare cu două uși vopsite în alb, cu numele lui Guthmann pe una din ele, dar plăcuța indica strict că programarea și accesul au loc prin camera 233, precizare pe care Anne o respectă.

11

Profesorii din mediul universitar au de cele mai multe ori aspectul unor domni în vârstă și onorabili, cu burtă și costum închis la culoare, cu tot cu vestă. Guthmann nu se potrivea absolut deloc acestui clișeu. El purta blugi, avea părul de mărime medie, ondulat, și dădea mai degrabă impresia unui asistent prost plătit, decât a unui director de institut. În mijlocul camerei, care avea înălțimea cel puțin dublă față de aceea a clădirilor moderne, se afla o masă lungă și foarte veche, iar pe ea erau împrăștiate cărți deschise, nenumărate pagini scrise și vrafuri de manuscrise care erau legate cu panglici ca pachetele pentru cadouri.

Guthmann trase de sub masă un scaun uzat de lemn, o invită pe Anne să ia loc și întrebă ce o aduce la el. Anne se folosi de aceeași poveste pe care i-o servise și lui Rauschenbach: că i s-a oferit spre cumpărare pergamentul și o interesau valoarea și conținutul.

Guthmann luă hârtia și o examină. Țuguie buzele și își strâmbă fața într-o grimasă, ca și cum ar fi simțit durere. Tăcu.

Sări dintr-odată în picioare, ca și cum ar fi făcut o descoperire înspăimântătoare, cotrobăi printre cărți și manuscrise și scoase o lupă mare, rotundă, se lăsă din nou în scaun și plimbă lupa cu mișcări orizontale, deasupra foii. Din când în când dădu nervos din cap, dar, în clipa următoare, colțurile gurii formară un zâmbet și dădu din cap a înțelegere.

– De unde aveți asta? se interesă Guthmann.

Așa cum era și adevărat, Anne răspunse:

– Nu o am, după care adăugă nesigură: Doar mi s-a oferit.

– Înțeleg, spuse Guthmann, fără să-și dezlipească privirile de pe foaie. Și cam cât costă, dacă pot să vă întreb?

Anne ridică din umeri.

– Trebuie să fac o ofertă.

– Știți, începu profesorul ceremonios, pergamentele copte nu fac deloc o avere, pur și simplu există prea multe pe piață. Valoarea unei astfel de piese este mai puțin determinată de vechime sau de starea în care s-a păstrat și mai degrabă de ceea ce conține textul. Iar acest text nu mi se pare deloc neinteresant. Uitați – Guthmann luă lupa și îi arătă lui Anne un anume rând –, aici văd numele „Barabbas".

– Barabbas?

– O fantomă istorică. Bântuie prin textele copte, precum și în cele evreiești. Textele biblice îl pomenesc ca fiind un răzvrătit. Până și în sulurile de la Marea Moartă este pomenit acest nume, dar fără nici o precizare a semnificației lui. Un coleg pe nume Marc Vossius, care predă la Universitatea din San Diego, California, s-a ocupat cu acest Barabbas jumătate din viață, iar unii îl consideră chiar nebun.

Anne von Seydlitz se trezi dintr-odată de-a binelea.

– Dacă vă înțeleg corect, profesore, există o personalitate istorică pe nume Barabbas, care este de o importanță atât de mare, încât numele îi apare în diferite texte istorice, fără să fi fost posibilă examinarea acestei... fantome?

– Așa este.

– Și acest Barabbas este menționat de pergament?

Guthmann luă din nou lupa în mână, clipi prin lentilă și spuse:

– Cel puțin așa pare.

Anne iscodi în continuare:

– Există mai multe fantome istorice de acest fel?

– O, da, spuse profesorul. Nu oricare dintre ele a fost la fel de bine transmisă precum Iulius Cezar, despre a cărui viață se cunoaște pentru că a scris-o cu mâna lui; pe de altă parte, multe înscrisuri s-au pierdut. Spre exemplu, despre Aristoxenos, elev de-al lui Aristotel, nu știm aproape nimic, cu toate că a fost unul dintre cei mai inteligenți oameni din câți au trăit vreodată. A scris 453 de cărți, dar nu

s-a păstrat nici măcar una singură. Despre Barabbas cunoaștem numai numele și câteva observații despre personalitatea lui.

Pe toată durata convorbirii, Guthmann dădu de înțeles că este extrem de interesat de pergament, iar Anne recunoscu în asta și motivul pentru care profesorul refuzase îndârjit să facă vreo apreciere valorică asupra obiectului. Cam o săptămână întreagă, fu de părere într-un final, atât ar trebui să-i acorde timp. Atât avea nevoie ca să se pună la punct cu textul documentului. Despre onorariu nu se discută absolut nimic.

Anne se simți puțin ușurată după vizita făcută profesorului Guthmann. De ce, asta nu putea să-și explice, dar se simțea întărită în convingerea că pergamentul jucase un rol central în toate ciudățeniile ultimelor zile.

Când ieși din curte pe poarta mare a institutului, pe lângă ea trecu în mare grabă un bărbat pe care avu impresia că îl mai văzuse undeva, dar alungă imediat acest gând. Prea multe imagini, prea mulți oameni se făcea că o întâlneau în fiecare noapte, ca să poată aduna curaj să exprime vreo bănuială.

Pe drumul către casă, căută un bistro pe strada Theresien, unde se puteau mânca paste delicioase stând la măsuțe înalte de marmură. Anne se gândea. Numele Barabbas nu îi mai ieșea din minte.

Noaptea, în timp ce se foia în pat, iar pe tavanul camerei apăreau și dispăreau imagini ca și în nopțile precedente, începu să vorbească tare:

– Barabbas, cine ești? Barabbas, ce vrei de la mine?

Trase cu urechea, temătoare, în noapte, ca nu cumva forța misterioasă, care pricinuise deja atâta rău, să îi răspundă, însă în casa pustie rămase liniște; se auzea regulat doar clopoțelul Westminster al orologiului de la parter.

– Ești nebună, da, ai înnebunit, șopti Anne îmbătată de somn, doar ca să-și facă curaj, apoi căzu din nou în somnolența chinuitoare, care îi amplifica imaginația și îi amețea rațiunea ca un drog. Așa că Anne crezu că soneria telefonului, care o făcu să sară dintr-odată din pat, este doar o închipuire și își apăsă perna peste cap până nu mai auzi nimic.

Probabil, se gândi Anne, când se liniștise din nou, ar trebui mai degrabă să caute un psihiatru, în loc să alerge cu misteriosul pergament de la un coptolog la altul. Dar atunci poate că nu ar mai afla niciodată adevăratul motiv pentru care murise Guido și de ce, peste tot de unde spera o rezolvare, se lovea de un zid al tăcerii.

Și iarăși sună telefonul, cât de necruțător putea să fie un astfel de aparat atunci când cineva doarme. În timp ce își îngropa capul în pernă, îi veni în minte că acest zgomot în nici un caz nu provenea din închipuirea ei, nu, chiar suna.

Bâjbâi în semiîntuneric după receptor și răspunse somnoroasă:

– Alo?

– Doamna von Seydlitz? se auzi de la celălalt capăt al firului.

– Da.

– N-ar trebui, spuse o voce masculină, să mai cercetați pergamentul. E în interesul dumneavoastră.

– Alo! strigă Anne enervată. Alo, cine e acolo?

Receptorul era mort. Închisese.

Lui Anne i se păru că știe vocea, dar nu era sigură dacă era într-adevăr Guthmann. Și dacă era așa, ce motiv putea să aibă profesorul să o sune la ora asta; despre ce dorea să o prevină?

Nu mai rezista să stea în pat. Anne se ridică, se duse în baie, dădu drumul la robinetul de apă rece, ca să-și spele fața, se îmbrăcă în grabă și deschise filtrul de cafea. Aparatul gâlgâi zgomotos apa fierbinte din filtru, ca o broască înaintea perioadei de împerechere. Parfumul care se răspândi avu darul de a o trezi și ea se așeză în fotoliu, ținând ceașca de cafea cu amândouă mâinile.

– Barabbas, își spuse ea încet, Barabbas, și dădu din cap.

Stătu așa zgribulită și privind fix înainte, până la ivirea zorilor – salvarea lui Anne.

12

În situații fără ieșire ca aceasta, există momente în care intensitatea unei viziuni slăbește dintr-odată, clipă în care apare strălucirea unei speranțe, numai bine ca să-ți rezolvi problemele, ca și cum

ți-ar veni o minune în ajutor. Așa i se întâmplă și lui Anne von Seydlitz. Guthmann știa mai multe despre pergament decât lăsase să se înțeleagă la întrevederea lor din ziua precedentă. Gândindu-se la ce fusese înainte, putea să creadă că profesorul știa tot. În calitatea lui de expert în domeniul coptologiei, cu siguranță că știa nu numai textul, ci era informat poate și asupra consecințelor care făceau documentul atât de important.

Să se ducă după profesor la institut și să îl ia la rost nu i se părea lui Anne că se cuvine; pentru că, dacă Guthmann știa mai mult decât recunoscuse, atunci nu ar fi fost ușor să-l facă să vorbească nici la o a doua întâlnire. Dacă dorea să aibă vreo șansă, Anne trebuia să îl ia prin surprindere pe profesor. Intenționa să îl mituiască cu o sumă mai mare, pentru că, după cum arăta, Guthmann dădea impresia că nu i-ar strica niște bani.

Pe la cinci după-amiază, își parcă mașina mai într-o parte, în fața institutului, de unde putea să vadă bine intrarea. Planul ei era să îl rețină pe Guthmann pentru a-l invita să ia cina împreună, iar în timpul acesteia să-i facă o ofertă generoasă, suficient de generoasă, încât să-l facă să vorbească.

După trei ore și mai bine, pe la opt și jumătate, administratorul ieși de după poartă și se pregăti să închidă clădirea. Anne coborî, tăie strada în diagonală și îl întrebă pe portar dacă domnul Guthmann mai era la serviciu. Acesta răspunse că nu mai era nimeni la serviciu, dar se asigură totuși cu un apel telefonic la care nu răspunse nimeni.

Ziua următoare, după o altă noapte nedormită, Anne era în același loc la ora șapte jumătate. Totuși, nici de această dată, așteptarea nu avu vreun rezultat. Guthmann nu apăru. Nu mai vedea nici un motiv să nu îl caute acasă pe profesor. Luă adresa din cartea de telefon: Guthmann, Werner.

Werner Guthmann trăia într-o casă tip, dintr-o suburbie din vest unde prețurile imobilelor erau convenabile. Când sună îi deschise o femeie între două vârste. Părea deranjată. Anne își expuse în detaliu problema; profesorul era singurul om care putea să o ajute să facă progrese. Dar mai înainte să își fi spus istorisirea între ușă și încuietoare, femeia o întrerupse și spuse că îi pare rău că nu poate să o

ajute – soțul ei dispăruse fără urmă de două zile. Poliția era în căutarea lui.

Anne se sperie. Părea că de afurisitul de pergament nu se dezlipește blestemul care o urmărea ca o umbră. Își luă rămas-bun în grabă și, în timp ce se îndrepta către mașină, îi reveni din nou gândul că este complet nebună. Dar chiar în clipa următoare deveni conștientă că avea mintea întreagă, pentru că putea să-și analizeze logic și fără rezerve starea și situația în care se afla. Totuși, părea că asupra ei și a vieții sale apăsa o forță misterioasă, ca o caracatiță care putea să își întindă tentaculele chiar și după o pradă îndepărtată.

Capitolul doi

DANTE ȘI LEONARDO

Secrete încifrate

1

Este o prostie când oamenii afirmă că o persoană care și-a pus capăt zilelor nu era în deplinătatea facultăților mentale. Vossius era atât de conștient, încât – contrar oricăror obiceiuri – îi tot veneau în minte niște cifre, cifre care erau lipsite de orice semnificație pentru el și pentru situația în care se afla. Așa se gândea el cu toată seriozitatea: dacă trebuia să dea douăzeci de franci pe liftul care l-ar duce pe platforma a treia sau dacă ar fi fost mai bine să economisească niște franci și să urce pe jos până la prima platformă. Uitându-se la un plan de lângă ghișeu, descoperi că aceasta era la numai 57 de metri înălțime; dar, ca să te arunci în gol și să mori, ajungea și atâta. Totuși, își spuse că moare o singură dată și că dorea să mai vadă încă o dată Parisul de sus, de la o înălțime de trei sute de metri. Așa că se așeză liniștit la coada din fața unui ghișeu de casă, cu hotărârea fermă de a-și încheia socotelile cu lumea la prețul de douăzeci de franci, de sus de tot.

Vizitatorilor turnului Eiffel li se pune răbdarea la grea încercare, deoarece cozile oamenilor care vor să ia cu asalt această emblemă sunt într-adevăr interminabile în oricare zi, chiar și într-o zi neprietenoasă de toamnă precum aceasta. Începu să-i numere pe cei care așteptau, începând cu el însuși. Ajunse la peste nouăzeci și calculă că, dacă achiziționarea unui bilet ar răpi doar douăzeci de secunde pentru fiecare în parte, tot ar trebui să aștepte o jumătate de oră.

Desigur că acestea sunt lucruri prostești când ai în față perspectiva morții, dar așa ar trebui redate fie și numai pentru a descrie cât de clare îi erau gândurile, ceea ce unul sau altul ar putea să nege ulterior. Ajunsese atât de departe, încât putea să examineze pe furiș – cu acel aer voit întâmplător, care nu rămâne ascuns unui observator atent – oamenii din fața și din spatele lui, să observe dacă aceștia percep calmul ciudat din comportamentul său, caracteristic omului care nu mai are decât un scop. Și chiar își dădu seama că tușise ușor și totuși zgomotos, cu toate că nu simțea nici o nevoie să facă asta – doar ca să nu facă impresie greșită.

Cândva, în decursul acestor minute de așteptare care păreau interminabile, îi veniră în minte anunțurile din ziare ulterioare prăbușirii lui din Turnul Eiffel. Poate că la rubrica „Diverse" sau – și mai demn de dispreț – într-o coloană de la „Locale", între un accident de mașină din Rue de Rivoli și o spargere din Cartierul Latin. În același timp, ceea ce lua cu sine în moarte era de o asemenea însemnătate, încât ar fi fost pomenit în toate titlurile principale ale zilei, din întreaga lume.

Să-i fi fost teamă de ceea ce urma să facă? Asta nu, pentru că oricum, în mod normal, nu ți-e frică de faptul că mori, ci de ceea ce ți se întâmplă, iar asta s-ar petrece atât de repede în cazul lui, încât nu i-ar mai rămâne timp să se lamenteze. Citise undeva că nu simți nici o durere dacă te prăbușești dintr-un turn înalt, deoarece conștiința te părăsește cu puțin înainte de impact.

Dacă ceva anume îl făcea să fie sceptic, acela era gândul că nu se știa cu adevărat dacă nu cumva era vorba de o banală teorie – pentru că nimeni nu supraviețuise după punerea în practică. Totuși, nu mai avu nici o îndoială, cu toate că știa, desigur, că decizia de a-și pune capăt zilelor nu răsărise din proprie voință. Dar hotărârea îi era atât de puternică, încât nimic nu-l putea abate de la ea.

Cumva, această sentință trezise în el chiar un avânt tineresc, așa că fluieră după o blondină elegantă care făcea parada modei pe lângă el – căci nu se putea descrie altfel felul în care își etala noul taior –, întorcându-și în același timp privirea ca într-o pictură barocă. Niciodată nu mai făcuse așa ceva, el, un om cu statutul și de vârsta lui!

Își dădu seama dintr-odată că dusese un trai de om conștiincios, o viață urmărită cu admirație de membrii societății și că dăduse

permanent dovadă de acea purtare proprie unui individ de calitatea lui. Își trăise viața cu mândrie, viață unui prestigios om de știință, profesor de literatură comparată. El optase pentru această specializare pentru că era foarte potrivit pentru ea, datorită memoriei sale excepționale și, chiar dacă cel mult unul dintr-o mie pot să-și explice alegerea făcută, lui i se părea important că, în cazul lui, era vorba de literatură comparată.

Muzelor, mai precis unei misiuni de cercetare din partea Universității de Stat din San Diego, California, le jertfise propria căsnicie – puțin spus că le-o jertfise; o căsnicie normală și onorabilă s-ar fi năruit înainte de hotărârea de a se duce la Leibethra. Așa că fusese nimerit să desființeze fără prea mare zarvă idealul impus de societate – cel al traiului în comun – și să schimbe restricțiile unei catedre americane pe libertatea unui institut de cercetări internațional.

Vossius făcu încet câțiva pași către propriul sfârșit. Îl deranja faptul că cei din spate ajunseseră să i se bage în suflet. Încet-încet, așteptarea începu să i se pară îndelungată, coada incomodă și începu să-l copleșească sentimentul inexplicabil pe care îl ai când te simți încolțit.

Acest gen de problemă îl ținuse toată viața departe de întruniri care, din câte zicea el, puteau fi numite astfel doar atunci când la o masă se adunau mai mult de șase persoane. Vossius se obișnuise să facă raționamente dificile nu stând pe scaun, ci în timp ce mergea, precum Aristotel și elevii lui. „Mărginirea te face prost“, așa suna una dintre maximele lui des citate, pe care știa să o susțină cu numeroase exemple din istorie.

În general, profesorul avea deprinderi foarte bizare și care, prin urmare, îl caracterizau drept o persoană neobișnuită. Printre acestea, se număra și faptul că, la intervale neregulate de două până la patru luni, Vossius își prescria o cură de înfometare în care, timp de opt zile, bea doar apă minerală. Motivul acestei asceze autoimpuse nu îl constituia vreo problemă cu greutatea, așa cum s-ar putea presupune; Vossius mai curând credea că, în acest fel, își stimulează capacitatea de concentrare și puterile intelectuale. Și, când în sfârșit îi dăduse de capăt misterului lui Barabbas, ținea în continuare cură de înfometare.

Acest post corespundea aşadar mai degrabă unei filozofii decât grijilor pentru sănătatea proprie, pe care Vossius o cam neglija. Şi asta pentru că meseria nu i se păruse niciodată un mijloc prin care să-şi atingă scopul de a câştiga bani, ceea ce ar fi presupus o săptămână de lucru de patruzeci de ore în cap; nu, meseria era pentru el o necesitate, s-ar putea zice că era aproape o dependenţă de care nu putea scăpa nici noaptea. Incursiunile nocturne în universul literaturii comparate, prin care urmărea tot felul de piste până la epuizare totală (mai contribuiau un pic şi cola şi ţigările negre), îl aduceau adesea aproape de colaps. Hotărât lucru, Vossius nu dusese niciodată un trai sănătos. Meseria lui se număra printre acele pasiuni care te consumă, dar nu ajung niciodată să te omoare.

Dacă ar fi bănuit că va deveni într-o bună zi victima propriei cunoaşteri, nu ar fi ales niciodată această profesie îngrozitoare; dacă ar fi fost un funcţionar cenuşiu sau un artizan cu simţ artistic, ar fi dus o viaţă decentă, fără să fie nevoie vreodată să scape de sine însuşi. Socrate greşea – şi, cu siguranţă, nu pentru prima dată – când spunea că, pentru omenire, cunoaşterea este singurul lucru bun, iar necunoaşterea, singurul rău. Neştiinţa poate să însemne un mare noroc, iar cunoaşterea – o nefericire oribilă; pentru asta există nenumărate exemple. Şi nu este deloc cu rea intenţie când se spune că cei ce nu ştiu sunt cei mai fericiţi: chiar sunt, viaţa lor e un paradis, iar munca lor înseamnă să-şi câştige pâinea şi nu să se chinuie într-un hăţiş de îndoieli care să le cuprindă ceea ce ştiu, şi asta pentru că a şti nu este nimic altceva decât o formă recurentă a îndoielii.

Ce adusese omenirii ştiinţa cea mai înaltă, în afară de îndoială? Iar dacă el, Vossius, nu s-ar fi îndoit că Shakespeare, Voltaire şi Goethe şi chiar un Leonardo nu erau nimic mai mult decât nişte povestitori geniali şi dacă nu cumva erau complici la un mister inimaginabil, atunci ar fi rămas neştiutor, dar fericit.

Dar aşa trebuia totuşi să se teamă de el însuşi, de cunoaşterea proprie şi de ceea ce presupunea această cunoaştere. (Faptul că fugise de urmările unei fapte penale, asta îi scăpase lui Vossius pentru moment.) Nonşalant, aproape plictisit, ceea ce, aşa cum am pomenit mai înainte, nu corespundea în nici un caz stării lui interioare, îşi

vârî mâna în buzunarul pantalonilor. Dreapta îi zvâcni involuntar când simţi sticluţa din buzunar.

Nu sticluţa în sine îl făcea să se nelinişteasca din nou, ci conţinutul ei caustic, incolor, inodor, uleios, H_2SO_4. În timp ce îşi trecea degetele peste flaconul pătrăţos, se uită din nou în toate părţile, dar nu reuşi să perceapă nici o mişcare în urma căreia să tragă concluzia că ar fi urmărit.

Din canalul pe capacul căruia ieşea mirosul dezgustător al dejecţiilor calde şi, ca să scape de asta, Vossius vru să sară peste rând, dar rămase pe loc, numai ca să nu bată la ochi. Ridicol, gândi el, cât de uşor era să comiţi un delict în acest oraş şi cât de uşor era să te dai la fund.

Din exterior nici nu părea dificil, căci pe cât de neobişnuit şi de genial era profesorul Vossius în ce priveşte intelectul, pe atât de comună îi era înfăţişarea. Că era în vârstă de cincizeci şi cinci de ani, de asta nu te puteai îndoi. Ovalul feţei lui slabe era dominat de un nas lunguieţ şi subţire şi de o frunte înaltă, aşa cum se spune când părul nu mai începe de unde începea odată. Totuşi, Vossius nu avea nici o problemă legată de aspectul său – poate din cauza urechilor prelungi din care creşteau smocuri de păr – adevărate stufărişuri de baltă. Dacă te uitai mai bine la el, acest chip avea ceva armonios şi o privire vicleană, în special din cauza ochilor lui mici. Aceşti ochi se mişcau fără încetare; chiar dacă te uitai o secundă, aveai impresia că erau într-o permanentă căutare de nou. Îmbrăcămintea părea întotdeauna în regulă, dar departe de eleganţa modei, aşa cum era şi în această zi memorabilă, în care purta peste o cămaşă descheiată un costum de culoare kaki şi un trenci şifonat.

2

Dintotdeaun iubise Parisul. Studiase aici după război, locuise pe Rue de Volontaires, lângă Institutul Pasteur, sus de tot, sub acoperiş, la o văduvă căreia mereu îi atârna o ţigară în colţul gurii şi care, ca să-şi îmbunătăţească pensia de urmaş, oferea camere cu chirie. Două ferestre ale mansardei dădeau în curte, iar mobilierul trăise şi vremuri mai bune, poate chiar fusese martor la prăbuşirea Bastiliei; în orice caz, din canapeaua tare, pe care ziua se stătea, iar noaptea servea

drept loc de pus capul, ieșea prin toate locurile posibile păr negru de cal și mai și mirosea a grajduri.

Iarna, când vântul vuia printre tocurile jupuite de fereastră, de parcă ar fi fost urletul câinilor fără stăpân de sub podurile Senei, soba de fier neagră și rotundă era oricum suprasolicitată, dar madame Marguery, cum îi zicea văduvei care fuma țigară de la țigară, se zgârcea mai ales la brichetele de cărbune care dădeau căldură, iar la rugămintea lui de a pune neprețuitele bunuri cu șase trepte mai sus (în speranța să tragă și pentru el o calorie, două), madame refuza. Număra cărbunii cu exactitatea unui contabil și îi împărțise în câte patru bucăți pe zi, și numai acest gând îl făcea pe Vossius să tremure de frig.

Dar nevoia te face inventiv, mai ales când vine vorba de greutățile de zi cu zi. În piețele de vechituri de pe la Porte de Clignancourt și de la negustorii ambulanți din Village Saint-Paul, luai, la vremea aceea, pe câteva centime, cărți vechi și groase legate bine în carton, cărora, din motive necunoscute, le lipseau prima pagină sau alte file din interior. Cu toate că se simțea legat de hârtia tipărită aproape cu deferență, Vossius nu se ferea absolut deloc să își ațâțe cu ea focul din soba de fier – recunoaștem, cu remușcări.

Pentru a-i salva onoarea, se poate nota că înainte să le ardă, Vossius supunea examinării fiecare carte – nu ca să vadă cât de bune erau pentru sobă, ci, așa cum se cuvine din partea unui viitor om de știință, din punctul de vedere al conținutului spiritual, despre care, ca și Jung, Vossius trăsese repede concluzia că era la capătul diametral opus față de valoarea calorică a lucrărilor. Ca să aducem asta la același numitor: cărțile subțiri vădeau mult mai mult conținut spiritual decât cele groase, dar cele din urmă ardeau mai greu.

Tot din cauza zgârceniei lui madame Marguery s-a întâmplat că Vossius pescuise într-o bună zi de prin cărțile pentru încălzit un exemplar din *Divina Commedia* a lui Dante, tipărit fără a se menționa locul și anul, în limba italiană, și care se deosebea de celelalte pe care le arsese până atunci prin ceva formidabil: toate cărțile, după cum am pomenit, suferiseră trauma fragmentării, erau vechi și incomplete și prin urmare practic nevandabile. Altfel stăteau lucrurile cu această ediție din Dante. Această *Divină Comedie* cuprindea, pe lângă cele trei părți principale cunoscute: „Inferno“ (Infernul),

„Purgatorio“ (Purgatoriul) și „Paradiso“ (Paradisul), o parte care nu exista deloc sau care trebuia să nu fi existat, pentru că lipsea din toate ediţiile cunoscute ale acestei lucrări.

Mai târziu s-a blestemat în sinea lui că nu aruncase cartea în cuptorul negru, de fier. Căci, odată cu această carte uzată care nu-i zicea nimic, de al cărei preț nu mai reușea să-și amintească – dar mai mult de douăzeci și cinci de centime nu avea cum să coste –, a început totul; dar firește că el nu bănuia asta. Aceste douăzeci și cinci de centime, pe care Vossius în nici un caz nu le cheltuise cu intenția de a se înălța sufletește, ci dintr-o nevoie de a se încălzi demnă de dispreț, urmau să-i schimbe viața, ba chiar mai rău, urmau să fie motivul pentru care săritura de pe Turnul Eiffel era singura scăpare.

Înapoi la Dante: orice student de literatură află în primele semestre despre misterele care îi învăluie capodopera ca într-un cocon și, ca să vorbim mai la obiect, aceasta e compusă numai din mistere, care se anunță chiar din titlu: *Divina comedie.* Din câte se cunoaște, Dante Alighieri nu și-a intitulat câtuși de puțin opera *Divina comedie,* ci doar *Comedie,* dar asta nu face altceva decât să potențeze misterul acestei cărți; și asta pentru că de râs nu găsești mai deloc, mai pe șleau spus – nimic. Totuși, titlul nu a fost ales fără intenție.

Veacuri de-a rândul, oamenii au crezut că o carte care are drept cuprins Infernul, Purgatoriul și Paradisul trebuie să fie o lucrare pioasă din punctul de vedere al Sfintei Biserici. Însă o rasă călugărească nu te face și sfânt, iar în periplul lui prin Paradis, Dante întâlnește regi, poeți și filozofi păgâni, dar nici un papă, pentru care îi rămăseseră doar vorbe de dispreț. Așa că despre pioșenie nici un cuvânt. Și, Doamne apără, chiar și în spatele Sfintei Fecioare Maria se ascunde Beatrice, iubirea neîmplinită a inimii lui tinere.

Cu siguranță că Dante era o minte vicleană și probabil unul dintre cei mai mari înțelepți ai timpului său, de aceea făcea doar aluzii care lăsau să se întrevadă o cunoaștere mult mai profundă decât manifesta în scris. De mâna poetului nu s-a păstrat nici măcar un rând, ceea ce lasă loc altor speculații și i-a determinat pe florentini să înființeze o catedră Dante la doar o jumătate de secol după moartea lui. Dar așa cum se întâmplă adesea când profesorii încep să se ocupe de soarta unui om, aceștia au ajuns la polemici

aprinse asupra a ceea ce dorea să spună și să ascundă Dante. Au numărat versurile (14 000) și au descoperit în alcătuirea lucrării o simbolistică misterioasă a cifrelor care permite să se ghicească faptul că în spatele „comediei" se ascunde mult mai multă cunoaștere. Cele trei părți principale se împart în câte treizeci și trei de capitole: de trei ori treizeci și trei fac nouăzeci și nouă, iar nouăzeci și nouă reprezintă numărul plenitudinii.

Numerele reflectă adesea ordinea cosmică sau omenească, asta se știa de la vechii greci, iar Dante s-a jucat și el cu această simbolistică, considerând că paradisul se ridică în nouă ceruri care se înconjoară concentric, iar pâlnia infernului coboară în nouă cercuri până în punctul din centrul pământului, locul lui Lucifer. În orice caz, Dante știa despre magia numerelor și despre semnificația lor simbolică, poate și despre sensul cosmic al cifrei patru (elementele naturii, anotimpurile, epocile), sau despre întrepătrunderea spiritualului cu materialul din cifra șase. Dar el știa cu mult mai mult.

Să fi fost întâmplare că nu supraviețuise oficial nici măcar vreun original al lui Dante și că primul exemplar apăruse abia la cincizeci de ani după moartea lui?

După toate aparențele, accidental, Vossius scosese la iveală, de prin materialul lui academic bun de ars, un exemplar al acelei ediții inițiale uitate și apelă la ajutorul unui prieten romanist, ca să afle ce conținea postfața cu titlul „Verita". Însă acesta, un tânăr pios pe nume Jerome, a luat cartea cu el peste noapte, iar a doua zi i-a aruncat-o lui Vossius la picioare, remarcând că e păcat de timpul pierdut să traducă un asemenea gunoi, pentru că era un fals care nu avea nimic în comun cu originalul și mai ales cu Dante Alighieri. Vossius nu vedea pe atunci nici un motiv să se îndoiască de ceea ce spusese Jerome, dar, pentru că era vorba despre o carte foarte veche, și, în afară de asta, mai era și curiozitatea, o păstrase și chiar rezistase mai multor mutări, când multe altele se pierduseră.

3

Între timp, cum aștepta la coadă, ajunsese până la ghișeul de bilete, unde Vossius, așa cum hotărâse, cumpără un bilet la prețul de

douăzeci de franci, care îi dădea dreptul să folosească liftul până la platforma cea mai de sus. Se uită discret împrejur, încă o dată, să vadă dacă este urmărit, dar nu observă nimic care să-i sară în ochi și se îndreptă către cușca de sticlă, în spatele a două doamne mai în vârstă, ca să aștepte liftul.

Nu așteptă mult, că ușile glisante se și deschiseră cu un zdrăngănit sonor, iar vizitatorii năvăliră în cușca uriașă precum animalele de circ. Cu o smucitură, liftul se puse în mișcare. Ca în toate lifturile din lume, oamenii își îndreptară privirile către ușă, dintr-un motiv inexplicabil. Nici unul nu îndrăznea să se uite în ochii altuia. Vossius cu atât mai puțin pentru că se temea să nu fie recunoscut. Așa că, Vossius se uita fix la ușile glisante, mimând detașarea, la fel ca și ceilalți.

De aceea îi scăpă faptul că în partea din spate a liftului se aflau doi bărbați care îl urmăreau. Purtau jachete de piele închisă la culoare, conferind ceva marțial aspectului lor, lucru întărit de faptul că erau doi. Mimau detașarea, dar dacă te uitai mai bine puteai să descoperi cum comunicau prin mișcări scurte și hotărâte ale capului.

Cu o mișcare bruscă, care le-a făcut oamenilor să li se strângă puțin stomacul – mai ales lui Vossius, care nutrea o puternică aversiune față de asemenea mașinării – liftul rămase pe loc. Ușile se deschiseră cu același zgomot metalic, iar vizitatorii, care tăcuseră până atunci ca la o reculegere, înaintară vociferând pe platformă. Precaut, Vossius îi lăsă pe ceilalți să o ia înainte. Așa că nici unul din cei doi bărbați în jachete de piele nu putură să facă altceva decât să coboare înaintea persoanei pe care o urmăreau, unul îndreptându-se către dreapta și celălalt, către stânga.

Priveliștea de pe prima platformă a turnului Eiffel este într-un anume sens de preferat celei de la etajele superioare, deoarece clădirile dimprejur și cartierele orașului sunt încă la îndemână de aici. Pentru un sinucigaș care avea puține clipe înainte de a trece la fapte, Vossius avea o atitudine neobișnuit de relaxată. Fără să risipească măcar un gând la ceea ce urma să i se întâmple, se îndreptă către partea opusă grupului, se sprijini cu mâinile de parapet și privi deasupra Senei, către Palais de Chaillot, unde oamenii se vedeau precum furnicile grăbite. Acolo, pe spațiile verzi, își petrecuse adesea

după-amiezile, cu câteva cărți în geantă, care rămâneau însă neluate în seamă din pricina fetelor drăguțe peste care dădeai aici, cele mai multe mergând pe role.

Una dintre ele se numea Avril, un nume pe care urma să nu-l mai întâlnească niciodată în viață, așa cum nu o mai întâlnise nici pe Avril. Era irlandeză și avea o tunsoare scurtă și părul roșu ca focul, pielea albă ca zăpada și pistrui pe nas și pe obraji, care străluceau în soare precum licuricii, dar care, pe vreme urâtă, rămâneau invizibili, o taină ciudată a naturii. Avril zicea că e studentă la balet și petreceau împreună multe zile și nopți. Nu i-a satisfăcut niciodată dorința de a o vedea dansând, cu toate că nu-și dorea nimic altceva cu atâta ardoare.

Nu vorbea niciodată despre dansul clasic și așa se ajunsese la ce trebuia să se ajungă: Vossius o urmărise într-o bună zi pe ascuns, de la apartamentul ei din Rue Chapon, până în cartierul în care dispăruse într-un local de animație cu denumirea Carnavalet, unde mișunau algerienii. Avril nu făcea acolo balet, ci dansa mai degrabă goală, pe masă – în orice caz, scena nu era mai mare de atât –, iar când Vossius o surprinsese astfel, fără să-i facă totuși o scenă, fata dispăru din Paris chiar de a doua zi. După cum aflase mai târziu, Avril plecase cu un algerian în Africa.

Vossius zâmbi în timp ce se uita în față, către Palais de Chaillot; zâmbi pentru prima dată în această zi, și tot atunci se gândi că putea foarte bine să fie și ultima dată în viața lui.

În acest moment, în care pentru el nu mai exista timp, ci numai un hău neagru, în care urma să se arunce, simți cum brațele îi sunt smulse violent spre spate și sunt apăsate de corp, rămase fără apărare.

– Nici o mișcare, monsieur! se auzi.

Doi bărbați se apropiaseră de el din dreapta și, în timp ce unul îi ținea strâns brațele la spate, celălalt îi pipăi hainele cu rutina celui care se pricepe, scoase din jachetă portofelul, și din pantaloni, sticluța maronie și pătrățoasă.

– Monsieur, spuse unul din ei cu o corectitudine născută din politețe, sunteți reținut temporar. Urmați-ne fără să opuneți rezistență.

Totul se petrecu atât de repede și de neașteptat, încât Vossius nu scoase nici un cuvânt de protest și le permise să se repeadă asupra lui

fără să se apere, când unul dintre ei îi puse cătușele la spate, ceea ce îi pricinui durere. Dar chinul cel mare din acest moment nu era această durere, ci faptul că îl împiedicau să se avânte în hăul cel mare și negru, așa cum visase el.

4

Firește că Vossius știa foarte bine de ce îl arestaseră și bănuia unde îl vor duce. De aceea nici nu puse întrebări și îi urmă pe cei doi bărbați către un Peugeot albastru, vechi, parcat pe Quai Brauly, și luă loc într-o poziție destul de incomodă, pe bancheta din spate.

Prefectura Poliției din Boulevard du Palais, la câțiva pași de Notre Dame, amplasată în Île de la Cité, dă impresia de multă căldură din afară și se aseamănă prin asta cu toate clădirile publice ale orașului, care își schimbă fața de cum intri, preschimbându-și șarmul în ceva cu totul opus. Așa era și Prefectura, care de afară amintea de un palat din povești, la fel ca și Luvrul, iar înăuntru, de labirintul Minotaurului, o senzație pe care nu puteau să o schimbe nici coloanele, nici scările și nici balustradele cu ornamente.

Vossius fu adus într-o încăpere de la etajul doi, unde îl luă în primire în mod oficial un comisar pe nume Gruss, care îl interogă asupra numelui, locului și datei nașterii, asupra profesiei și domiciliului, timp în care cei doi bărbați în jachete de piele se așezară lângă el.

– Știți, monsieur, spuse Gruss cu o pretinsă politețe, că vă faceți vinovat de o faptă penală și că aveți, prin urmare, dreptul de a nu spune nimic, însă – iar aici i se schimbă tonul vocii și răsună dintr-odată amenințător – nu v-aș sfătui așa ceva, monsieur!

Gruss îi făcu un semn din cap unuia dintre cei doi bărbați cu jachetă de piele. Acesta se ridică și deschise o ușă laterală. Intră un angajat al muzeului Luvru, pe care îl puteai recunoaște după uniforma și chipiul gri. Bărbatul își spuse numele, iar Gruss întrebă dacă îl recunoaște, făcând un gest cu mâna către Vossius.

Slujbașul de la muzeu dădu din cap că da și spuse că, într-adevăr, omul acesta se dusese la tabloul lui Leonardo, scosese o sticluță și îi azvârlise conținutul peste tablou, nu pe chipul femeii reprezentate,

ci pe decolteu, și, înainte să aibă timp să intervină și să-l prindă pe bărbat, acesta dispăruse, și Dumnezeule, prețiosul tablou!

Angajatul muzeului fu condus afară și Gruss îi puse lui Vossius întrebarea:

– Și ce aveți de spus despre asta, monsieur?

– Așa e! afirmă Vossius.

Neașteptata mărturisire îl descumpăni pe comisar atât de mult, încât începu să se bâțâie neliniștit pe scaun, încoace și-ncolo, ca și cum ar fi stat pe cărbuni aprinși. În cele din urmă își regăsi glasul, dar în același timp i se schimbă tonul vocii într-o amabilitate nefirească și întrebă ca și cum ar fi vorbit cu un copil:

– Și poate că vreți să ne destăinuiți și de ce ați făcut asta. Vreau să zic, există vreun motiv pentru fapta dumneavoastră penală?

– Firește că există un motiv pentru asta. Sau poate credeți că aș fi făcut așa ceva din plictiseală?

– Interesant! spuse comisarul.

Gruss se ridică din spatele biroului său impozant, se sprijini pe un cot și răspunse cu un rânjet cinic:

– Ei, profesore, aici chiar că m-ați prins!

Și accentuă peste măsură cuvântul „profesore", ca și cum s-ar fi temut de un răspuns prea științific, pe care nimeni nu ar fi putut să îl priceapă.

– Mă tem, începu Vossius protocolar, că, dacă vă spun adevărul, mă veți considera nebun...

– De fapt, de asta mă și tem, întrerupse Gruss. Mă tem chiar că am să vă consider nebun după orice declarație pe care ați face-o, monsieur.

– Tocmai, mormăi Vossius.

Apoi se lăsă o pauză lungă, în care cel care punea întrebări și cel întrebat se uitară fără un cuvânt unul la celălalt, fiecare cu alte gânduri. Gruss chiar era curios ce motiv ar fi putut invoca acest lunatic, în timp ce Vossius simțea o frică incertă și se temea că va fi considerat nu tocmai în toate mințile, orice ar fi spus în apărarea sa. Prin urmare, cum trebuia să se comporte?

În speranța că îl va provoca astfel pe Vossius și că va obține un răspuns, Gruss făcu remarca:

– Mi s-a spus că atunci când ați fost arestat dădeați impresia că ați intenționa să săriți de pe Turnul Eiffel.

– Așa este, răspunse Vossius, dar chiar în clipa următoare regretă că recunoscuse și își dădu seama rapid în ce pericol se pusese, iar reacția urmă imediat.

– Sunteți sub tratament medical? întrebă Gruss rece. Vreau să zic, suferiți de depresie? Puteți să vorbiți liniștit despre asta. Noi oricum aflăm.

Vossius se grăbi să răspundă:

– Nu, pentru Dumnezeu, nu încercați să mă strângeți cu ușa. Sunt complet normal!

– Da, bine, bine!

Gruss ridică amândouă mâinile.

– Să nu vă faceți speranțe deșarte că dacă nu erați în toate mințile poate scăpați de închisoare.

Cuvintele pluteau în încăpere precum urmele reci ale fumului de țigară: „Dacă nu erați în toate mințile!“ Vossius simțea nevoia de aer. Rânjetul comisarului, insolent și disprețuitor, trăda satisfacția față de reacția lui Vossius. Că putea fi considerat nebun, dar mai ales că puteau să-l trateze astfel, la asta nu se gândise absolut deloc acest om.

Cum să-i răspundă Vossius? Ca de atâtea ori în viață, și în acest caz, realitatea era cea mai puțin credibilă. Aveau să-l asculte, să râdă de el și chiar mai înainte de a fi adus vreo dovadă în sprijinul declarațiilor lui, urmau să-l pună după gratii, pe el, un sărman nebun, profesor de... „Cum se numea domeniul dumneavoastră? Literatură comparată?“

Din acest motiv, Vossius făcea eforturi să răspundă la toate întrebările pe care i le adresa Gruss, pe cât posibil fără să se implice. Problema lui era să nu lase impresia că nu era întreg la minte. Cinstit vorbind, își imaginase cu totul altfel un interogatoriu ca acesta: dur și necruțător, așa cum știa din filmele polițiste; dar aici, în această încăpere goală de la etajul doi al Prefecturii Poliției, totul decurgea amical, aproape amabil. I se părea ciudat că nici Gruss, nici unul dintre cei doi ofițeri de criminalistică nu luau notițe și nici nu întocmeau vreun proces-verbal, cu toate că pomenise de mai multe ori despre date și locuri cu privire la trecutul său.

Vossius era mult prea agitat ca să își dea seama de motivul acestei purtări. Toate gândurile sale, toată atenția lui, concentrate asupra unei inexpresivități ce nu trebuia să trezească bănuiala că ar fi nebun, sădiră în el o încordare care îl făcea orb și surd la ceea ce se afla chiar în fața lui.

În această atmosferă încordată intrară brusc doi bărbați îmbrăcați în alb; unul avea un mic geamantan la el, iar celălalt avea sub braț niște curele late cu catarame, iar la semnul comisarului se îndreptară către Vossius ca să îl ridice de pe scaun asemenea unui neputincios și spuseră, fiecare pentru sine, dar amândoi în același timp:

– Așa, monsieur, acum facem o mică plimbare. Veniți!

Cu toate că situația nu putea fi mai clară, trecură câteva secunde bune până să înțeleagă Vossius ce se petrecea de fapt aici, iar când își dădu seama într-un final că nu mai are cum să scape, cei doi bărbați îl luaseră deja pe coridor, către casa scării, ținându-l strâns de partea de sus a brațelor. Primul gând al lui Vossius a fost că nu putea să permită așa ceva și chiar lua în considerare posibilitatea să se smulgă și să alerge cât se poate de repede. Dar apoi învinse prudența și înțelegerea faptului că acest comportament putea fi apreciat doar ca o altă dovadă pentru paranoia și se resemnă în fața sorții.

5

Vehiculul în care cei doi îl ademeniseră cu vorbe copilărești avea zăbrele la ferestre și, din pricina formei de cușcă înaltă semăna mai degrabă cu un vehicul vopsit în alb, de transportat legume. Pentru Vossius fu neplăcut să-și dea seama că ușa glisantă a vehiculului fusese închisă pe dinafară, de cum luase loc pe bancheta din spate. La întrebarea pe care o adresase prin fereastra cu zăbrele din cabina șoferului, și prin care se interesă asupra destinației călătoriei, Vossius primi răspunsul că putea să se liniștească, ei își făceau griji pentru sănătatea lui – totul se întâmpla doar spre binele lui; o știre care îl neliniști și mai mult, în loc să îl calmeze.

În timp ce mergeau cu mașina pe Boulevard Saint Michel, în direcția Port Royal, Vossius își construi un plan asupra modului în care ar trebui să reacționeze la felul în care se aștepta să fie tratat. În orice

caz, își propusese să răspundă tuturor solicitărilor cu o politețe pronunțată, să nu ofere nici o ocazie de atac și să se destăinuie doar în fața unui expert, ca de la profesor la profesor, cum s-ar zice.

La spitalul St. Vincent de Paul, vehiculul întoarse la dreapta, la un semnal de claxon se deschise o poartă grea de fier și în timp ce mașina trecea mai departe, Vossius văzu o plăcuță albă pe care scria „Psihiatrie". Acum chiar că nu ai voie să te pierzi cu firea, își spuse fără să miște buzele și se supuse fără obiecții cererii asistenților de a-i urma în interiorul aripii mai lungi a clădirii. Ecoul pe care îl făceau pașii lor pe culoarul interminabil putea să insufle oricui teamă.

La capătul culoarului, unul dintre asistenți bătu într-o ușă, deschise un medic cu părul alb și sprâncene stufoase și închise la culoare, dădu din cap ca și când i-ar fi așteptat și îi întinse mâna lui Vossius:

– Doctor Le Vaux.

– Vossius, se prezentă acesta și schiță un surâs nereușit, pe care îl regretă apoi, compunându-și o mimică prin care să accentueze seriozitatea situației.

– Profesorul Marc Vossius.

– Atentatorul cu acid; în plus, tentativă de suicid, de pe Turnul Eiffel, spuse celălalt asistent și îi predă lui Le Vaux o hârtie, apoi amândoi părăsiră încăperea printr-o ușă din direcția opusă. Doctorul se uită între timp pe fișa de cartotecă, pe care o ținea în mână cu brațul întins, o așeză pe o masă albă de scris din tubulatură de oțel și îl pofti pe Vossius să ia loc pe un scaun acoperit cu o husă neagră de plastic. Inexplicabil, mirosea a heringi.

– Doctore Le Vaux, începu Vossius, intenționând să rămână pe cât posibil liniștit, trebuie să vă vorbesc.

– Mai târziu, dragul meu, mai târziu! îl întrerupse Le Vaux și îl împinse pe pacient pe scaun cu amândouă mâinile.

– Problema este atât de... încercă Vossius din nou o discuție, dar Le Vaux nu se lăsă păcălit și repetă, în timp ce îi ridica lui Vossius pleoapele:

– Mai târziu, dragul meu, mai târziu!

Pe de o parte suna de parcă ar fi spus asta de o mie de ori, iar pe de altă parte, ca și când oricum nu ar fi vrut să acorde nici o atenție lucrurilor pe care era rugat să le asculte.

Ca un mecanic, care respectă normele prescrise pentru inspecția unui autovehicul, Le Vaux apăsă cu ambele degete mari pe oasele maxilarului, execută mișcări circulare cu degetul arătător și cel mijlociu pe la tâmplă și întrebă detașat, fără să se aștepte deloc la un răspuns:

– Doare?

Folosindu-se de aceeași întrebare, cu aceeași detașare, lovi cu un ciocănel de cauciuc peste fruntea lui Vossius și apoi peste genunchiul drept, așezat deasupra celui stâng.

Vossius spuse că nu; în afară de asta, nici nu putea să-și imagineze ce-ar fi fost dacă ar fi spus că da, simte durere. Era cumplit de disperat pentru că bănuia că ajunsese într-un sistem care nu-i mai lăsa nici o șansă de scăpare.

În timp ce Le Vaux lua notițe la masa de scris, își încrunta sprâncenele stufoase, de parcă ar fi meditat încordat.

– Povestiți-mi despre copilăria dumneavoastră! spuse brusc. Ați avut o copilărie grea? Care era relația cu mama dumneavoastră? Cum sunt relațiile dumneavoastră cu femeile, în general? Ce v-a determinat să turnați acid peste bustul Madonei? Ați simțit atunci ca și când ați urina? Ați simțit o ușurare clară după ce ați făcut-o?

Atunci, Vossius nu mai putu să se stăpânească, sări de la locul lui, păși cu zgomot pe podea, de parcă ar fi vrut să calce în picioare incredibilele întrebări ale doctorului, precum uriașul Gargantua peste pietre, și râse la fel ca acesta, triumfător și cu o bucurie răutăcioasă:

– Dați-i înainte, doctore, dați-i înainte, cu siguranță că știți mai multe! strigă el spumegând, și tot atunci capul i se făcu roșu ca o pătlăgea. Asta era exact reacția pentru care ar fi dat orice pe lume să o evite, pentru că îi oferea adversarului său argumente decisive. Înspăimântat, Vossius se uită la doctor.

Pentru acesta, asemenea ieșiri nu erau ceva special; în orice caz, făcu doar un gest de refuz cu mâna, atunci când asistentul își vârî capul pe ușă și își oferi ajutorul, ca și cum ar fi vrut să zică: „Termin cu el și singur“. Dar spuse doar atât:

– Vă rog să vă liniștiți. Vă voi face o injecție și vă veți simți mult mai bine după aceea.

– Fără injecții, fără injecții! se bâlbâi Vossius, în timp ce Le Vaux scoase o seringă cu un calm impertinent. Starea pacientului nu părea să-l impresioneze în nici un fel.

– Injecția este cu adevărat inofensivă, întări el cu zâmbetul unui sadic și adăugă: Vă înțeleg foarte bine neliniștea.

Vossius tremura din tot corpul. Ce să facă? Fierbea de mânie și indignare. Se gândi un moment să se repeadă la psihiatrul cel încrezut și să o ia la goană, dar după aceea învinse rațiunea, înțelegând că nu va ajunge departe. Ochii lui căutau fereastra din dreapta, dar de cum o zări nu mai îndrăzni să spere nimic – toate ferestrele din acest loc aveau gratii.

Ținând seringa între degetul arătător și cel mijlociu, ca pe o havană, Le Vaux se apropie de Vossius, își trase un scaun și întrebă:

– Ce v-a făcut să vă hotărâți să săriți de pe Turnul Eiffel? Era teama de a fi pedepsit din cauza atentatului cu acid? Sau vă simțeați urmărit?

– Firește că mă simt urmărit! îi scăpă lui Vossius pe neașteptate, un răspuns pe care îl regretă imediat, dar acum nu mai putea să îl retragă.

– Înțeleg.

Le Vaux se prefăcea compătimitor.

– Nu înțelegeți nimic, spuse Vossius violent, dar chiar nimic! Dacă v-aș povesti ce s-a întâmplat înainte, abia atunci m-ați declara nebun de-a binelea.

Le Vaux dădu din cap și se uită cu o anume plăcere la seringa dintre degetele lui, așa cum poate că simte un șantajist care, cu arma încărcată, își ține în șah victima.

– Povestiți-mi totuși, făcu el cu un aer de superioritate.

– Lăsați jos seringa! ceru Vossius.

Doctorul se supuse cererii, iar Vossius chibzui încordat.

– Nu am nici cea mai vagă idee cum aș putea să vă explic situația mea, începu el protocolar; dacă vă spun adevărul cu siguranță că mă veți considera nebun.

– Poate ar fi mai bine să discutăm mâine despre asta! interveni Le Vaux.

– O, nu, îl contrazise Vossius prompt.

El nutrea încă speranța că psihiatrii vor observa că el, Vossius, nu ar trebui să se afle aici, că este un om normal, ca oricare altul, și adăugă:

– Mâine voi fi în aceeași situație ca și astăzi.

Lui Le Vaux nu îi erau străine situațiile de acest gen. Cunoștea reținerile prin care trece un nebun în a-și motiva fapta, chiar prea bine, și ajunsese la concluzia că reținerile cresc odată cu inteligența pacientului. Fără îndoială că în cazul lui Vossius avea de-a face cu un om cu o inteligență peste medie. Ca să-i dezlege limba lui Vossius, se folosi de un vechi truc de psihiatru, ducându-se la fereastră și încrucișându-și brațele se uită afară aparent plictisit, de parcă ar fi vrut să spună: „Aveți destul timp la dispoziție". Și avu succes.

– Dumneavoastră sigur credeți că am aruncat cu acid pe tabloul lui Leonardo într-un acces de rătăcire a minții, începu Vossius greoi, dar credeți-mă că eram în toate mințile, eram la fel de conștient ca și acum, când vă vorbesc. Cauzele își au originea cu mulți ani în urmă și se găsesc în munca mea ca profesor de literatură comparată.

Doamne, Dumnezeule! Le Vaux se întoarse și se uită la Vossius. Se temea acum de o prelegere în domeniul de specialitate al pacientului, în orice caz asta ar fi corespuns profilului tipic de schizofrenie, acelei boli care, în mod inexplicabil, îi preferă pe oamenii a căror inteligență superioară devine o povară.

Vossius păru să ghicească gîndurile doctorului, un lucru extrem de nefiresc pentru un pacient, pentru că de obicei psihiatrul crede că știe ce este în mintea pacientului. Iată că Vossius spuse, spre mirarea lui Le Vaux:

– Îmi pot închipui că acum vă gândiți dacă să mă considerați un caz de paranoia simplă sau de schizofrenie paranoidă și este greu de dovedit dacă se aplică unul sau celălalt dintre diagnostice. Uitați, doctore, eu sunt la fel de normal ca și dumneavoastră sau ca oricare altul.

Le Vaux își reluase între timp postura lui tipică la fereastră, se uita fix afară, chiar dacă asfințitul inundase deja încăperea și nu mai era demult nimic de văzut. Tăcea oricum, ceea ce pentru Vossius era un semn că îl asculta.

– Acum opt ani am înaintat pentru prima dată către Muzeul Luvru cererea de a supune tabloul *Madona în grădina cu trandafiri*

unei cercetări chimice și cu raze X. Și atunci am fost considerat la fel de nebun ca și acum, cu o singură diferență – am fost lăsat să umblu liber. Răspunsul care mi s-a transmis la vremea aceea a fost: au luat la cunoștință cu interes despre teoria mea, dar nu este posibil să răspundă sugestiilor mele. Prețioasa capodoperă ar putea suferi pagube. Firește că asta era o prostie; peste tot în lume se știe, și nu în ultimul rând și la Luvru, că operele de artă se supun cercetărilor din domeniul științelor naturii. Așa s-a descoperit că niște tablouri de Rembrandt nu i-au aparținut, de fapt, iar în cazul altor lucrări s-a putut dovedi că anumiți artiști au fost autorii, așa că nu era o procedură neobișnuită. Nu, motivul pentru refuzul Luvrului l-a constituit faptul că urma ca un profesor de literatură să facă o descoperire epocală, o descoperire pe care ar fi trebuit, de fapt, să o facă un istoric de artă. Cred că rivalitatea dintre profesorii de artă nu este altfel decât aceea dintre medici.

O observație pertinentă, pe care Le Vaux nu putea decât să o aprobe în sinea lui, iar Vossius, fără să bănuiască, trezise astfel o anumită simpatie. Tonul vocii deveni dintr-odată cu totul altul, atunci când Le Vaux puse întrebarea:

– Spuneți-mi, *monsieur le professeur,* ce sens urma să aibă cercetarea? Vreau să zic, la ce v-ați așteptat de la asta?

Vossius trase adânc aer în piept. Știa că lucrul pe care îl va spune acum era decisiv pentru soarta lui. Dacă avea măcar o șansă, atunci trebuia să spună întregul adevăr acum. Ideea de a petrece în spatele acestor pereți ani sau luni, ba chiar și câteva săptămâni, printre oameni demni de milă care treceau pe lângă propria lor conștiință, această perspectivă îl făcu să uite de toate scrupulele; *trebuia* să expună ceea ce știa.

6

– Leonardo, începu Vossius pe ocolite, a fost unul dintre cele mai mari genii care au trăit vreodată. Mulți l-au considerat nebun chiar din timpul vieții, pentru că se ocupa cu multe lucruri de neînțeles pentru contemporanii săi. Făcea disecții pe cadavre, ca să studieze anatomia

umană, concepuse avioane, excavatoare cu cupă, străzi suspendate și submarine, care abia cu secole mai târziu au devenit realitate. Era inventator, arhitect, pictor și cercetător și dispunea de un bagaj de cunoștințe așa cum doar cîtorva oameni le-a fost dat de-a lungul mileniilor. Știa și lucruri pe care de fapt nu ar fi trebuit să le știe deloc, lucruri pe care, din nou, doar puțini le cunoșteau.

– Nu înțeleg, îl întrerupse Le Vaux. Părea că Vossius trezise interesul psihiatrului.

– Uitați, explică Vossius, pe lumea aceasta există oameni înțelepți, nu prea mulți, însă în număr respectabil. Totuși, cei luminați – detestabil cuvânt, dar nu știu nici unul mai bun – nu sunt mai mulți de zece. Aceștia sunt oameni care înțeleg toate implicațiile, care știu ce unește lumea în esența ei. Leonardo da Vinci era unul dintre aceștia, dar foarte puțini știau despre asta. Cei mai mulți îl considerau o minte sclipitoare și nimic mai mult. Unul care știa că în Leonardo se ascundea un geniu a fost Rafael. Îl admira pe Leonardo din cauza măiestriei lui în ale picturii, dar îl adora datorită iluminării lui. Rafael nu era inițiat în ceea ce cunoștea Leonardo, dar aflase despre asta. De aceea l-a pictat Rafael în tabloul *Școala din Atena* pe filozoful Platon, unul dintre cei mai deștepți oameni care au existat vreodată pe planeta noastră, cu chipul lui Leonardo da Vinci. Unii văd în asta un compliment, alții au ignorat deghizarea pentru că nu au găsit nici o explicație. Adevărul îl cunosc doar puțini.

– Și Leonardo a vorbit vreodată despre această cunoaștere?

– Nu ca un predicator ambulant sau ca un negustor în piață. A lăsat moștenire în notele lui scrise indicii, mistere ale literaturii, dar și ale criticii de artă. A folosit comparații ciudate și a scris despre corpul pământesc că este de aceeași natură ca un pește, respirând apă în loc de aer, și că este traversat de vene, care trec aproape de suprafață precum sângele în corpul uman și conțin seva vieții pentru planetă. Absolut naiv și de neînțeles pentru cineva care se ocupa cu chestii despre zbor.

Le Vaux își trase scaunul mai aproape de Vossius și se așeză în fața lui, sprijinindu-și coatele pe genunchi. Omul, dar mai ales ceea ce spunea el, începură să-l intereseze. Paranoicii sunt capabili de cele mai ciudate idei, iar aceste idei se disting mai ales prin faptul că sunt

absurde, dar până la urmă logice, uneori chiar strict științifice. Le Vaux observa fiecare mișcare a pacientului său, dar nici mișcările mâinilor, nici motilitatea ochilor lui nu lăsau să se întrevadă acele anomalii, care să indice starea mentală a acestui om.

– Marele Leonardo, își reluă Vossius discursul, și-a considerat picturile mult mai puțin însemnate decât știința. În orice caz, n-a scăpat în testament nici un cuvânt despre tablourile lui, dar și-a enumerat fiecare manuscris și carte, ca și când ar fi fost cele mai importante lucruri din viața lui. Una dintre acestea poartă titlul *Trattato della Pittura* și conține, pe lângă idei concludente despre artă, aluzii misterioase la Dumnezeu și la lume.

– Cum ar fi?

– Cum ar fi referirea făcută la un tablou divin al naturii, în care un vultur este înconjurat de trandafiri, cu un secret în inimă, ascuns într-o ploaie de plumb roșu și în stare să doboare palmierul. Generații de istorici de artă au încercat să ghicească unde se află această descriere și au ajuns la concluzia că tabloul a dispărut.

– Și? Lăsați-mă să ghicesc, monsieur, dumneavoastră l-ați redescoperit! Așa e?

– Așa e, răspunse Vossius de parcă era de la sine înțeles.

– Și unde, dacă pot să vă întreb?

Vossius râse.

– La Luvru, doctore.

Vocea îi suna acum foarte agitat.

– Doar că acum arată cu totul altfel decât își imaginaseră domnii.

– Cum anume?

– Tabloul lui Leonardo da Vinci, despre care se spunea că a dispărut, este de fapt *Madona în grădina cu trandafiri.*

– Interesant, remarcă doctorul Le Vaux.

Fără îndoială că avea de-a face cu un caz tipic de paranoia. Păcat de inteligența acestui om. Le Vaux, de fapt, nu mai voia să întrebe nimic și chiar rămăsese atent numai pe jumătate, atunci când Vossius își continuă explicațiile.

– Mie mi s-a părut clar de la bun început că această problemă nu poate fi rezolvată de către istoricii de artă, ci de către oamenii de litere. Această cale mi-a arătat-o Dante Alighieri.

Dumnezeule! Le Vaux făcea eforturi vizibile să-și compună o mimică de om serios. Se poate spune că era obișnuit să facă asta prin natura profesiei sale, dar acest Vossius îl solicita ceva mai mult.

– Să vă spun pe scurt, anunță Vossius, căruia firește că nu putea să-i scape atitudinea încordată a psihiatrului, totuși trebuie să vă imaginați că totul a durat ani la rând. Eu am scris o lucrare despre simbolistica plantelor și animalelor din *Divina Comedie* a lui Dante, lucrare care a fost unanim recunoscută în cercurile de specialitate. Astfel am descoperit că Dante, exact ca și Leonardo, vorbește uneori în șarade, folosește imagini și alegorii care se ascund prin firul narativ al cărții sale și cu ajutorul cărora dorea să transmită idei care pot să cutremure universul unui grup de inițiați. La Dante e plin de plante și animale, și drumul lui către iad devine cât de cât inteligibil doar dacă li se cunoaște semnificația. Dante vorbește despre leopard, leu și lupoaică, și prin asta se referă la păcatele desfrânării, mândriei și lăcomiei, pomenind de o acvilă, care cu siguranță este Apostolul Ioan. Mai întâi a fost doar o presupunere, dar cu cât m-au preocupat mai mult scrierile lui Leonardo, cu atât mai mult am descoperit asemănări în formulările lor, așa că, în final, mi-a venit ideea de a-l citi pe Leonardo ca pe Dante. Ca să mă întorc la misterioasa lui referință din *Tratatul despre Pictură:* tabloul divin, în care vulturul este înconjurat de trandafiri, este de fapt *Madona în grădina de trandafiri,* pentru că vulturul face parte dintre așa-numitele simboluri marianice. La fel ca multe alte simboluri, și acesta este de origine mitologică. Origen vede în această pasăre simbolul imaculatei concepții, deoarece, din câte se spune, femela vultur este fecundată de vântul de răsărit.

Vorbele lui Vossius nu rămaseră fără impact asupra psihiatrului, chiar dacă păreau să fie doar o confirmare a diagnosticului pe care îl fixase deja.

– Presupunând că teoria dumneavoastră este corectă, spuse Le Vaux, cum e cu misterul care se ascunde sub plumbul roșu?

– Ca să pot înțelege asta, m-am adresat deja Luvrului cu rugămintea de a supune tabloul unei examinări cu raze X. Aveam o bănuială: că Leonardo a folosit plumb roșu printre vopselele lui și nu ar fi nici primul, nici ultimul artist care să fi introdus un mesaj

într-un tablou cunoscut de toată lumea, dar în cazul ăsta mesajul ar avea urmări inimaginabile.

Le Vaux se uita la pacientul lui, așteptând cu încordare.

– Ei, spuse Vossius, Leonardo a fost oricum de părere că acest secret ar putea să doboare un palmier, ba nu, „*palmierul*".

– Palmierul?

– Simbolul palmierului reprezintă victoria, pacea și castitatea. De multe ori, martirii poartă frunze de palmier în mâini. *Palmierul* însă este simbolul Bisericii.

Aici se lăsă o pauză lungă. Le Vaux cumpănea.

– Vreți să spuneți cu asta că Leonardo da Vinci...

– Da, întrerupse Vossius, vreau să spun că Leonardo cunoștea un secret teribil care era în stare să pună Biserica la pământ, ca pe trunchiul de palmier care se ridică spre ceruri. Și în timp ce vorbea, ochii îi scăpărau.

– Ah, acum înțeleg! strigă dintr-odată doctorul Le Vaux. Prin atentatul dumneavoastră cu acid asupra tabloului lui Leonardo ați dorit să aduceți dovezi în sprijinul teoriei dumneavoastră. Și ați reușit? Vossius ridică din umeri.

– Totul s-a petrecut atât de repede. A trebuit să plec înainte să fiu descoperit.

Le Vaux dădu din cap și spuse:

– Știți, *monsieur le professeur,* că aveți o singură șansă de a scăpa de închisoare. Trebuie să vă raportez cu diagnosticul paranoia.

– Paranoia? Vossius nu mai avea aer. Dar nici dumneavoastră nu credeți asta!

Le Vaux ridică din sprâncenele stufoase.

– Dumneavoastră ce ați crede în locul meu?

Apoi îi ceru pacientului să își elibereze brațul drept.

Vossius asculta ca în transă. Nu putea să conceapă că doctorul nu îl crede. Acesta pipăi cu degete moi dosul cotului, până găsi o venă bună, puse acul la seringă și înțepă.

– Are să vă facă bine pe moment.

O zi mai târziu, în *Le Figaro,* se putea citi următorul articol:

> Atentatul cu acid asupra *Madonei* lui Leonardo. Paris (AFP) – Într-un acces de rătăcire a minții, un profesor german a aruncat cu acid sulfuric asupra tabloului *Madona în grădina cu trandafiri* de Leonardo da Vinci. Atacul de la Luvru, în care tabloul a fost considerabil deteriorat, a scos la iveală o descoperire uimitoare. Conform acesteia, artistul se pare că a zugrăvit-o inițial pe Fecioară cu un colier format din opt pietre prețioase diferite, iar obiectul de podoabă a fost ulterior acoperit prin pictură, din motive necunoscute. Printre restauratorii Luvrului a izbucnit o dispută: dacă *Madona* să fie readusă la stadiul inițial, având colierul, sau dacă podoaba ar trebui acoperită din nou. Atentatorul, care ulterior a încercat să se sinucidă, a fost internat la psihiatrie, în Spitalul Sf. Vincent de Paul.

Capitolul trei

Sf. Vincent de Paul

Psihiatrie

1

Până în ziua în care avusese loc accidentul soțului ei, Anne von Seydlitz trăise ca mii de alte femei, pe jumătate fericită și cu mulțumirea unei soții de care avea grijă consortul. Faptul că mariajul lor rămăsese fără copii nu îi afectase prea tare nici pe ea, nici pe Guido, iar dacă s-ar fi pus problema să se mai căsătorească o dată cu Guido, atunci ar fi spus „da" fără să șovăie.

Însă de la acest accident, toate se schimbaseră. Pe Anne o rodea bănuiala că Guido putea să o fi înșelat și chiar să fi dus o viață dublă iar ea să nu fi știut nimic despre asta. Acum ea căuta indecisă drumul care să aducă lumină în întunericul celor șaptesprezece ani de căsătorie, dar intuițiile ei erau tulburi ca apele ieșite din matca unui râu și se simțea devastată și ținută la pământ de o forță necunoscută.

Dintre toate, cel mai tare o înnebuneau incertitudinile și neputința de a se ține departe de toate acestea. Firește că ar fi putut să spună: Să trecem mai departe, de ce să mă frământ din pricina trecutului; trăiască ziua de azi. Dar de câte ori se gândea la asta, o rodea intuiția faptului că s-a dus în bătaia săgeții, către acele forțe întunecate care se făcuseră simțite în săptămânile precedente.

Partea cea mai rea a stării ei de neliniște și iritare era că pierduse orice urmă de obiectivitate și nu mai putea realiza cum trebuie diferența între accidentele și ciudățeniile care aveau legătură cu acest

caz; se îndrepta cu certitudine către o psihoză catastrofală, pentru că gândurile i se tot învârteau și o îndepărtau din ce în ce mai mult de orice rezolvare. Și, mai ales, nu îndrăznea să se destăinuiască, nici măcar celei mai bune prietene, deoarece trebuia să se teamă că, în acest mod, va afla mai multe despre aventurile lui Guido.

Cazul luă o întorsătură ciudată, atunci când ziarele relatară cu litere de-o șchioapă despre atentatul cu acid de la Luvru și despre disputa la care dăduse naștere colierul Madonei, scos la iveală din tablou. Se acorda un interes special lui Marc Vossius, atentatorul, un profesor de origine germană de la Universitatea de Stat din San Diego, California, care se pare că avea probleme psihice.

– Vossius? Vossius? Anne știa foarte bine că mai auzise numele acesta. Da, în ziua dinaintea dispariției sale, Guthmann pomenise de acest Vossius, referindu-se, firește, la cu totul altceva: Vossius se ocupase de Barabbas o jumătate de viață. În acest context insinuase Guthmann că există persoane care îl consideră nebun pe Vossius.

Nu era deloc ușor să faci o legătură între atentatul asupra tabloului lui Leonardo da Vinci și pergamentul dispărut, dar exista totuși o conexiune uluitoare: Barabbas! Guthmann găsise „Barabbas" în pergament, iar Vossius făcuse cercetări referitoare la fantoma Barabbas.

Ultimele săptămâni o făcuseră să înțeleagă că lucrurile care depășeau capacitatea ei de înțelegere puteau deveni foarte ușor realitate. Un profesor care se năpustește asupra unui tablou al lui Leonardo fără îndoială că era îndeajuns de neobișnuit; și dacă în afară de asta se mai și ocupa cu cercetarea numelui Barabbas, un nume care apăruse tocmai pe pergamentul căutat de ea, asta aproape că era nebunie curată; din pricina acestor gânduri, Anne ajunsese la hotărârea de a lua legătura cu profesorul nebun.

2

Se întâmplă să primească un apel telefonic din Paris, de la un bărbat care, cândva, jucase un anumit rol în viața ei, chiar dacă asta se întâmplase cu mult timp în urmă. Se numea Adrian Kleiber, un fotograf foarte talentat care lucra pentru *Paris Match*. Pentru faptul că Adrian își construise cariera la Paris, Anne purta o parte din vină.

Adrian era prietenul cel mai bun al lui Guido, până când au ajuns rivali din cauza dilemei: Cine își poate revendica mai multe drepturi asupra ei?

Adrian și Guido doriseră în urmă cu șaptesprezece ani, la modul foarte serios, să se dueleze, dar duelul nu a avut loc din cauză că Anne amenințase că, dacă se ajunge să încrucișeze armele, nu va alege pe nici unul dintre cei doi. Din motive pe care ea nu mai putea să și le amintească, Adrian eliberase locul de bună voie și plecase cu durerea și furia lui la Paris. Până acum șase sau șapte ani, nu scăpase niciodată din vedere să-i trimită flori de ziua ei de naștere – poate numai ca să-l enerveze pe Guido –, dar de atunci nu mai auzise nimic despre el.

Acum, Kleiber dădea dintr-odată telefon. Vocea îi suna străină, în orice caz ea și-o amintea altfel. Dar, în sfârșit, ultima lor convorbire avusese loc acum o veșnicie. Vorbiră mai mult de o oră la telefon, iar Anne făcea adevărate eforturi ca să-i spună lui Kleiber despre moartea soțului ei și despre situațiile misterioase în care intrase. Nu pomeni mai întâi nimic despre numele Vossius, ci spuse doar că dorea să întreprindă unele cercetări la Paris și întrebă dacă poate să o ajute cu asta. Adrian Kleiber se arătă entuziasmat, își puse la dispoziție locuința și îi promise că o ia de la aeroport.

Kleiber știa câte ceva despre femei, de asta nu se putea îndoi nimeni dacă îl vedea – nici bărbații. Era departe de a fi frumos, nu tocmai înalt și cu o podoabă capilară cârlionțată, pe care nu puteai să nu o remarci, dar dispunea de înțelegere, spirit și bun gust – în ordinea aceasta. Faptul că la vârsta lui, la care alții au în urma lor cel puțin un divorț, el nu era încă însurat și nu suferea câtuși de puțin din pricina asta ar fi putut să sublinieze acest lucru. De fapt, el dispunea de acea porție considerabilă de iubire de sine care îi face fericiți pe oameni, dar asta nu îl făcea să aibă niciodată acea atitudine respingătoare pe care o etalează un egoist morbid. Problemele păreau că nu există pentru Kleiber; oricum, printre vorbele lui preferate se număra și „Nici o problemă!“ care, din pricina utilizării frecvente, putea să enerveze pe cei care nu îl cunoșteau. Iar cine îl știa, îl și credea.

Trecuseră mai bine de șaptesprezece ani de când se văzuseră ultima dată, iar în timpul călătoriei cu avionul, Anne se frământa în privința felului în care ar fi putut arăta Adrian după atâta timp.

AF 731 ateriză fără întârziere la ora 11:30 pe aeroportul Le Bourget și, după traversarea diverselor săli și triumful asupra mai multor trepte, Anne intră prin ușile glisante de sticlă în sala de sosiri, cu un geamantan mic.

Adrian făcu semn cu un buchet uriaș de trandafiri și o săltă pe Anne de pe podea, în timp ce o îmbrățișa, învârtind-o de două ori prin aer; rămăsese tot cel dinainte. Anne își șterse câteva lacrimi, deși își propusese să nu arate nici o emoție.

Amândoi se uitară bine unul la altul, cu o oarecare sfială, iar Adrian începu imediat să facă glume pe seama propriei înfățișări și a faptului că din cauza asta nu prea avea succes la femei și nu își găsise aleasa inimii.

– Și ce ai vrea să auzi? râse Anne strengărește. Că ești cel mai frumos, mai deștept și mai râvnit burlac din Paris? Bun, atunci ești cel mai frumos, cel mai deștept și cel mai râvnit burlac din Paris. Te simți mai bine acum?

– Mult mai bine! râse Kleiber. Mai ales pentru că ai spus-o tu.

Cu Adrian era pur și simplu imposibil să rămâi serios, se gândi Anne în timp ce râdeau și glumeau; se simțea eliberată, dar imediat își dădu seama că își făcea probleme dacă acest tip simpatic ar putea fi în stare să o ajute cât de puțin.

– Urâtă poveste, remarcă Kleiber, în timp ce mergeau în mașina lui, un Mercedes Ponton negru, spre centrul orașului. Ca și când i-ar fi ghicit gândurile, Adrian dădu dintr-odată impresia că este foarte serios.

– Ați fost fericiți?

Anne nu înțelese imediat întrebarea.

– Vrei să zici, dacă eu și Guido...?

Ridică din umeri. Gândurile lui Anne se îndreptau către lucrurile care se adăugaseră *după* decesul soțului ei. Așa că ajunse din nou la concluzia că dăduse la o parte prea ușor moartea lui Guido.

– Nu am venit, începu ea în sfârșit, să mă plâng la tine. Am nevoie de ajutorul tău ca să mă lămuresc în ce situație am ajuns acum, înțelegi? Înnebunesc dacă mai continui așa.

Kleiber își puse mâna lui dreaptă pe încheietura cotului ei stâng.

– Liniștește-te Anne, poți să te bazezi pe mine.

Recunoscătoare, Anne simți atingerea tandră și îi scăpă dintr-odată:

– Mi-e frică, înțelegi? O frică teribilă, frică de necunoscut, cel mai oribil fel de frică din câte există. Nu știu dacă pricepi asta!

– Nu pricep, spuse cât putea de sincer Kleiber, dar vreau să încerc să te înțeleg. Acum ești aici, iar problemele tale sunt foarte departe.

– Nu, nu, nu! strigă Anne neliniștită, iar Adrian își retrase mâna înspăimântat. De aceea sunt aici, pentru că sper să mă apropii cu un pas de rezolvare.

Kleiber tăcu. Nu înțelegea ce voia Anne să spună, dar simțea că femeia aducea cu ea ceva îngrozitor și că nu ar fi fost înțelept să-i subestimeze sentimentele, de parcă ar fi fost doar o închipuire. Anne se uita la Kleiber: în ceea ce-l privea, el sigur nu știa ce este teama. Vedea în el un temerar, iar cu atitudinea asta desigur că îi mersese bine chiar și în misiunile delicate din timpul războiului din Coreea și Vietnam. Anne, pe de altă parte, știa că a nu avea nici o teamă făcea uneori pereche bună cu prostia, dar până acum nu avusese nici o problemă cu asta.

– Nu ți-am povestit totul, remarcă Anne, în timp ce el ieși de pe drumul orășenesc prin Porte de Bagnolet, luând-o pe Rue Belgrand.

– Nu e tot?

– Vreau să-l găsesc aici, în Paris, pe un profesor neamț; probabil că este singurul care mă poate ajuta mai departe în situația mea.

– Cum îl cheamă?

– Marc Vossius.

– Nu îl știu.

– Mai rău: este la spitalul de nebuni și tu trebuie să mă ajuți să dau de el.

– Un profesor neamț într-un spital de nebuni din Paris?

– Știu ce-ți trece acum prin minte, obiectă Anne, dar omul are o mare însemnătate pentru mine; e singura mea speranță.

Kleiber apăsă pedala de frână a mașinii și trase pe dreapta.

– Stai un pic, spuse el, a fost o știre prin toate ziarele, despre un profesor care a comis un atentat cu acid asupra unui tablou de-al lui Leonardo da Vinci...

– Exact, la el mă refer, spuse Anne.

– Dar e nebun. L-au băgat după gratii, pricepi? și bătu cu degetul arătător la tâmplă.

– O fi, remarcă Anne, fără să se lase perturbată, dar dacă mă gândesc ce s-a întâmplat în jurul meu în ultimele săptămâni, atunci fapta lui nu pare ieșită din comun.

Kleiber ținea volanul strâns, cu amândouă mâinile, și se uita atent pe stradă. Tăcea, dar Anne își putea imagina ce se petrecea cu el.

– Știu, spuse într-un final, nu e ușor să înțelegi toate astea și nici n-aș putea să ți-o iau în nume de rău dacă ai ajunge la convingerea că nu sunt tocmai întreagă la minte. Uneori și eu mă îndoiesc de rațiunea mea.

– Ei, prostii, spuse Kleiber. Nu văd chiar nici o legătură între profesorul lunatic și povestea ta, poate cu excepția faptului – și aici făcu o pauză – că și una, și alta sună la fel de ciudat. Vreau să spun că nici un om cu mintea limpede nu aruncă acid sulfuric pe o lucrare de artă cu valoare neprețuită și chiar aș putea să spun că pentru profesor ar fi de dorit să fie declarat nebun, altfel nu se va mai bucura deloc de viață când i se vor pretinde despăgubiri.

Anne scutură din cap.

– Firește că m-am îngrijorat. Tulburările minții pot avea cele mai diverse cauze, dar mai ales se pot naște și pot dispărea la loc sub influențe cu totul diferite. Un om care face așa ceva, precum acest Vossius, în nici un caz nu trebuie să-și fi pierdut mințile. Poate că a fost nebun raportat la fapta lui, dar altfel putea să fie cu totul normal și să fi fost un corifeu în domeniul științei.

Explicația ei suna extrem de plauzibil, totuși mai rămânea această obiecție:

– Ce are Vossius cu toate astea?

Anne râse cu o anume amărăciune.

– Există un singur cuvânt care ne leagă. Este un nume, un nume destul de rar, firește: Barabbas.

– Barabbas? N-am auzit niciodată.

– Tocmai. Acest nume este pomenit în pergamentul dispărut pe care Guido îl avea la el. În orice caz, asta a afirmat un coptolog renumit pe care l-am consultat. Și a mai spus că există un profesor pe nume Vossius, care se ocupă cu cercetarea acestei figuri aparent istorice.

– Acum înțeleg! strigă Kleiber entuziasmat. Ce mai e prin pergamentul acela vechi?

– Asta nu știu, răspunse Anne. A doua zi după ce am fost la el, coptologul a dispărut fără urmă, cu tot cu copia pergamentului.

Kleiber dădu din cap.

– Asta e nebunie curată, chiar e nebunie curată, spuse el. Trebuie să-l găsim pe acest Vossius și îl vom găsi. Am dat eu de mulți alții. Nici o problemă!

3

Adrian Kleiber locuia într-un apartament spațios, cu ferestre mari, orientate spre Avenue de Verdun, între Canal Saint Martin și Gare de l'Est, cu mult deasupra acoperișurilor din Paris. Clădirea masivă emana șarmul tipic caselor pariziene de la început de secol, având intrarea pe o ușă cu geamuri ornamentale roșii și albastre, un lift de lemn cu grilaje de alamă, cu uși rabatabile care păcăneau și cu o casă a scărilor puțin ponosită, dar destul de largă ca să defileze o armată prin ea.

Două uși gemene vopsite în alb, care nu se închideau niciodată, separau una de alta încăperile apartamentului stil vagon, iar obiectele de artă islamică și mobilierul, în principal Jugendstil, fuseseră cumpărate de Adrian cu brațul, din piețele de vechituri din Paris, bricabracurile dintre Porte de Clignancourt și Porte de Saint-Quen părând să fie favoritele lui. Unele piese, din câte remarcase Anne von Seydlitz cu privirea cunoscătorului, valorau astăzi o avere.

În cea mai mică dintre încăperi, a cărei fereastră se deschidea într-un balcon mic și rotund către curtea din spate, o pofti Adrian Kleiber pe musafira lui, exprimându-și dorința ca ea să se simtă ca acasă. O canapea albă și două comode vechi și închise la culoare constituiau singurul mobilier; altceva în plus nu-și mai găsise locul

în spațiul restrâns. În comparație cu mărimea casei ei și solitudinea din ea, Anne se simțea aici în intimitate și mai ales se simțea protejată de Adrian.

Adrian, în calitatea lui de jurnalist, savura povestea și urmărea scopul din curiozitatea și cu spiritul de aventură caracteristic acestor oameni. A fost nevoie doar de câteva telefoane, timp în care Anne concluzionă că acest Kleiber avea pretutindeni prieteni și persoane de contact, astfel încât să descopere locul în care se afla internat profesorul, secția de psihiatrie de la Sf. Vincent de Paul de pe Avenue Denfert-Rochereau.

La cina luată la Chez Margot, un mic local de pe Canal care de abia dacă avea mai mult de cinci mese dând impresia unei sufragerii (care pe deasupra se distingea prin faptul că Margot, o femeie jovială trecută de mult de patruzeci de ani, cu un machiaj țipător, gătea și servea – ceea ce firește că răpea ceva timp), Kleiber și Anne von Seydlitz stabiliră strategia conform căreia ar fi trebuit să se apropie de Vossius.

Nu părea recomandabil să menționeze care este motivația cercetărilor lor; adevărul în situații de genul acesta nu putea decât să ridice piedici. Așa că hotărâră ca Anne să se dea drept nepoată și unică rudă a profesorului, ca astfel să se strecoare la Vossius.

Kleiber ținea ascuns în pardesiu un aparat cu film de 35 de mm, după ce spusese că fără aparat foto se simte dezbrăcat, ca un împărat fără haine, și nici măcar la obiecțiile lui Anne nu se lăsase convins să renunțe la el, atunci când ajunseseră la intrarea laterală de la Sf. Vincent de Paul, aceea cu plăcuța ștearsă, de „Psihiatrie". Adrian, care vorbea franceza aproape fără accent, încercă să-i explice portarului îmbrăcat în alb din spatele geamului glisant care era motivul vizitei, ceea ce a dat naștere unei vădite neîncrederi. În orice caz, acceptă să i se arate buletinul lui Anne, mai de sus, ca să se adâncească în descifrarea documentului nemțesc cu acribia unui dislexic și să noteze numele lui Anne. Până la urmă, puse mâna pe telefonul de culoarea fildeșului, formă un număr și vorbi, în timp ce îi fixa din ochi pe Anne și Adrian, despre Vossius și vizitatorii lui germani. Apoi îi pofti să stea pe o bancă de lemn vopsit în alb.

Așteptară cam zece minute – dar lui Anne i se păru că durează o veșnicie –, când portarul dădu la o parte geamul gheretei lui, le făcu

semn celor doi să se apropie și, adresându-se lui Kleiber, spuse că pacientul se exprimase în sensul că nu are nici o rudă și, prin urmare, nu era dispus să primească nici o madame von Seydlitz.

Acum își puse în valoare Adrian talentul de jurnalist. Ceru să i se facă legătura cu medicul de secție, pe care îl potopi cu un noian de reproșuri fără rețineri, din care Anne înțelese doar că, pentru un om într-o stare atât de deplorabilă, este normal să nu fie în stare să-și recunoască singurele rude și că ea avea o singură dorință în suflet: să-l revadă pe iubitul unchi.

Aceste vorbe nu rămaseră fără efect. Medicul îi pofti la etajul al doilea, în camera de vizită 201.

Cam așa își imaginase Anne o cameră de vizită într-o secție de psihiatrie: pereți de un alb luminos, ferestre cu gratii, lângă intrare un scaun pătrățos, în mijlocul încăperii o masă străveche și scrijelită, de jur împrejurul ei patru scaune tocite, pe tavanul camerei infinit de înalt, un glob de sticlă lăptoasă pe post de lampă. Mirosea înțepător a ceară de parchet și a hering.

4

La scurt timp, Vossius apăru în ușă, însoțit de un asistent și un medic. Doctorul tânăr, un tip destul de arogant, spuse înfipt că aveau la dispoziție cincisprezece minute și dispăru. Asistentul îl aduse la masa din mijlocul încăperii pe Vossius, care purta o îmbrăcăminte de spital deschisă la culoare, dând impresia că e apatic, și care se așeză singur pe scaunul din dreptul ușii.

– Sunteți un tip nasol! strigă Kleiber asistentului, în germană.

Anne înlemni. Îndreptându-se spre Anne, Adrian spuse:

– Voiam numai să știu dacă înțelege germană. Vezi și tu că nu înțelege o boabă. Cei mai mulți francezi nu vorbesc germana, dar găsesc că e de la sine înțeles că toți nemții știu franceza.

Profesorul luase loc pe unul dintre scaunele acelea oribile și își pusese mâinile una peste alta, de parcă aștepta o explicație.

Lui Anne îi bătea inima cu putere. Nu știa cum se va termina întâlnirea și dacă se putea vorbi în vreun fel cu profesorul. Știa doar

că acest om misterios, care stătea în fața ei tăcut și plin de așteptări, reprezenta ultima ei speranță.

Ca și când ar fi vrut să prindă curaj, Anne trase adânc aer în piept și începu:

– Profesore, știu că nu mă cunoașteți, a trebuit să apelez la un truc ca să ajung la dumneavoastră. Firește că nu ne înrudim, dar ați putea să mă ajutați. *Trebuie* să mă ajutați. Mă înțelegeți, domnule profesor Vossius?

Bărbatul făcu ochii mici și păru că o înțelege, iar cutele care îi încadrau gura începură brusc să se strângă. Dar toate astea răpiră incredibil de mult timp, și Anne repetă calm:

– M-ați înțeles, profesore?

Vossius își mișcă încet buzele:

– Scoateți-mă... de... aici, spuse el liniștit, dar foarte inteligibil. Scoateți-mă de aici, pot să explic totul.

– Cum vă simțiți, profesore? Vreau să zic, sunteți tratat cât de cât bine?

Bărbatul își trase mâneca de pe brațul drept. Pe dosul cotului se vedeau clar înțepăturile de ac.

– I-au făcut injecții ca să tacă, spuse Adrian. Peste tot în lume este la fel în instituțiile de psihiatrie.

Anne își puse mâna peste aceea a profesorului.

– Putem să vă ajutăm, vorbiți!

Vossius se strădui să zâmbească.

– Pot să explic totul. Scoateți-mă de aici.

– O să vă scoatem de aici, spuse Kleiber împăciuitor, dar pentru asta ne trebuie ajutorul dumneavoastră. Avem nevoie de toate informațiile care se cer pentru asta. Înțelegeți?

Vossius dădu din cap că da.

– Știți ce ați făcut, profesore? întrebă Anne. De ce sunteți aici?

Vossius se uită o clipă la Anne de parcă ar fi încercat să-și amintească, apoi scutură din cap că da.

– De ce ați făcut asta? De ce ați aruncat cu acid pe tablou?

Atunci izbucni:

– De ce, de ce, toți întreabă de ce și, dacă v-aș explica, o să întoarceți spatele și o să spuneți că sunt nebun. Nu mai scot nici un cuvânt!

Anne se apropie mult de Vossius, ca și cum ar fi vrut să-i încredințeze un secret.

– Profesore, are ceva de-a face cu Barabbas?

– Barabbas?

Vossius își ridică privirea și o cercetă mai întâi pe Anne von Seydlitz, apoi pe Kleiber și, în cele din urmă, sări în picioare și arătă cu degetul către femeie și strigă:

– Cine v-a trimis?

Cu greu reuși Anne să îl pună pe profesor înapoi pe scaun și dură o bună bucată de vreme până când acesta se liniști; apoi îi spuse lui Vossius că avea un pergament copt, în care fusese identificat numele Barabbas, și că un profesor din München îi mărturisise că el, Vossius, este cel mai cunoscut cercetător în ceea ce-l privește pe Barabbas –, dar nu îi povesti întregul adevăr.

Explicația păru să-l mulțumească pe profesor și chiar îl făcu ceva mai liniștit, ca să nu spunem apatic. Vossius se sprijini cu spatele de spătar, zâmbi schimonosit și formulă întrebarea:

– Ce știți despre Barabbas, ce anume?

– Vreau să fiu sinceră, spuse Anne, eu chiar nu știu nimic despre această fantomă.

Atunci, expresia feței lui Vossius se schimbă într-un gest teatral, triumfător, își lungi gâtul, ridică sprâncenele în așa fel încât formară o semilună și scoase aer pe nas ca o locomotivă cu aburi. Se vedea pe el că savura situația, pentru că în sfârșit fusese luat în serios.

Vossius tocmai voia să se lanseze în explicații, când medicul de salon dădu ușa de perete și strigă pe un ton dur și marțial:

– Sfârșitul orei de vizită. Veniți, Vossius!

Obiecția lui Kleiber, că putea să le mai permită cinci minute, fu respinsă de psihiatru cu un gest al mâinii care însemna un refuz ferm, acesta remarcând că, dacă trebuie neapărat, să revină în ziua următoare.

În timp ce Vossius era luat de asistent, Kleiber se duse la medic și îi spuse acestuia că are impresia că pacientul se afla sub sedative puternice și că doza administrată depășea cu mult necesarul. Vossius era liniștit și, din câte părea, cu mintea limpede și sigur nu ar fi fost în avantajul lui, al medicului, dacă ar solicita un control. Un caz asemănător, la o altă clinică, unde un medic și-a liniștit de-a binelea

pacientul, cu injecţii, doar ce făcuse subiectul ziarelor anul trecut. Pentru evitarea incidentelor de acest gen, Kleiber sugeră psihiatrului să îl lase nenarcotizat pe pacient, la vizita de mâine.

Vorbele dure ale lui Kleiber nu dădură greş în ceea ce priveşte efectul asupra medicului. E adevărat că a răspuns insolent, că puteau să lase liniştiţi în seama lui hotărârile medicale, dar adăugase împăciuitor că doreşte să observe dacă pacientul se descurcă, atunci când e cazul, şi fără sedative mai puternice.

Anne simţi o profundă admiraţie pentru atitudinea superioară a lui Kleiber faţă de medic. Ea pur şi simplu nu putea să-şi imagineze că Adrian ar fi putut să nu facă faţă vreunei situaţii. Părea să nu se fi lovit de nici o problemă şi în situaţia în care se afla ea, el era tocmai omul potrivit.

Când părăsiră în tăcere Sf. Vincent de Paul şi ieşiră prin poarta lăturalnică la aer, unde un vânt tăios de toamnă alunga frunzele mari de castan, Anne şi Kleiber se tot gândeau la acelaşi lucru: Oare să fie acest Vossius într-adevăr nebun ori nu?

– Care e părerea ta? întrebă în treacăt Kleiber, în timp ce o luă la braţ pe Anne.

– Greu de spus după această întâlnire scurtă.

– Dacă îmi aduc aminte toate cuvintele lui, trebuie să spun că a reacţionat logic. Nici eu n-aş fi răspuns altfel într-o astfel de situaţie, mai ales dacă te gândeşti în ce hal era!

5

Pentru ziua următoare, puseră la cale un plan de a-l face pe profesor să vorbească mai repede. Ceea ce-l durea cel mai tare pe Vossius în situaţia lui, argumenta Kleiber, era fără îndoială atentatul cu acid, din cauza căruia ajunsese să fie internat la psihiatrie. De aceea trebuia confruntat cu rezultatul faptei lui şi trebuia să i se observe reacţia. Poate că şocul îi va dezlega limba.

De la agenţia de presă AFP, Kleiber făcu rost de o fotografie color cu tabloul distrus, iar în după-amiaza următoare se înfiinţară din nou la Sf. Vincent de Paul.

Vossius părea cu totul schimbat. Îi spunea lui Anne „nepoată dragă“, iar lui Adrian, „dragă nepoate“ și intrase în jocul pe care îl începuseră ei, doar că acum el era participantul cel mai activ. Din câte spunea profesorul, astăzi nu i se făcuse încă injecție, de aceea era cu mintea limpede și dorea mai întâi să le pună o întrebare vizitatorilor.

Anne luase în calcul asta și îi expuse succint povestea ei.

– Știu, spuse ea după ce terminase, toate acestea sună incredibil, dar vă jur că așa s-a petecut și nu altfel.

Explicația lui Anne nu părea să îl mire în nici un caz pe profesor și nici măcar nu îl neliniștea. Spuse atât:

– Interesant.

Și încă o dată:

– Interesant.

În timpul conversației, Anne și Adrian ajunseseră fiecare separat la convingerea că profesorul, așa cum stătea astăzi în fața lor, era întru totul normal. Ceea ce nu însemna ceva anume, pentru că nu este un semn tipic de schizofrenie faptul că fazele nebuniei se succed celor de luciditate?

Kleiber întrebă în treacăt dacă Vossius fusese confruntat deja cu rezultatul atentatului său.

Profesorul făcu ochii mari la interlocutor.

Kleiber scoase fotografia dintr-un plic și o puse în fața lui Vossius, pe masă. Acesta se uită bine la pata mare și pestriță de pe decolteul Madonei, în care se vedea în mod clar un colier cu pietre prețioase.

– Dumnezeule, murmură el, am știut eu, am știut asta dintotdeauna. Asta este dovada pentru mesajul lui Leonardo!

– Nu înțeleg, profesore, remarcă Anne, iar Kleiber adăugă:

– Puteți să explicați ce vreți să spuneți prin mesajul lui Leonardo?

Vossius dădu din cap.

– Cred că dumneavoastră amândoi sunteți oricum singurii oameni din Paris care mă vor crede.

Și trase de scaun ca să se apropie de vizitatori.

Kleiber bătu cu degetul pe fotografie.

– Printre experți s-a ajuns la o discuție aprinsă despre cum ar trebui restaurat tabloul, cu sau fără colier.

– Mda, experţii! pufni profesorul. Aţi văzut vreodată o madonă cu un colier de pietre preţioase?

– Nu cunosc, spuse Kleiber, iar Anne făcu semn din cap că nu. Nici unul dintre ei nu înţelegea unde bătea Vossius.

– Dar Leonardo da Vinci a pictat colierul într-un mod evident, argumentă Anne, sau dumneavoastră credeţi că este un fals dintr-o perioadă ulterioară ori reprezintă contribuţia unuia dintre ucenicii lui?

– Dimpotrivă, dragă nepoată, prinse Vossius avânt, Leonardo a pictat acest colier în mod special şi a fost chiar intenţia lui ca, după terminare, să îl facă să dispară sub nuanţa ocru-gălbuie a pielii.

În timp ce vorbea, Adrian Kleiber îl observa dintr-o parte pe profesor. Nu ştia tocmai bine ce ar fi trebuit să creadă despre ce spunea Vossius. Profesorul dădea impresia că se afundă într-o problemă care nu avea nici o tangenţă cu realitatea şi începu să apară îndoiala dacă e bine să răspundă cu prea multă încredere. Dar chiar în clipa următoare, Kleiber era deja captivat de relatarea profesorului.

– Lumea ascunde nenumărate mistere. Multe sunt atât de mari, încât depăşesc înţelegerea majorităţii oamenilor, şi probabil că este foarte bine aşa. Pentru că mulţi, dacă ar afla despre ele şi ar înţelege toate consecinţele, şi-ar pierde raţiunea. Aşa că se obişnuieşte din timpuri imemoriale ca aceste secrete ale omenirii să fie transmise mai departe de către cei mai inteligenţi reprezentanţi ai speciei umane, tot către cei mai inteligenţi, cu condiţia de a păstra tăcerea până vine timpul să fie revelate.

Anne îşi pierdea răbdarea. Dorea să întrebe: „Dar, pentru Dumnezeu, ce are a face colierul din tablou cu secretele omenirii“, dar cuvintele lui Vossius o făcură să tacă.

– De cinci sute de ani, continuă Vossius, oamenii tot încearcă să ghicească la ce ar fi putut să se refere William Shakespeare când a spus că există mai multe lucruri între cer şi pământ decât ne permitea învăţătura noastră să visăm. Shakespeare era unul dintre deţinătorii de secrete, la fel ca şi Dante, precum era şi Leonardo da Vinci. Fiecare dintre ei a oferit un semn divin, un mesaj încifrat. Shakespeare şi Dante s-au folosit de cuvinte, Leonardo fireşte că a utilizat pictura în scopurile sale. Chiar şi în moştenirea lui scriitoricească s-au găsit referiri la ceea ce cunoştea el, dar nici un document doveditor.

– Înțeleg, spuse Kleiber, prin acest atentat ați vrut să aduceți o dovadă în sprijinul descoperirii dumneavoastră.

– Și am reușit, afirmă Vossius și lovi cu palma întinsă peste fotografie. Aceasta este dovada!

– Colierul? întrebă nedumerită Anne.

– Colierul, conchise profesorul sec și îi căută din priviri pe supraveghetorul care stătea absent pe scaunul de lângă ușă. Ora de vizită se terminase de mult, iar Anne trebuia să se teamă că medicul de secție putea să intre în cameră în orice moment și să termine brusc discuția. Nerăbdătoare, îl presă pe Vossius:

– Dar explicați-ne legătura dintre colierul pe care Leonardo nu l-a pictat pentru orișicine și pergamentul copt!

Vossius dădu din cap. Se vedea că savura situația de parcă ar fi fost o recompensare pentru o nedreptate suferită și cu cât Anne insista mai mult, cu atât profesorul ezita din ce în ce.

– Sigur este, spuse el într-un final, că amândoi știau aceleași lucruri, adică autorul pergamentului și Leonardo da Vinci; asta pentru că au folosit același cuvânt pe post de cod.

Anne și Adrian se uitară nedumeriți unul la altul. Omul nu îi ajuta deloc și le punea răbdarea la grea încercare; Kleiber începuse să aibă îndoieli dacă profesorul ar trebui judecat după criterii normale și dacă nu era unul dintre acei obsedați de știința sa, unul căruia trebuia să i se acorde indulgență sau un psihopat demn de milă.

6

Vossius luă fotografia și o ridică de parcă era un trofeu. Cu degetele mâinii drepte, atinse locul pe care se putea vedea colierul, opt pietre prețioase una după alta, prinse în monturi circulare și șlefuite în stil Cabochon.

– Opt pietre prețioase, constată profesorul, aparent o podoabă, nimic altceva și totuși acestea sunt niște pietre cu totul speciale, fiecare având o semnificație aparte. Să începem de la stânga, cum te uiți la imagine. Prima piatră alb-gălbuie este un beril, o piatră cu o poveste proprie. Este piatra celor născuți în octombrie, iar în Evul Mediu se măcina și se amesteca în lichide, pentru vindecarea ochilor. Mai

târziu i s-a descoperit efectul de mărire, dacă era șlefuită corespunzător. De aici vin și ochelarii. Cea de-a doua, piatra de un albastru-palid, este un acvamarin, o piatră înrudită cu berilul, care își schimbă culoarea de la albastru, până la verde marin. Piatra a treia, roșu-închis, este cunoscută de toată lumea. Este un rubin. I s-a atribuit și un efect tămăduitor și se regăsește ca simbol al puterii pe însemnele imperiale. Cea de-a patra piatră este violet – un ametist – piatra celor născuți în februarie, cu o incomensurabilă putere simbolică. Avea valoare de amuletă împotriva otrăvirii și beției, dar și ca simbol al trinității, deoarece conține trei culori: purpuriu, albastru și violet. Trebuie să fi făcut parte dintre pietrele care împodobeau pieptarul înalților prelați evrei și fundamentul zidului Ierusalimului ceresc. Cu toate că sunt de culori diferite, următoarele două pietre prețioase, cea de-a cincea și cea de-a șasea, sunt tot beriluri. Cea de-a șaptea, un agat negru, este de fapt doar o piatră semiprețioasă, chiar dacă în Antichitate și în Evul Mediu era foarte cerut sub formă de prafuri afrodiziace și, din motive inexplicabile, era folosit cu precădere ca piatră de împodobire a bunurilor bisericești. Mai rămâne ultima piatră, smaraldul verde, o piatră care era la mare preț mai ales în vremea lui Leonardo da Vinci. Era considerat simbolul Sfântului Apostol Ioan și, pe lângă asta, însemn al castității și al purității, iar în Evul Mediu era venerat ca leac foarte bun. Opt pietre, aranjate într-o ordine aparent întâmplătoare și totuși nu este o întâmplare felul cum a pictat Leonardo acest colier, așa cum nimic nu este întâmplător în viață. Citiți inițialele pietrelor de la stânga la dreapta, așa cum vi le-am descris – și când veți face asta nu va avea nici o importanță dacă vorbiți germana sau italiana, ca Leonardo – și veți obține un cuvânt care probabil că vă va uimi.

Anne von Seydlitz își uni mâinile în pumn și se uită vrăjită la fotografie. Apoi citi: B-A-R-A-B-B-A-S.

– Dumnezeule, murmură ea, ce ar trebui să însemne asta?

Vossius tăcea. Nici Adrian nu spunea nimic. Cu privirea îndreptată către fotografie, acesta verifica în gând succesiunea literelor. Profesorul avea dreptate: BARABBAS.

Dar mai înainte ca ei să-și dea seama de toate implicațiile acestei dezvăluiri și mai înainte să poată pune vreo întrebare, medicul de

secție intră în camera de vizită și întrerupse discuția cu un gest neruşinat, bătând sonor din palme. Vossius se ridică, dădu prietenos din cap și dispăru pe coridor, însoțit de asistent.

7

În timp ce traversau cu mașina Pont St. Michel, Anne îi adresă lui Kleiber o întrebare:

– Ție ți se pare schizofrenic acest Vossius? Vreau să zic, crezi că e închis pe drept la Sf. Vincent?

– Omul este la fel de normal ca mine și ca tine, spuse Kleiber, doar că eu cred că duce cu el o povară imensă, ceva ce l-a adus pe culmea disperării. Dar am dubii dacă poate să ne ajute să progresăm. Eu pur și simplu nu pot să concep că, între Leonardo da Vinci și pergament există o legătură.

– Dacă Vossius nu poate să ne ajute, atunci nimeni nu poate, răspunse Anne. Oricum, știm atât – că numele „Barabbas" reprezintă un simbol pentru o istorie în mare parte obscură, pe care în trecut au trasmis-o oameni printre care se numără și persoane dintre cele mai ilustre. La început, explicația profesorului mi s-a părut exagerată, dar cu cât mă gândesc mai mult, cu atât sunt mai convinsă: omul are dreptate. În orice caz, Leonardo da Vinci este pentru mulți o enigmă. Se știe că și în timpul vieții lui și-a dus semenii de nas, scriind oarecum în oglindă, iar treaba cu colierul sigur este una dintre drăciile astea.

– Și legăturile? Eu nu văd nici o legătură.

La asta, Anne nu putea decât să consimtă:

– Nici eu nu le văd. Dacă am cunoaște legăturile, atunci probabil că am ști și rezolvarea.

– Iar el nu vrea să ne lumineze și pe noi.

Anne făcu semn că așa este.

– Doar dacă... se gândi Kleiber.

– Dar spune!

– Doar dacă facem o afacere cu Vossius.

– O afacere?

– Ei, „afacere“ poate că nu este o exprimare exactă, se corectă Adrian. „Contract“ poate că s-ar potrivi mai bine.

– Vorbești în șarade.

– Amintește-ți, începu Kleiber, amintește-ți când l-am întâlnit prima dată pe Vossius. Care au fost atunci primele lui cuvinte?

– „Scoateți-mă de aici!“

– Asta a zis. Cred că ne-a povestit istoria aceea numai din cauză că dorea să demonstreze că e în toate mințile. În medici nu are încredere. I-a scos deja din calcul. Cine aruncă acid pe un tablou trebuie să fie nebun. Așa că el așteaptă de la noi să îl ajutăm; de aceea i-a venit ideea că tu ești nepoata lui – întru totul convenabil – și a fost atât de doritor să intre în joc. Nu, profesorul nu este un caz pentru psihiatrie, iar noi trebui să îl lămurim că asta este și convingerea noastră și că suntem gata să tragem toate sforile ca să îl scoatem de acolo, dacă ne mărturisește tot adevărul despre Barabbas.

– Nu-i o idee rea, trase concluzia Anne, dar Vossius intenționa să se arunce de pe Turnul Eiffel; el este un candidat la sinucidere și toți cei care încearcă să-și ia viața ajung la psihiatrie.

– Știu, știu, spuse Kleiber, dar nu sunt închiși până la sfârșitul vieții. După o terapie adecvată, de cele mai multe ori li se dă drumul din nou. Și, în afară de asta, oricum nu înțeleg de ce a vrut Vossius să-și pună capăt zilelor. Eu chiar l-aș crede în stare să fi înscenat totul dintr-un motiv anume. Nu pot să-mi imaginez că nu știa care ar fi fost consecințele. Cred că profesorul a avut un plan elaborat cu grijă, dar că în executarea lui a intervenit ceva neprevăzut, iar acum el se află la spitalul de nebuni. Și exact asta este și șansa noastră.

Mai târziu, în seara aceleiași zile, mâncară la Coquille, în arondismentul 17, unde bucătăria este mai degrabă tradițională decât „nouvelle“, ceea ce era mai aproape de gustul lui Anne, cât și de cel al lui Adrian. Totuși, ceea ce se dorise a fi o plăcere lipsită de constrângeri, deveni curând o tăcere încordată, apărută din cauză că fiecare își urmărea propriile gânduri. Nu numai Anne, ci și Adrian se prinseseră atât de tare în păienjenișul acestui caz, încât, orice ar fi făcut și gândit, orice ar fi vrut, toate duceau la secția de psihiatrie de la Sf. Vincent de Paul, la profesorul Vossius.

Anne, care era încă fermă pe poziție și, datorită ajutorului lui Kleiber, animată din nou de curaj, se vedea dintr-odată confruntată cu un adversar superior, căruia nu i-ar fi putut face față niciodată și se îndoia că Adrian era destul de puternic. În afară de asta, o chinuia întrebarea de ce ei nu i se întâmplase încă nimic, în timp ce toți cei care trecuseră prin viața ei ajunseseră să aibă probleme. Guido mort, Rauschenbach ucis, Guthmann dispărut. Se uita la Kleiber și încerca să își înăbușe gândurile, să le ridiculizeze – zadarnic.

El nu era în stare să interpreteze îngrijorarea de pe chipul lui Anne, dar orice întrebare era de prisos. Afecțiunea pe care o simțise la prima lor revedere dăduse naștere unei imense nervozități. Și-ar fi dorit să o fi întâlnit pe această femeie în circumstanțe mai favorabile, dar Adrian nu era omul care să nu știe cum să răstoarne o situație în favoarea lui. Nu, Kleiber spera ca, oferindu-i sprijinul, să o câștige pe Anne pentru el și nimic nu face mai mult să sporească afecțiunea decât un adversar comun.

8

Când ajunseră a doua zi la Sf. Vincent de Paul, părea că sunt deja așteptați. Însă medicul de secție îi conduse pe Anne și Adrian nu în camera de vizite, ci la biroul doctorului Le Vaux, fără să le dea nici o explicație. Medicul-șef spuse cu o anume jenă, care nu se potrivea în această situație unui om cu poziția lui, că inima profesorului Vossius încetase să mai bată în noaptea dinainte, că regretă foarte mult și că îi asigură pe ei, rudele cele mai apropiate, de profunda lui compasiune.

Pe culoarul infinit de lung, unde mirosea tot a ceară de parchet, Anne trebui să se sprijine de Kleiber. Nu că ar fi simțit o tristețe atât de mare din pricina morții lui Vossius – cu toate că acesta se bucurase de sincera ei afecțiune pe parcursul celor două zile – pe Anne o afectase moartea profesorului mai ales din cauza faptului că se supunea unei oribile fatalități, în care ea refuza să creadă. Că decesul lui Vossius ar fi fost un accident, asta Anne nu crezuse de la bun început, dar, ca în toate cazurile precedente, nu întrevedea nici un eventual motiv și nici vreo legătură.

Ca în vis și total buimăcită, se ținu de brațul lui Adrian de-a lungul coridorului rău mirositor și coborî treptele late de piatră, unde o aștepta asistentul care, cât duraseră vizitele lor, stătuse mut și cu o expresie tâmpă. Acesta veni în întâmpinarea lui Kleiber, îi șopti ceva ce Anne nu înțelese și de care nici nu era interesată în această situație și, după un scurt schimb de replici cu Kleiber, ajunse la înțelegerea să se întâlnească la orele 19, într-un bistro nu prea departe, din Rue Henri Barbusse, vizavi de Lycée Lavoisier.

Neobișnuitul aranjament trecu pe lângă Anne von Seydlitz ca o închipuire pe care o percepi în stare de semiconștiență, iar Adrian o lămuri abia acasă în privința ofertei dubiosului asistent. Din câte zicea Kleiber, acesta făcuse o aluzie asupra faptului că putea să le comunice un lucru important despre decesul profesorului, iar la obiecția lui, de ce nu era posibil atunci și acolo, răspunsese că ar fi fost mult prea periculos.

Orice s-ar fi ascuns în spatele cuvintelor asistentului – Adrian și Anne nu puteau să-și imagineze, oricât s-ar fi străduit, că acest tip ridicol i-ar fi putut ajuta în vreun fel –, trebuiau să urmărească, totuși, și cel mai neînsemnat indiciu, dacă părea bun să le lumineze în vreun fel situația.

Bistroul era neobișnuit de mare pentru uzanțele pariziene, nu se vedea prea bine în el; de aceea îl alesese asistentul. Acesta se dovedi a fi o persoană neașteptat de versatilă și cu o vastă capacitate intelectuală. În orice caz, știa foarte bine ce dorea, atunci când declarase fără ocolișuri că asistenții sunt plătiți umilitor de prost – folosise termenul *méprisable* – și că, prin urmare, trebuiau să recurgă la tot felul de alte surse. Mai pe scurt, putea să le ofere informații despre circumstanțele reale în care murise profesorul și se afla în posesia unui obiect lăsat moștenire, care poate că le-ar fi fost de folos în cazul lor.

Despre ce caz vorbea el, se interesă Kleiber, și asistentul spuse, schimbând brusc franceza pe o germană stricată, dar întru totul inteligibilă, spre uimirea celor doi, că urmărise cu mare interes replicile pe care le schimbaseră ei și Vossius în ziua precedentă. La întrebarea de unde știe germana atât de bine, interlocutorul răspunse

că avea soție nemțoaică, dar știa mai ales de la socrii nemți, care nu vorbeau deloc franceza – asta îi fusese cea mai bună școală.

– Cât? întrebă scurt Kleiber. Vedea o înfrângere personală în faptul că nu îl citise pe asistentul pe care îl crezuse prost și dacă putea să acopere cu bani lumești această înfrângere, asta îl făcea și mai dispus să plătească un preț considerabil.

Cei doi bărbați conveniră asupra sumei de cinci mii de franci, două mii pe loc, restul la înmânarea unui plic.

Kleiber era uluit de siguranța cu care acționa asistentul. Avea impresia că acesta nu face pentru prima oară așa ceva.

– Cum de sunteți atât de sigur că veți primi și restul? întrebă Adrian Kleiber provocator.

Asistentul își râdea în barbă:

– Eu vă am la mână într-un anume sens. Dacă îmi scapă faptul că ați obținut accesul în secția de psihiatrie sub pretextul că sunteți rude cu Vossius, atunci decesul lui subit sigur va interesa poliția. Așa că să nu încercăm să ne tragem pe sfoară, ci să ajungem la o înțelegere.

Cu vădită mulțumire, luă în primire cei două mii de franci, împături de două ori bancnotele și le ascunse în buzunarul sacoului. Apoi se aplecă peste masa întunecoasă și pătată și spuse:

– Vossius nu a murit de moarte bună. A fost strangulat – cu o curea de piele.

– De unde știi asta? întrebă Kleiber.

– L-am găsit pe profesor dimineața, la cinci și jumătate. Avea o urmă vineție în jurul gâtului. În fața patului lui era o curea de piele.

În timp ce pe Anne nu o surprindea mărturisirea, Kleiber avea dificultăți în a se descurca în noua situație.

– Mai cu seamă, obiectă el, ce motiv putea avea clinica să mușamalizeze cazul și să anunțe un infarct drept cauza morții.

– Mai întrebați? se enervă asistentul; acum vorbea din nou în franceză. La Sf. Vincent de Paul fuseseră deja destul de multe scandaluri, iar un criminal care reușește să pătrundă noaptea în secția de psihiatrie ar fi culmea seriei de incidente care ar pune institutul într-o lumină nu tocmai favorabilă. Firește că a existat o anchetă internă, care nu s-a încheiat, dar Le Vaux se confruntă cu un mister.

– Și care este părerea dumneavoastră personală?

Nervos, asistentul își tot trecu prin păr degetele desfăcute.

– Vossius probabil că a avut un oaspete ciudat seara trecută. Nu pot să dovedesc asta; ieri nu am fost de serviciu seara. Cică a fost un preot, un iezuit. După câte se pare, au discutat în engleză.

Anne și Adrian se uitau unul la altul. Nedumerirea amândurora ajunsese din nou la maximum în acest moment. Un iezuit la Vossius?

– În orice caz, acest abate a fost ultimul cu care a vorbit profesorul. Cine spune că era într-adevăr un iezuit? Cert este că preotul cel ciudat a plecat de la secția de psihiatrie, din Sf. Vincent de Paul, după fix jumătate de oră. Asta a confirmat portarul.

Discuția următoare a fost pe tema cât de ușor sau de dificil este să intri neobservat la secția de psihiatrie de la Sf. Vincent de Paul. Aici asistentul era de părere că intrusul trebuie să fi avut un complice în secția care, altfel, era încuiată; doar așa putea să ajungă acolo.

– Și dumneavoastră? întrebă Adrian neîncrezător. Vreau să spun, ar fi ciudat dacă aș crede că dumneavoastră...

– Ia ascultați, i-o tăie brusc asistentul, poate că mă credeți un mizerabil, din cauză că vând informații, dar asta îmi e total indiferent, sincer. Însă lucrurile stau cu totul altfel când vine vorba de complicitate la crimă și atunci mai bine uitați totul. Goli în grabă paharul de Pastis, trânti banii pe masă, aruncă și o bancnotă alături și dispăru fără să salute.

– N-ar fi trebuit să îl ataci, remarcă Anne cu vocea pierită. Se uita la un punct imaginar din spațiul împăienjenit de valuri de fum. Adrian vedea cum îi tremură mâinile.

9

Aveau toate motivele să se îndoiască că omul va apărea în ziua următoare, așa cum conveniseră, ca să ofere și alte informații pentru restul sumei promise. Jumătate de noapte se scurse cu discuții despre ce se mai putea aștepta de la asistent și se pierdură în scenarii aventuroase, fără să se apropie cu măcar un pas de vreo rezolvare. În final, mult după miezul nopții, ajunseră la concluzia că asistentul va spune cine a fost ucigașul lui Vossius. Se întâmplă altfel.

Așa cum căzuseră de acord – pentru că banii vin înaintea cinstei pentru un neisprăvit – asistentul apăru la bistro în seara următoare, la aceeași oră, luă în primire suma rămasă și scoase pe masă cu nonșalanța unui profesionist, un plic maro, lipit.

Kleiber îl dezlipi.

– O cheie? spuse Anne pe un ton care nu îi ascundea dezamăgirea.

Plicul conținea o cheie de siguranță care avea imprimat pe ea „Sécurité France", așa cum există cu miile, altceva nimic.

– Asta e tot? se interesă Kleiber.

Asistentul răspunse:

– Da, asta e tot. Cheia poate că pare lipsită de importanță, dar dacă vă spun că Vossius o învelea în batistă și o ținea ascunsă sub pernă, poate că are să capete o semnificație.

Kleiber luă cheia în mână și strânse pumnul.

– Poate că aveți dreptate, spuse el după ce se gândi un pic, doar că atâta vreme cât nu știm care este încuietoarea la care se potrivește cheia, nu e bună la nimic.

– Restul e treaba dumneavoastră, spuse asistentul. Dădu scurt din cap și se îndepărtă fără să dea bună ziua.

Următoarele două zile le petrecură ca într-un coșmar. Chiar și Adrian, care de altfel nu se dăduse vreodată bătut, părea sfârșit și încercă să o convingă pe Anne să se urce în primul avion cu el și să se ducă într-un loc cu soare, în Tunisia sau Maroc și insistă să o convingă să nu se întoarcă singură la München.

Anne zâmbi obosită. La urma urmei, totul îi era indiferent. Se temea îngrozitor că Adrian va fi următorul căruia putea să i se întâmple ceva. Să-și exprime temerile nu îndrăznea, dar, insesizabil pentru celălalt, totul se învârtea în jurul acestei închipuiri, iar ea căuta o posibilitate de a-l ține departe pe Kleiber. Pe de altă parte, se simțea mult prea slabă ca să facă față de una singură acestei povești, fără ajutorul lui Adrian, și era tentată să cedeze insistențelor lui Kleiber în privința vacanței petrecute împreună, când dădură pe neașteptate de un indiciu care dădea întregului caz o nouă întorsătură.

Anne îi dăduse lui Adrian filmul cu fotografiile pergamentului copt și Kleiber dăduse comandă pentru alte copii, în laboratorul foto, plănuind să caute el de data aceasta un expert care să poată

traduce misteriosul text, din care se știa doar numele Barabbas. Și pentru că imaginile foto fuseseră făcute „cam cu dilentantism" – după cum se exprimase laborantul – acesta pregătise mai bine de zece fotografii mărite care se deosebeau ca luminozitate și contrast, astfel încât textul se putea citi mai bine, pe fragmente, din redări diferite.

Nu acest rezultat o puse pe foc pe Anne, ci cele patru degete din marginea stângă a imaginilor mărite (originalul era clar ținut de un ajutor în fața aparatului foto, ceea ce constituia o explicație bună pentru calitatea proastă a imaginilor). Mai corect spus, erau trei degete jumătate, din care arătătorului îi lipsea jumătatea de sus.

– Donat!

– Bărbatul cu soția în scaunul cu rotile! Nu l-am crezut de la bun început. Femeia care a stat lângă Guido în mașina avariată și care a dispărut din clinică după două zile s-a dat drept nevasta lui. Donat nu a fost în stare să explice toate lucrurile astea. Minte, minte și iarăși minte!

– Și acestui... Donat chiar îi lipsește jumătatea de sus a arătătorului de la mâna dreaptă, ești sigură? întrebă Kleiber.

– Foarte sigură, afirmă Anne, am văzut asta cu ochii mei. Și Donat se prefăcea neștiutor. De ce face asta? Ce are de ascuns?

Lui Anne îi era frică; se temea de noile întrebări care urmau să apară după această descoperire. Mai exact: nu progresase cu nici un pas din ziua următoare accidentului lui Guido. Dimpotrivă, investigațiile aveau efectul săpăturilor arheologice: cu cât descoperea mai mult, cu atât mai multe întrebări apăreau și dorea să fi lăsat lucrurile așa cum fuseseră, în sensul că Guido ar fi avut o aventură și că o înșelase într-un mod perfid.

Se simțea ca și cum se trezise în mijlocul unei piese în care primise un rol împotriva voinței ei și unde nu cunoștea nici textul, nici pe ceilalți care jucau împreună cu ea. Dar fie că voia, fie că nu, trebuia să își joace rolul până la capăt.

Capitolul patru

LEIBETHRA

Aproape de nebunie

1

După fix o oră de mers pe autostradă, prin noapte, de la aeroportul din Salonic, în direcția sud, Land Rover-ul verde o luă pe ieșirea spre Katerini. Katerini este un orășel de țară simpatic, în nord-estul Greciei, cu Olimpul înalt de aproape 3 000 de metri în spate și cu o piață încîntătoare, cu mese și scaune așezate pe străzi și cu becuri incandescente luminând seara și cu o stradă principală care duce spre sud-vest, către Elasson, de unde se ajunge la Meteora, la mănăstirile care plutesc în ceruri; cândva erau douăzeci și patru, astăzi mai sunt doar patru locuite.

Undeva la jumătatea drumului, vehiculul reduse viteza și vină la stânga, pe un drum de țară, alcătuit în principal din două benzi pline de pietriș și un rond verde în mijloc, iar Guthmann înțelese de ce fuseseră aduși cu o mașină de teren. Lumina celor două faruri executau pe drumul unduit un adevărat dans, spre bucuria tînărului șofer, de altfel, cursa cu obstacole îi făcea o plăcere vizibilă.

– Încă trei kilometri la deal, spuse Thales întors către Guthmann, și am ajuns la Leibethra. Ultima bucată de drum trebuie să o parcurgem pe jos, din păcate.

Guthmann dădu din cap zâmbind, dar nu îi venea ușor să râdă.

În timp ce mașina se chinuia în viteza întâi, pe povârniș, unde curbele abrupte veneau una după alta, în timp ce pereții zgrunțuroși ai

stâncilor și bucățile căzute de stâncă apăreau când pe o parte, când pe cealaltă, până când stomacul lui Guthmann începu să se revolte, Thales, care cunoștea fiecare curbă de pe această cărare șerpuitoare, spuse:

– Trebuie să vă mai atrag atenția asupra unor lucruri aparte care ne așteaptă – asta însemnând, firește, că sunt aparte numai pentru dumneavoastră, care veniți pentru prima dată la Leibethra.

Guthmann făcu un semn de încuviințare.

– Pornind de la formula de adresare pentru fiecare. La noi nu există „dumneavoastră" și nici măcar „tu", pentru a ne adresa membrilor ordinului nostru, noi folosim pronumele „voi", în semn de considerație, pentru că, în accepțiunea noastră, omul este măsura tuturor lucrurilor. Și pentru că suntem de această părere, în nici un caz nu trăim în asceză, așa cum se spune despre călugării de la Meteoron, de la Agia Trias sau Agios Stephanos; într-adevăr, ne îmbrăcăm toți în culori închise, dar asta nu are nimic de-a face cu automortificarea, ci este expresia întregii noastre filozofii. De aceea fiecare dintre noi poartă și numele ordinului său.

– Înțeleg, remarcă Guthmann reverențios, chiar dacă nu înțelegea absolut nimic, iar observațiile lui Thales i se păreau cam contradictorii. Era cât pe ce să-și regrete decizia, dar se hotărâse deja să rupă toate podurile din urma lui, iar Leibethra era într-adevăr locul cel mai sigur din Europa unde să se dea la fund sau pur și simplu să dezerteze. Și tocmai asta voia și Guthmann – să dezerteze, să lase în urma lui toate constrângerile, o căsnicie frustrantă, concurența din lumea academică și evenimentele sociale plicticoase care deveniseră o obligație pentru un om cu statutul lui și prin urmare – extrem de dezagreabile.

Thales se uită la Guthmann, în mașina întunecoasă, și spuse:

– Doar nu vă pare rău că ați ajuns până aici?

– Chiar nu, întări Guthmann, ca să-l liniștească pe însoțitorul lui, doar că sunt teribil de obosit. Zborul cu avionul și drumul cu mașina, mai ales, știți!

Cu mult deasupra lor, apărură dintr-odată lumini în depărtare, care se aprinseseră ca licuricii într-o seară de iunie.

– Leibethra! spuse Thales arătând cu degetul și după o vreme adăugă: încă mai e timp, încă vă mai puteți răzgândi...

Dar Guthmann îl întrerupse:

– Nu am de ce să mă răzgândesc. Decizia mea a fost luată.

– Foarte bine, spuse Thales, am vrut doar să vă avertizez, pentru că întoarcere nu mai există. Dar asta v-am explicat deja în detaliu.

Guthmann vedea cum se apropie luminile: Leibethra! Inima îi bătea puternic – în ultimele zile auzise prea multe despre acest loc misterios. Thales îi explicase ce fel de oameni se aflau în această mănăstire. Cam puțin spus mănăstire – Thales numise această cetate din stânci cetatea ordinului, iar acest termen se potrivea cel mai bine instituției.

– S-a întâmplat vreodată ca unul dintre membrii comunității dumneavoastră, vreau să zic, a existat până acum vreun caz...

– În ultimii ani doar unul, afirmă Thales, care înțelesese imediat ce dorea celălalt să spună și își așeză mai bine ochelarii fără ramă, ceea ce Guthmann aflase de mult că reprezintă un semn inconfundabil de indignare.

– Oricine poate să dezerteze, adăugă Thales, dar noi ne așteptăm de la un dezertor să nu se mai întoarcă la viața normală. Pentru asemenea cazuri există stâncile frigiene.

– Nu înțeleg.

– Frigienii din Asia Mică obișnuiau să-i arunce pe răufăcători de pe stânci, dar cel care își mărturisea fapta avea libertatea de a sări singur de pe stânci. O formă nobilă a pedepsei cu moartea. Așa s-a procedat și la noi mai demult; astăzi suntem mai umani. Biochimia modernă ne-a dat între timp mijloace și căi pentru a ne asigura de tăcerea tuturor cunoscătorilor.

Land Rover-ul trecu încet pe un pod îngust care traversa un hău adânc. Din pricina întunericului nu i se vedea străfundul. Motorul uruia pe tonuri joase când începu să urce abrupt, atât de abrupt, încât lumina farurilor cădea în gol, asemenea luminilor unui far. Apoi botul mașinii se înclină în jos, pentru că drumul continua să fie la fel de abrupt, iar Guthmann recunoscu locuințele întunecate din jurul unei piețe viu luminate, în care încă era multă activitate.

Pe când se apropiau, văzu oameni cu chipuri nătânge, oameni cu chipuri care se schimonoseau ciudat și femei care, fără nici un motiv, izbucneau într-un râs isteric. Copiii alergau încoace și încolo, având

capetele mari cât bostanii, pe niște trupuri mici, dezvoltate normal, iar un bătrân cu chelie trăgea de șnur o corabie de jucărie. Câțiva făcură din mână cu prietenie sau se apropiară de mașină, în timp ce aceasta mergea și se strâmbară ca niște copii mici.

– Nu vă fie teamă, spuse Thales, care remarcase expresia de nedumerire a lui Guthmann. Sunt creaturi inofensive și demne de milă, cărora natura nu le-a dat capacitatea normală de înțelegere. Dar ce înseamnă normal? Știți și dumneavoastră că diferența de la a fi geniu și a fi nebun este una foarte mică. Oficial, Leibethra este o colonie pentru cei cu dizabilități mentale. Asta face ca noi să fim acceptați și ne oferă siguranța că suntem lăsați în pace. Cum ar veni, noi ne protejăm printr-un cerc de nebunie.

– Ce să înțeleg din asta? întrebă Guthmann.

– Oricine dorește să pătrundă până la noi trebuie mai întâi să treacă prin colonia aceasta.

Șoferul claxonă de mai multe ori, ca să elibereze drumul prin sat și din când în când țipa de-a dreptul prin fereastra laterală deschisă, de parcă ar fi vrut să-i sperie pe curioșii care se îmbulzeau în fața mașinii.

De după o curbă apăru o poartă de fier luminată puternic, care ducea direct în munte și care, la apropierea mașinii, se deschise, acționată parcă de o mână nevăzută. În spate se afla o sală cu bolta din stâncă. În fundal erau parcate mai multe vehicule de teren, la stânga bâzâiau în spatele unui grilaj separator mai multe generatoare de curent, iar peretele din față era ocupat de două lifturi așa cum în ziua de azi se mai întâlnesc doar în blocurile vechi, din lemn de mahon roșiatic și cu ferestre șlefuite, la uși.

– Am ajuns, spuse Thales când se opri liftul și îl invită pe străin să intre. Veți primi și bagajele. Veniți.

2

Guthmann se aștepta la o mănăstire, dar ce era aici dădea mai degrabă impresia de hotel. Era mirat.

– Poate că v-ați imaginat lucrurile oarecum altfel?

– Și încă cum! spuse oaspetele. Mai puțin lux, mai multă asceză.

De când ieșiră din lift, de undeva se auzea muzică clasică. Fotoliile din lemn simplu și din împletituri de paie, așa cum erau produse în regiune de către localnici, se aflau ordonat aranjate pe podeaua lucitoare de piatră a anticamerei în formă de semicerc, bine luminată. Pe partea opusă liftului se vedea un rând de ferestre boltite. Coridoarele de pe cele două laturi duceau în direcții opuse. Ansamblul dădea impresia unui spațiu vast și părea cu mult departe de îngustimea camerelor din mănăstirile Meteorei.

Thales îi făcu semn străinului spre partea din stânga, unde niște trepte înguste duceau sus, la un fel de galerie, din care se distingeau două uși foarte aproape una de cealaltă, o pereche care, prin forma și culoarea tocurilor armoniza cu o a doua pereche de uși de pe partea opusă. În timp ce pășeau de-a lungul coridorului lung, Guthmann observă că nu le iese nimeni în cale; însă clădirea pustie părea cu mult mai puțin sinistră decât piața plină de oamenii din sat.

– Ca să mă întorc la remarca dumneavoastră, spuse Thales în treacăt și se corectă imediat: Ca să mă întorc la remarca voastră: asceza e un lucru admirabil, dar de la a fi ascet la a fi înțelept e cale lungă. Nu am nimic cu asceza în sensul austerității! Dacă Diogene avea nevoie doar de un butoi în care să locuiască, atunci nu e nimic de obiectat în asta, pentru că Diogene și-a ales singur acest mod de viață și a fost fericit așa. Dar asceza monahală nu este nimic altceva decât o neînțelegere. Pavel, pur și simplu, nu a înțeles filozofia stoicilor greci și a văzut în ea un mijloc testat deja în lupta împotriva viciilor și a obiceiurilor proaste. Asceza creștină este orintată spre oprimarea și distrugerea naturii umane, nu numai a poftelor sexuale, ci și împotriva poftelor privirii, auzului și gustului. Totuși, adevărata filozofie stoică se baza pe natură. Dacă Biserica ar fi avut dreptate, atunci toate mănăstirile ar fi fost turme ale fericirii, păcii și adevărului; dar cum arată adevărul oare? Cu greu veți găsi pe pământ vreun loc în care nefericirea, dușmănia și minciuna să fie mai răspândite decât într-o mănăstire.

Guthmann se opri și se uită înspăimântat la Thales.

– Vorbiți din amărăciune, dintr-o profundă amărăciune.

– Nu mă credeți?

Guthmann ridică din umeri.

– Puteți să credeți fiecare cuvânt pe care îl spun, profesore, eu știu despre ce vorbesc, am petrecut jumătate din viață în umbra zidurilor mănăstirești și jumătate din viață am visat la un singur lucru, la liberul arbitru. Puteți să vă imaginați ce înseamnă asta? Nu. Asta poate înțelege numai cel care a trăit el însuși automortificarea. Tot ce există și acționează pe acest pământ este trupesc, iar puterea oamenilor nu este ceva imaterial sau abstract; adevărata putere a omului, cu care el poate muta munții, este liberul arbitru. Adevăratele dorințe și temeri, fapte și îngăduințe, care sunt raționale și naturale – doar ele vorbesc despre adevărata fericire a omului. Rasa călugărească răpește omului jumătate din capacitățile lui spirituale.

– Ați fost călugăr? întrebă Guthmann.

Thales își înclină în jos capul și Guthmann îi observă cărarea și părul care creștea degenerat, resturi ale unei foste tunsori.

– Capucin, spuse Thales, fără să se uite la celălalt. Se rade câte un nimb pe căpățână, până când părul se retrage. Această acțiune este simptomatică. Asceză până la renunțare de sine. Dar cândva am înțeles că nu prea are sens dacă pe mormânt stă scris: „A trăit ca un sfânt“ și miliarde de oameni întreabă: „Și ce serviciu a adus umanității?“ Dar nu vreau să vă mai plictisesc cu povestea mea.

– O, nu, se apără Guthmann, în nici un caz nu mă plictisiți. Dimpotrivă, mă gândeam la ce spuneți.

– Și eu care credeam că v-am înspăimântat!

– Să fiți sigur că nu, minți Guthmann, doar că, și făcu jenat o pauză, liberul arbitru absolut pe care îl propovăduiți ar însemna în ultimă instanță că lăsați loc și femeilor aici.

– Firește, afirmă Thales ca și cum era de la sine înțeles. V-am spus că aceasta nu este o mănăstire, ci mai degrabă o mișcare. Avem pretenția că numărăm printre noi cele mai sclipitoare minți, așa că am ajunge singuri *ad absurdum*, dacă aici s-ar afla numai bărbați.

– Și asta nu creează complicații?

Thales râse. Mirat, Guthmann constată că omul pe care îl însoțea deja de șapte zile râsese pentru prima dată din toată inima.

– Și încă cum, strigă el. Dar asta este o lege a naturii: comportamentele diferite ale bărbatului și ale femeii, desfășurarea unei înțelepciuni în două sensuri opuse unul altuia, dar care se condiționează și se completează reciproc creează așa-numita energie primordială. Dar energia este una dintre cele mai fascinante manifestări ale spiritului nostru.

În timp ce spunea asta, Thales deschise o ușă neîncuiată, care avea marcate în partea de sus un rând de simboluri mari cât palma, cu triunghiuri și pătrate care, dacă erau privite îndeajuns de mult timp, precis că aveau un sens.

– În Leibethra nu există numere, remarcă Thales, care prinsese privirea cercetătoare a profesorului. Poate că asta vă va uimi, dar omul nu are nevoie de numere. Noi le folosim neoficial, ca mijloc într-un anume sens, deoarece mulți cred că pot să se exprime doar în cifre. Să te închini la numere este unul dintre cele mai mari rele ale vremurilor noastre. Numerele cresc fără măsură și într-o bună zi oamenii vor fi devorați de cifre așa cum sunt mâncate organele noastre de cancer.

Guthmann nu spuse nimic, dar în sinea lui îi dădea dreptate lui Thales. Chiar Pitagora, inventatorul matematicii, afirma că toate lucrurile din care este făcută lumea pot fi explicate cu zece degete. Universul, spațiul este alcătuit din trei dimensiuni, timpul constă din trecut, prezent și viitor și fiecare realitate are un început, un cuprins și un sfârșit. Dar mai înainte ca Guthmann să-și fi dus gândul la bun sfârșit, îl ului și mai tare imaginea care i se deschise înaintea ochilor, atunci când ajunse în acest loc neobișnuit.

În fața lui se aflau un apartament mobilat cu gust, o cameră de zi cu televizor și telefon, o cameră de lucru cu bibliotecă și o baie cu dale albe, așa cum te-ai fi așteptat mai degrabă într-un hotel de lux decât într-o mănăstire. În timp ce Thales îi arăta camerele noului venit, șoferul aduse bagajele.

– Sper că nu am exagerat, spuse Thales, totul este așa cum a fost lăsat de predecesorul dumneavoastră. Puteți să aranjați lucrurile în așa fel încât să vă simțiți bine. Exact după o oră veți fi luat la masa nocturnă comună.

După această observație dispăru, iar Guthmann începu să se îndoiască dacă trăia într-adevăr aceste lucruri sau dacă doar visase. Se simțea teribil de obosit și știa că oboseala poate să amăgească simțurile cu cele mai incredibile lucruri. Dar apoi se așeză într-un fotoliu cu model galben, își întinse picioarele, se uită în jur și fu tentat să se piște ca să vadă dacă îl doare. Sună telefonul.

– Da, spuse Guthmann timid.

Era Thales.

– Am uitat să vă spun: la masa de noapte se poartă costum de culoare închisă.

3

„Ciudat om", gândi Guthmann, dar nu era ciudat tot ceea ce se întâmplase în ultimele două săptămâni? De unde știuse Thales despre situația în care se afla el, profesorul Werner Guthmann? De unde avusese el curaj să îl urmeze pe Thales, o persoană pe care nu o cunoștea deloc și care nici măcar nu îi spusese numele lui adevărat, care îi făcuse numai promisiuni, despre care orice om în toate mințile ar fi spus că nu pot fi realizate. Nu era Leibethra un vis, o utopie? Nu era o amăgire a filozofilor strângerea într-un loc, sub același acoperiș, a celor mai strălucitoare minți ale omenirii, a celor mai importanți din fiecare domeniu, pentru a contrabalansa decadența oamenilor, care, după cum spuneau ei, începuse odată cu istoria umanității?

În timp ce stătea și se gândea așa, dacă nu fusese dus de nas cu o prostie – un gând care, în mod ciudat, nu-i trecuse prin cap zilele trecute, deoarece vorbele și promisiunile lui Thales sunau atât de convingător, timpul zbura, iar el trebuia să aibă grijă să se schimbe repede pentru cină.

La ora anunțată bătu cineva la ușă, iar Guthmann se repezi la ușă ca să o deschidă. Îl aștepta pe Thales, pentru că nu cunoștea pe nimeni de aici, dar în fața lui se afla o femeie, care spuse:

– Numele meu este Helena, trebuie să vă însoțesc la masa de noapte, profesore.

Guthmann stătea ca încremenit. Nici el nu știa cât a stat înmărmurit în fața femeii necunoscute, nesigur dacă să o invite înăuntru sau dacă mai întâi să se uite bine la ea din cap până în picioare. Se hotărî pentru ultima variantă. Prin înfățișarea ei, Helena dădea impresia de inteligență și putere, o pereche de trăsături des întâlnită, chiar dacă nu există absolut nici un motiv pentru această asociere. Își purta părul pieptănat strâns pe spate și părea că dorește să-și întărească imaginea aceasta cu ajutorul gelului umed. Niște ochelari înguști și negri contribuiau și ei la această imagine. Helena purta un costum strâmt, de culoare închisă, și pantofi negri cu tocuri înalte, iar aspectul ei i se părea potrivit pentru trimiterea unor semnale erotice. În orice caz, asupra lui Guthmann avură efectul scontat.

– Scuze, se corectă el, scuzați, sunt puțin nedumerit, nu vă așteptam pe dumneavoastră.

Ca și cum n-ar fi auzit cuvintele, Helena spuse calm:

– Veniți, este ora. Trebuie să știți că masa de noapte este ceva sfânt în Leibethra. Nu este permis să întârzii. Disciplina este pe primul loc la noi.

Culoarele care mai înainte erau pustii, păreau dintr-odată pline de viață. Oamenii vorbeau în timp ce mergeau, ca într-un foaier, iar această situație răpea mult din magia clădirii, care era plină de taine pentru Guthmann.

– Nu aveți nici un nume, deocamdată? se interesă Helena, în timp ce cobora treptele dificile. Guthmann negă.

Ajunși jos, cotiră la dreapta, traversară o anticameră în formă de semicerc cu lifturile pe dreapta. Tot mai mulți oameni în haine închise la culoare, printre care și femei, apăreau și se îndreptau către o sală cu grinzi înalte. Podeaua de piatră era acoperită de covoare. O masă în forma literei T, mare, ocupa aproape toată încăperea.

– Nu există nici o ordine a locurilor, remarcă Helena, în afara celor de la masa din față. În final toți cei prezenți își găsiseră locul la masa cea lungă – puteau să fi fost în jur de șaizeci – apărură printr-o ușă dosnică de lângă masa care forma latura mai scurtă a T-ului patru

bărbați însoțiți de o creatură neobișnuită despre care nu se putea spune, în ciuda costumului său negru la două rânduri, dacă este bărbat sau femeie.

– Acesta este Orfeu, spuse Helena cu o înclinare a capului și când observă privirea întrebătoare a lui Guthmann, adăugă pentru a-l lămuri, de parcă ar fi descris ceva de la sine înțeles: Orfeu este hermafrodit, dacă vreți să știți; nu are nici o importanță dacă este mai mult bărbat sau degrabă femeie. Nici eu nu am stat să mă gândesc vreodată, dar cert este că l-am ales drept Orfeu pentru că este cel mai inteligent dintre noi, e un înțelept care cunoaște tainele vieții. Dacă există vreun om care să facă râurile să se oprească, zăpada să se topească, pietrele să vorbească și arborii să se miște, atunci el este acela. Orfeu este un geniu, ce zic eu, este geniul prin excelență!

Guthmann aflase de la Thales că ordinul era condus de un profesor american, un geniu universal de la Universitatea Berkeley, care nu se remarca numai prin capacitățile intelectuale excepționale, ci și printr-un capital de acțiuni moștenite, care, așa cum se povestea, era destul de mare cât să răstoarne bursele din New York și Paris. Motivul pentru care el renunțase la lume semăna cu motivele lui Guthmann: aversiunea față de mafia înstăpânită în știință. Dar el și-l imaginase cu totul altfel pe acest Orfeu. Guthmann se aplecă descumpănit către Helena, care luase loc lângă el.

– Dacă v-am înțeles bine, acesta este profesorul...

– Arthur Seward, îl completă Helena, Berkeley, California. Dar noi nu vorbim despre trecutul nostru, cu excepția cazurilor în care o facem voluntar. Acesta este unul dintre motivele pentru care fiecare poartă un nume al ordinului.

– Înțeleg, spuse Guthmann încet, și acum, după ce Orfeu luase loc împreună cu cei patru însoțitori ai săi, îl recunoscu pe Thales în partea dreaptă a lui Orfeu.

Chelneri îmbrăcați în alb purtau pe brațe un antreu alcătuit din legume colorate, ceea ce o făcu pe Helena să remarce:

– Dacă ați mâncat până acum carne, luați-vă gândul de la ea. Toți suntem vegetarieni.

– Să-mi fie de bine, mormăi Guthmann.

Antreurile aveau un gust excelent.

– Ce m-ar mai interesa pe mine: Thales exercită o funcție clar înaltă. Eu nu am știut – în orice caz el nu a menționat nimic față de mine.

– O, da, confirmă Helena, iar în tonul vocii ei se cunoștea o anume admirație. Thales este în microcosmosul nostru, apa care le mișcă pe toate.

– Ce să înțeleg din asta? întrebă Guthmann.

– Cei cinci din partea din față a mesei formează împreună pentagrama care planează deasupra mișcării noastre.

Helena desenă cu degetul pe masă o stea invizibilă în cinci colțuri.

– Această stea este semnul atotputerniciei și autocrației spirituale. Puteți să o întoarceți cum vreți, ea își păstrează aceeași formă. Un colț este Orfeu, cel de-al doilea este Thales, Anaximenes este al treilea, iar Heraclit și Anaximandru reprezintă celelalte două colțuri. De aceea vorbim despre pentagramă. Am putea să spunem că ei sunt senatul sau nivelul executiv. Așadar: la vârf se află Orfeu, iar cele patru elemente îi sunt subordonate. Thales reprezintă apa și este responsabil cu toate problemele științifice, ale religiei și confesiunilor. Anaximenes reprezintă aerul. De domeniul său aparțin arta și cultura. Heraclit, care simbolizează focul, este un mare maestru al filozofiei și, în treacăt fie spus, este și maestrul meu. Iar Anaximandru, care își asumă ca element Pământul, răspunde de toate chestiunile de tehnică și de viitor. Împreună stăpânesc cosmosul în toate privințele. Dar ei nu sunt singuri pe domeniile lor. Fiecare dintre ei are adepți cu specializări diferite și având limbi materne diverse.

Se servi felul principal de mâncare, o rețetă excelentă, din orez cu vinete și stafide, pe lângă el un vin roșu, iar Guthmann, care acum putea bănui că se va afla în serviciul lui Thales, poate chiar ca secundant, puse întrebarea:

– Cum este formată această pentagramă; vreau să zic, cum este alcătuit nivelul executiv? Sau altfel spus: de ce sunteți dumneavoastră secundantul lui Heraclit și nu invers?

Pe chipul serios al Helenei flutură un zâmbet.

– Membrii pentagramei, spuse ea reținut, sunt aleși de către noi toți. Este la latitudinea fiecăruia să facă dovada propriei înțelepciuni. În cazul în care comunitatea îl apreciază mai mult decât pe superiorul său, atunci acesta devine secundant, iar celălalt superior.

– Și asta se întâmplă des?

– Nu des, dar se întâmplă. Ultima dată în cazul lui Thales. Thales a fost șase ani secundantul altcuiva; după care a făcut o descoperire năucitoare. Dar secundantul lui afirma că era descoperirea lui și au ajuns la o dispută serioasă în privința asta. Noi toți am fost nevoiți să alegem pe unul sau pe celălalt. Ascensiunea unuia ar fi însemnat declinul celuilalt, pentru că elementul apei nu poate fi reprezentat de doi. Le-am cerut, așadar, să aducă dovezi pentru ipoteza lor. Orfeu a pus în joc o sumă considerabilă pentru cercetările științifice, dar în curând a devenit clar că amândoi se lăudaseră prematur. Thales a rămas dator cu dovada până în ziua de azi, iar rivalul lui nu s-a mai întors din călătoria de cercetare în Franța, unde a crezut că va găsi soluția. Însă din faptul că ați fost adus de la Berlin se poate foarte bine deduce că rezolvarea este aproape. Sau poate că bătălia a fost deja cucerită?

Guthmann făcu un gest cu mâna, care putea să indice că încă mai e cale lungă până acolo. În sinea lui, începuse să se întrebe între timp dacă făcuse într-adevăr alegerea corectă și dacă nu nimerise din lac în puț. Dar alungă repede gândul și spuse:

– Ca să fiu sincer, eu încă nu știu prea bine despre ce este vorba. Thales a făcut numai niște aluzii că ar căuta un expert în papirusuri copte, și m-a întrebat dacă sunt dispus că lucrez pentru el și pentru organizația lui.

– Organizația? întrerupse Helena. Thales chiar a pronunțat cuvântul „organizație“?

– Ei, poate că s-a exprimat altfel; una peste alta, oferta lui mi-a picat foarte bine. Ca să fiu sincer, mă aflam într-o criză – un divorț iminent, în cazul căruia aș fi pierdut o mare parte din averea mea și activitatea științifică, necesitând mai multă gestionare decât studiu.

Atunci mi-a apărut în cale posibilitatea de a lăsa în urma mea totul, de azi pe mâine, ceea ce era extrem de atrăgător.

Helena dădu din cap în semn de aprobare.

– Cei mai mulți dintre noi au avut o soartă asemănătoare.

– Și dumneavoastră? întrebă Guthmann curios.

– Păi, ce să fie de povestit? întrebă Helena cu o nuanță de amărăciune în glas. Îl chema Jan, era olandez și ca și mine, neurofiziolog. Ne-am cunoscut la Institutul de Neurofiziologie al Universității Göteborg. Eu sunt suedeză, dacă vreți să știți, și mă numesc Jessica Lundström. Ne-am căsătorit, iar după aceea s-a dovedit că eu eram omul de știință mai bun. Jan n-a făcut față faptului că eu am primit catedra de neurofiziologie de la Universitatea Göteborg, și nu el. Jan a început să bea și în final și-a pierdut și postul de asistent; mă bătea și îmi sabota munca. Într-o bună zi am zis adio tuturor lucrurilor.

Guthmann se uita la femeia care, dintr-odată, părea neajutorată, având nevoie de sprijin, și care, într-un acces de tristețe, își ațintise privirile asupra mesei, de parcă ar fi citit în ea propria carte a destinului. Duritatea pe care o exprima de altfel fața ei, părea că dispăruse dintr-odată.

– Și cu ce vă ocupați aici, în Leibethra? se interesă Guthmann cu precauție.

Expresia chipului Helenei se schimbă, de parcă s-ar fi întors din altă lume.

– Heraclit mi-a atribuit analizarea moștenirii biologice a celor trei tipuri principale de creier și în legătură cu aceasta, dezlegarea misterului sentimentelor; pentru că acela care stăpânește sentimentele, stăpânește omenirea.

– Și v-ați apropiat de vreo rezolvare?

– În ceea ce privește evoluția, da, dar când vine vorba de controlul colectiv al sentimentelor, încă sunt departe de rezolvare.

– Helena, trebuie să-mi explici aceste lucruri! spuse Guthmann entuziasmat.

– Ei, fixarea obiectivului este simplă. Aici e vorba despre înzestrarea unui tip de oameni, a unei categorii profesionale, a unei

clase de vârstă, a unui întreg popor, cu același sentiment. Spre exemplu: toți arabii îi iubesc pe toți israelienii. Sau: toți germanii îi iubesc pe toți francezii. Înțelegeți ceea ce ar însemna în ultimă instanță. Nu ar mai exista războaie.

– Totuși, interveni Guthmann, cine are formula poate da naștere și la ură, poate să-i asmută pe arabi împotriva israelienilor și pe nemți împotriva francezilor și să abată atenția de la problemele proprii.

– Există chiar droguri, care, administrate cum trebuie, influențează voința umană. Predecesorul dumneavoastră, profesorul Vossius, era chitit să sară din Turnul Eiffel. Credeți că ar fi făcut asta de bună voie?

– Atunci, în Leibethra, aveți putere asupra vieții și a morții?

– Exact așa este, profesore, și de aceea punem problema atât de serios. Doar că, după cum am spus, încă nu se întrevede vreo rezolvare a chestiunii globale.

– Și toate astea au legătură cu moștenirea biologică a celor trei tipuri de creier? Puteți să-mi explicați mai în detaliu?

Helena era acum în elementul ei.

– Creierul uman se compune din trei părți concentrice, care au apărut în decursul evoluției. Primul, din interior, este trunchiul cerebral, numit și creier reptilian, pentru că este caracteristic și astăzi acestor viețuitoare. Acest trunchi cerebral stochează doar instincte, deprinderi ale deglutiției, atacul și apărarea. Deasupra acestuia se află diencefalul. Acesta este o dezvoltare a celui pomenit deja și are o vechime de câteva milioane de ani, așadar este o realizare a mamiferelor. Iar la acestea apare pentru prima dată noțiunea de sentiment: teamă și agresivitate, dar și precauție și dimensiunea timpului. La homo sapiens însă, se dezvoltă pentru prima dată telencefalul exterior. Totuși – și asta este problema principală a muncii mele – informația care ajunge în creierul mare trebuie să treacă mai întâi prin creierul reptilian și prin cel intermediar și este întotdeauna încărcată cu sentimente. Puteți să vă imaginați ce posibilități se deschid, atât în sens pozitiv, cât și în sens negativ, dacă aceste funcțiuni sunt controlabile.

– Și la ce ar trebui să mă gândesc când vine vorba despre un astfel de control? întrebă Guthmann.

– Pentru perioade scurte, la droguri, prin adăugare în apa potabilă și în îngrășămintele artificiale. Pe termen lung – la manipularea genelor, răspunse Helena.

4

Helena îl fascina pe profesor într-un mod neobișnuit. Austeritatea și masculinitatea din atitudinea ei aveau ca efect asupra lui o atracție unică. În spatele ochelarilor negri, înguști, se ascundeau niște ochi mari și negri și nu era sigur dacă motivul acestor ochelari era miopia sau pur și simplu necesitatea de a respinge privirea directă adresată acestor ochi fermecători – la fel cum desuurile nu servesc la încălzit, ci pentru o învăluire provocatoare.

Ca și cum i-ar fi ghicit gândurile, Helena întrebă, fără să se uite la Guthmann:

– La ce vă gândiți?

– Ah, sunt... sunt fascinat, murmură Guthmann jenat. Chiar nu știu dacă pot să fac față cu știința mea modestă. Pe cine să intereseze textele copte?

– Nu vă amăgiți, obiectă Helena, oricine care stă aici, la masă, nu înțelege practic nimic din ceea ce face altcineva; dar, pe de altă parte, munca proprie a fiecăruia este pentru sine o carte pecetluită. Până la urmă, noi toți suntem creierul universal uman.

Helena arătă în fața ei cu degetul, acolo unde masa lungă intersecta latura mai scurtă în formă de T.

– Îi vedeți pe cei doi din rândul din față? Cel din dreapta este subordonat lui Heraclit. Îl cheamă Timon, iar numele lui oficial era dr. Marc Warrenton. Vine de la Oxford și este cel mai bun expert din lume în criptomnezie.

– Criptomnezie?

– Criptomnezia este capacitatea de a-ți aminti informații uitate. Această capacitate ajunge atât de departe în cazul unor oameni aflați în transă ori sub hipnoză, încât aceștia scot la iveală informații din viețile anterioare, ceea ce poate fi considerat drept dovadă pentru reîncarnare. Timon a descoperit cu ajutorul unui englez informații în legătură cu Egiptul Antic, care au fost ulterior confirmate prin

săpături arheologice. Pe tânărul din fața lui îl cheamă Straton, este doctor și e cel mai tânăr director de institut din Franța, la institutul doctorului Claude Vail. A fost un copil precoce, și-a luat bacalaureatul la doisprezece ani, la paisprezece își scria lucrarea de doctorat în medicină, iar la optsprezece conducea Centrul de Cercetare Științifică din Toulouse și era preocupat în principal de înghețarea celulelor seminale în azot lichid. A venit aici pentru că în cele din urmă, așa cum se confrunta cu problemele științifice, a trebuit să se confrunte și cu cele etice. Astăzi se laudă că, dacă tehnica lui ar fi existat în secolul I, atunci ar fi putut oricând să dea naștere unui fiu al lui Seneca.

Guthmann asculta fascinat vorbele Helenei și pricepea treptat că această Leibethra era un cerc al dependenților, al dependenților de știință, pentru care păcatul nu însemna decât prostia. Dacă acest loc îi părea adorabil sau de disprețuit, asta nu putea spune în acest moment; era prea afectat de ce se întâmpla în jurul lui și de discursul Helenei, ca să mai poată face asta.

– Îmi închipui, începu Helena din nou, că vă chinuie multe întrebări.

Guthmann își luă paharul, bău o înghițitură bună din vinul roșu și aprobă, dând din cap:

– Sigur. De exemplu, m-ar interesa... vreau să zic că Leibethra costă mulți bani; cine o susține, cine finanțează toate acestea?

Și în timp ce întreba, întoarse privirea de la Helena, de parcă se temea să nu fi mers prea departe cu întrebarea lui.

Dar ea începu să râdă.

– Dumneavoastră nu ați contribuit cu nimic din avere?

– Mă tem că nu, spuse Guthmann și își puse mâinile la piept. Pe un profesor de coptologie nu îl dau banii afară din casă.

– Nici nu e nevoie! Cei care renunță la viața lumească, să știți că nu sunt tocmai muritori de foame. Ei renunță pentru că sunt sătui. Orfeu este bogat, putred de bogat, Philon provine dintr-o familie de latifundiari sud-americani, lui Hegesias îi aparține jumătate din cea mai mare firmă de închirieri auto din lume, Hermes are acțiuni la

exploatările de petrol din Nigeria și fiecare și-a adus averea cu sine, aici. Nu, despre bani nu se discută niciodată aici, în Leibethra.

Atmosfera din sală devenea din ce în ce mai zgomotoasă. Oamenii schimbau locurile și stăteau în picioare, discutând împreună, în grupuri mici. De undeva se auzea muzică de Mozart. Un paradis pentru filozofi.

– Doreați să spuneți ceva? întrebă Helena.

Guthmann mustăcea. Era evident că nu putea face nici o mișcare pe care femeia din fața lui să nu o observe.

– Mă gândeam, spuse el în chip de scuză, că Leibethra este un paradis pentru filozofi.

Helena tăcu, dar din tăcerea ei Guthmann își dădea seama că trebuie să fi spus el ceva greșit, ceva ce nu era în asentimentul ei. Helena își apucă paharul, îl bău într-o clipită, de parcă ar fi vrut să prindă curaj. În final se ridică și traversă sala, fără să spună nimic, îndreptîndu-se către una dintre nișele de fereastră, care erau atât de goase, încât ofereau destul loc pentru o bancă de odihnă. Se uita pe fereastră, afară, în noapte.

Guthmann urmărise scena nedumerit; nu știa ce i se întâmpla și de aceea se duse după partenera lui de discuții, la fereastră și spuse pe un ton de scuză:

– Am spus ceva greșit?

– Nu, nu, interveni Helena, Leibethra chiar ar fi fost un paradis pentru filozofi..., dacă nu ar fi existat filozofii.

– Aha, spuse Guthmann, să înțeleagă cine poate, că eu nu pricep.

Helena deveni evazivă.

– Eu nu am voie să vorbesc despre asta, remarcă ea cu amărăciune, mai ales de față cu o persoană nouă.

Guthmann nu putea să-și explice neliniștea ei, dar știu să o provoace prin tăcerea lui, iar ea începu să vorbească, dintr-odată.

5

– Aparențele poleite, spuse Helena, în timp ce ochii ei scrutau sala neliniștiți, sunt o înșelăciune. La drept vorbind aproape toți

sunt dușmani unii altora. În Leibethra, unde ar fi trebuit să guverneze știința, de fapt stăpânește imoralitatea absolută, negarea tuturor valorilor morale, excluderea diferenței dintre bine și rău în favoarea științei. Pentru că știința este un drog. Uimirea și îndoiala – originile filozofiei, ajung în Leibethra niște însușiri ale ridicolului. Singurul lucru care contează aici este puterea. Iar cunoașterea *înseamnă* putere.

Până în urmă cu câteva momente, Helena dăduse impresia unei femei pe picioarele ei, puternică, aproape vanitoasă și rece, iar acum, subit, cuvintele ei exprimau teamă, iar această teamă nu părea neîntemeiată. Lui Guthmann i se părea că ea caută ajutorul lui și întrebă precaut dacă poate să facă ceva pentru ea.

Răspunsul la întrebarea lui Guthmann fu lipsit de orice înțelegere: în Leibethra nimeni nu făcea nimic pentru altcineva, doar dacă exista un ordin de sus. Ierarhia în Leibethra era rigidă ca la Vatican și doar cu două posibilități: fie să servească, fie să urce în rang.

Sau să se prăbușească.

Să întrebe la ce nivel ajunsese Helena în această ierarhie – asta nu îndrăznea Guthmann. El avea probleme cu locul pe care urma să-l preia *el*. Brusc, înțelese de ce îl tot bătuse la cap Thales cu vorbe de genul că nu există cale de întoarcere și că drumul nu este ușor.

– Îi vedeți pe aceștia trei, spuse Helena și își întoarse privirile către stânga, unde doi bărbați și o femeie stăteau în grup lângă o coloană și discutau calm. Femeia, în jur de șaizeci de ani, o apariție plină de viață, se remarca printr-o tunsoare extrem de scurtă și printr-un șobolan mare și viu, pe care îl ținea pe umăr.

– Se simt de parcă ar fi stăpânii secreți din Leibethra. Ei sunt primii trei ca importanță din lume, dintre cercetătorii cancerului: Juliana a condus spitalul Bethesda, din Chicago, până a călcat cu mașina o femeie în vârstă, când avea doi la mie alcool în sânge. Aristipp, bărbosul, vine de la Charité, din Berlin, unde era urât pentru că lucra pentru siguranța statului. Iar Krates, un cercetător italian, a părăsit Universitatea din Bologna deoarece nu se întrevedea nici o șansă din cauza tinereții lui: nu a primit nici un fond de cercetare. Șobolanul este simbolul succesului Julianei. Ea a reușit pentru

prima dată să preschimbe celulele canceroase înapoi în celule ale corpului – așa spune ea, cel puțin.

Cu cât afla mai mult despre realitățile din Leibethra, cu atât mai mult era cuprins de îndoială Guthmann; oare era omul potrivit în acest loc? Sigur că era recunoscut în domeniul lui; era considerat ca unul dintre primii doi coptologi ai Europei. Dar în comparație cu cercetările făcute aici, munca lui părea mai degrabă inofensivă. La întrebarea ce se așteaptă de la el, de la Guthmann, și Thales avu o atitudine mai curând rezervată și sublinie faptul că va putea să-și continue munca de cercetător, ca și până atunci.

Mai târziu în acea seară – pentru că dineul dură până la primele ore ale dimineții – Thales îl luă de-o parte pe noul venit și spuse că vrea să îl prezinte lui Orfeu.

Orfeu, mic, cu părul blond și lung, cu un chip bucălat și un corp cu forme rotunde, dădea, prin mișcările lui, impresia că în hainele lui bărbătești, sobre, se ascundea o femeie. Totuși, vocea lui avea un ton masculin predominant și emana acea răceală care îi caracterizează uneori pe procurori. Orfeu încerca să contrabalanseze acest lucru, dând din cap prietenos și aprobator către Guthmann, chiar și când tăcea.

Thales formulă, în sfârșit, întrebarea cum se va numi Guthmann de acum înainte, iar Orfeu pronunță numele „Menas", după învățatul copt, și întrebă dacă el este de acord.

Guthmann făcu semn că da; era uluit că Orfeu cunoștea acest nume, familiar de obicei numai celor inițiați. După ce Orfeu dovedise că era familiarizat cu semnificația textelor copte apocrife referitoare la religiile creștine, dispunând de cunoștințe uimitoare în domeniu, îl expedie cu un gest binevoitor al mâinii, iar Thales anunță că ziua următoare îl va iniția pe noul membru în ceea ce are de făcut.

Pentru ceilalți, pe care Guthmann nici măcar nu-i băgase în seamă până în acest moment, discuția cu Orfeu părea să fi fost examenul de admitere în comunitatea orficilor, pentru că acum se apropiau unul câte unul de Menas, îi pronunțau numele primit în cadrul ordinului și dădeau mâna cu el. Ceremonia, căci era evident că despre așa ceva

era vorba, nu dădea impresia de cordialitate; cei mai mulți priveau procesiunea ca pe ceva deranjant, iar atitudinea aceasta nu rămăsese o taină lui Menas. Aparent, Helena nu exagerase.

„Acum ești altcineva și tot ce se află în urma ta nu mai are nici o importanță." Când Menas urcă treptele abrupte, mort de oboseală, către camera lui, îi veniră în minte cuvintele lui Orfeu. Căzu în pat așa cum se afla, când cineva bătu la ușă.

– Da?

Era Helena.

– Vreți să dormiți cu mine? zise ea și închise ușa în urma ei.

Capitolul cinci

PERGAMENTUL
În căutarea indiciilor

1

Ce o neliniștea cel mai mult pe ea, Anne von Seydlitz, în situația dată, era că nu știa ce rol juca, de fapt. Era un rol secundar, lipsit de importanță în această tragedie iscată din pricina curiozității ei, ori destinul implacabil îi hărăzise rolul principal? Anne nu mai avea de ales; dacă intrase în horă, trebuia să joace.

În momente ca acelea, când îl găsise mort pe Rauschenbach sau când aflase de uciderea lui Vossius, Anne se gândise: ai numai o viață, de ce o riști? În astfel de clipe apărea totuși și întrebarea dacă exista vreo alternativă. Cum ar fi trebuit să se poarte? Să se comporte de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic? Să fugă?

Anne se simțea mai bine când ținea piept sorții. Ea considera că ajunsese într-un punct în care chiar nu se mai putea retrage.

Adrian Kleiber îi devenise zilele acestea un ajutor indispensabil. Era omul pe care se putea sprijini când sentimentele ei erau gata să degenereze într-o panică oarbă și fără sens, de parcă diavolul ar fi stat în spatele său. După aceea se simțea liniștită și imperturbabilă și transpusă în vremurile când Guido și Adrian erau încă prieteni.

Totuși, ceva se revolta permanent în ea împotriva acestui trecut și poate că acesta era motivul pentru care Anne îl respingea în mod inexplicabil pe prietenul ei din tinerețe, de îndată ce acesta se apropia de ea. Anne încerca să-și clarifice asta cu un clișeu ineficace, că

toate vin la vremea lor și pentru că Kleiber era interesat de Anne, el se împăcă cu asta.

Acesta era și motivul pentru care, atunci când se întorseseră împreună la München, Adrian Kleiber se declarase de acord să ia o cameră la hotel și să nu ocupe una dintre camerele confortabile din casa ei, cum se oferise de fapt să facă. Hotelul Hilton se afla la zece minute distanță cu mașina de vila ei, era frecventat în principal de oameni de afaceri și a doua zi urma să le pună în brațe un indiciu foarte important, lucru la care nimeni nu îndrăznea să spere.

Motivul plecării lor precipitate era observația care trădase prezența lui Donat în fotografiile pergamentului, iar Anne era de părere că ar fi fost mai bine să îl caute pe acesta în ziua următoare, fără să se anunțe, și să îl confrunte cu fotografia; atunci el era nevoit să explice cum ajunsese în poză degetul lui mutilat.

Mirosea a iarnă, iar în partea de est a Münchenului bătea un vânt înghețat, când Anne von Seydlitz și Adrian Kleiber ajunseră pe la prânz la casa din Hohenzollern-Ring numărul 17. În curte, un grădinar avea treabă cu adunatul frunzelor de la trei arțari. Se uită bine la vizitatori și veni la gard când observă că voiau să intre.

– Ziua bună! spuse el și își împinse de pe frunte pălăria uzată.

– Vrem să mergem la domnul Donat! strigă Anne peste gard.

– Așa deci, la Donat, spuse grădinarul și se sprijini cu brațele de poarta din fier vopsită în gri, numai că ați venit cu vreo câteva zile prea târziu.

– Prea târziu? Cum vine asta? se miră Anne.

– Donat nu mai e, așa vine, frumoasă doamnă, nu mai e, a plecat!

– Nu înțeleg, spuse Anne.

– Nici eu, spuse grădinarul, dar când am venit aici marțea trecută – eu vin în fiecare marți – casa era goală, cu nimic în ea, iar Donat și soția lui – dispăruți. L-am sunat pe administratorul casei ca să aflu ce s-a întâmplat, dar el nu știa nimic. El nu a fost prea deranjat, deoarece chiria este plătită pe trei luni în avans. Eu îmi primesc banii de la administrator. Da, asta e.

Anne și Adrian se uitau unul la altul. În dezorientarea ei, Anne era cât pe ce să plângă; se uita fix la casa veche și goală, fără draperii, și repeta:

– Da, asta e.

Suna plin de amărăciune, iar în ea se deșteptă din nou acea bănuială chinuitoare, că a ajuns pe un drum interzis.

Fără să fi fost întrebat, grădinarul începu să povestească:

– Știți, de fapt eu nu îi știam deloc pe oamenii ăștia; de aia nici nu pot să zic ceva de rău sau de bine despre ei. Dar nici nu aveau trai bun împreună. Nici nu-i ușor, cu soția numai în scaunul cu rotile! Cine știe ce s-a întâmplat. Dar nici nu mă privește pe mine. Îi știați de mult pe domnii?

– Nu, nu, se grăbi Anne să răspundă și puse o întrebare: Și chiar nu știți unde au plecat?

Grădinarul dădu din cap că nu.

– Nici măcar vecinul de vizavi nu a observat că au plecat. Nu pricep cum poți să dispari cu tot calabalâcul peste noapte, eu chiar nu pricep.

Anne râse forțat. Trase aer în piept. Senzația de stinghereală, pe care o simțise în prima clipă, făcu loc unei oarecare eliberări. Nu trebuia să se mai teamă că va descoperi în această casă ceva care o va cutremura, ceva dureros.

Când mergeau către mașină, Adrian o prinse pe Anne de mijloc, cu brațul. Părea la fel de nedumerit ca și ea.

– Și acum? întrebă Anne, după ce luase loc la volanul mașinii. Ce facem mai departe?

– Hai mai bine să vorbim mâine despre asta, o sfătui Kleiber și se întinse pe scaunul din mașină. Sunt obosit și când sunt obosit nu pot să gândesc. Du-mă la hotel.

În fața hotelului, Anne își luă rămas bun cu un sărut repezit. Acasă se simțea incomod. Casa îi părea străină, aproape dușmănoasă. Tablourile de pe pereți și sculpturile de care se bucurase întotdeauna, o priveau fără nici un sens. Doar ca să facă ceva, Anne aprinse toate luminile, se uită fără chef prin corespondența adunată și își turnă un coniac, fără să guste din el. Ajunsese în punctul în care

nu mai ştia ce să facă mai departe şi toată speranţa ei se îndrepta către Kleiber.

Acestui Kleiber îi răspundea cu mult mai multă afecţiune decât voia să recunoască faţă de ea însăşi, dar mai ales faţă de el; totuşi, şocul cauzat de Guido pur şi simplu lăsase urme prea adânci. Era sigur că, după toate cele petrecute, va trebui să-şi calce pe inimă ca să se poată dărui din nou unui bărbat. Adrian dorea asta, aşa simţea ea şi tot ea se temea că asta va duce la o catastrofă într-o bună zi. Îşi puse mâinile la ochi. Mai bine să nu se gândească la asta!

La urma urmei, era o bezmetică. Hărţuia o fantomă, mai să-şi piardă minţile, şi toate astea dintr-o mândrie bolnavă, pentru că soţul ei o înşelase. Nu era prima oară când Anne îşi punea întrebarea dacă merita, dacă un nume şi detaliile unei situaţii i-ar aduce viaţa pe o cale mai bună. Oricum, întrebarea rămânea de prisos, pentru că se implicase atât de tare în cercetările deja începute, încât nu mai putea alege nimic altceva: nu îi mai rămânea decât să meargă mai departe.

2

Probabil că adormise, pentru că atunci când sunase telefonul, tresări speriată, de parcă un zgomot de armă spărsese liniştea. Anne se uită la ceas. Ora nouă şi ceva seara. Se duse la telefon, care răsuna strident şi duşmănos şi se furişă neîncrezătoare pe lângă aparat, cum fac pisicile. Cine putea să fie la ora asta? Îl lăsă să sune mai întâi, sperând că apelantul va renunţa, dar, când zgomotul deveni insuportabil, ridică receptorul.

Era Kleiber.

– Trebuie să vorbesc urgent cu tine, spuse el.

Vocea îi suna alarmată.

– Nu acum, răspunse Anne. Sunt obosită, te rog să înţelegi!

Kleiber nu cedă.

– Iau un taxi. În zece minute sunt la tine.

– Ce sens are?!

Anne se enervă.

– Credeam că totul e clar între noi în privința asta. Așa că, te rog, fii rezonabil.

Dar mai înainte de a apuca să pună receptorul în furcă, auzi de la capătul celălalt al firului cuvintele:

– Pe curând.

După care legătura se întrerupse.

Anne își propuse să îl întoarcă pe Kleiber de la ușă. Se plimba de-a lungul și de-a latul holului și încerca să-și compună un text potrivit cu care să își alunge oaspetele nocturn; dar când sosi Kleiber, își uită discursul.

– Nu vrei să mă lași să intru? întrebă Adrian și o dădu la o parte pe Anne, delicat.

Înainte ca ea să apuce să spună ceva, întrebă:

– Unde este cheia pe care asistentul de la Sf. Vincent de Paul a găsit-o sub perna de la capul lui Vossius?

„Nu ești în toate mințile, voia Anne să strige, vii aici la miezul nopții și întrebi de cheia de la căpătâiul profesorului"; dar se uită apoi la chipul lui Adrian, iar pe acest chip se vedea atâta seriozitate, încât se duse la biroul baroc, fără să mai spună nimic, și îi înmână cheia lui Kleiber.

Acesta o puse pe masa din salon, vârî mâna în buzunarul hainei, scoase o a doua cheie și o puse lângă prima. Pe masă se aflau două chei identice, din metal cu sclipiri aurii și cu partea de sus acoperită cu un mulaj de plastic asemănător unei ciuperci.

Anne se uită la amândouă cheile, apoi se uită la Adrian și spuse:

– Nu pricep. De unde ai cea de-a doua cheie?

Adrian zâmbi șmecherește. Savura faptul că știa mai multe. Până la urmă, răspunse și sună aproape nostim:

– Asta e cheia de la camera mea de hotel.

– De la Hilton?

– Da.

Acum înțelese Anne ce semnifica această descoperire.

– Asta înseamnă, dacă înțeleg eu bine, că Vossius, înainte să fie arestat, a stat la...

– ... Unul dintre hotelurile Hilton. Cel mai important lucru e că a păstrat obiecte importante în camera lui de la hotel sau poate într-un seif al hotelului. Altfel nu ar fi păzit cheia ca pe o comoară.

– Cert este că lucrurile au fost aruncate de mult, noi sigur ajungem prea târziu.

– Poate că nu! spuse Kleiber. M-am interesat la hotel. Obiectele uitate de clienţi se păstrează trei luni, iar bijuteriile şi obiectele de valoare – jumătate de an.

Reacţia ei spontană la auzul acestei veşti a fost una de recunoştinţă şi aşa cum îi dicta acest sentiment, îl luă pe Adrian pe după gât, îl sărută şi strigă:

– Asta înseamnă că avem o pistă nouă!

– Da, avem o pistă nouă, repetă Kleiber. Există trei hoteluri Hilton în Paris, dar n-ar trebui să fie prea greu să-l găsim pe al nostru.

Anne râse eliberată.

– Ce mai coincidenţe ne oferă şi viaţa! Dacă ai fi ales alt hotel, nu am fi descoperit niciodată acest indiciu.

– Eu nu aleg niciodată hoteluri proaste!

– Fireşte că nu, se scuză Anne ghiduş, şi e bine că tu chiar te-ai dus la hotel.

– Tocmai. Dar propunerea îţi aparţine.

– Se poate spune că am intuit eu ceva. Există cu adevărat aşa ceva.

– Ştiu, spuse Adrian. Dar, la urma urmei, este inutil să discutăm despre cauzele care ne-au adus pe această pistă. Important este faptul că am găsit o urmă nouă.

Descoperirea accidentală le insuflă curaj, după ce dispariţia lui Donat îi deprimase rău şi deciseră să se întoarcă la Paris într-una din zilele următoare. Lui Anne îi pica tocmai bine, pentru că la scurtă vreme după ce ajunsese acasă, trăsese concluzia că nicăieri nu îi erau temerile şi bănuielile mai puternice decât în acel loc.

Pe la miezul nopţii, Kleiber îşi luă rămas-bun. Convenire să se întâlnească abia după-amiaza târziu, pentru că Anne voia să-şi facă ordine în magazin. Mai târziu, pe când stătea în pat, nu îşi găsi multă vreme liniştea. Trăgea cu urechea la zgomote lipsite de importanţă,

la ploaia care începuse și la mașinile care treceau, ridicând stropi de apă în urma lor.

Gândurile ei se învârteau în jurul lui Vossius, ale cărui explicații ea le stârnise, la fel ca și moartea lui. Dacă Vossius ar fi trăit numai cu o zi mai mult, poate că acest joc misterios de puzzle s-ar fi pus cap la cap, într-un tot recognoscibil și i-ar fi redat acea pace care se pierduse odată cu incidentele din ultimele săptămâni.

3

Treptat, gândi ea, va redeveni normală, va gândi normal, va simți normal, va reacționa normal. Amorțeala și acea răceală pe care o simțea în adâncul ființei ei o nelinișteau, pentru că era în pericol de a se transforma într-un alt om și poate că deja era acea persoană, una fără inimă, fără gânduri clare, cu un singur sentiment familiar, frica.

Putea să spună că e norocoasă că îl întâlnise pe Adrian Kleiber, căruia i se putuse confesa fără teama că va fi considerată psihopată. Kleiber se implicase între timp atât de mult în acest caz, încât nici măcar nu mai era în stare să se desprindă, pur și simplu, sau să spună: Stai, nu mă privește, lasă-mă în pace cu nebuniile tale.

Liniște! Anne tresări. I se păru că aude ușa de la bibliotecă, a cărei clanță scotea un scârțâit ușor. Stătea în pat, în capul oaselor, și ciulise urechile, simțindu-și sângele cum îi învăpăiază chipul. Respira pe gură, precaut. Stătu așa, nemișcată, vreme de câteva minute interminabil de lungi; apoi se prăbuși printre perne. Plângea. De nervi. Trebuia să recunoască – era cu nervii tensionați la maximum, noaptea se trezea speriată și era atentă la orice zgomot nefamiliar și firește că se înșelase și de data asta.

Plângea zgomotos și nici nu își dusese gândul la bun sfârșit, că jos se sparse un pahar.

Paharul de coniac pe care îl turnase ea! Anne băgă mâna sub pernă. Scoase un cuțit mare de bucătărie, pe care mai nou îl păstra acolo, și îl trase în fața ei ca pe o sabie; apoi se ridică și ieși din dormitor în vârful picioarelor.

Ca în transă, parcurse pipăind culoarul întunecos, până la scara care ducea jos. Nu avea nevoie de lumină, deoarece, spre deosebire de orice intrus, ea cunoștea casa ca în palmă. Întunericul era cea mai bună armă a ei. Obrajii îi ardeau ca focul când își puse piciorul pe prima treaptă și trase cu urechea.

Nimic.

În clipa aceasta își dori să dea nas în nas cu un spărgător și voia acest lucru tocmai din cauză că ar fi putut atunci să se consoleze că încă nu este nebună. În cazul în care doar și-ar fi imaginat toate acestea, Anne își propuse să îndrepte asupra sa cuțitul și să pună capăt, înainte să ajungă de râsul lumii.

Simțea cum îi tremură în mână cuțitul cel mare. Nici măcar nu știa dacă putea să adune atâta forță, încât să îl înfigă în trupul unui oaspete nepoftit; dar își spuse până la urmă: „Ai să o faci, ai să-l omori, ai să poți!"

Ajunsă pe ultima treaptă a scării, Anne se întoarse la stânga. Podeaua de marmură era rece ca gheața, dar, după câțiva pași, picioarele ei ajunseră la un covor persan. De acolo mai lipseau încă cinci sau șase pași până la bibliotecă, trecând pe lângă o comodă cu o vază.

Ușa era doar întredeschisă, iar prin deschizătura îngustă se ivea o licărire slabă, pe care o arunca lumina din stradă. Anne se opri. Deveni atentă. Cu privirea, sfredelea deschizătura ușii. De fapt, ea se aștepta să zărească fasciculul unei lanterne sau să audă cum cineva deschide sertare și dulapuri. Dar nu se întâmplă nimic de genul ăsta, absolut nimic.

„O, nu, nu te-ai înșelat, spuse Anne fără glas, ai auzit cu propriile tale urechi că s-a spart paharul și, dacă paharele nu se pornesc singure să se trântească de pământ, atunci cineva poate că se află în încăperea blestemată și trebuie să-l omori cu acest cuțit."

Dar după aceea, totul s-a petrecut incredibil de repede: ajutându-se de cuțitul din mâna dreaptă, Anne deschise brusc ușa, cu stânga apăsă pe întrerupător, lampa din tavan se aprinse într-o clipită, scânteietoare ca un fulger în noapte, iar Anne observă că membrele nu îi mai răspundeau la comenzi. Brațul drept și cuțitul atârnau împreună într-o mișcare de balans, de parcă ar fi aparținut unei sperietori, iar

capul i se mișca în mod convulsiv, de parcă ar fi vrut să se smulgă dintr-o forță magnetică – zadarnic.

În fața ei, în fotoliu, era Guido. Purta un costum închis la culoare și ridică mâna cu o nesfârșită lentoare, ca și cum ar fi vrut să o cheme la el.

Scoase un țipăt ascuțit. Strigătul avu un efect salutar și își recăpătă controlul. Anne scăpă cuțitul, se întoarse, fugi la garderobă, își aruncă pe ea un palton, își trase niște pantofi oarecare, smulse cheia din ușa de la intrare și se năpusti pe stradă, la mașină. Cu motorul urlând, goni pe străzile pustii. Nu avea nici o țintă anume, dar instinctul o ghidă în direcția hotelului în care locuia Adrian.

Lacrimile îi curgeau pe obraji. Luminile de pe străzile umezite de ploaie se pierdeau în niște pete de culoare difuză. Era incapabilă să ducă vreun gând la bun sfârșit; doar imaginea lui Guido, cum stătea țeapăn în fotoliu, îi tot apărea în fața ochilor. Anne își șterse pleoapele cu mâneca, de parcă ar fi încercat să alunge o închipuire. În zadar. Plânse tare, dădu frâu liber disperării și încercă în acest fel să-și scoată din cap acea imagine; totuși, nălucirea se impregnase în mintea ei fără putința de a mai fi ștearsă.

Anne își lăsă mașina în fața hotelului fără să o mai încuie. Mai târziu nu putu nici măcar să-și amintească dacă oprise motorul. Își spuse numele portarului adormit și îl rugă să îl trezească urgent pe Kleiber, iar când acesta nu răspunse la telefon, Anne dădu buzna pe scări în sus, la camera 247, bătu cu pumnul în ușă și strigă pe un ton șters, de implorare:

– Adrian, eu sunt, deschide!

Când deschise Kleiber, Anne i se aruncă de după gât, îl sărută febril, iar degetele i se prinseră puternic de brațul lui. Adrian nu știa ce i se întâmplă, dar îi simți deruta și neliniștea provocată de aceasta. Nu i se păru nimerit să pună întrebări, de aceea o mângâie blând pe păr.

Nevoia imperativă de a-l simți o făcu să uite de tot ce era în jurul ei. I se părea că se vede de undeva, de departe, cum, fără să-i dea drumul, își smulge haina de pe ea, îl trage pe Adrian în jos și își încleștează coapsele în jurul lui. Așa cum își mușcă păianjenul prada,

așa făcea și ea cu Kleiber, tot suspinând; îl săruta disperată, ca în delir. Cu pasiunea unei îndelungi așteptări, căzu deasupra lui, până când Kleiber înțelese că Anne vrea ca el să facă dragoste cu ea.

Kleiber tânjea după afecțiunea ei, dar acum, în această situație neobișnuită, se simți șocat și mai degrabă se lăsă purtat, dând impresia că ar fi în stare să răspundă pasiunii ei.

Fără suflare, cei doi rămaseră în cele din urmă întinși pe covor. Anne se uita în aer, Adrian se uita dintr-o parte la ea. Fără să-și întoarcă privirea de la tavanul camerei de hotel, Anne spuse fără intonație, fără urmă de expresie în voce:

– Acasă, în bibliotecă, se află Guido.

Kleiber tăcea. Abia când fața ei se apropie foarte mult de a lui, se uită la ea.

– Ai auzit ce am spus? Acasă, în bibliotecă, se află Guido.

– Da, răspunse Kleiber, dar, din expresia chipului său, Anne putea să deducă faptul că nu îi lua în serios vorbele.

– Dumnezeule, izbucni ea, știu că sună nebunește, dar crede-mă că sunt în toate mințile.

După care Anne îi povesti întâmplarea de peste noapte. Chiar dacă făcea toate eforturile să rămână calmă, cuvintele i se încâlceau din ce în ce mai tare, se bîlbîia neajutorată și, în cele din urmă, începu să plângă printre sughițuri, ca un copil care se simte neînțeles și lipsit de sprijin.

– Văd că nu mă crezi, spuse plângând.

Kleiber consideră că e mai bine să nu răspundă. Vru să-i apuce mâna, dar Anne și-o retrase. Adrian îi aduse atunci haina.

– Îmbracă-te, ai să îngheți, spuse el, iar Anne îl ascultă.

Minute la rând stătură amândoi tăcuți pe marginea patului, unul lângă altul. Fiecare simțea căldura celuilalt și chiar dacă erau atât de aproape unul de celălalt, fiecare avea alte senzații. Adrian încerca să găsească o explicație pentru accesul pătimaș și brusc al lui Anne. Firește că era ferm convins că ea avusese o vedenie, poate chiar își vizualizase obiectul dorinței, așa pățește cineva pe cale să se înece, în ale cărui închipuiri apare dintr-odată insula salvatoare. Dar să ajungi de la asta la o izbucnire a pasiunii sexuale, asta suprasolicita capacitatea

lui de înțelegere. Spre deosebire de el, Anne se simțea mai bine după această întâmplare. Ea nu vedea niciun motiv să se gândească la seducerea pătimașă și asta pentru că întâmplarea dinainte îi acapara toate gândurile. Cum putea să îl facă pe Adrian să creadă că ea era normală?

– Mă crezi nebună, nu-i așa?

– Ce-ți veni, răspunse Kleiber. Nu se pune problema acum. Eu chiar te cred că l-ai văzut pe Guido; dar asta nu are nimic de-a face cu realitatea, înțelegi? Ești la capătul nervilor, dar asta nu ți se poate imputa. Nu are nici o legătură cu paranoia. Rațiunea ți-a jucat pur și simplu o festă. Mie mi se pare mult mai important să aflu cum pot să te scot din criza asta.

Vorbele lui Adrian o răneau. Ochii îi scânteiau mânioși. Strigă:

– Îmbracă-te, te rog, îmbracă-te și vino cu mine!

Lui Kleiber nu i se păru oportun să o contrazică pe Anne. Dimpotrivă, gândea el, dacă vor merge împreună acasă la ea, va recunoaște de una singură că a fost marcată de o închipuire. Așa că Kleiber se îmbrăcă și merseră cu mașina lui Anne acasă la ea.

4

Ploaia se mai domolise și făcuse loc unui vânt tăios de toamnă. Pe drumul de la hotel către casa lui Anne nu deschise nici unul gura, iar Adrian remarcase cum neliniștea ei creștea cu fiecare kilometru. Când Anne coti din Ring pe străduța lăturalnică, unde casa apărea mai întâi în câmpul vizual, spuse impacientată:

– Uite! și arătă către fereastra luminată puternic. Jur că era întuneric beznă în casă atunci când am plecat.

Adrian dădu din cap.

Anne opri mașina pe partea opusă casei, își rezemă fruntea de volan și închise ochii, de parcă ar fi vrut să se întoarcă în timp, ca să lase lucrurile neatinse. Respira greoi.

– Nu, spuse ea în cele din urmă, să nu mă mai duci în casa aia. Mi-e frică, pricepi? Pentru că, dacă Guido se află acolo înăuntru,

atunci îmi va fi teamă de el. Iar dacă nu este în casă, atunci mi-e teamă de mine însămi.

Adrian încercă să-i ridice capul, dar Anne se încăpățână să își țină fruntea sprijinită de volan. Adrian spuse:

– Anne, acum trebuie să fii curajoasă. Nu are nici un sens să te ascunzi de adevăr. Trebuie să privești adevărul în față, altfel înnebunești. Vino!

– Nu mă mai țin nervii.

– Trebuie să te țină, așa că vino!

Când observă că vorbele lui nu au nici un rezultat, Adrian coborî din mașină, deschise portiera și o scoase pe Anne blând, dar hotărât. Anne nu se împotrivi. Nu se opuse pentru că în sinea ei îi dădea dreptate lui Kleiber: dacă nu voia să ducă povara acestei psihoze o viață întreagă, trebuia să meargă în casă.

– Ține-mă bine, se rugă Anne înfricoșată și se agăță de Adrian. Strada era goală, iar vântul îi bătea în față, ceea ce îi făcu să se bucure când ajunseră la intrarea ferită. Undeva departe bătu un orologiu dintr-un turn de biserică. Trebuie să fi fost ora cinci sau șase, dar asta nu avea nici o importanță, oricum nu se crăpase de ziuă.

Anne îi întinse cheia lui Kleiber. Nici nu putea să-și amintească dacă în fuga ei închisese ușa. Adrian trebuia să descuie; ea nu se simțea în stare să facă asta.

Adrian Kleiber putea fi caracterizat oricum, mai puțin ca un fricos. Totuși, în momentul acesta, când descuie ușa și deschise cu precauție, își simți bătăile pulsului la tâmple. Acum în nici un caz nu mai era sigur că nervii lui Anne îi jucaseră o festă. Nu trecuseră ei cu puțin timp în urmă prin lucrurile cele mai greu de crezut? Nu se întâlniseră cu un nebun – fapta lui nu îl recomanda ca fiind altceva –, care, după cum se dovedise, era pe deplin normal? Nu se îndoise el, Kleiber, la început, dacă tot ce spunea Anne are sens? Poate că Guido von Seydlitz nu era mort cu adevărat. El se ascundea la capătul înscenării evenimentelor enigmatice?

Își țineau respirația și trăgeau cu urechea. Pe stradă trecu un băiat cu ziarele, pe bicicletă.

– Vino! spuse Kleiber și o luă de mână pe Anne.

Cu toate că era, totuși, propria ei casă, Anne se simțea ca un intrus. I se părea că punea sub lupă viața unei femei străine.

Kleiber se opri în mijlocul vestibulului, se uită întrebător la Anne, iar ea arătă cu capul înspre ultima ușă de pe partea dreaptă. Stătea deschisă cam de un lat de palmă, iar prin crăpătura îngustă cădea o rază de lumină.

Adrian simți mâna din mâna lui ca pe un sloi de gheață; aproape că trebui să o tragă după el pe Anne. Când ajunseră la ușa dinspre bibliotecă, Kleiber întinse mâna și dădu ușii un ghiont. Anne strânse mâna lui Adrian, tremurând.

Când ușa permise să se vadă în bibliotecă, Anne scoase un țipăt. Scaunul era gol.

– Știu ce gândești, spuse Anne, după ce stătură tăcuți unul lângă celălalt, mai multă vreme.

– Prostii, sublinie Kleiber.

Anne nu se lăsă convinsă.

– Tu crezi că nervii mei sunt într-o stare atât de proastă, încât am vedenii.

Kleiber repetă:

– Prostii, și încercă să o ia de braț pe Anne. Rămase cu încercarea, pentru că Anne se smulse și se năpusti dintr-o încăpere în alta. Până la urmă se repezi pe scări în sus și Kleiber, care rămase la parter, auzi cum se trântesc ușile zgomotos. Când coborâse treptele, Anne era evident mai liniștită.

– Nimic, spuse ea, nimic.

În bibliotecă, Adrian nu-și putea lua ochii de la imaginea cioburilor paharului de coniac.

– Nu eu am spart paharul, se apără Anne, la care se uită Kleiber. Zgomotul de pahar spart m-a trezit, altfel nici nu aș fi venit jos.

Adrian dădu din cap înțelegător, fără să-și ridice privirea.

– Asta ar însemna... spuse el gânditor și făcu o pauză lungă.

– Dar spune la ce te gândești!

– ... Că paharul a fost aruncat pe jos intenționat, ca să-ți atragă atenția.

– Dar se putea să-l fi spart din cauza întunericului.

– Ar fi fost posibil, acceptă Adrian, dar în acest caz, făptașul și-ar fi luat tălpășița. În nici un caz nu ar fi rămas pe scaun.

– Făptașul era Guido! strigă Anne teribil de agitată.

– Ei, da, pară Adrian.

– Era Guido! Am fost măritată cu omul ăsta șaptesprezece ani. Chiar era Guido!

– Te rog, liniștește-te!

Kleiber o apucă pe Anne de braț și o țintui cu privirea.

– De fapt, nu are nici o importanță dacă persoana a fost Guido sau oricine altcineva. Sunt convins că respectivul a intenționat să-ți insufle teamă, poate chiar să te facă să oprești continuarea cercetărilor. Dacă acest bărbat din fotoliu chiar era Guido, asta înseamnă că este în viață și că face un joc reprobabil cu tine, oricare ar fi motivele lui. Dacă omul a fost altcineva sub masca lui Guido, atunci motivul rămâne același, de fapt: vor să te termine.

– Dar chiar *a fost* Guido, repetă Anne plângăreț.

– Bine. A fost Guido. Ce avea pe el?

Anne stătu să se gândească.

– Eram mult prea agitată, ca să mă fi uitat mai bine la hainele lui; purta un costum de culoare închisă, gri închis sau maro – da, cred că era unul dintre costumele lui Guido.

– Din șifonierul lui?

– Cred că ne gândim la același lucru, spuse Anne.

Șifonierul lui Guido de la etajul casei ocupa un perete întreg. Costume, sacouri și pantaloni – atârnau înghesuite bine. Între ele, două umerașe goale.

– Lipsește ceva? întrebă Kleiber.

Anne puse mâna pe fiecare haină în parte.

– Nu sunt sigură, spuse ea, dar cred că lipsesc două costume, cel pe care l-a purtat Guido când a avut accidentul și încă unul, gri închis. Da, exact acela!

– Asta ar însemna că Guido sau persoana care s-a dat drept Guido era deja în casă înainte de venirea ta și a așteptat doar o ocazie să te sperie de moarte.

– Așa cred că a fost, spuse Anne, altfel nu se poate explica situația.

În acest moment nu mai știa nici ea cu siguranță dacă omul din fotoliu fusese într-adevăr Guido sau doar cineva care intrase în rolul soțului său. Totuși, Adrian avea dreptate: până la urmă, nu avea nici o importanță cine se ascundea în spatele acestor lucruri, pentru că oricine ar fi fost, la fel de perfid era.

Anne se ferea să se așeze în fotoliu; în loc să facă asta, se așeză pe un scaun negru din lemn cioplit, care fusese adus dintr-o mănăstire veche, își puse capul în mâini și încercă din nou să-și pună ordine în gânduri. Pur și simplu nu înțelegea de ce adversarul necunoscut își propusese să o facă să înnebunească și să îi cruțe viața. Era din sadism pur sau avea vreun avantaj din asta? Nu găsi nici un răspuns.

– Ai cumva certificatul de deces al lui Guido?

Anne se gândi la întrebarea lui Kleiber ca prin ceață.

– Certificat de deces? Da, firește.

Deschise comoda. În timp ce ea scotocea printr-un vraf de hârtii, Adrian puse o altă întrebare:

– L-ai mai văzut pe Guido după deces?

Anne spuse că nu; refuzase. I se spusese că rănile erau îngrozitoare. Mișcările ei deveneau din ce în ce mai febrile, pe măsură ce căuta.

– Certificatul de deces era aici, deasupra teancului! se apără ea. Pot să jur asta. Dar nu – acum îmi aduc aminte – certificatul de deces l-a luat firma care s-a ocupat de înhumare.

Adrian nu dădu prea mare importanță vorbelor ei și întrebă:

– Tu crezi că ar fi posibil ca Guido să mai fie în viață? Acum, adică, după tot ce s-a întâmplat?

Anne își puse din nou capul în mâini și se uită drept înainte, nedumerită. Doar cu câteva ore înainte, imediat după terifiantul eveniment, ar fi respins întrebarea, indignată. Firește că l-a recunoscut pe Guido, pe bărbatul cu care petrecuse șaptesprezece ani de căsnicie. Totuși, acum trebuia să recunoască pe loc că aspectul fizic al acestui om nu se fixase atât de precis în memorie încât să-l poată distinge de vreo imitație a lui. Dădu din cap și se gândi cum e să trăiești mulți ani împreună cu un om și să crezi că îl cunoști până în cele mai mici detalii, ca după aceea să fii nevoit să afli că are o viață dublă și să nu mai fii deloc în stare să îl descrii exact.

Pentru că Anne nu găsea nici un răspuns, Adrian formulă altfel întrebarea:

– Îl crezi în stare pe Guido de un astfel de joc macabru?

– Până acum câteva săptămâni, nu, răspunse Anne, nici nu se punea problema, nu. Dar după tot ce s-a petrecut între timp... Știi, nu am avut o căsnicie tocmai rea; sigur că nici una nemaipomenit de bună, dar în comparație cu majoritatea celorlalte căsnicii, eu am apreciat-o mai degrabă pozitiv decât negativ. Desigur, Guido era mult timp plecat; dar eu aveam încredere în el și oricum nu exista nici un motiv să mă plâng. Îmi amintesc de o discuție serioasă între noi. Era despre faptul că, în realitate, fiecare dintre noi mergea pe drumul lui, ceea ce l-a făcut pe Guido să remarce că așa este într-o căsătorie modernă; la care eu am replicat că, dacă el simțea nevoia să mă înșele, să o facă în secret, în așa fel încât eu să nu observ. Guido mi s-a părut că a luat asta ca pe ceva ce am cerut. În orice caz, femeia din mașina lui nu lasă loc unei altfel de concluzii.

Prin fereastra gri mijeau zorii unei dimineți zburlite de decembrie, și Anne se ridică pentru a pune de cafea, în bucătărie. Acum văzu că nu avea nimic pe sub haină – era așa cum fugise de acasă – și urcă la etaj ca să se îmbrace. Când se întoarse, Anne spuse:

– Pot să-mi imaginez foarte bine că Guido a înscenat asta; a avut întotdeauna o atracție pentru macabru; ar fi putut avea și un motiv. Cu toate astea, totul pare lipsit de logică.

– Și mie mi se pare la fel, consimți Adrian. Dacă lui Guido i-ar fi trecut prin cap să dispară pentru totdeauna, atunci cu siguranță că ar fi găsit o rezolvare mai simplă. Mai înainte de toate, în orice caz, se pune întrebarea cine era cel din mormântul lui Guido. Nu. Mi se pare imposibil.

– Chiar dacă ar fi interesat să scape de mine, nu ar avea nimic de câștigat din asta. Decesul lui este trecut în acte; nici măcar n-ar putea să-și ceară dreptul la propria avere.

5

În timp ce beau cafea și vorbeau, Anne și Kleiber ajunseră la concluzia că misterioasa apariție din noaptea precedentă avea în mod obligatoriu legătură cu celelalte evenimente și nu avea nimic de-a

face cu relația lor cu Guido. Rămânea totuși incertă intenția care se ascundea în spatele reprezentației macabre. Acum își dădu Anne seama că reacționase total greșit, așa cum plănuise și așteptase regizorul secret. Își dorea să-i fi râs în față bărbatului, să-l fi numit actor de mâna a doua și să-l fi dat afară din casă. Dumnezeule, se gândea ea, cine ar fi avut atâta tărie!

Îi veni brusc ideea și probabil că se născuse din cauza celor petrecute mai înainte; simți dintr-odată nevoia să caute mormântul lui Guido. Asta nu era normal, pentru că de mică avea o repulsie față de cimitire. La șase ani stătuse în fața mormântului tatălui ei, iar această experiență își lăsase amprenta în memoria ei. De atunci evita cimitirele. După înhumarea lui Guido, lăsase toate lucrările necesare și îngrijirea mormântului în sarcina unei firme și, la momentul respectiv, Anne hotărâse să nu mai calce niciodată în acel cimitir.

Slujba religioasă, fără pretenții, încă persista în memoria ei, chiar dacă trăise coborârea sicriului de parcă s-ar fi aflat în spatele unui văl. La început, nu a vrut să-l vadă și reușise să-și scoată din minte ziua aceea – cel puțin așa credea – dar acum o forță misterioasă o îndemna către mormânt, de parcă ar fi vrut să i se confirme că Guido chiar fusese acoperit de un strat cafeniu și murdar de pământ.

Când îi mărturisi lui Kleiber această dorință și își exprimă speranța că o va însoți la cimitir, Adrian făcu mai întâi o figură neîncrezătoare, pentru că știa despre aversiunea ei; dar după aceea, îi văzu hotărârea din priviri și încuviință să vină cu ea. Anne dădu de înțeles că va fi convinsă de moartea lui Guido numai atunci când va vedea că mormântul lui este intact.

Locul *era* neatins, cu flori și cu o piatră de căpătâi gri, de marmură, așa cum ceruse la pompele funebre, iar Kleiber se întrebă de ce se apucase ea să facă asemenea investigații. Dar, după ce se întoarseră de la cimitir, Anne dădea impresia că e calmă; părea aproape eliberată, cu toate că situația nu se schimbase cu nimic.

6

În ceea ce privește relația dintre cei doi, Anne păstra aceeași rezervă față de Kleiber ca și până atunci, iar el nici nu se așteptase la altceva. E

adevărat că se iubiseră pe podeaua unei camere de hotel ca o pereche care se revede după mulți ani, dar Anne părea că trăise această experiență, ca pe un coșmar; da, Anne se îndoia că pasiunea ar face parte din universul trăirilor lor și că acest act sexual care avusese loc în mod extraordinar nu ar fi decît un scurtcircuit al vieții lor interioare.

Firește că ar fi fost cel mai simplu să discute cu Anne despre asta; dar Adrian se temea, deoarece credea că știe care ar fi răspunsul: că trebuia să îi lase timp, pur și simplu nu ajunsese atât de departe – așa cum îi declarase cu ocazia revederii – și nu l-ar fi mirat dacă într-o astfel de discuție Anne ar fi negat de-a dreptul izbucnirea ei pătimașă.

În materie de iubire, Adrian nu dispunea de sentimente excesiv de intense, iar acesta constituia unul dintre motivele pentru care, în ciuda vârstei lui, nu era căsătorit și nici nu nutrea un astfel de gând. Nu putea să se plângă că duce lipsă de femei, dar, în cele mai multe cazuri, aceste relații nu durau mai mult de un an. Cel târziu după un an, fiecare femeie afla că acest bărbat lua cu adevărat în serios un singur partener – meseria lui.

Adrian era întru totul conștient de acest lucru și dovedea înțelegere când femeile se retrăgeau din viața lui după un anume timp, chiar dacă apăreau din când în când pe la el și dispăreau din nou. Așa se făcea că nu avea puține iubite, dar nu avea nici o parteneră stabilă, ceea ce nu îl făcea deloc să sufere.

Cu Anne totul părea altfel. Poate că din cauza faptului că ea ridicase un zid de la bun început între ei. Nu era obișnuit cu asta. Cu femeile fusese întotdeauna simplu pentru el, poate chiar prea simplu, așa că acel „Nu mă atinge!“ inexprimabil exercita o anumită atracție pentru el. Iar asaltul erotic pe când era pe jumătate adormit făcea oricum parte dintre cele mai însemnate experiențe pe care le avusese în materie de sexualitate.

După noaptea petrecută în hotel, prietenia pentru Anne se schimbase într-o adevărată pasiune, care le depășea pe toate celelalte de până atunci. Asta niciodată nu ar fi crezut că este posibil. De dragul lui Anne își reluase munca și declarase „cazul“, în care văzuse mai întâi de toate o poveste impresionantă (îi și făcuse fotografii în secret profesorului Vossius, la Sf. Vincent de Paul), drept o chestiune personală.

În ceea ce o privea pe Anne, existau două motive pentru care Kleiber se ocupa cu o asemenea intensitate de cazul ei: pe de o parte, curiozitatea personală – un reporter bun rămâne întotdeauna curios, pe de altă parte, Adrian știa bine că ar putea să o câștige pe Anne dacă o eliberează din păienjenișul de încurcături nefericite.

Toate speranțele ei se bazau acum pe o cheie neînsemnată de la un hotel Hilton din Paris. Există trei aparținând acestui concern. Hilton de lângă aeroport, în Orly, se dovedi o pistă greșită. La fel și Hotel France et Choviseul, din Rue St. Honore, unde li se răspunse cu vădită neîncredere atunci când arătaseră cheia, dar unde exista totuși informația că nu se cazase nici un profesor Vossius în acest hotel, în nici un caz nu în ultimele trei luni și nu sub acest nume.

Mai rămânea Hiltonul parizian din Avenue de Suffren, nu departe de Turnul Eiffel. Din experiența investigațiilor anterioare, lui Anne și lui Adrian li se păru nerecomandabil să se adreseze direct la recepție, așa că merseră la directorul hotelului, un alsacian cu bun simț, care vorbea foarte bine germana și căruia îi povestiră că Vossius, unchiul lui Anne, decedase subit la Sf. Vincent de Paul și că printre lucrurile rămase de pe urma lui se găsise cheia; probabil își lăsase bagajele la hotel.

Ce ziceau ei suna plauzibil, iar Wurtz – așa îl chema pe director – dispăru o clipă în spatele unei uși de sticlă opacă, se întoarse cu un bilet și spuse că mai rămăseseră neplătite trei zile de cazare pentru domnul Vossius. După achitarea facturii, li se predă bagajul domnului, un geamantan și o geantă, și li se indică unde putea semna doamna.

Kleiber completă un cec, iar portarul le dădu bagajele. Cu speranțe noi, plecară în Mercedesul lui Adrian, către locuința lui din Avenue de Verdun.

7

California îi întâmpină altfel decât se așteptau, cu furtună și ploaie ca la Potop, așa cum cade rareori prin acele părți, dar tocmai de aceea cu atât mai puternică. La început, zborul cu avionul de

legătură între Los Angeles și San Diego, către sud, de-a lungul coastei, se transformă într-o bătălie a pilotului cu natura, așa că Anne fu încântată când micul avion plană periculos de aproape deasupra zonei de rezidență de la Aeroportul Lindbergh Field.

Kleiber cunoștea orașul din călătoriile lui anterioare și rezervase camere la un hotel din North Harbor Drive, de unde priveliștea se întindea deasupra San Diego Bay, către Insula Coronado. La chei era ancorat *Star of India*, un velier refăcut de mai multe ori, din secolul trecut, care acum servea drept muzeu. Și la camerele de la etajul al doilea – Adrian rezervase intenționat două camere single alăturate – se ajungea cu un lift aflat pe fațada exterioară a hotelului.

Prima zi o petrecură dormind, întrerupți numai de o cină și de o scurtă plimbare către punctul terminus al căii ferate din Santa Fe. Când se treziră a doua zi, cheiul strălucea în culori azurii, de parcă acolo nu mai exista alt fel de vreme.

Pe la prânz închiriară o mașină ca să se ducă la Bonita, în sudul orașului, unde se afla casa căutată, după cum le explicase portarul cel prietenos, un tânăr mexican. Așa că o luară pe Autostrada 5, în direcția Tijuana, ieșiră de pe autostradă după zece minute, pe varianta East Street, traversară o zonă periferică lungă de câțiva kilometri, cu fast-food-uri, benzinării și supermarketuri și ajunseră în drum drept pe Bonita Road, deasupra căreia se întindea un teren îngrijit de golf, pe stânga, și de unde, după doi kilometri, de la un semafor, pornea încă o stradă care ducea la adresa dorită, pe o pantă lină.

Casa de lemn fără etaj, acoperită, ca majoritatea caselor din împrejurimi, cu șindrilă de lemn, se afla ceva mai jos, văzută dinspre stradă și oferea o vedere răpitoare către vale. Portocalii dezvăluiau pasiunea localnicilor pentru grădinărit, iar strelitzia și agavele înalte de un metru dădeau casei, care în rest era mai degrabă simplă, un oarecare aer exotic.

Aurelia Vossius nu era acasă, dar vecina, o asiatică din est cu părul negru, care își găsise aici refugiul în timpul războiului din Coreea – după cum îi povestise fără să o fi întrebat – îi spuse că doamna Vossius lucra la consiliul primăriei din San Diego și, de

obicei, se întorcea acasă pe la ora șaptesprezece, și întrebă dacă poate să îi transmită vreun mesaj.

Adrian și Anne spuseră că nu și anunțară că se reîntorc în trei ore. Timp destul pentru o excursie în Coronado, care este legată de continent printr-un pod înalt, ce traversează cheiul din San Diego ca un arc boltit al unei alăute.

Când se întoarseră la Bonita View Drive, doamna Vossius știa deja de vizita lor; până și faptul că străinii erau nemți, până și asta îi spusese vecina.

Aurelia Vossius, o americancă delicată din Nebraska, care făcuse armata la secția navală, în San Diego, îi întâmpină cu o politețe americănească, fără a lăsa de-o parte o anume neîncredere. Abia când Anne scoase scrisoarea Aureliei către Marc Vossius – pe care aceasta o recunoscu imediat – îi dispăru nesiguranța din priviri și îi invită în casă pe musafiri.

Conveniseră să nu pomenească de suspiciunea în legătură cu comiterea unei crime, deoarece le lipseau dovezile pentru asemenea faptă, iar informațiile se bazau doar pe observația acelui asistent dubios; totuși, se gândiră că nu puteau să nu îi spună fostei soții a profesorului despre moartea acestuia. Până la urmă, acesta era motivul pentru care Anne și Adrian ajunseseră în posesia lucrurilor rămase de pe urma lui, printre care se număra și această scrisoare.

Doamna Vossius, pe chipul căreia se citeau tenacitatea și stăpânirea de sine, caracteristice persoanelor de statură mică, primi știrea neașteptat de calmă, cu toate că era încă puternic legată de Vossius – iar asta se putea deduce din reacția față de scrisoarea veche. Nu știa nimic nici despre atentatul fostului ei soț, cu toate că aceasta nu părea să o impresioneze în mod excepțional; în orice caz, musafirii avură impresia că în trecut fusese obișnuită cu greutățile în ceea ce privește atitudinea încăpățânată a profesorului.

Ca să-i câștige încrederea și pentru ca Aurelia Vossius să înțeleagă că soarta lui Anne și cea a profesorului erau în mod misterios legate, Anne făcu o paranteză și povesti cum a murit de fapt soțul ei, și despre evenimentele corelate cu aceasta, care o aduseseră până la urmă aici.

Legată de o aceeași soartă, doamna Vossius căpătă treptat încredere în străini, lăsă la o parte reținerea de la început și spuse, după ce ascultase povestea lui Anne:

– Sper să nu vă șocheze dacă vă spun că nu mă miră prea mult.

Anne și Adrian se uitară unul la celălalt. Replica femeii avusese un efect surprinzător.

– Nu, continuă Aurelia, nici măcar moartea lui Marc nu mă surprinde. Era previzibil. Eu chiar cred că l-au ajutat să moară.

– L-au ajutat?

– Da, ei, orficii, iezuiții, mafia cercetătorilor, de unde să știu cine era în spatele lui?

Anne și Adrian deveniră atenți.

– Orficii, iezuiții, mafia cercetătorilor? Ce înseamnă asta?

Mica doamnă își făcea de lucru cu un pachet de țigări mentolate. Degetele îi trădau nervozitatea crescută.

– Dumneavoastră poate că sunteți singurii cu care pot vorbi deschis despre asta, spuse ea, în timp ce își aprindea o țigară, oricine altcineva m-ar crede nebună.

8

– Dacă mă gândesc bine, începu Aurelia, în timp ce, la intervale scurte, sufla în aer mici norișori de fum, dilema a început încă de acum zece ani, când Marc a venit în California. Primise un contract ca profesor și cercetător la Universitatea din San Diego, pe domeniul lui, literatură comparată. Era considerat unul dintre cei mai buni din lume pe profilul său; dar a făcut o greșeală decisivă exact când a început lucrul: și-a pus în cap istoricii de artă, mai concret, le-a spus experților ceva ce ei încă nu știau și nici nu puteau să știe. Rezultatul: Marc a avut de la bun început numai dușmani.

– Și despre ce era vorba?

– Mai pe scurt: Marc le-a prezentat profesorilor de artă o teorie conform căreia Leonardo da Vinci nu a fost doar un artist de geniu, ci un filozof la fel de mare, care dispunea de informații secrete ce ar fi putut schimba lumea. Firește că asta nu a fost pe placul cercetătorilor de artă, pentru că un cercetător în literatură dorea să câștige

din tabăra lor pe una dintre cele mai de seamă personalități și spuseră că Vossius ar face mai bine să rămână la Shakespeare și la Dante.

– Ceva asemănător ne-a povestit și Vossius, la Paris, observă Anne. Așadar, atentatul asupra tabloului lui Leonardo nu era îndreptat asupra tabloului sau a ceea ce reprezintă el, nici măcar asupra lui Leonardo, ci era îndreptat împotriva cercetătorilor de artă și asupra atitudinii lor încăpățînate. Așa ne-a spus Vossius. Dumneavoastră ați pomenit de orfici și de iezuiți?

Dând din mână, doamna Vossius își manifestă dezgustul. În cele din urmă, își stinse țigara și murmură ceva de genul:

– Ăștia sunt niște gangsteri, toți sunt niște gangsteri.

Anne și Adrian se înțelegeau din ochi. Nu li se părea nimerit să mai pună alte întrebări. Dacă Aurelia Vossius dorea să vorbească, atunci o făcea de bună voie.

– Profesorul, aruncă Anne în treacăt, era foarte mîndru că a găsit în tablou un indiciu referitor la Barabbas.

Doamna Vossius își ridică privirile.

– Da, chiar a făcut asta?

Vocea avea un ton amar.

– Aaa. Aurelia părea uluită. Atunci oricum știți totul...

– O, nu, dimpotrivă, se grăbi Anne să răspundă, după ce profesorul ne-a dat o idee despre activitatea lui și ne-am întors a doua zi la clinică, el murise deja.

– Dumneavoastră vi se pare că a fost un accident? întrebă rece Aurelia Vossius.

– Ce vreți să spuneți?

– Nu mai pot să cred că a fost un accident.

– De ce nu?

Aurelia Vossius închise ochii și spuse cu o oarecare stinghereală:

– Presupun că ați citit scrisoarea mea către Vossius. Cred că v-ați dat seama că nu ne-am despărțit certați. Într-adevăr, anii petrecuți cu Marc au fost cei mai frumoși din viața mea. Spunând asta, Anne făcu ghem scrisoarea, cu amândouă mâinile, apoi continuă: Dar, după aceea, setea lui de cercetare a alungat dragostea noastră. Există bărbați care sunt căsătoriți cu meseria lor; asta e greu de suportat pentru o

femeie. Cu Marc a fost altfel, el vedea în meseria lui o iubită, iar asta duce inevitabil la catastrofă. El știa una și bună – iubita lui. Și când apăreau altele care să îi conteste iubita, atunci o lua razna.

Anne și Adrian aveau dificultăți în a urmări aluziile Aureliei. Fără îndoială că femeia știa mai multe decât ar fi îndrăznit să spere, dar nu era simplu – iar asta era din ce în ce mai clar – să o convingă să spună adevărul.

– Ce vreți să spuneți cu asta – că o lua razna? întrebă Anne.

– În căutarea dovezilor în sprijinul ipotezei sale, Marc a călătorit de mai multe ori în jurul lumii, a cumpărat niște papirusuri și pergamente pe care nu le arăta nimănui și a depășit cu mult bugetul de cercetări al institutului din care făcea parte, așa că Universitatea din San Diego i-a trimis o mustrare și l-a amenințat că îl dă afară. Marc refuza în mod ferm să permită accesul la rezultatele mai noi ale cercetărilor. El tăcea; până și eu știam doar puțin despre ce este vorba.

– Și despre ce era vorba?

Anne se foia neliniștită pe scaun.

– Sunteți catolică? întrebă doamna Vossius fără ocol, adresîndu-se lui Anne.

– Protestantă, răspunse ea surprinsă și adăugă cu jumătate de gură: Cel puțin pe hârtie.

– Aș vrea să spun totul în ordine, continuă Aurelia Vossius. Pentru că Marc refuza să facă ceva cunoscut din cercetările lui și pentru că din pricina asta se aștepta să fie dat afară, a demisionat din post. Nu eram săraci, dar veniturile mele nu erau de ajuns, adunate la o slujbă de cercetător care nu era angajat la stat și care nu prea aducea bani. Așa că Marc a făcut cunoștință prin călătoriile lui cu un tip ciudat. Își zicea Thales și...

– Cum? strigă Anne foarte neliniștită. Thales – un bărbat cărunt cu obrajii neobișnuit de roșii și cu un chip cucernic de călugăr?

– Asta nu știu, răspunse doamna Vossius, nu l-am văzut niciodată pe acest om, dar chiar era ceva în genul unui călugăr. Făcea parte dintre orfici, un ordin obscur al elitelor, care se spune că adună cele mai deștepte minți ale lumii, cel puțin pe cei mai inteligenți din domeniul lor de specialitate.

– Thales! strigă Anne și scutură din cap.

– Îl cunoașteți?

– Și încă cum! El era persoana din spatele pergamentului pe care îl credea în posesia soțului meu. După moartea lui Guido m-am întâlnit cu el în Berlin. A înscenat niște lucruri cu totul ciudate și mi-a oferit mulți bani pentru un document cât un petic.

Doamna Vossius dădu din cap în semn de aprobare.

– Ordinul Orficilor este putred de bogat. Oamenii ăștia au un capital incredibil. Marc mi-a povestit că Thales s-a pus pe râs când soțul meu a cerut fonduri pentru cercetările lui. A spus că Marc poate să se folosească de câți bani are nevoie.

– Incredibil, se miră Kleiber, dar sigur era ceva dubios în asta.

– Oamenii puneau condiții. Condiția numărul unu: Marc trebuia să rupă toate punțile în urma lui și să intre în ordin, care se află undeva în nordul Greciei. Condiția numărul doi: Marc trebuia să-și pună toate cercetările în slujba mișcării orficilor. Condiția numărul trei: Contractul odată încheiat nu putea fi reziliat, ceea ce însemna că era valabil o viață întreagă. Marc mi-a pomenit primele două condiții, iar despre a treia condiție am discutat în detaliu. Aceasta îl punea cel mai tare pe gânduri. Marc îmi povestea că, la obiecția lui, că nu știa cum vrea să își trăiască viața peste zece ani, Thales răspunsese că trebuie să se gândească la asta dinainte, pentru că, odată inclus în comunitate, orficii dețineau atâtea informații secrete, încât reprezentau un pericol pentru lume. De aceea, cine dorea să părăsească ordinul trebuia să se sinucidă, împins de comunitate.

– Astea sunt nebunii! strigă Kleiber. Toate sunt nebunii!

Doamna Vossius ridică din umeri.

– Posibil. Dar poate că acum înțelegeți de ce nu cred într-o moarte naturală a fostului meu soț.

– Înțeleg, spuse Adrian încet și se uită la Anne cu coada ochiului. Cu un lucru erau de acord: nu, în situația actuală chiar nu părea potrivit să îi mărturisească doamnei Vossius tot adevărul.

Aceasta se ridică însă, se duse la biblioteca din fața șemineului și scoase dintr-o casetă de lemn o hârtie.

– Ultima scrisoare a lui Marc, spuse ea și netezi cu dosul palmei hârtia împăturită pe lung. După aceea redă conținutul scrisorii, fără să citească un rând din ea, cu propriile cuvinte. Vossius, spunea ea, se gândise serios să plece din ordin. Apăruseră conflicte din cauză că profesorul insista să își publice descoperirea. Orficii, dimpotrivă, ar fi vrut să păstreze pentru ei informațiile, deoarece, după ei, cunoașterea este singura putere adevărată de pe pământ. Marc nu a spus niciodată ce era de fapt controversat în descoperirea lui; el doar insinuase că ar fi în stare să transforme Vaticanul într-un muzeu, iar pe papă – într-un personaj de operetă.

– Din câte se pare, profesorul nu a fost tocmai un prieten al papilor, trase concluzia Adrian, mucalit.

– Îi ura, completă doamna Vossius. Îi ura cu toată patima, nu din motive de credință, ci științifice. Era obsedat de ideea de a-l răzbuna pe Galileo Galilei, pe care Inchiziția îl tratase atât de rău și pe care biserica nu l-a reabilitat nici până acum. Ziua de 22 iunie era întotdeauna o zi de comemorare pentru el, când se retrăgea undeva meditând și jura răzbunare.

Anne, care urmărea spusele doamnei Vossius ca fermecată, întrebă:

– Ce semnificație are ziua de 22 iunie?

– Pe 22 iunie, Galileo a fost condamnat de Inchiziție la abjurarea sistemului copernician. Numai când se gândea la acest eveniment, Marc se îmbolnăvea și devenea agresiv, pentru că, după cum spunea, prostia învinsese știința.

Această mărturisire era de natură să lămurească de ce profesorul Marc Vossius avea un caracter ciudat. Dintr-o dată, până și atentatul cu acid asupra tabloului lui Leonardo se potrivea în context. Vossius avea nevoie ca propriul caz să fie făcut public, pentru a suscita atenția oamenilor asupra descoperirii sale.

– Și nu aveți idee, continuă Anne cu întrebările, ce descoperire făcuse profesorul?

Doamna Vossius se uită în ochii amândurora, de parcă ar fi vrut să verifice dacă sunt de încredere. Trase adânc aer în piept, fără să răspundă, totuși. De câțiva ani buni, Aurelia Vossius ducea povara

unor lucruri despre care nu putea vorbi cu nimeni, despre care doar ea știa, iar acum veneau doi străini și ea trebuia să le mărturisească totul?

Pe de altă parte, nu renunța la ideea că ea și doamna străină erau legate printr-un soi de destin comun; în orice caz nu se îndoia că și von Seydlitz fusese victima unui atentat la viața proprie. Iar asta funcționă ca un declanșator pentru decizia ei.

Se ridică în picioare.

– Veniți cu mine, spuse ea. Îi conduse pe Anne și pe Adrian într-o cameră mică, pătrată, ale cărei ferestre dinspre grădină aproape că erau acoperite de tufișuri, ceea ce făcea ca lumina să intre doar puțin. Nenumăratele cărți vechi și biroul gol nu lăsau aproape nici un loc de îndoială că aceasta era camera de lucru a profesorului.

– Ar putea să vi se pară ciudat, observă doamna Vossius, dar de la dispariția lui Marc nu s-a schimbat nimic. Puteți să aruncați liniștiți o privire.

Încurcată, mai degrabă – pentru că Anne era preocupată de atitudinea ciudată a Aureliei – se uita la corpurile de bibiotecă de pe pereți și, spre uimirea ei, constată că era doar o colecție de Biblii și comentarii despre Noul Testament, cărți în toate limbile, unele mai vechi de un secol. Tomurile emanau un miros înțepător.

– Soțul meu a găsit o evanghelie necunoscută până acum, cum s-ar zice o evanghelie primordială, pe care se bazează celelalte patru evanghelii, spuse doamna Vossius calm. Adică Marc a descoperit doar fragmente din ea, provenind dintr-un pergament găsit acum un număr de ani în Minia, în centrul Egiptului. Pe când căuta calcar, un pietrar a dat de ascunzătoare. El a dăruit vechile suluri de pergament celor trei fii ai săi, iar ei le-au împărțit între ei și fiecare a luat bani pe partea lui. Marc a încercat să dea de urma fiecărui fragment și de aici a izbucnit un război în toată regula.

Ceea ce le spusese Aurelia o descumpăni de-a binelea pe Anne von Seydlitz.

– Această evanghelie, rosti ea pe un ton pierdut, probabil că se referă la aspecte pe care anumiți oameni doreau să le păstreze secrete.

Anne era cu gândul la accidentul lui Guido. Pentru ea nu mai era aproape nici un dubiu că Guido căzuse pradă unui atentat, ca cineva să ajungă în posesia pergamentului.

– Ei, uitați-vă!

Doamna Vossius scoase pe rând cărți din raft și le întinse lui Anne. În cărți erau pasaje marcate, altele tăiate și altele completate cu niște caractere ciudate, un labirint de linii de legătură, steluțe și săgeți și acestea nu o dată, nu de zece ori, ci de sute de ori, în sute de cărți cu observații pe margine, referințe, traduceri și trimiteri. Aurelia Vossius lua la întâmplare din bibliotecă alte și alte cărți, cu marcaje și trimiteri din ce în ce mai grotești.

Într-una din cărți, Anne citi rândurile subliniate: *Feriți-vă de plămada fariseilor, adică de fățărnicia lor. Nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut. De aceea, tot ce ați grăit la întuneric are să fie spus la lumina zilei și ce ați spus la ureche prin încăperi are să fie propovăduit de pe case.*

Cu o cerneală roșie, Vossius scrisese de mână pe margine:

„Luca 12, 1-3

Matei 10, 26 ș.a.

Marcu 8,15

Luca 8, 15

Barabbas 17, 4 "

Ultimul rând era subliniat de două ori.

Barabbas! Anne von Seydlitz se cutremură, puse degetul pe pasajul din carte și i-l întinse lui Kleiber: Barabbas, fantoma.

Anne trebui să-și facă mult curaj pentru întrebarea următoare, și pentru că nu putea să prevadă cum va reacționa Aurelia Vossius.

– Doamnă Vossius, v-a spus profesorul ce e cu acest Barabbas?

Și îi îndică interlocutoarei sale fragmentul din carte.

– Barabbas?

Aurelia Vossius citi, chibzui și dădu din cap.

– Nu-mi amintesc să fi pomenit numele ăsta.

– Ciudat, spuse Anne, care se apucă din nou să răsfoiască.

În alt loc era marcat următorul text: *Aceasta este mărturia lui Ioan, când au trimis la el iudeii din Ierusalim, preoți și leviți, ca să-l*

întrebe: „Cine ești tu?" Și el a mărturisit și n-a tăgăduit, ci a mărturisit: „Nu sunt eu Mesia!" Și ei l-au întrebat: „Dar cine ești? Ești Ilie?" Și el a spus: „Nu sunt." „Ești tu Profetul?" El a răspuns: „Nu." Atunci i-au zis: „Cine ești, dar? Ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis. Ce spui tu despre tine însuți?" El a zis: „Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: «Îndreptați calea Domnului!», după cum zice profetul Isaia."

Și la acest pasaj se găseau observații ale profesorului:

„Ioan 1, 19

Matei 11, 14; 17 10

Marcu 9, 11

Barabbas??" – Barabbas subliniat din nou.

– Nu, începu doamna Vossius să vorbească din nou, el nu a pomenit niciodată de acest nume. Îl aud pentru prima dată, sunt sigură de asta. Ce să însemne?

Kleiber, adâncit în lectura pasajului, răspunse dând din cap:

– Din observațiile de pe margine se poate deduce că pasajele din diferiți evanghelişti se completează reciproc și asta ar însemna că Barabbas este cel de la care au pornit aceste cinci evanghelii. Acest fapt nu explică, totuși, caracterul exploziv pe care îl are acest nume, oriunde ar apărea el.

– Numele Barabbas, completă Anne, probabil că are anumite semnificații; pare un fel de cod care ar putea să fie bun la ceva doar inițiaților, și, în același timp, cheia spre un secret de importanță covârșitoare.

Doamna Vossius dădea impresia că nu înțelege nimic din toate acestea. Era doar o aparență sau chiar nu avea idee cu ce se ocupase soțul ei timp de opt ani? În orice caz, în momentele când Anne și Adrian erau preocupați de cărțile din bibliotecă, dădea impresia că este nefiresc de calmă. Poate că se resemnase cu propria soartă și cu aceea a soțului ei.

Dezorientați de numeroasele observații din diverse cărți, Anne îi adresă doamnei Vossius întrebarea dacă profesorul nu vorbise niciodată despre cercetările sale și dacă nu spusese vreodată ceva despre scopul muncii sale.

– Vossius, spuse Aurelia, era un om foarte închis. Desigur că vorbea despre munca lui, dar aceste discuții mă puneau în dificultate și, de multe ori, pur și simplu nu îi înțelegeam raționamentele, mai ales când venea vorba despre domeniul lui, literatura comparată. Marc întruchipa doi oameni: omul de rând, drăguț și șarmant, cu care jucai golf la clubul Bonita, și omul de știință obsedat, care cu greu se descurca în viața de zi cu zi. Din păcate, cel de-al doilea l-a scos din joc treptat pe primul, ceea ce nu a fost tocmai de folos căsniciei noastre. Totuși, spuse doamna Vossius ca o concluzie, poate că deja am spus prea mult.

Anne și Adrian văzură în asta o rugăminte ca ei să plece și își luară la revedere.

9

Pe drumul către hotel, pe care îl străbătură mai întâi în tăcere, pentru că fiecare încerca să își pună gândurile în ordine, Anne spuse, într-un final:

– Ce crezi despre doamna Vossius?

Kleiber își strâmbă fața într-o grimasă – ceva între râs și plâns.

– Greu de spus, răspunse el, nu vreau să afirm că minte, dar nu pot să alung impresia că doamna Vossius ne-a ascuns ceva.

– Pentru că nu știa la ce lucra de fapt soțul ei?

– De exemplu, spuse Kleiber. Nu poți să fii căsătorit opt ani cu un om și să nu știi din ce câștigă el bani.

– Ei, acum, de știut a știut. Doar că nu cunoștea detaliile ocupației lui Vossius. Eu știu doar cu ce te ocupi în meseria ta, fără să cunosc exact detaliile. Cinstit vorbind, nici nu mă interesează și tot așa se poate spune despre doamna Vossius că nu a fost interesată de munca lui.

Kleiber dădu din cap.

– Pur și simplu nu pot să-mi imaginez așa ceva. Omul ăsta doar nu a călătorit în jurul lumii, așa... în căutarea unei bucăți oarecare de pergament. Cred că i-a spus soției lui de ce este atât de important acest

petic de hârtie. Și dacă nu i-a spus de bună voie, atunci l-a întrebat ea. Dar doamna Vossius a negat așa ceva. Eu nu cred una ca asta.

Când trecură pe lângă terenul de golf al clubului Bonita, Kleiber opri mașina.

– Nu spunea doamna Vossius că jucau golf aici?

– Da, firește, răspunse Anne. Cred că ne-a trecut același lucru prin minte. Kleiber întoarse pe spațiul larg de parcare. Pe terasa clădirii clubului stăteau de vorbă câțiva jucători și beau ceai cu gheață. Anne și Adrian se dădură drept prietenii lui Vossius din Germania și se interesară dacă îl cunoscuse cineva pe profesor mai îndeaproape.

Cum adică, dacă îl cunoscuseră, ei se întâlneau arareori, veni răspunsul, dar mai apropiat de profesor fusese doar Gary Brandon, asistentul lui, și cineva arătă către teren, unde un domn și o doamnă încercau să scoată o minge de pe un *rough*. Erau Gary și soția lui.

Gary Brandon și soția lui, Liz, care prin comparație cu soțul era destul de corpolentă, se dovediră foarte săritori și inimoși. Într-o scurtă discuție, aflară că Brandon devenise între timp succesorul lui Vossius. Când Anne le spuse celor doi despre decesul lui Vossius la Paris, Liz întrebă dacă nu doreau să treacă pe la ei pe seară, să bea ceva, pentru că ei doreau să afle mai multe despre asta.

Pentru Anne și Adrian, această invitație era numai bună – poate aflau mai mult despre Vossius și munca lui. Gary și Liz locuiau în Coronado, pe 7th Street, la vest de Orange Avenue, într-un bungalou din lemn cu o curte minusculă în față și cu o curte interioară mică în partea din spate, în care plescăia o fântână arteziană cam de prost gust, a cărei apă era luminată la suprafață cu beculețe care la fiecare zece secunde își schimbau culoarea ca un cameleon. Pe pereți și pe mobila maro închis, rustică, atârnau sau erau sprijinite fotografii înrămate – se poate să fi fost câteva sute – care îi arătau pe soții Brandon printre numeroșii membri ai familiei sau printre mulți prieteni, cele mai vechi erau încă din anii 1940.

Discuția ajunse repede la Vossius, care, din câte se părea, avea în Gary Brandon un mare admirator. Vossius dispunea de așa-zisa memorie absolută, o însușire care apare numai o dată la câteva milioane și datorită căreia cei care se bucură de ea pot să stocheze în creier tot

ce citesc o singură dată și, dacă este nevoie, să își amintească și după mulți ani, cuvânt cu cuvânt. Fie și numai această capacitate îl predestinase pe Vossius domeniului literaturii comparate. Vossius era în stare să lucreze cu exactitatea unui computer într-un timp în care toți ceilalți s-ar fi chinuit prin cartotecă – un caz fericit pentru știință. Profesorul cita din memorie după bunul plac din *Divina Comedie* a lui Dante și din *Faust* al lui Goethe și le compara între ele; a fost într-adevăr un geniu. Firește – și aici Brandon deveni serios – această memorie absolută a fost și de vină pentru faptul că Vossius și-a pierdut treptat rațiunea, lucru care era din ce în ce mai clar.

Totuși, Vossius le păruse complet normal când vorbiseră cu el la Sf. Vincent de Paul, opină Anne indignată. Și ei bănuiseră că Vossius n-ar fi întreg la minte, dar după mai multe discuții au dispărut toate dubiile.

Tocmai, asta era tipic pentru comportamentul lui. Cu Vossius puteai să discuți cele mai complicate probleme, fără să observi că același om începea să spună dintr-odată prostii.

Avea temele lui preferate; una dintre ele era dreptul absolut al Bisericii Romane. Spre deosebire de apologetică, Vossius venea cu un răspuns negativ la întrebarea dacă supremația creștinătății asupra altor religii putea fi dovedită și în absența credinței creștine ca premisă, adică pur științific sau rațional, și aduna permanent noi contraargumente – ultimul fiind această pretinsă nouă evanghelie.

La întrebarea despre conținutul aceastei noi evanghelii, Brandon nu putu să le răspundă. Nimeni din institut nu putea să răspundă la această întrebare, pentru că Vossius ridicase în jurul lui un zid de tăcere. Se prea poate ca fragmentele adunate de el să fi fost părți dintr-o evanghelie nedescoperită, dar el, cu obstinație, ținuse ascunsă adevărata semnificație.

– Și față de asistentul lui? întrebară Anne și Kleiber.

– Și față de asistentul lui, primiră răspunsul.

Firește că asta era extrem de ciudat și a dus la separare, pentru că lucrurile nu prea mai aveau de-a face cu domeniul de studiu propriu-zis. Regretabil, el chiar îl apreciase pe Vossius.

În vreme ce vorbeau cei doi Brandon, Anne se uita la numeroasele fotografii și privirea îi rămase prinsă de una anume. Erau

Gary și Liz cu încă un cuplu, în fața priveliștii nemaipomenite de la Monument Valley. Cel de-al doilea bărbat era Vossius, într-o dispoziție exuberantă, aproape tinerească, așa cum ei nu îl văzuseră. Cealaltă femeie, o frumusețe cu părul lung, o făcu pe Anne să aibă o bănuială că o văzuse deja cândva, dar nu știa unde.

Liz observă privirea lui Anne și spuse că trecuseră deja cinci ani de atunci. O poveste tragică.

Anne se uită întrebătoare către Liz.

– Istoria cu Hanna și Aurelia! sări Liz. Nu știți întâmplarea?

– Nu, spuse Anne, ce întâmplare?

Gary îi luă răspunsul din gură soției lui și vorbi cu multă grijă:

– Marc și Aurelia au avut câțiva ani o căsătorie foarte fericită. Până a apărut Hanna. Era specialistă în filologie antică și preda arheologie clasică. Hanna se numără printre acele puține femei care sunt extrem de inteligente și teribil de frumoase. Hanna îl învârtea pe Vossius pe degete, iar Marc era nebun după ea. Pentru Aurelia, totuși, se năruia o lume; ea s-a luptat, dar s-a luptat pentru o cauză pierdută. Ne-a părut rău pentru ea. Eu cred că îl iubește și astăzi.

Ceea ce spuseră soții Brandon lămurea multe din atitudinea Aureliei Vossius. Ce soție spune fără nici o jenă că a înșelat-o bărbatul?

– Pentru noi, continuă Gary, situația nu a fost simplă. Nouă ne e dragă Aurelia, dar ne place și de Hanna. În ultimii ani, Hanna a pus stăpânire cu totul pe Marc, pe viața lui privată, cât și pe cea profesională. Și cu cât mă gândesc mai mult la asta, cu atât mai convins sunt că Hanna a fost trimisă după Marc.

Anne și Adrian se uitară întrebător unul la celălalt.

– Cum adică a fost trimisă? întrebă Kleiber. Trebuie să ne explicați.

– Păi, Hanna a fost cea care l-a pus în legătură cu așa-zișii orfici. Eu cred că Hanna făcea parte din acest ordin încă dinainte de a veni în California și că a ajuns la noi cu scopul de a-l câștiga pe Marc de partea lor.

– Știți mai multe despre acest ordin misterios? întrebă Anne încet.

– E bine spus misterios când vine vorba despre acest club. Orficii sunt un mit printre oamenii de știință și mulți cred că ei nici nu există: un grup care adună pe cele mai mari genii ale lumii într-un singur loc

și le pune la dispoziție mijloace nelimitate. Dacă nu aș fi fost asistentul lui Vossius, aș fi gândit și eu la fel. Ei chiar există și sunt puternici – și periculoși. Eu cred că sunt și criminali, cu intrigile lor. Se știe că nu sunt tocmai delicați când vine vorba să își atingă scopurile...

– Ce scopuri? întrerupse Kleiber.

– Vossius, răspunse Gary, căruia eu i-am pus cândva aceeași întrebare – asta era cu puțin timp înainte să plece de-a binelea de aici, pe fugă – a răspuns în modul următor: fiecare zi petrecută în neștiință este o zi pierdută.

– Nu ai cum să conteşti aşa ceva, remarcă Kleiber.

– Nu, spuse Gary Brandon, dar acești orfici au obsesia cunoașterii, care este periculoasă, ca orice obsesie. Cred că oamenii aceștia calcă pe cadavre și sunt foarte bucuros că nu sunt atât de inteligent precum Vossius sau Hanna. În acest fel sunt cruțat de astfel de consecințe.

– Vreți să spuneți că inteligența le-a fost fatală?

Adrian luă o mină amuzată.

– Da, sună nebunește, spuse Brandon, discipolii lui Orfeu sunt în permanență în căutare de genii. Un academician normal nu prezintă pentru ei nici cel mai mic interes.

Râse.

– Și Vossius avea idee despre ce așteaptă orficii de la el?

Gary Brandon ridică din umeri.

– Nu discuta niciodată despre asta și, sincer vorbind, pe vremea aceea nici nu mă interesa asta – și nici nu știam cum se va termina. Marc avea ochi numai pentru Hanna și s-ar fi dus cu ea până la capătul lumii. Terifiantă poveste.

– Și nu ați mai auzit de profesorul Vossius?

– Deloc. Aurelia a primit o scrisoare de la el. Nu ne-a povestit ce scria în ea, iar noi nu am vrut să ne amestecăm, înțelegeți?

– Știți unde locuiește?

– Undeva în munții din partea de nord a Greciei. Marc a pomenit cândva de locul acesta, unde se află mănăstirea orficilor: Leibethra. Mi-am notat denumirea aceasta neobișnuită pentru că este greu de reținut, după care am încercat să găsesc locul pe cele mai bune hărți – fără rezultat. Nici măcar prin cele mai mari enciclopedii nu se știe de

el. Abia dacă l-am găsit într-o enciclopedie a Antichității, veche de când lumea. Scria acolo că Leibethra este o localitate de la poalele Olimpului, în peisajul macedonean al Priteriei și, conform anumitor texte păstrate, în acest loc s-a născut și a murit, sau a fost înmormântat, Orfeu. Locuitorii din Leibethra se spune din vechime că sunt proverbial de proști.

Întoarsă către Kleiber, Anne spuse:

– Grecia tot pe lumea asta este. Dacă mai există o șansă...

Și în timp ce spunea asta, se uita fix la fotografie.

10

Mai târziu, după ce Anne și Adrian se despărțiră de soții Brandon, cărora trebuiră să le promită că le vor comunica toate noutățile cazului Vossius, mai târziu, la întoarcerea spre hotel, gândurile lui Anne se tot întorceau la fotografie; Kleiber întrebă care era motivul tăcerii ei și, pentru că Anne nu răspundea și nici nu voia să răspundă, spuse, mai degrabă ca să o provoace pe Anne decât pentru că ar fi fost convins de asta:

– Probabil că Liz și Gary Brandon nu ne-au spus totul, așa cum nici Aurelia Vossius nu a făcut-o.

Anne se grăbi să îl contrazică:

– Eu cred că soții Brandon ne-au spus tot ceea ce știu. Ei sunt personal interesați de acest caz, altfel – spre deosebire de doamna Vossius – nu ne-ar fi rugat să îi informăm despre ce se întâmplă mai departe. Mie mi se pare că i-a cam prins povestea asta.

– Cu toate astea, Brandon ar trebui să fie fericit că Vossius și-a eliberat postul cu totul pe neașteptate. Probabil că au fost într-adevăr prieteni buni.

– Mai este și femeia din fotografie, iubita lui Vossius...

– Au vorbit despre ea cu un anume respect, mai mult cu admirație decât cu afecțiune. Dacă într-adevăr a fost trimisă de orfici la Vossius, atunci cazul ar căpăta o dimensiune nouă, ar deveni într-o oarecare măsură ceva cu iz de servicii secrete.

Anne nu putea să accepte așa ceva.

– Vorbești din imaginație, spuse ea cu o voce mai gravă, ca pentru a-l lua în râs, devenind din nou serioasă în momentul următor: Să ne rezumăm la fapte.

– Fapte, fapte! izbucni Adrian, de parcă Anne l-ar fi rănit în forul său cel mai intim: Faptele din povestea asta sunt oricum mai nebunești decât ar putea să le născocească fantezia extravagantă a unui poet.

Anne dădu din cap și tăcu de parcă și-ar fi cerut iertare. Ajunși în fața hotelului, unde Adrian își lăsă mașina, Anne propuse să mai facă o plimbare pe jos. Soarele coborâse pe chei, iar apa de mare albastru-verzuie clipocea și strălucea cu mii de scânteieri albe. Prin geamul din spate al unui local plutitor, în care se servea pește, ieșea mirosul neplăcut de ulei ars, iar comercianții ambulanți din învecinatul Mexic îi pofteau pe trecători, din spatele cetăților lor negustorești din carton, cu vorbe cu tâlc, zicând că, dacă aveai nevoie să schimbi cămașa sau pantalonii, aici găseai de amândouă.

– Aproape că nu îndrăznesc să zic, începu Anne șovăind, în timp ce o luau pe drumul care ducea în nord, unde circulația nu mai era atât de aglomerată, mie nu-mi iese din cap femeia din fotografie.

– Iubita lui Vossius?

– Da, iubita lui Vossius.

– Ce e cu ea?

Kleiber se puse în calea lui Anne și se uită în ochii ei. Anne dădea impresia că ar fi cam încurcată.

– Ți-am povestit, doar, începu ea șovăind, că am căutat-o la Donat pe femeia care se afla în mașina lui Guido...

– La tipul care s-a evaporat una-două?

– Exact la acela. Tipul ăsta, adică Donat, are o soție, paraplegică – ședea într-un scaun cu rotile și nu putea să își miște nici un membru al corpului, numai capul.

– Dar ce e cu femeia asta, spune?!

– Cred că această femeie din scaunul cu rotile este femeia din poza de la familia Brandon, iubita lui Vossius.

Kleiber o lăsă în pace pe Anne, merse câțiva pași pe chei și se uită spre valurile care dansau. Făcea zadarnic eforturi să coreleze situația de atunci cu ceea ce aflase până acum – așa cum ziceam, era zadarnic.

– Aşadar, Brandon ne-a ascuns ceva, spuse Adrian.

– Nu a ştiut despre ciudata mea întrevedere cu Hanna Donat.

– Sau a ştiut despre ea şi a avut un motiv să nu spună care este adevărata ei identitate.

– Prostii, spuse Anne aprigă, atunci i-ar fi spus pe alt nume.

– I-a spus pe numele mic, Hanna.

– Tocmai. Nici noi nu am întrebat care este numele ei de familie!

– Şi tu eşti sigură că această Hanna este nevasta lui Donat.

– Presupusa nevastă a lui Donat, îl corectă Anne. Iar sigură nu sunt în nici un caz. Doar că seamănă uimitor de mult cu ea; dar un accident cu urmări atât de grave schimbă un chip. Putea foarte bine să fie ea – Hanna Luise Donat.

– Hanna Luise Donat! strigă Kleiber şi o apucă pe Anne de braţe. Acelaşi nume a folosit şi femeia care a avut accidentul cu Guido.

Pe chipul lui Anne se oglindea toată descumpănirea adâncă a acelei clipe. Înghiţi în sec, exasperată, pentru că acum nu mai ştia încotro să o apuce, pentru că îşi dădea seama dintr-o clipă în alta de faptul că Guido nu o înşelase totuşi, că fuseseră prinşi fără scăpare în labirintul intrigilor răutăcioase şi al temerilor anonime. Era din nou acolo, acea frică indescriptibilă, care i se strecura în trup şi care i se punea în gât, încât îi venea greu să vorbească, acea teamă inefabilă în faţa necunoscutului de care se lovea pretutindeni şi care plana deasupra ei de peste tot, anxietatea.

Kleiber o conduse înapoi la hotel. Şi nu avu nimic împotrivă ca Anne să se îmbete în camera ei cu o sticlă de whisky până îşi perdu minţile. Când adormi, Kleiber o lăsă în cameră şi îl sună pe Gary Brandon, ca să-l întrebe dacă pe Hanna, iubita lui Vossius, o chema Donat.

– *Oh, yes,* răspunse Brandon, nu pomenise despre asta?

11

Neaşteptata descoperire, conform căreia între profesorul Vossius şi femeia din maşina soţului ei existase o legătură misterioasă, păru să o descumpănească total pe Anne. Nu voia să mănânce nimic şi îi venea greu să pună ceva în gură. Mesele încordate şi pe fugă din următoarele două zile se terminară de cele mai multe ori brusc,

pentru că Anne sărea de la masă și se vedea nevoită să verse. Dacă Adrian începea vreo discuție, nu îi lua mult timp până să observe că ea nu era deloc atentă.

Și după aceea veni și acea nefastă dimineață de joi, când Kleiber, cu toată neputința lui, o luă pe Anne în brațe și o copleși cu tandreturi, o mângâie și o sărută ca un vraci aplicând o terapie neobișnuită.

În prima clipă păru că Anne se bucură de căldura bărbatului, ca și cum ar fi vrut să i se dăruiască; dar când Kleiber o puse în fotoliul din camera ei de hotel, acolo unde, întâmplător, se desfășura scena, când îngenunche și își îngropă chipul în poala ei, Anne se scutură brusc, de parcă trupul i-ar fi fost traversat de curent electric, îl apucă pe Adrian de păr și îl aruncă la o parte, țipând la el că nu are nimic în cap și să se ducă la naiba.

Kleiber puse capăt penibilului incident, de care lui îi părea mai rău decât lui Anne (dimineața aceea chiar nu părea să fie în toate mințile), fugind la parcarea din fața hotelului și sărind în mașină; lăsă motorul să uruie, ceea ce avu un efect extrem de liniștitor și întoarse Dodge-ul greoi pe Autostrada 5, în direcția sud.

După zece minute de cursă rapidă, Kleiber traversă granița mexicană, unde, „cel mai mare oraș mic din lume", după cum anunța un panou de peste stradă, îl primi cu zgomot, praf și felurite mirosuri din acelea neplăcute. O zi și o jumătate de noapte, Kleiber se îmbătă prin crâșmele din Tijuana, se ciocni de zeci de copii care cerșeau și de tot atâtea dame ieftine de companie, ca de niște insecte supărătoare și căută drumul înapoi pe la miezul nopții, peste granița către San Diego, ca o fîșie albă și lată de lumină.

Sosit la hotel, portarul îl informă că doamna Seydlitz se hotărâse să plece mai devreme și la întrebarea lui Kleiber, dacă îi lăsase vreo știre, bătrânelul cel prietenos răspunse umil că nu, îi pare rău.

Nu ar fi drept să se afirme că pe moment ar fi regretat. Anne îl rănise în adâncul sufletului și nici nu putea să-și imagineze ce s-ar întâmpla, dacă Anne ar mai fi fost în camera de alături. Cum ar fi trebuit să se poarte? Să își ceară iertare? Pentru ce? Nu îi răspunsese el în ultimele săptămâni cu toată grija și gentileța de care dă dovadă un prieten adevărat?

Fără îndoială că Anne, cu scena ei din ziua precedentă, îl umilise iremediabil pe Kleiber. Nu numai întâmplările din ultima vreme, ci și personalitatea lui Anne căpătaseră ceva înfricoșător și neașteptat. Așa o îndrăgise pe această femeie, în ciuda purtării ei din ce în ce mai imprevizibile, cu amestecul ei de neajutorare și de inteligență trează, cu nevoia ei de a fi protejată, pe de o parte și independentă, pe de altă parte. Da, el o iubea și nu își dorea nimic mai mult decât să se rezolve problemele, dar când făcu un bilanț al tuturor cercetărilor, trebui să recunoască faptul că problemele lui mai degrabă se adânciseră decât să se amelioreze. Iar Anne von Seydlitz părea să fi ajuns între timp la convingerea că putea să se descurce foarte bine și fără el. Nu era plecarea ei cea mai bună dovadă în acest sens?

Kleiber se gândi ce i-ar fi putut trece lui Anne prin minte – dacă era loc și pentru el. Nu îl folosise doar și făcuse uz de ajutorul lui, pentru ca acum, când își dădea seama că el nu o mai poate ajuta, să îl alunge ca pe un străin nepoftit? Dar avea el oare vreo alternativă, decât să se ducă după ea?

Cu niște gânduri deplorabile – așa cum pun stăpânire pe omul îmbibat de tequila, și fără să se dezbrace de haine – adormi pe patul lui de hotel.

Capitolul șase

COADA DIAVOLULUI

Indicii

1

În partea din față a sălii lungi, prin ale cărei ferestre înalte de pe stânga cădea lumina scânteietoare a unei zile de toamnă romane, trona, vizibilă până și din locurile din spate, inscripția cu litere aurii: *Omnia ad maiorem Dei gloriam:* „Totul spre slava lui Dumnezeu". La fel ca fusceii unei scări, mesele înguste erau aranjate una în spatele alteia, la distanțe perfect egale, și doar pe partea dreaptă, unde erau vrăfuite cărți și tomuri vechi până la tavanul înalt al încăperii – fiecare rând prevăzut cu un cod pe litere, cu prescurtări precum „Scient. theol." sau „Synop. Hist." sau „Mon. secr." vădea multă cunoaștere și multă sfințenie – se afla un culoar îngust, pe care iezuiții îmbrăcați în gri-închis își croiau drum către locurile lor de lucru.

Sala din clădirea din spatele Universității Gregoriene papale din Piazza della Pilotta, o construcție masivă din anii 1930, comparabilă mai degrabă cu un minister semeț decât cu o Alma Mater, era necunoscută majorității studenților și până și studenții Institutului Biblic, care se rătăceau din greșeală prin labirintul de culoare și scări, erau opriți de un paznic, la intrare, în fața ușilor înalte. Cine intra în sală – și, din aspectul și din felul cum erau îmbrăcați, în nici un caz nu erau studenți – trebuia să se înregistreze prin semnătură, într-un registru ținut deschis, și se ducea tiptil la munca sa.

Pe mesele lungi și înguste erau întinse schițe de mari dimensiuni, ca într-un birou de arhitectură, dar dacă te uitai mai bine, sulurile cu înscrisuri pe ele se dovedeau a fi un singur puzzle uriaș, alcătuit din sute de piese separate, mici și neregulate și din goluri prin care se vedea lemnul simplu al mesei, ca în tablourile în care se șterg porțiuni de culoare.

Unele mese erau goale, iar în jurul altora se îngrămădeau câte cinci-șase iezuiți, cam treizeci în toată sala, desfășurându-și munca în conformitate cu un sistem de nepătruns. (Firește că și munca iezuiților se desfășura după un sistem, unul elaborat cu grijă, ordonat aproape matematic; dar trebuia să te uiți cu multă atenție și mai ales de foarte aproape ca să îți dai seama că bucățile de hârtie lipite de mese erau aceleași pe toate mesele și că, în plus, erau copii ale unui original, în total treizeci de jocuri de puzzle de același fel.)

Iezuiții se puneau pe treabă în moduri la fel de diferite ca și caracterele oamenilor: unii își îngropau fruntea în mâini și se uitau fix înaintea lor, cuprinși de o teribilă disperare, precum păcătoșii din *Judecata de Apoi* a lui Michelangelo; alții se înarmau cu lupe mari și schițau pe foi albe ceea ce le înlesnea lupa de mărit – caractere străine, de multe ori incomplete; alții, în schimb, dănțuiau cu expresii drăcești pe chip în jurul textelor lor, de parcă ar fi fost un joc de-a v-ați ascunselea cu un rival invizibil.

Acolo unde se adunaseră câte șase în jurul unei mese, spre deosebire de celelalte pupitre, era mare agitație, pentru că, lucru care nu se întâmpla în orice zi, dr. Stepan Losinski, un polonez uscățiv cu o mică scăfârlie bine rasă, cu ochii înfundați în cap și cu un nas coroiat și subțire, propunea o succesiune de cuvinte, iar în cazul acesta, chiar o succesiune de propoziții, care, așa cum considera el, corespundea scrierilor copte de pe unul din fragmente, făcându-i pe cei din jur să se cutremure, de parcă ar fi fost vorba despre o chestiune nemaivăzut de stranie.

– „Nu el a fost lumina, citi Losinski și arătă cu degetul pe pasajul din fața lui, de pe masă, ci a vrut să dovedească lumina. Lumina adevărată, care îl luminează pe fiecare om, a venit în lume. În lume a fost el, iar lumea a devenit prin el, dar lumea nu l-a recunoscut și a fost bine așa..."

Profesorul Manzoni, călugăr cu legământ și unul dintre cei patru asistenți generali ai ordinului și responsabil ca atare cu conducerea

echipei de lucru, care era strict condiționat de păstrarea secretului, îi dădu la o parte pe cei din jur, se înclină deasupra planșetei lui Losinski, compară schița cu modelul lipit pe masă, își mișcă buzele citind fără intonație și, în cele din urmă, spuse cu o voce ascuțită și neplăcută:

– Asta aduce al naibii de mult cu Ioan, primul capitol, de la opt până la unsprezece.

– Dar nu e asta, afirmă Losinski arogant, știți și dumneavoastră la fel de bine ca și mine.

Manzoni încuviință. Între cei doi se crease o dușmănie insurmontabilă, cu toate că polonezul era un simplu ajutor, iar italianul era călugăr care făcuse legământul și unul dintre cei mai înalți cinci prelați ai ordinului și care, prin urmare, nu era un adversar pe măsura celuilalt, prin rang și statut. Rivalitatea lor se desfășura mai ales în domeniul academic. Losinski era un as în postura lui de cercetător al Bibliei, cel puțin în ceea ce privește Noul Testament, și, ca atare, îl corectase de mai multe ori pe Manzoni și chiar îi indicase greșeli jenante, care nu îl onorau pe unul de rangul lui și care ar fi putut să ruineze reputația întregului ordin, ce se declară cercul de elită al științei creștine.

Ceilalți zâmbeau în barbă, pentru că erau obișnuiți cu disputele celor doi, avântați de multe ori ca niște cocoși în luptă, aruncându-și unul altuia meschinării răutăcioase, într-un amestec de italiană cu latină, precum: *caveto, Romane* – adică: „Să nu te atingi de mine, romane", la care oponentul răspundea întotdeauna cu: *Nullos aliquando magistros habuis nisi quercus et fagos* – „Ah, tu nu ai avut alți profesori decât fagii și stejarii!"

Tonul ciudat de conversație dintre călugării cu spirit liberal nu putea, totuși, să amăgească pe nimeni și toată lumea știa că erau preocupați de ceva pentru care primiseră ordin de foarte de sus, ceva ce constituia sursa unei adevărate confuzii, ca și Turnul Babel. Institutul Biblic de la Gregoriana lucra la asta, fiind considerat *secretum maximum*, adică de nivel confidențial numărul unu, comparabil numai cu misterul celor zece zile pe care papa Grigorie le-a scos din calendar, când a introdus modul de calcul al timpului care îi poartă numele. Manzoni adunase în jurul lui coptologi, specialiști în filologie

antică, cercetători ai Bibliei și pe cei mai buni paleografi din școala lui Traube și a lui Schiaparelli și era obligat de straiele călugărești la păstrarea secretelor; nimeni nu știa despre ce era vorba, de fapt.

Mai exact, munca celor treizeci de iezuiți se baza și în acest moment pe teorie pură, dar întreaga Biserică este construită pe ipoteze; de aceea curia ia în serios orice nouă teorie. În acest caz apăruseră fragmentele dintr-un sul de pergament, care se prefigurau precum cuvintele: *Mane, thekel, fares,* pentru Sfânta Biserică, ca scrisul nevăzut de la sărbătoarea regelui babilonian Belsazar, care și-a găsit un sfârșit tragic. Nici unul dintre învățați nu îndrăznea să rostească o vorbă despre ce document ar fi putut fi vorba, iar între timp tot apăreau noi pagini și frânturi din aceeași sursă, care erau destul de înspăimântătoare fie și numai prin referirile pe care le făceau.

Situația se complica prin faptul că fragmentele, după cum se dovedise prin investigația cu radiocarbon, datau din primul secol după Hristos, o perioadă care pune întotdeauna pe jar curia, de îndată ce apare vreo moștenire sub formă de text. Desigur, nu era pentru prima oară când o descoperire accidentală sau clandestină este tratată inadecvat și este fragmentată ca să se obțină un profit mai bun și apoi vândută prin diverse țări, fără a se bănui măcar ce conține sulul de pergament.

Pe lângă faptul că era un text copt, inițial nu s-a mai găsit nici un indiciu, până când, cu cinci ani în urmă, experții au început munca de descifrare a fragmentelor disparate, care se dovedeau de o asemănare uluitoare cu textele evanghelice aparținând lui Matei, Marcu, Luca și Ioan, uneori cu abateri și inadvertențe, contrastând oarecum cu cele trei evanghelii care au legătură una cu cealaltă – cea a lui Matei, a lui Marcu și cea a lui Luca și cu cea întru totul diferită a lui Ioan, care și astăzi face greutăți bisericii în ceea ce privește dogma Imaculatei Concepții.

Se poate spune dinainte că acest lucru ar putea să explice de ce generalul ordinului, Piero Ruppero, a fost însărcinat de Înalt Preasfinția Sa, cu stricta condiție a păstrării secretului, să cumpere cu ajutorul fraților săi de ordin din Societatis Jesu toate fragmentele posibile, să le pună sub cheie și să le traducă sau, în cazurile în care nu le puteau cumpăra, să obțină fotocopii. Generalul Ruppero îi delegase proiectul secret al Ordo SJ asistentului său general, Manzoni,

care la rândul lui a cerut experţi de la asistenţii regionali din toate cele şaizeci şi trei de provincii, printre acei experţi numărându-se şi polonezul Losinski, un om a cărui înfăţişare ar fi putut să-l sperie până şi pe dracul, precum tămâia.

Pe Losinski l-ar fi prins postura de agent secret; era un tip băgăreţ şi – mai ales în relaţiile cu Manzoni – de o franchețe care uneori îi lăsa pe ceilalţi cu gura căscată. Losinski nu privea direct în ochii colaboratorului său din Societatis Jesu, nici măcar când era aproape de acesta, iar dacă trebuia să o facă, acesta mai degrabă se deghiza sub masca şarlatanului de mahala, care îşi câştigă pâinea din traficul cu antichităţi. Obişnuia să spună că sunt cu adevărat credincioşi aceia pe care nu se citeşte pioşenia. (Această frază era în primul rând la adresa lui Manzoni, a cărui desprindere de lume – ca să nu folosim vorbe mai critice – se vedea pe chipul lui şi a cărui apartenenţă la Ordinul iezuit nu putea fi disimulată nici măcar în îmbrăcămintea lumească.)

Punctul forte al lui Losinski consta în diversitate şi, în legătură cu asta, în priceperea lui de a trata cu lumea, lucru care le scapă în general confraţilor din ordin. Abilităţile lui extraordinare se datorau faptului că adusese, dintr-o călătorie în America, trei fragmente din sulul de pergament pomenit mai înainte. Pentru unul îl convinsese pe un colecţionar particular să îl dea, contra unei sume considerabile; un al doilea îl obţinuse de la Institutul Biblic al Universităţii Philadelphia, la schimb cu un fragment mai mare despre rituri; iar pe al treilea, probabil cel mai important, pentru că nu avea acces la originalul din San Diego, de la Catedra de literatură comparată al Universităţii din California de Sud, o copie acceptabilă, fără să ştie ce semnificaţie revenea oricăreia dintre aceste trei bucăţi de mozaic.

La completarea numeroaselor spaţii goale din anevoiosul puzzle, primele două fragmente se dovediseră lipsite de importanţă şi numai al treilea, cel care era disponibil numai în copie, le dăduse de gândit iezuiţilor în ceea ce priveşte sensul textului, dar mai ales în privinţa punerii în ordina corectă. Conform anumitor principii, textul putea fi încadrat în trei locuri diferite, iar asta nu făcea ca munca să fie tocmai uşoară.

La instrucţiunile lui Manzoni, Losinski corespondase cu universitatea californiană şi încercase totuşi să pună mâna pe original, oferind

la schimb un autograf al lui Leonardo, de pe un text de anatomie. Nu venise nici un răspuns. Uimit, Losinski se văzuse în situația de a afla din ziare că partenerul său de tratative, cândva director al institutului, fusese arestat după un atentat cu acid asupra unui tablou al lui Leonardo din Muzeul Luvru din Paris și că fusese internat într-un spital de psihiatrie.

Vestea îl lovise în plin pe Losinski. Îl cunoscuse pe profesorul Marc ca pe un om plin de viață, foarte bine instruit, care îi stârnise o oarecare simpatie, chiar dacă în mod clar nu dorea să vorbească despre adevărata lui muncă de cercetare. Cum de i se întunecaseră mințile lui Vossius, astfel încât să ajungă să facă o astfel de faptă, iezuitul nu putea să înțeleagă. Losinski văzuse în asta ultima șansă de a-l căuta pe Vossius la Paris și de a-l întreba despre semnificația fragmentului lui. Atunci a dat peste o cu totul altă persoană decât aceea cu care discutase în California, ceea ce Losinski considera că se întâmplă din cauza stării psihice a pacientului. În orice caz, Vossius avusese o atitudine absentă și începuse să vorbească despre institutul care aparținea de universitate, care, spunea el, este responsabil în cazul unor astfel de cereri, ceea ce îl determină pe iezuit să întrerupă convorbirea la scurt timp după începerea ei și să își ia rămas bun, binecuvântându-l.

Iezuiții Gregorianei din Roma erau departe de a căuta vreo legătură între pergament și lipsa de sănătate mintală a profesorului; totuși, de la acel eveniment, își continuaseră studiile paleografice asupra acestui fragment cu o perseverență aparte și pentru prima dată apăru bănuiala că profesorul ar fi putut să falsifice copia pe care le-o dăduse, adică să fi modificat cu rea credință punctele esențiale și să fi plasat niște pasaje false, pentru a-și asigura un avans ca să nu fie ajuns din urmă. Cunoașterea și îndoielile cresc împreună și nicăieri nu este mai mare neîncrederea decât în cadrul științei și al cercetării.

2

În ce privește neîncrederea în știință, Manzoni și Losinski erau exemplul cel mai bun. Vicleanul polonez încerca, oricând prindea ocazia, să îl pună la încercare cu cunoștințele sale pe italianul cel

reţinut, dar în nici un caz mai puţin abil, sau să îl blameze pe acesta în faţa celorlalţi iezuiţi. Pentru că nu reuşise aceleaşi lucruri şi el, Manzoni suferea din această pricină, cu toate că făcuse numeroase încercări. Manzoni, un tip cât un dulap, cu un cap pătrăţos şi cu părul grizonat tuns scurt, nu numai că era mai rezervat în mişcări decât Losinski, dar şi gândea mai încet, ceea ce se exprima într-un mod de a vorbi neobişnuit de domol pentru un italian, cu pauze enervante între propoziţii.

Bucata de text pe care tocmai o prezentase Losinski era menită să reaprindă o discuţie de principiu referitoare la semnificaţia care putea fi atribuită sulului de pergament; şi în cazul acesta, Losinski şi Manzoni aveau opinii diferite. Chiar dacă până atunci se tradusese exact a zecea parte din tot pergamentul – şi în nici un caz succesiv, ci cu mari goluri – se putea trage concluzia pe baza conţinutului, care se referea la apariţia şi la învăţătura lui Isus, că este un text evanghelic.

Losinski îşi împreună mâinile, dar nu cu evlavie, ci pentru a da mai multă substanţă cuvintelor sale.

– Salut! Frate întru Hristos, spuse el adresându-se lui Manzoni, eu recunosc în faţa dumneavoastră că textul prezintă anumite similarităţi cu cel al lui Ioan, dar trebuie să aflaţi până la urmă că acest pergament este cu cincizeci de ani mai vechi decât primul text de evanghelie al lui Ioan. Evanghelia lui Ioan provine de pe la anul 100 după Hristos; biochimiştii au determinat în mod incontestabil că aceast text a luat naştere pe la anul 50. Ceea ce înseamnă că nu autorul nostru, al cărui nume nici măcar nu îl cunoaştem, a copiat, ci Ioan.

– Prostii!

Manzoni îşi luă avânt.

– Numărul evangheliilor apocrife nu este mai mare de douăsprezece şi există cam tot atâtea istorii apocrife despre apostoli. Există o evanghelie a lui Toma, o evanghelie a lui Iuda, o evanghelie a egiptenilor, documentele lui Petru, documentele lui Pavel şi ale lui Andrei şi chiar o corespondenţă între Seneca şi Pavel şi între Isus şi Abgar din Edessa. Aceste născociri în materie de credinţă nu au afectat biserica. Eu consider exagerată secretomania din jurul muncii noastre.

Losinski se aprinse de-a binelea în fața lui Manzoni, ceea ce îi făcu pe ceilalți iezuiți să alerge cu toții pentru a fi martori la disputa clericală la nivelul cel mai înalt.

– Dar nu le puteți compara, totuși! strigă el cu mânie. Toate textele apocrife pomenite de dumneavoastră sunt scrieri care imită într-un mod deplorabil documentele Noului Testament. Nici măcar nu au fost scrise cu vreo intenție, de falsificare, ci pur și simplu din credință. Dar ce este mai important este că toate provin din perioade mult mai târzii – acest lucru a fost dovedit.

Atunci Manzoni ridică furios pumnul și îl trânti cu zgomot pe masa îngustă.

– Refuz să judec Noul Testament după metodele biochimiei. Studiul biblic este problema filologilor și a istoricilor și părerea mea este că și a paleografilor, a criptologilor și a lingviștilor. Iar unii care fac radiografii n-ar trebui să pună mâna pe cele patru evanghelii.

– Cinci! spuse Losinski cu acel rânjet neobrăzat pe față, pe care îl afișa permanent în momentele de triumf și care îl făcuseră dezagreabil celorlalți iezuiți.

– Poftim?

– Am spus cinci, frate întru Hristos. Oricum, nu mai putem face abstracție de eventualitatea ca de învățătura și viața Domnului nostru Isus să se fi ocupat cinci evanghelii.

Ceea ce spunea Losinski provocă neliniște în rândul călugărilor. O neliniște ciudată – ciudată pentru că fiecare, de când își începuse munca, știa la ce lucrează. Majoritatea nutreau gândul că lucrurile care nu sunt permise nici nu există, iar vorbele clare ale lui Losinski îi înfricoșară pe călugări ca niște idei păcătoase. Dar, așa cum pofta și chinul gândurilor la păcat merg mână în mână, tot așa pătimeau iezuiții de la Gregoriana dintr-o curiozitate din ce în ce mai mare în ceea ce privește adevărul.

Kessler, unul dintre cei mai tineri din grup, făcea parte din partida lui Losinski – cei care urmăreau un lucru fără a ține cont de rezultatul lui. El porni din nou discuția și spuse:

– Dacă presupunerea noastră se confirmă, că există cinci evanghelii, atunci firește că autorul textului nostru nu ar fi al cincilea

evanghelist, ci primul; atunci Marcu ar trebui să facă loc acestuia, căruia nu îi știm numele.

– Nu e nici o dovadă! i-o trânti Manzoni.

– Nu, nu e nici o dovadă, confirmă tânărul Kessler, dar există acolo o observație nu tocmai lipsită de interes.

– Ascultăm.

– Ce le lipsește celor patru evanghelii ar fi datele biografice despre viața Domnului nostru Isus. Nu are nici un sens să cauți în cele patru evanghelii vreo informație despre înfățișarea Domnului nostru. De ce? Noi suntem de acord cu doctrina bisericească, care spune că nici unul dintre cei patru evangheliști nu l-a cunoscut pe Domnul nostru Isus și că s-au păstrat doar lucruri transmise pe cale orală. Departe de ei interesul istoric. Aceștia au încercat să impulsioneze credința. Marcu a avut intenția de a-i câștiga pe romani de partea credinței sale, prin cuvinte vii. Matei năzuia speranța că îi va convinge pe contemporanii săi, care gândeau precum iudeii, de faptul că în Isus s-a împlinit speranța omenească din Vechiul Testament. Luca, singurul intelectual dintre aceștia, a folosit Evanghelia lui Marcu ca sursă, dar s-a adresat grupurilor educate și s-a dedicat unor întrebări filozofice, cum ar fi problematica Sfântului Duh. Ioan, spre deosebire de aceștia, a ieșit din rând și chiar se poate spune că a pornit de la informațiile celor trei evanghelii sinoptice atunci când și-a început lucrarea și că și-a asumat ca temă principală autorevelarea Domnului nostru Isus. Dar nici unul dintre cei patru nu se referă la caracterul și la persoana Lui.

– Dumnezeule, frate întru Hristos, sări Manzoni cu vocea lui tărăgănată, asta e ceva nou, ce spuneți dumneavoastră. Eu mă și îndoiesc că ar fi important să știm cum arăta Domnul nostru Isus. Dacă avea un metru optzeci și șaptezeci și cinci de kilograme sau dacă avea o podoabă capilară neagră și lungă, la fel ca majoritatea contemporanilor săi.

– Sigur că nu, răspunse tânărul Kessler, iar ochii vicleni îi scăpărară din spatele ochelarilor fără rame, dar dacă am avea vreo informație despre asta, trebuie să recunoașteți și dumneavoastră, frate întru Hristos, că sursa de unde ar putea fi luată această informație s-ar deosebi de toate celelalte prin faptul că autorul l-a cunoscut pe Isus.

Dintr-o dată se făcu liniște în sală. Chiar și aceia care până atunci erau adânciți în fragmentele lor de text se opriră și își ridicară

privirile. Kessler ținea în mână o copie mică după pergament, cam de douăzeci pe douăzeci de centimetri, o pauză, așa cum se spunea între iezuiți, când puneau hârtia translucidă peste ce aveau și copiau cu creionul. Această tehnică oferea posibilitatea de a completa locurile goale de pe hârtie, fără a strica originalul.

– Am de ieri rezultatul la mine, spuse Kessler; am zis că noaptea e un sfetnic bun...

– Nu o mai lungiți, Kessler!

Manzoni se enervase și pufnea ca un cal îndărătnic.

– Împărtășiți-ne ce ați aflat!

Se încetățenise printre iezuiți ca acela care tradusese sau completase un fragment să își prezinte munca, asupra căreia se discuta în comun, în ceea ce privește conținutul și probabilitatea lui. Kessler, care se bucura de avantajul lui îndoielnic de a lucra la partea de început a pergamentului – sau la ceea ce se considera a fi începutul, în baza diverselor indicii –, Kessler, așadar, nu vorbise deloc până atunci despre munca lui. Motivul era că fiecare sul de pergament prezenta degradări majore, crăpături în adâncime, rupturi pe margini, colțuri și părți lipsă, așa că tocmai această muncă se dovedea cea mai dificilă.

– Vreau să vă spun dinainte, începu Kessler, că am discutat deja completările și traducerea mea cu fratele nostru Stepan Losinski și că este de acord cu traducerea mea. Așa că pergamentul începe cu trei rânduri care ne lipsesc și care probabil că nici nu ar mai fi de găsit, deoarece e cazul unor deteriorări mecanice. Restul din rândul al patrulea începe cu cuvintele: „... Tatăl. Isus, care spunea despre el că a venit de la Domnul ca învățător, ca să ne dea un semn... trimis pe Mesia... eu i-am fost martor... așa cum tatăl își iubește fiul... iar oamenii îi adorau ființa, care era de patru coți până în vârful capului și părul ondulat de pe creștet, de culoarea abanosului, pe când eu rămăsesem mic de statură precum cei mai mulți bărbați din Galileea. Ca să îi audă vocea blândă veneau oameni de departe...“

Mai întâi tăcură și părea că fiecare își desfășoară textul încă odată cu ochii minții. Manzoni reacționă primul:

– Dumnezeule, spuse el și puse întrebarea: Cât din text este sigur, cât este completat sau incert din alte motive?

– Douăzeci la sută este completat, răspunse Kessler, a cincea parte.

– Și descrierea Domnului nostru Isus?

– Poate fi considerată sigură. Este partea cel mai bine păstrată – ca și în rest, textul este mai bun pe la sfârșit decât la început.

Kessler îi întinse lui Manzoni copia lui după pergament.

Manzoni devora din ochi fragmentul notat. Mișcările lui nervoase, care de obicei îi erau la fel de străine profesorului pe cât era și îndoiala asupra dogmei Sfintei Biserici, trădau tensiunea interioară care pusese stăpânire pe el. În timp ce trecea pe sub fiecare cuvânt cu degetul arătător și cu cel mijlociu, buzele îi tremurau. Până la urmă, îi dădu înapoi foaia lui Kessler, se uită afară prin fereastra înaltă și spuse, fără să-și întoarcă privirea:

– Dacă tălmăcirea dumneavoastră se dovedește corectă, atunci ați avea dreptate, frate întru Hristos. Atunci poate că autorul acestui text a fost foarte apropiat de Domnul nostru Isus.

Și înainte să se întoarcă în spațiul lui de lucru din fața sălii, adăugă încet:

– Bine lucrat. Într-adevăr bine lucrat.

3

Losinski îi pufni lui Kessler în obraz și făcu un gest cu capul către profesor, care se îndepărta.

– Dacă asta e tot ce are de zis... murmură el către tânăr.

Kessler dădu din cap:

– Nu era pregătit pentru așa ceva. Cred că acum, pur și simplu, îi trec prea multe gânduri prin minte.

Râse:

– Săracul Manzoni!

Și Losinski se amuză un pic, după care deveni serios:

– Trebuie să fim conștienți că nu suntem în civilie. Totul se reduce la importanța care se atribuie cunoștințelor noastre, dar nu ar fi pentru prima dată când curia ia astfel de măsuri. Conclavul este invenția Bisericii Catolice.

– Pentru alegerea papei.

– Pentru alegerea papei; inițial, ca să-i forțeze pe cardinali să voteze mai repede. Între timp a căpătat un alt rol esențial: păstrarea lucrurilor confidențiale. Nici un creștin nu trebuie să afle cum a fost ales papa, cine a fost pentru, cine a fost împotrivă. Pot să-mi imaginez că sarcina care ne revine acum ar putea deveni mai importantă decât alegerea unui nou papă și că fac toate eforturile să păstreze totul secret.

– Ne aflăm sub jurământul ordinului, frate întru Hristos.

– Dumneavoastră chiar credeți în jurământul ordinului, dar uitați-vă în jur. Dumneavoastră ați avea încredere în vreunul dintre cei pe care îi întâlniți pe aici? În olandezul Veelfort, în certărețul din Franța sau în compatriotul dumneavoastră, Röhrich? Orice s-ar spune despre jurământ, într-o treime dintre confrații noștri eu n-aș avea încredere nici cât să trec strada cu ei atunci când simt tentația.

– Tentația?

Losinski ridică din umeri și își întoarse palmele în afară, de parcă ar fi vrut să spună: cine știe? Dar ce voia să spună cu asta, Kessler nu putea să-și dea seama. În orice caz, nu îi percepea gândurile ca fiind tocmai pline de virtute.

Cu privirea plecată, polonezul se apropie de Kessler:

– Știți dumneavoastră, pomul cunoașterii stârnește multe invidii, căci de când există oameni, aceștia tânjesc după cunoaștere. Și pentru că a ști este un fel de plăcere, la fel ca și plăcerea cărnii, așa este și necunoașterea un soi de durere; și pentru că există doar puțini care se bucură de durere, toți tind către cunoaștere, iar dreptul asupra acestui „a ști" și asupra puterii la care dă naștere aparține Sfintei Biserici. Sau vreți să mă contraziceți când afirm că influența papei asupra oițelor lui rezidă în principal în cunoașterea superioară față de acestea?

– Frate întru Hristos!

Indignarea lui Kessler nu era un joc. Asemenea cuvinte eretice nu mai auzise din gura nici unui confrate din ordin.

Losinski făcu un gest către inscripția din fața sălii, unde profesorul stătea încovoiat deasupra mesei sale.

– Deviza întemeietorului ordinului nostru, Ignațiu, este *Omnia ad maiorem Dei gloriam*, nu *Omnia ad maiorem ecclesiae gloriam*. Noi ne aflăm în serviciul Atotputernicului, nu în serviciul Bisericii.

Din nou flutură acel rânjet nerușinat pe fața lui, apoi continuă:

– E destul de reprobabil faptul că portughezii, francezii, spaniolii, elveţienii şi până la urmă şi nemţii au interzis ordinul nostru, dar faptul că până şi un papă a fost păcălit să facă acest lucru, asta este o ruşine pentru instituţia Bisericii. De ce a făcut asta? Cărţile de istorie vor să ne facă să credem că a fost la presiunile Bourbonilor; prostii, Clement al XIV- lea se temea de cunoaşterea noastră. În privinţa asta nu ne aflăm într-o situaţie foarte plăcută. Imaginaţi-vă doar ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi confirmat presupunerea noastră: că avem de-a face cu cinci evanghelii şi că cele patru evanghelii ale noastre îşi au originea într-una iniţială.

– Sincer vorbind, eu nu m-am gândit deloc la consecinţe, spuse Kessler precaut, dar cred că asta depinde şi de conţinutul pergamentului şi de ceea ce afirmă acest conţinut.

– Diavolul îşi bagă peste tot coada. Losinski se uită scrutător la tânărul confrate. Îl aprecia datorită minţii rapide, care se deosebea de încetineala lui Manzoni, dar nu ştia dacă putea să aibă încredere în acest neamţ. Pur şi simplu ştia prea puţin în acest sens. Şi asta pentru că, lucru pe care nici o persoană din exterior nu putea să-l întrevadă, sub această rasă cucernică a Societatis Jesu, se dezvoltaseră complicităţi caracteristice mai degrabă unui cartel dubios decât unei comunităţi religioase creştineşti.

– Nu ştiu dacă împărtăşim aceeaşi părere, tinere prieten, continuă Losinski, dar eu mă gândesc la acel „doctor mirabilis“, Roger Bacon, care a refuzat învestirea cu autoritatea bisericească, cea care, fără a avea nişte argumente prea inteligente, consideră că are drept asupra credinţei, şi tot aşa a procedat şi cu metodica filozofico-dialectică pentru că nu permite să înţelegi tu însuţi lucrurile. Bacon era de părere că nu este obligatoriu ca orice informaţie obţinută prin cercetare ştiinţifică să fie făcută cunoscută; pentru că în capetele nepricepute ar putea să facă mai mult rău decât bine.

Kessler râse.

– Acesta este un subiect excelent de discuţie, cu toate că ideile lui au o vechime de şapte sute de ani!

– Asta nu le face mai proaste. Aristotel a trăit acum două mii trei sute de ani, dar argumentul lui asupra existenţei lui Dumnezeu îi pune şi acum în serioasă dificultate pe filozofi, care de obicei caută

nod în papură și se îndoiesc de toate. Sau sunteți de altă părere, frate întru Hristos?

– Eu sunt coptolog și paleograf. Nu am studiat niciodată în detaliu scrierile lui Aristotel.

– Foarte rău. Aristotel îi pune în banca lor și pe cei mai mari cusurgii. Știți, ca să argumenteze existența lui Dumnezeu, începe cu timpul. Timpul este etern. Dar timpul este și mișcare, înainte viitorul, înapoi trecutul. Iar tot ce se află în mișcare implică o cauză. Pentru cauza mișcării eterne se poate presupune, din nou, o altă cauză, iar pentru aceasta o alta și tot așa. Dar pentru că asta nu poate continua la nesfârșit, trebuie să existe un *Primum movens,* agentul motor primordial, care este neclintit. Acesta este Dumnezeu.

– Asta e o idee bună! exclamă Kessler, în timp ce un iezuit cu barbișon, care se simți deranjat din munca lui, își ridică privirile și ceru să se facă liniște. E o idee bună, șopti Kessler, dar am deviat de la temă. Credeți că ar fi mai bine să păstrăm secret rezultatul cercetărilor noastre, v-am înțeles bine în această privință?

Losinski ridică din umeri, ceea ce pe acest om uscățiv îl făcea să semene și mai mult cu un vultur, și spuse:

– Asta nu ține nici de dumneavoastră, nici de mine. Nu cred nici măcar că el ar avea ceva de spus – și făcu un gest cu capul înspre Manzoni, pe care se citea un anume dispreț. În orice caz, adăugă el în cele din urmă, ar trebui să vă rețineți un pic de la a face cunoscute informațiile obținute de dumneavoastră. Ce aveți în cap nu vă poate fura nimeni, frate întru Hristos.

După ce spuse asta, cei doi se întoarseră din nou la munca lor – Losinski sub prima fereastră din sală, Kessler la celălalt capăt al rândului de mese din fața peretelui cu cărți până în tavan. Nu reușea să priceapă nimic din ce dorea acesta să spună, dar părea că există o înțelegere secretă despre care el, Kessler, nu știa.

Chiar în seara aceleiași zile, care, în afara celor pomenite, trecu fără să apară noi informații, Manzoni îl luă pe Kessler de-o parte și îi explică pe un ton serios că ar trebui să aibă grijă față de Losinski. Îi spuse că Losinski era, într-adevăr, un om de știință excepțional și, în afară de asta, cu o cultură generală remarcabilă, care nu se oprea nici de la discipline neortodoxe pentru un cleric, precum muzica de jazz

și ezoterica, dar în adâncul inimii lui, Losinski era un eretic, iar el, Manzoni, putea să-și imagineze că l-ar trăda pe Domnul nostru Isus pe treizeci de arginți, precum Iuda Iscarioteanul.

Vorbele lui Manzoni nu îl convinseră pe deplin pe Kessler, acesta răspunzând calm că nici măcar un călugăr care a încheiat legământul nu se cuvine să judece un confrate, mai ales dacă acesta nu s-a făcut vinovat de nici o fărădelege până atunci. Chiar și Petru, care s-a lepădat de Domnul de trei ori mai înainte să cânte cocoșul, a primit iertare pentru asta.

Nu putea să bage mâna în foc pentru toate, îi spuse Manzoni. Firește că era departe de a-l acuza pe onorabilul confrate Stepan Losinski de vreun sacrilegiu adus credinței, dar faptul că trăia în dezacord tensionat cu Sfânta Biserică era un secret pe care îl știa toată lumea. El, Manzoni, ar prefera, așadar, ca el, Kessler, să se ralieze evlaviosului confrate dr. Lucino și francezului Bigou, care îi stăteau la dispoziție pentru orice discuție.

Așa promise și Kessler – ce altceva putea să facă –, dar pe drumul spre casă, către mănăstirea iezuiților de pe Aventin, unde primise găzduire de când își luase în primire sarcina de la Gregoriana (alți iezuiți, care se dezobișnuiseră de viața mănăstirească, erau cazați la pensiuni din oraș), nu scăpa de gândul că se încurcase într-o încrengătură fină de conexiuni inexplicabile, care părea să tulbure armonia călugărilor. Dar ce însemna această armonie? De săptămâni întregi, Kessler avea neplăcutul sentiment că între confrații lui se ridicase un zid invizibil, care îi separa în două tabere, el nefiind în stare să își dea seama de care parte aparținea.

4

Comportamentul iezuiților, care era departe de orice frică de Dumnezeu și de orice formă de cucernicie, îl făcea pe Kessler să fie furios și își dădu seama că în zilele următoare atenția lui se îndrepta mai mult către purtarea confraților lui decât către munca academică. Losinski locuia ca și el în mănăstirea San Ignazio de pe Aventin, aveau camerele chiar pe același palier, dar nu acordase până acum

polonezului nici un pic de atenție. Iezuiții sunt clerici regulari, ceea ce înseamnă că se deosebesc de celelalte ordine prin renunțare la o rasă proprie, purtând în locul acesteia hainele lumești ale Bisericii. Nu trebuie nici să știe să cânte, iar viața lor este mai puțin marcată de călugărie decât de ceea ce e lumesc.

Așa observă Kessler, când își îndreptă atenția asupra lui Losinski, că acesta pleca în unele seri din mănăstire și că se întorcea abia la miezul nopții, ceea ce nu prea bătea la ochi prin ilustra comunitate, probabil din cauza regularității. Kessler oscila între a-i vorbi lui Losinski pe această temă și a-l urmări pur și simplu, într-o seară. Se hotărî să se țină pe urmele lui, ca discipolul de maestru.

Chiar în ziua următoare, Losinski plecă pe la ora opt seara din camera lui, lăsă cheia la poartă, așa cum se obișnuia, și merse cu pași repezi pe Via di Santa Sabina, către Piazzale Romulo e Remo, unde se urcă într-un taxi. Kessler îl urmări dintr-un al doilea taxi.

Parcurseră o parte din drum de-a lungul Tibrului, până la Piazza Campo dei Fiori, unde Losinski coborî din mașină și coti pe o stradă mică și întunecoasă, care ducea spre Corso Vittorio Emanuele. Acolo dispăru în scara unui bloc cu șase etaje.

Kessler nu avu curaj să intre în bloc imediat în urma lui Losinski. De aceea lăsă să treacă un timp, așteptând pe partea cealaltă a străzii. Primele două etaje erau în întuneric, etajele trei, patru, cinci și șase erau luminate. Până la urmă, îndrăzni să traverseze.

Portalurile romane reprezintă o întreagă poveste. Dau impresia de fast și bunăstare, chiar și când în spatele lor se ascunde un bloc dărăpănat. Același lucru era valabil și pentru această intrare. Patru plăcuțe de alamă indicau prezența unui avocat, a doi medici și a unei agenții de publicitate cu numele „Presto". Din câte lăsa luminatorul slab să se vadă, soneriile de modă veche purtau opt nume care nu spuneau nimic. Ușa era închisă și Kessler se întoarse la mănăstirea lui și căzu pe gânduri.

Cuprins de acea curiozitate ticăloasă, care poate deveni o dorință fără astâmpăr, așa cum este dependența de o femeie, Kessler se decise să cerceteze cu acribie acțiunile lui Losinski. Abia dacă plecase confratele din chilie, două zile mai târziu, îndreptându-se în direcția Piazzale Romolo e Remo, că se și duse Kessler către poartă, luă din

cui cheia lui Losinski, o agăță pe a lui în locul ei și se strecură în camera confratelui.

Spațiul nu se deosebea fundamental de propria lui chilie: un dulap cu trei uși din timpul papei Pius al X-lea, negru, impunător și masiv, numai bun cât să încapă în el *Codex Iuris Canonici;* un secretar și mai vechi, cu uși simetrice de ambele părți, împodobit cu câte o inimă radiind și într-o stare, de parcă ar fi rezistat fără să fi fost atins de tulburările din Köln de sub papa Grigore al XVI-lea (scaunul de lângă el cu spătarul având noduri înalte și verticale, dacă nu se potrivea la mobila de studiu prin formă, atunci se potrivea cel puțin prin urâțenie); iar lavoarul pătrat din lemn, cu lighean încorporat, excela prin simplitate ca unul de pe vremea papei Benedict al XV-lea, dar era la fel de util ca și acesta, când venea vorba de propria misiune. Cea mai recentă mobilă era o canapea din perioada papei Pius al XII-lea, o urâțenie roșu-închis, care avea la bază și un sertar mare.

Mobilierul descris se înghesuia pe o suprafață care cu greu depășea trei pe cinci metri. Din tavan atârna un glob alb, care dădea lumină. Exista o singură fereastră înaltă, pe latura scurtă, opusă ușii. Un preș din lemn de cocos, cândva roșu, acum maro din cauza multor încălțări, acoperea parchetul de lemn care suspina și scârțâia la fiecare pas, precum tachelajul unei goelete bătrâne.

Kessler bâjbâi în vârful picioarelor prin chilie, cu toate că asta nu curma în nici un fel din zgomote, și deschise ușa din stânga a dulapului. Înăuntru gemea de cărți, de dosare prăfuite și de scrisori făcute teanc, împărțite în patru rafturi – un haos mai mare nu putea fi nici pe arca lui Noe înainte să vină potopul pe Pământ. În spatele celor două uși care se deschideau în partea de mijloc, era vrăfuită rufăria; separată printr-un perete vertical, partea din dreapta era ocupată de îmbrăcămintea lui Losinski: costume călcate cu grijă, închise la culoare și un palton negru, așa cum obișnuiau să poarte iezuiții de cele mai multe ori.

Dedesubt, în sertarul pentru haine, era un sac umplut bine, care nu se deosebea cu mult de un sac marinăresc, în care mateloții își împachetează hainele. Două curele de piele cu catarame țineau închisă deschizătura din partea de sus. Kessler încercă să ghicească pipăind care era conținutul, dar cu cât zăbovea mai mult cu mâinile

asupra misteriosului sac, cu atât era mai curios ce se ascundea în docul verde. Dintr-o mișcare rapidă, deschise cataramele.

– Isuse! îi scăpă iezuitului și încă o dată: Isuse!

Kessler scoase din sac un pantof roșu ca focul, cu toc înalt și subțire; niciodată în viață nu mai pusese mâna pe astfel de încălțări păcătoase. Piciorul mic care purtase cândva o astfel de operă de artă probabil că făcea mișcări spectaculoase, iar posesoarea lui poate că dădea impresia că stă mereu pe vârful degetelor, ceea ce făcea ca picioarele ei zvelte să pară și mai lungi decât le concepuse Creatorul. Probabil că purta ciorapi transparenți de culoare neagră și cu o dungă, ca o dâră de creion, de la călcâi până pe coapsă.

Înnebunit de gânduri necurate, Kessler vârî păcatul din piele înapoi în sac și deja dorea să-l închidă cu dezgust, dar nu se putu abține să nu arunce o privire asupra restului conținutului: numai pantofi desperecheați de felurite soiuri, sandale aerisite, escarpeni strâmți, de culoare neagră, și printre ele se afla chiar și o cizmă cu tocul la fel de subțire cât un creion.

Atenția deosebită a lui Kessler dădu naștere unei imagini de Albă-ca-Zăpada cu panglici lungi și albe – nu trebuia decât să o scoată și pe ea afară. Bănuiala nu îl înșela: era una dintre poantele de mătase ale unei balerine.

– Isuse! cât de moale era, cu talpa din piele de căprioară! Kessler își puse înăuntru mâna și o scoase imediat la loc, de parcă ar fi comis un sacrilegiu. Acest pantof era creat numai pentru picioarele cu dresuri albe ale unei fete tinere, care dispăreau grațios precum coada unei flori sub o rochiță cu tutu. Kessler se opri.

Realiză dintr-odată că încălțările adunate de Losinski cu intenții murdare îi stârneau aceleași gânduri păcătoase ca și polonezului pe care încă îl judeca în timpul descoperirii lui. Cu mare tulburare, Kessler închise sacul și îl depozită din nou în dulap. Chiar era pe punctul de a închide cele două uși late, când privirile îi căzură pe un geamantan maroniu simplu, care de abia dacă era mai mare decât o carte de rugăciuni, pus de-o parte, deasupra dezordinei din dulap.

Trebui să se întindă ca să ajungă cât de cât la geamantan. Era încuiat. În sertarul de sus al secretarului, Kessler descoperi trei chei diferite, dintre care cea mai mică părea să aparțină cufărului. Cheia

se potrivea. După experiența cu păcătosul sac marinăresc, Kessler se aștepta la multe și totuși nu își putea crede ochilor când ridică partea de sus: cufărul conținea bani, dolari în bancnote stivuite cu grijă, de câte douăzeci și o sută.

Kessler, căruia îi scăpa orice lucru în legătură cu banii, nu avea nici cea mai vagă idee cât putea să fie – zece, cincizeci sau o sută de mii? Dar această descoperire îi întărea convingerea că un lucru nu era în regulă cu Losinski, și în timp ce închidea valiza, o lăsa în dulap și punea cheia înapoi în sertar, pe Kessler începu să-l macine întrebarea ce fel de jocuri făcea confratele, dacă avea complici și ce fel de scop urmărea.

Situații ca acestea sunt în stare să pună și pe cineva cu nasul fin pe urme greșite, pentru că e de ajuns să bată puțin vântul și simțurile nu mai pot să-ți spună nimic. De aceea, Kessler nu mai zăbovi cu alte gânduri și căută indicii care să îi permită să-l demaște în vreun fel pe Losinski.

Sertarele secretarului, trei pe stânga, trei pe dreapta, de la care Kessler se aștepta la cel mai mult, se dovediră destul de sărace, pentru că în dezordinea care era caracteristică mai degrabă unei minți împrăștiate decât unui membru al Societatis Jesu, nu putea să dea de urma nici unui lucru care să îl ajute să tragă o concluzie despre intențiile sau despre purtarea lui Losinski.

Drept urmare, Kessler se întoarse din nou la ușa din stânga a dulapului, în spatele căreia știa că se află cărți și dosare. Cărțile ascundeau ceva perfid; dar lucrurile cele mai insidioase sunt trădate de cărțile pe care nu le ai. O privire scurtă îi ajunse lui Kessler ca să recunoască faptul că Losinski nu era deloc interesat de autorii de bază care stau la dispoziția creștinilor evlavioși, iar de lucrările teologico-filozofice ale tradiției iezuite – doar puțin. În schimb îi săreau în ochi în mod dureros tipărituri eretice precum *Istoria Cavalerilor Templieri* sau *Mișcarea mesianică de independență de la apariția lui Ioan Botezătorul până la dispariția lui Jacob cel Drept, după consemnarea cuceririi Ierusalimului, de către Flavius Iosephus și după izvoarele creștine* sau *Așteptarea biblică a mântuirii ca problemă a istoriei religiilor* sau *Imposibilitatea fiziologică a morții lui Hristos pe cruce* sau *Povestirea minunilor de către sinoptici, corelată cu transmiterea pe cale orală*, fiecare dintre ele menită să defăimeze credința creștină.

Dacă Manzoni avea dreptate când spunea că Losinski e eretic? De ce, pentru Dumnezeu, l-a implicat pe acest eretic într-un proiect care era de o semnificație atât de fundamentală pentru biserică?

Pentru Kessler exista o singură explicație în această privință: Manzoni putea să-l disprețuiască pe Losinski, putea să îl urască, dar avea nevoie de cunoașterea lui. Nu încăpea îndoială că polonezul era mai inteligent și mai instruit decât toți ceilalți; fie și numai acest lucru îi crease mulți dușmani. Nu cumva se ridica întrebarea dacă Losinski, atât de puțin respectabil cum părea, era păstrat în rândurile lor tocmai pentru că putea să facă mai mult rău în alt loc decât la Gregoriana?

Ce știa Losinski?

Printre coperțile de dosare, Kessler descoperi schițe, refaceri și copii ale unor papirusuri și pergamente vechi, scrise în greacă și coptă. Sute de referințe literare, notate pe margine cu un scris îngrijit și minuscul care contrazicea dezordinea din rest, lăsau loc concluziei că Losinski se înfruptase din plin cu aceste lucruri, ca un lup avid, care nu mai dă drumul mielului după ce l-a prins în colți. Lui Kessler îi lipsea liniștea ca să se uite mai bine la fiecare foaie, dar, în treacăt, reuși să conchidă că era vorba despre texte ale primei etape a creștinismului și din creștinismul timpuriu, domeniul de specializare al lui Losinski. Numeroase desene și fotografii ale Arcului lui Titus, o construcție romană a împăratului cu același nume, duceau către o unică idee: că Losinski se ocupa sau se ocupase de o problemă în afara Gregorianei.

O foaie păstrată cu deosebită grijă între două cartoane groase trezi interesul tânărului iezuit, pentru că, închisă într-o folie transparentă în vacuum, semăna la milimetru cu un fragment a cărui traducere o făcuse cunoscută câteva zile mai înainte. Aparențele înșelară, totuși, deoarece textul copt era doar asemănător cu al lui, dar în nici un caz unul și același. Acest înscris fragmentar era neobișnuit de bine păstrat și lizibil, de aceea Kessler, fără să vrea, își încercă puterile cu textul și începu să îl analizeze după cum se obișnuia între paleografi, dedicându-se mai întâi cuvintelor care erau cel mai ușor lizibile, cum ar fi denumirile de locuri și numele proprii sau subiectul propoziției, în măsura în care acesta putea fi recunoscut, pentru că stătea la început de propoziție.

Astfel se lovi chiar la început de un nume care îl făcu să se oprească, pentru că era la fel de neobișnuit și rar ca și numele lui Isus, mai ales într-un text copt. Numele era Barabbas.

„Barabbas?"

Gândurile lui Kessler fură dintr-odată întrerupte pentru că pe culoar se apropiau niște pași zgomotoși. În consecință, puse folia repede înapoi între cartoane și o plasă de unde o luase. Se opri din respirat și ciuli urechile. În clipe ca acestea, secundele devin ore; una peste alta, Kessler ajunse la această impresie și îndrăzni să respire când pașii se îndepărtaseră în direcția opusă.

Acest incident îl speriase în așa hal pe Kessler, că tremura din tot corpul; așa că preferă să pună capăt investigațiilor pentru moment. Schimbă din nou cheia din cutia de la poartă, se retrase în chilia lui și se prăbuși în pat așa cum era. Se uita în tavan, cu mâinile împreunate sub cap.

5

Primul său gând a fost că ar trebui să se confeseze lui Manzoni. Își aminti cuvintele superiorului său din ordin, care, atunci când îl solicitase să-și înceapă lucrul la Roma, îi vorbise de integritate, acesta, din câte spunea el, fiind tocmai motivul pentru care fusese ales, iar în viața lui de până atunci, Kessler nu își putuse reproșa de fapt nimic care să fi trezit îndoieli din acest punct de vedere. Dar dacă discuta cu Manzoni, atunci trebuia să recunoască faptul că se strecurase în chilia lui Losinski, iar despre celelalte lucruri de acolo să tacă, în numele lui Isus.

Cum să-l facă să vorbească pe Losinski? Să-i ceară pur și simplu socoteală, să-l întrebe de care cercetări obscure se ocupa confratele? Polonezul ar fi negat totul, iar el, Kessler, ar fi fost oricum cel blamat, indiferent dacă n-ar fi spus nimic despre spionajul lui sau dacă ar fi vorbit deschis despre asta. Losinski nu era omul care să fi scos din sărite pe cineva; nu, Kessler trebuia să admită faptul că era inferior acestui om în ce privește forța și stăruința în ceea ce-și propunea. Chiar dacă nici nu ar fi recunoscut vreodată așa ceva, în

sinea lui, Kessler începu să se întrebe dacă nu cumva s-a pierdut cu totul în ceva anume și dacă într-o bună zi nu se vor lumina lucrurile de la sine, precum seminția lui Sem, din cartea întâi a lui Moise.

Desigur că mai era și lucrul acela de un conținut păcătos, din dulapul lui Losinski, care nu se cuvenea unuia care purta gulerul bisericesc; dar nu se delectase el cu încălțămintea cea dezmățată cu aceeași plăcere ca și celălalt? Să fi fost Losinski, cel care se pleca dorințelor cărnii, ce îi chinuie uneori și pe cei mai cuvioși dintre creștini cu forța nenorocirilor abătute asupra Egiptului, un călugăr mai bun pentru că își satisfăcea fantezia neliniștită cu piele și mătase, în timp ce el – Domnul fie milostiv cu un sărman păcătos, în astfel de zile bătea casele din Trastevere, unde, în scările întunecoase, femeile își ridicau fustele în fața oricărui bărbat, asta dacă purtau vreo fustă, pentru ca și cel mai neclintit celibatar să se confrunte cu opusul care s-a născut așa cum a vrut Dumnezeu Tatăl, din coasta lui Adam. Iar dacă după sărbătoarea Inimii Neprihănite a Mariei, când pornirile îl copleșiseră în arșița verii, nu l-ar fi întâlnit în cel mai depravat dintre aceste stabilimente pe padre Francesco de la minoriți, care îl spovedea în fiecare săptămână, atunci în acea seară nu s-ar fi dedat doar plăcerii destrăbălate de a privi, ci s-ar fi aruncat asupra unei dame cu părul roșu. Dar astfel, amândoi au văzut în acea întâlnire a lor un apropo făcut de Cel de Sus. Dacă se gândea la intrigile impenetrabile ale lui Losinski, părea mai recomandabil să se împrietenească mai mult cu inteligentul polonez și să îi câștige încrederea; până la urmă, el fusese cel care îl rugase să nu iasă la rampă cu traducerea pergamentului – o cerere care rămăsese nelămurită până astăzi.

Totuși, polonezul îi dădea bătăi de cap lui Kessler. În zilele următoare, se feri intenționat din calea lui Kessler; în orice caz, el avusese această impresie. Atât în timpul lucrului la Gregoriana, unde discuțiile despre termeni și pasaje erau la ordinea zilei, Losinski rămase neobișnuit de tăcut. Aplecat asupra traducerilor lui, nu scotea o vorbă câte două zile, iar la întrebarea politicoasă a lui Kessler, dacă progresase, răspunse cu un nu distant, așa că lui Kessler i se păru nimerit să facă și el ditamai ocolul împrejurul lui.

Cu toate acestea, nu îl scăpa din ochi pe confrate și observă incidente aparent nesemnificative, cum ar fi cumpărarea unui ziar de la

chioșc sau că se ducea la poștă și îl urmări pe Losinski pas cu pas, atât cât îi stătea în putință fără să fie descoperit. După câteva zile, asta începu să se întâmple cu o anume impertinență, care îi dădea curaj lui Kessler să acționeze, de parcă ar fi fost un detectiv dintr-un roman prost, folosind haine sub care să se deghizeze, pătrunzând astfel din ce în ce mai mult în viața misteriosei persoane.

În Ziua Tuturor Sufletelor, Losinski plecă din nou din mănăstire și se duse într-un taxi către Via Cavour, unde se opri în fața treptelor de piatră care duc pe partea dreaptă către biserica San Pietro. Purta ca întotdeauna o haină neagră, iar înfățișarea lui nu îl trăda în nici un fel pe iezuit. Fără să se întoarcă – așa de sigur se simțea deja Losinski – alergă pe scările de piatră în sus, sărind peste câte două sau trei; Kessler făcea eforturi să îl urmărească.

San Pietro in Vincoli este cunoscut pentru lanțurile Apostolului Petru, care sunt păstrate acolo, dar mai ales prin sculptura lui Michelangelo – *Moise* – una din cele mai mari tragedii ale istoriei artei, iar vizita lui Losinski în acest loc nu ar fi reprezentat nimic ieșit din comun. Nici faptul că fratele se dusese țintă către un confesional noduros și îngenunchease în fața zăbrelelor de lemn, în timp ce se închina, nici asta nu părea să fie de luat în seamă; dar lui Kessler, care observase scena din spatele unei coloane din foarte apropiata vecinătate, nu îi scăpă că acea confessio a iezuitului aducea mai degrabă cu o dojenire adresată părintelui duhovnic. Losinski nu căuta o izbăvire de păcate, ci îi făcea morală sărmanului dinăuntru în asemenea hal, că nu mai avea nimic ce răspunde – cel puțin așa părea.

Cele petrecute se sfârșiră brusc. Prin fanta de sub grilaj, dedicată în spiritul Sfintei Biserici celor care doreau să pună în ea imagini de sfinți spre propria înălțare sufletească, apăru un plic gros, pe care Losinski îl ascunse în buzunarul hainei, își făcu în grabă cruce și plecă.

Întâlnirea îi întări lui Kessler convingerea că fratele polonez făcea joc dublu. Îl lăsă pe Losinski să se îndepărteze, pentru că acum îl interesa mult mai mult cine se ascundea în cabina de spovedanie. Kessler era sigur că acesta nu era deloc un preot care spovedește pe sărmanii păcătoși.

Într-adevăr, din confesional ieși un bărbat între două vârste cu o înfățișare pe deplin călugărească, chiar dacă purta îmbrăcăminte

modernă și la patru ace. Părea, spre deosebire de Losinski, extrem de neliniștit și se uită iscoditor în toate părțile înainte de a ieși din biserică.

Kessler îl urmări la o distanță convenabilă și nu s-ar fi mirat dacă ar fi luat-o pe Corso Vittorio Emanuele, către Vatican, și dacă ar fi dispărut acolo într-unul dintre oficii. Totuși, Kessler se înșela. Necunoscutul bău un espresso într-una dintre cafenelele cu terasă de pe Via Cavour și merse cu mașina direct la hotelul Excelsior, unul dintre cele mai alese locuri din oraș.

În holul cel mare era o asemenea aglomerație, încât Kessler nu risca nimic dacă se apropia la câțiva pași. În manierele lui citea ceva lumesc, iar tânărul iezuit, căruia firește că nu i se putea recunoaște asemenea ipostază, părea mai degrabă un băiețaș, în comparație cu el, și cam neajutorat.

Misterioasa întâlnire pe care o avusese Losinski cu necunoscutul în San Pietro in Vincoli îl adusese pe Kessler într-o stare de totală nedumerire și nici măcar meditația căreia i se dedică în aceeași seară pe scaunul de rugăciune din chilia lui (în chilia lui Losinski, gândi el retrospectiv, lipsea o astfel de piesă de mobilier), nu putu să îl facă să progreseze în prezumțiile lui. Dar dacă până atunci din diferite motive se îndoise de ticăloșia polonezului, după ce observase acel schimb de la confesional fu sigur că Losinski neapărat era implicat în afaceri murdare și neștiute.

Că era vorba despre proiectul secret de la Gregoriana sau de o cu totul altă chestiune, asta nu mai îndrăznea Kessler să deslușească; nici măcar nu îndrăzni să-l facă pe Losinski să vorbească, pentru că acesta cu siguranță că ar fi negat totul și i-ar fi răspuns din acel moment cu atâta neîncredere, încât Kessler nu ar mai fi reușit să deslușească motivele ascunse. Și el tocmai asta voia.

Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât creștea în Kessler convingerea că printre toți confrații din Societatis Jesu neîncrederea era la ea acasă, iar gândul că putea să se facă abuz de el pentru că era pe dinafară, asta îl deranja serios. Atât de serios, că hotărî să cerceteze lucrurile până la capăt.

Capitolul șapte

O ÎNTÂLNIRE NEAȘTEPTATĂ

Solitudine

1

De la acel incident straniu, Anne von Seydlitz își evita propriul cămin. Își propusese ferm să nu mai petreacă nici o noapte în această casă până la clarificarea problemei. Pentru cele două zile cât stătu în München și pe care le petrecu în principal cu schimbarea lenjeriei și cu afaceri, își luă o cameră la hotelul în care locuise și Kleiber.

Îi părea rău de ce se întâmplase cu Adrian, dar într-un anume sens era și bucuroasă că se ajunsese acolo, pentru că avea impresia că el era interesat cu mult mai mult de ea decât de problemele ei. Tot ce-i lipsea în această situație era să se țină după ea un bărbat. Desigur, dacă s-ar fi îndreptat către ea, i-ar fi întins mâna și când se gândea la asta îi veniră în minte vorbele bonei, care o învățase cu o voce serioasă să nu refuze niciodată o mână întinsă, nici măcar a unui dușman, dar pe moment putea să fie sigură că nu se va ajunge la asemenea întâlnire. În acea clipă, în mintea lui Anne se îngrămădeau atât de multe gânduri, că pur și simplu nu mai rămânea loc pentru un bărbat.

Mândria este ceea ce impulsionează o femeie înșelată să facă lucruri inimaginabile. Tot inimaginabil ar fi fost mai demult pentru Anne von Seydlitz să urmărească de una singură indicii care să o ducă pe un drum în jurul lumii, nu lipsit de riscuri și de pericole, doar ca să facă lumină în ceea ce privește o relație amoroasă – numai să poată să o deslușească odată –, lucru care nu îi aducea nici cel mai mic avantaj. Dar între ea

și necunoscut, enigmă și mister, din câte părea, se crease o legătură magică; în orice caz, Anne nu se simțea în stare să renunțe la asta.

Să fi fost lucrul care o ținea captivă, care pusese stăpânire pe toate gândurile ei și care nu o mai lăsa în pace, magia răului, cea de multe ori descrisă? De ce făcea toate acestea?

Astfel de gânduri ocupau doar un spațiu nesemnificativ în viața ei. În contextul actual era bine așa, pentru că altfel Anne ar fi observat cât de mult se schimbase deja.

Niciodată în viață nu mai fusese atât de obsedată de o idee, iar pe oamenii care urmăreau un scop fără să mai țină cont de ei înșiși îi privise mai degrabă cu dezgust decât cu admirație. Acum, că un gând pusese stăpânire pe ea, nu mai știa de ea însăși, le lăsase pe toate de-o parte, dragoste, viață, afacere și nici măcar nu observa. Există lucruri de care pur și simplu nu poți să fugi.

Cercetările din California îi întăriseră convingerile lui Anne că soțul ei, Guido, trebuie să fi fost implicat într-un complot internațional, conștient sau nu, asta nu putea să spună la momentul actual. Nu putea să fie numai descoperirea unui text biblic lucrul care îi făcea pe oamenii de știință să devină vânători, iar pe alții, vânați.

Doamna Vossius, soția profesorului, avea un rol suspect. Anne se îndoia de onestitatea ei și, chiar la câteva zile după, apăru întrebarea dacă Aurelia Vossius nu făcea joc dublu. Cel mai important indiciu era observația lui Brandon referitoare la Ordinul Orficilor, undeva în nordul Greciei. Anne nici nu bănuia ce o aștepta acolo, dacă va reuși să ajungă la ordinul misterios, dar era de neclintit în hotărârea ei.

Trebuia să se ducă la Leibethra.

2

Grație descrierii precise făcute de Gary Brandon, Anne von Seydlitz zbură cu avionul la Atena și, mai departe, la Salonic, care acolo este numit Saloniki, varianta scurtă pentru Thessaloniki, și se cază la Makedonia Palace, Leoforos Megalou Alexandrou, în pitoreasca zonă veche a orașului.

Guido, cu experiență în călătorii, din cauza profesiei, îi dăduse cândva un sfat: dacă nu ai prieteni într-un oraș, atunci dă-i un bacșiș regesc portarului de la hotel.

Tânărul de la recepție se numea Nikolaos – la fel ca jumătate dintre locuitorii regiunii –, vorbea o engleză excepțională, iar bancnota de o valoare apreciabilă pe care i-o pusese Anne în mână îi dezvălui capacități nebănuite. Anne se întâlni cu el după ce i se termină serviciul, într-o cafenea la stradă din apropierea Turnului Alb, de unde se vede marea, și începu să povestească fără ocolișuri că răposatul ei soț fusese implicat într-un complot ciudat, în spatele căruia se aflau oameni care probabil că erau de găsit în Leibethra. Alte informații, Anne nu mai oferi.

Nikolaos, care nu avea mai mult de douăzeci și cinci de ani, cu un păr cârlionțat și negru și cu niște ochi negri și vioi, se simți măgulit de sinceritatea străinei și îi promise că o ajută. Mai întâi, spuse el cinstit, trebuia să recunoască faptul că auzise de ordinul din Leibethra, dar nimeni din Salonic nu știa mai mult despre acei oameni. Majoritatea, ca și el, prin urmare, știa din auzite că era un ordin religios care administra un azil psihiatric. Desigur că aceia cu handicap nu erau în nici un caz greci sau oameni de prin părțile locului, ci străini care erau aduși acolo.

Probabil că azilul era întreținut doar cu scop de camuflaj, lămuri Anne, iar în realitate Leibethra ascundea cu totul altceva.

Întâmplător, cumnatul lui Nikolaos, pe care îl chema Vasileos, avea în Katerini, la o oră de mers cu mașina la sud de Salonic, un hotel cu denumirea de Alkyone, iar Nikolaos avea impresia că își amintea cum i-a povestit cândva cumnatul său de o mănăstire stranie, clădită pe stânci, pe pantele Olimpului, dar pentru că nu era prea tare interesat de asta, nu putea să-și aducă aminte detalii.

Ziua următoare, Nikolaos o aduse pe Anna cu mașina lui în Katerini, la cumnatul lui, Vasileos, care, cu toate că Anne coborâse la hotelul lui și nu la Olympion, în vecinătate, și în ciuda faptului că fusese recomandată de Nikolaos cu vorbe prietenești, o întâmpină pe străină cu mare neîncredere. Vasileos se dovedi exact opusul lui Nikolaos: închis și încruntându-se flegmatic și sumbru, mai ales față de oaspeții proprii. La asta se mai adăuga faptul că te puteai înțelege cu el doar cu ajutorul unui limbaj stâlcit, alcătuit dintr-o germană cu

un iz ciudat de dialect renan și o engleză însușită cu greu, cu un accent uscăcios de greacă vorbită în nord.

Cei mai mulți din regiune erau așa, se scuză Nikolaos pentru atitudinea lui urâcioasă și discută cu Vasileos cu voce tare și serioasă. Anne nu pricepea un cuvânt, dar din gesturile și reacțiile celor doi putea să-și dea seama că Nikolaos îi reproșa cumnatului său că n-ar fi stricat să-și trateze mai bine oaspeții deoarece *kiria,* adică doamna din Germania, era generoasă. Apoi îi dădu lui Anne numărul lui de telefon din Salonic, în caz că avea nevoie de ajutor, și plecă.

Katerini este extrem de pitoresc, chiar și în zilele reci și gri; un cătun de țară departe de drumul național. La Katerini nu vii în vacanță, ajungi din întâmplare. Și la hotelul lui Vasileos – îi zicea el așa, dar merita mai degrabă titlul de motel – lumea rareori rămânea mai mult de o noapte. Așa că Anne von Seydlitz era o ciudățenie, iar a doua zi, după ce explorase ulițele orășelului și încântătoarea piață, bărbații vârstnici care stăteau pe scaunele împletite în fața porților începură să șușotească cine ar putea fi străina și ce căuta acolo. Era ciudat, dar în țară străină și printre oameni străini, Anne von Seydlitz se simțea mai în siguranță decât acasă, unde se credea supravegheată și ținută sub observație.

Destul de mulți bărbați, nu numai cei în vârstă, se strânseseră în fața porților: bărbați cu chipuri pătrățoase și sprâncene groase, uscățivi și căliți de greutățile vieții, ale unei vieți care, aici, nu era câtuși de puțin numai lapte și miere. În alte părți, oamenii trăiesc unul de pe urma altuia: băcanul de pe urma zidarului, zidarul de pe urma constructorului, constructorul de pe urma dulgherului, iar dulgherul de pe urma băcanului: dar în sud se poate trăi numai din istorie, chiar și de pe urma gunoiului pe care aceasta îl lasă în urma ei. Sărăcia naște neîncredere, iar oamenii din Katerini erau teribil de neîncrezători unii cu alții, dar mai ales față de străini, iar o doamnă care călătorește singură trezește suspiciuni, așa că se fereau pe cât posibil din fața acelei *kiria.*

3

Doar Georgios Spiliados, brutarul ambulant, a cărui tarabă trecea pe cele trei roți pe uliță (partea din spate era alcătuită dintr-o bicicletă

veche cu tot mecanismul cu pedale, pe când cea din față era formată dintr-o ladă de lemn pe două roți, carcasa unei mașini de spălat, pe care electricianul local o vânduse acum zece ani în Katerini și în care Georgios montase ferestruici cu geam, ca fiecare de pe stradă să-i poată admira baclavalele și cataifurile de un maron-auriu bine făcut), doar brutarul Spiliados începu să discute cu Anne, când cumpără de la el o plăcintă, pe care Georgios o înfășură într-o hârtie cafenie, din motive de igienă. Cu acest prilej află că Spiliados lucrase în Germania mai demult – trecuse ceva timp de atunci – și că acum încerca să se descurce pe cont propriu. În oraș i se știa numele grecesc – și arătă către plăcuța vehiculului său –, dar pentru cei mai mulți el era oricum „neamțul".

Spiliados dorea să știe dacă e în concediu, iar dacă era așa, atunci nimerise prost sezonul; Katerini era cel mai frumos în aprilie, cu vreme blândă și înmiresmat de flori. Anne negă râzând și se interesă în schimb dacă Georgios știe ceva despre Leibethra. Brutarul puse atunci piciorul, grăbit, pe pedală, ca să dispară rapid; dar mai înainte să poată face asta, Anne îl prinse de braț și îl trase înapoi.

Când întrebă de ce voia să o șteargă, Georgios Spiliados răspunse tot cu o întrebare: dacă face parte dintre ei, așa se exprimă. Abia când Anne tăgădui, că nu, s-o bată Dumnezeu dacă nu, că se interesa de ei din alte motive, atunci rămase și el pe loc.

Georgios Spiliados, care altfel era un tip uns cu toate alifiile când venea vorba de relațiile cu oamenii, își trecu mâna peste frunte și continuă să vorbească, dar încet. În caz că era jurnalistă, dorea să-i amintească de faptul că un reporter de la *Daily Telegraph,* care își făcuse de lucru prin zonă vreme de două săptămâni și adunase informații despre lumea din Leibethra – plătise și bani pentru asta –, fusese găsit într-o bună zi cu capul spart. Oficial s-a spus că se prăbușise de pe stâncile Olimpului, dar Ioannis, care îl găsise și îi era și prieten, susținea că pe locul în care îl descoperise nu erau stânci cât vedeai cu ochii. Cel mai bine era dacă făcea cale întoarsă.

Pentru Anne, Georgios Spiliados era singurul om care putea să o ajute. De aceea, îi întinse o bancnotă brutarului, dar acesta o respinse enervat. Totuși, nu dură mult până îi mai slăbi indignarea și Georgios puse banii în înăuntrul pălăriei. Anne îl imploră pe Spiliados să nu

mai discute cu nimeni despre curiozitatea ei în legătură cu Leibethra. Georgios promise că așa va face.

Convenire ca, după-amiază, să se întâlnească amândoi în magazinul lui, aflat cu două străzi mai încolo. Dacă întârzia, atunci va ști Vanna, soția lui. Bătea la ochi dacă mai vorbeau la drumul mare.

Când Anne intră mai târziu în magazin, Vanna băgă capul printr-un soi de draperie din panglici de plastic colorate, din spatele prăvălioarei cu dale. Spațiul de vânzare era format dintr-o masă îngustă și prelungă și un dulap meșterit din lemn, fără finețuri, lipit de perete, în care se aflau de cumpărat doar câteva azimi. Cu mustăcioara ei neagră de pe buza superioară și chipul ridat, Vanna mai degrabă părea să fie mama lui Georgios.

Încăperea din spate, în care o pofti pe străină, nu era cu mult mai bine mobilată: în mijloc o masă pătrată de lemn, goală, cu patru scaune, o vitrină înaltă cu veselă colorată, lângă ea, o chiuvetă albă, în fața ei, o etajeră susținută la perete de colțare de oțel. Vanna aduse rachiu și spuse *bitte*, singurul cuvânt nemțesc pe care îl cunoștea.

La puțin timp, apăru și Georgios. Anne încercă să-i explice bărbatului de ce venise la Katerini. Îi povesti despre misteriosul accident suferit de Guido și de investigațiile ei, care o aduseseră până aici, și astfel trezi sincera simpatie a lui Georgios. Acesta îi ascultă istorisirea, apoi bău dintr-o înghițitură un pahar de rachiu îndoit cu apă, încuie ușa prăvăliei și se așeză din nou la masa pătrată. Bătea darabana cu degetele pe blatul mesei; Spiliados făcea tot timpul asta când cădea serios pe gânduri.

Lumina palidă a unui bec neacoperit, de pe tavanul alb de var, umplea încăperea. Privirea Anei se plimba tot mereu de la chipul lui către mâinile nervoase și înapoi la fața interlocutorului. Georgios se uita drept înainte, tăcut, și cu cât tăcea mai mult, cu atât dispăreau și speranțele lui Anne că o va ajuta.

– Incredibilă poveste mai este și asta, spuse el într-un final. Incredibilă poveste, într-adevăr.

– Cumva nu mă credeți?

– Ba da, ba da, spuse Giorgios împăciuitor. Mie mi se pare că oamenii ăștia sunt cu adevărat periculoși. Noi toți cei de aici abia dacă știm ceva despre ei. Ce se povestește prin părțile locului despre ei sunt zvonuri,

mai mult sau mai puțin. Se vorbește despre asta cu mâna la gură. Alexia, nevasta fierarului a văzut – așa pretinde ea – că ard oameni pe ruguri și că dansează lângă ele. Iar Sostis, care are cariera de piatră de pe partea de răsărit a muntelui, spune că sunt nebuni care se omoară între ei. Aud pentru prima dată că ar fi niște oameni extrem de inteligenți. Așa ceva pur și simplu nu pot să-mi imaginez. Cum ziceați că își spun?

– Orfici, adepți ai lui Orfeu.

– Nebunie. Nebunie curată.

– Eu cred, îi explică Anne grecului, că intenționat pun în circulație astfel de zvonuri, ca să distragă atenția de la ceea ce fac.

– Oficial, relată Georgios, Leibethra este un azil pentru cei cu handicap mintal; dar ceea ce se întâmplă de fapt în spatele gardului care blochează accesul, asta nu știe nimeni. Se întrețin singuri precum călugării de pe Muntele Athos, au propriile mașini cu care își fac cea mai mare parte a cumpărăturilor din Salonic, iar dirigintele de poștă de la Katerini spune că poșta lor tratează numai cu oficiul poștal central din Salonic.

– Și dispun de o avere inimaginabilă, adăugă Anne.

Georgios dădu din cap în semn de neîncredere.

– Și cum aș putea să vă fiu de folos? întrebă grecul în cele din urmă.

– Aș vrea să mă duceți la Leibethra! spuse ferm Anne von Seydlitz.

Georgios își trecu degetele prin părul cârlionțat.

– Nu sunteți în toate mințile, spuse el iritat. Așa ceva nu fac.

– Vă plătesc bine! spuse Anne. Să zicem... două sute de dolari.

– Două sute de dolari? Chiar nu sunteți în toate mințile!

– O sută pe loc și o sută atunci, la fața locului.

Perseverența detașată cu care trata Anne von Seydlitz îl scoase pe Georgios din sărite. Sări în picioare și începu să măsoare în sus și-n jos camera goală. Anne îl urmărea cu atenție. Două sute de dolari erau o grămadă de bani pentru un brutar din Katerini. Sfântă Fecioară, două sute de dolari!

Anne scoase din geantă o bancnotă de o sută de dolari și o despături în mijlocul mesei. Atunci Georgios dispăru în spate, pe după ușă. Anne îi auzea pașii cum urcă pe treptele scârțâitoare din lemn. Se mira și ea de curajul pe care îl avea, dar acum era hotărâtă să meargă până la capăt. Dacă exista vreo șansă de a face puțină lumină în obscura afacere, atunci trebuia să ajungă în Leibethra.

La drept vorbind, nu știa absolut deloc la ce să se aștepte acolo. Însă așa cum o forță tainică îi unește pe criminal și pe victimă, tot așa simțea și Anne impulsul de a explora mănăstirea de pe stâncile Olimpului, de parcă acolo s-ar fi aflat ascunse toate secretele. Ținându-și capul între palme, cu privirea îndreptată către bancnotă, Anne aștepta întoarcerea lui Georgio.

Acesta veni cu o hartă veche, împăturită. Nu spuse nici un cuvânt, luă banii și trase în dreptul lui harta pliată.

– Aici, mormăi el și bătu cu degetul mijlociu al mâinii drepte într-un anume punct de pe hartă: Leibethra.

Locul era marcat cu un simbol, un cerc peste care se afla o cruce. Asta indica o mănăstire. Denumirea locului lipsea. Își trecu degetul peste strada din Katerini, până la Elasson, fără să scoată o vorbă, arătă o linie subțire, care o intersecta – marcajul pentru un drum forestier care se pierdea undeva pe versanții Olimpului –, și dădu de înțeles prin câteva mișcări vagi că drumul ducea undeva mai departe.

– Dacă așa ceva e posibil, bolborosi el îndărătnic, trebuie încercat în primele ore ale serii. În timpul zilei se vede de departe dacă vine cineva.

– De acord! spuse Anne, de parcă ar fi fost cel mai firesc lucru din lume și adăugă curajoasă: când?

Spiliados se ridică încomodat, stinse lumina electrică și se uită pe fereastră, către cer.

– Vremea e de partea noastră, spuse el, vedem semiluna. Dacă doriți, mâine.

După ce Georgios aprinse din nou lumina, se așeză lângă Anne la masă. Aplecați deasupra hărții, cei doi concepură un plan pentru ziua următoare. Grecul avea o motocicletă, un Horex, care putea trece relativ neobservată pe șoseaua către Elasson. Urma ca Spiliados să o aștepte cu motocicleta la ora patru, în spatele fierăriei. Nu dorea să facă vâlvă, iar Anne fu imediat de acord cu acest plan. Lumea din Katerini nu trebuia să aibă ocazia să pălăvrăgească.

4

Prima zi trebuia folosită numai pentru recunoașterea zonei. Anne era preocupată în principal să afle dacă exista vreo posibilitate

de a pătrunde neobservată în complexul ordinului orficilor. Știa, firește, că asta era periculos, iar Georgios spusese despre planurile ei că sunt sinucidere curată. Totuși, exista un gând care o sprijinea în siguranța de care dădea dovadă: trebuie să existe un motiv pentru care orficii o cruțaseră până atunci.

Noaptea era răcoroasă, nu și rece, atunci când Anne se întoarse la hotel. De când plătise factura de cazare în avans pe o săptămână, Vasileos se arătă față de ea neașteptat de prietenos, ceea ce, în cazul unei persoane morocănoase de la natură, se limita la vorbele: „*kali mera,* ce faceți" sau „*kali spera,* doamna Seydlitz"; dar pentru că Vasileos îi întâmpina cu mutenie pe toți, Anne nu trebuia să se teamă că ar dori să o descoasă.

Camera ei dădea către stradă, iar în noaptea aceasta gândurile i se învârteau în jurul aventurii care o aștepta. Câinii urlară cu mult după miezul nopții; își răspundeau unul altuia după ce lătrau, iar urletele lor răsunau pe ulițele pietruite și goale. Dintr-un *kafinion* de pe colț, care la fel ca majoritatea caselor din Katerini, aduce mai degrabă a garaj decât a casă de oameni, bâzâiau interminabil melodii cântate la buzuki, iar ventilatorul din restaurantul lui Vasileos, care era la parterul hotelului Alyone, scotea bolborosit și gâlgâit mirosul înțepător de mâncare, în afara clădirii. Niște drumeți întârziați vorbeau pe ton ridicat, de pe o parte a străzii către cealaltă, și nici după o jumătatea de oră de conversație în auzul tuturor nu se apropiaseră unul de altul, ceea ce i-ar fi ajutat să nu mai cheltuie atât de multă energie în discuție. O femeie țăcănea cu hotărâre, pentru a patra sau a cincea oară, cu tocurile ei înalte care scoteau zgomote acuțite, cât era strada de lungă, iar zgomotele se întorceau la puține minute după, cu aceeași hotărâre ca mai înainte. Pe lângă acestea, noaptea fusese întreruptă numai de mașini uruitoare, ai căror șoferi foloseau asfaltul neted al pieței pe post de pistă de cursă pentru automobilele lor.

Crezuse că lipsa lui Kleiber o va înspăimânta și o va face nesigură, dar, așa cum era, de una singură, ajunse la concluzia că situația stătea cu totul invers. Așa că Anne renunță la planul ei inițial, de a informa biroul de poliție din Katerini de intențiile sale, doar despre Georgios, în cazul în care tot nu dădea nici un semn de viață după o

săptămână, trebuia să dea un anunț. De unde prinsese atâta curaj, nici ea nu știa să explice.

Spre dimineață, când încă era întuneric, Anne probabil că adormise totuși, având în vedere că visa cum un cutremur zguduie Olimpul, iar deasupra povârnișurilor tăioase curgea lavă roșie dogoritoare, în nenumărate făgașe, precum pâraiele transformate în torente prin văi, iar bărbați și femei în bărci strălucind metalic își ghidau ambarcațiunile cu niște vâsle lungi și se loveau unii de alții, atunci când intrau unul în calea altuia. Cei care vâsleau în luntre aveau măști colorate pe față; erau înfășurați în mantii largi și unduioase și purtau mănuși albe pe mâini, dar din mișcările lor se putea vedea că erau bărbați și femei. Multe dintre bărcile care năvăleau în vale într-o viteză amețitoare se zdrobeau de colțurile stâncilor care își croiau drum printre șuvoaiele de lavă și astfel dispăreau șuierând în văpaia gâlgâitoare.

La poalele muntelui, torentele se uneau într-unul singur, foarte lat și care îngropa sate și orașe în urma lui. Oamenii care vedeau nenorocirea apropiindu-se rămăseseră împietriți, incapabili să fugă, ca și Anne. Dar când râul roșu ajunse la ea și îi sfârâi și bolborosi la picioare, arzându-le, Anne se trezi tremurând din toate mădularele și își scutură trupul de acest coșmar ca de o cenușă așezată pe ea.

La ora convenită se întâlni cu Georgios în spatele fierăriei pe strada care ducea către Elasson. Anne își cumpărase pantaloni largi și lungi, așa cum purtau femeile de prin ținut, iar grecul o măsură din cap până-n picioare cu mirare, pentru că arăta așa cum arată toate femeile și pentru că nu ar fi crezut că se poate așa ceva. De parcă ar fi vrut să se scuze pentru îmbrăcămintea neobișnuită, Anne ridică din umeri. Râse. Nu mersese niciodată în viața ei cu motocicleta, lucru pe care grecul pur și simplu nu putea să-l înțeleagă, pentru că, din câte dădea el de înțeles, orice șofer trebuia să fi mers cu motocicleta mai întâi.

5

Strada ducea către vest și devenea din ce în ce mai pustie, pe măsură ce se îndepărtau de Katerini. Doar ici și colo trecu pe lângă ei câte un camion, după care ajunseră la o intersecție cu indicatoare

alb-negre și, în cele din urmă, strada se topi într-o zonă pustie, sărăcăcioasă. Ochii lui Anne lăcrimau, nu era obișnuită cu aerul vijelios de pe motocicletă.

După jumătate de oră, Georgios încetini cursa și examină din priviri partea stângă a străzii. Doi chiparoși marcau o răspântie care nu se prea vedea. Nu exista nici un indicator auto, iar drumul era format din două făgașe lăsate de roțile de mașină, pline cu pietre. Georgios opri.

– Acesta este drumul spre Leibethra, spuse el, de parcă l-ar fi costat cine știe ce efort, și întoarse până la urmă pe potecă.

Nu era simplu să ghidezi motocicleta greoaie pe făgașele înguste; în balans, Georgios executa adevărate mișcări de maestru.

– Țineți-vă bine! striga el într-una, atunci când schimba traseul pentru că găsea o porțiune mai bună de drum.

De la poalele unui deal acoperit de chiparoși, începură să urce abrupt. Aici, bolovănișul întâlnit era atât de sfărâmicios, că roata din spate se învârtea în gol, iar bucățile de piatră care se desprindeau zburau în urma lor ca niște proiectile. Georgios o rugă pe Anne să urce muntele pe jos; că doar el se chinuia să își conducă motocicleta pe drumul pieziș ajutându-se de amândouă picioarele.

Se întuneca atunci când ajunseră pe culmea versantului, care marca un colț lat de stâncă, invizibil de jos. Georgio trase pe dreapta motocicleta. Clipi privind împrejur și făcu un gest cu brațul întins, către apus. Drumul unduia către vale și urca pieptiș după câțiva kilometri – din câte se putea vedea –, ca de acolo să dispară în spatele brazilor.

– Acolo, spuse el, acolo este drumul către povârnișul care duce în Leibethra.

Anne trase adânc aer în piept. Crezuse că drumul va fi mai simplu. Liniștea care o înconjura avea un efect apăsător, iar peisajul părea dușmănos. La asta se adăuga și o răcoare umedă, care pătrundea pe sub haine.

– Mergem până la următorul urcuș, spuse Georgios, ultima parte trebuie să mergem pe jos. S-ar putea auzi zgomotul de motocicletă.

Anne aprobă dând din cap. Cu greu își putea imagina că acolo sus, în spatele arborilor negri, puteai să dai de o așezare omenească.

Când ajunseră în locul indicat, Georgios trase motocicleta în desișul de lângă drum. Din depărtare se auzea un vuiet ca de torent. Venea din direcția în care ducea drumul, care acum întorcea din nou abrupt, ceea ce nu se vedea de jos, pentru că trecea doar prin pădurea deasă de brazi. Anne scoase un sunet de uimire.

– Sunteți nebună! remarcă grecul din nou, fără să se uite la Anne.

Ea nu răspunse nimic. Grecul avea dreptate; dar tot ce trăise în ultimele luni era nebunie. Iar acest drum blestemat, pustiu, pieziș și bolovănos era singurul care o apropia de o rezolvare. Pentru unul care nu era implicat era greu să înțeleagă.

Cu cât urcau mai sus în întuneric, cu atât mai puternic devenea zgomotul. Când mergeau, dădea impresia unei șoapte pe mai multe voci. Din vale venea un vânticel, fluierând încet printre ramurile coniferelor. Din pământul nămolos de o parte și alta a drumului se ridica un miros încărcat.

Mai apoi, fără ca nimic să anunțe asta, poteca ieșea din pădure și deschidea priveliștea unei vâlcele, ale cărei margini se uneau într-o adâncitură de forma unui triunghi, flancat de două stânci noduroase.

– Ăsta trebuie să fie, mormăi Georgios, drumul către povârnișul stâncos.

Era la nici trei sute de metri distanță și, pe când se apropiau, Anne desluși o căbănuță în partea dreaptă a celor două stânci, cu niște ferestre pătrate dând spre vale.

– Dumnezeule! gemu Anne și îl prinse pe grec de braț.

– Probabil că e o cabină de pază înaintea intrării în povârniș, fu de părere Spiliados.

– Și acum ce facem?

Anne se uită nedumerită în acea direcție.

Grecul habar n-avea ce răspuns să dea și merse tăcut mai departe. Vroia să termine odată cu asta. Una peste alta, nu era plătit prost.

– Împotriva unui paznic înarmat nu avem, totuși, nici o șansă, bombăni el îndărătnic.

Casa paznicului era cufundată în întuneric. Înainte să ajungă la ea, Anne și Spiliados găsiră ascunziș îndărătul unui hățiș, la câțiva pași de drum. După aceea, Spiliados ridică o piatră și o aruncă spre casa de lemn. Piatra lovi zgomotos peretle și se rostogoli în drum. Liniște.

– Stăpânii par să fie plecați, șopti Georgios.

Anne dădu din cap în semn de aprobare. Precauți, se apropiară de cabană. Dădea impresia că nu mai fusese locuită de mult timp. Anne scoase lanterna și lumină prin fereastră: un cufăr, o masă simplă de lemn și două scaune alcătuiau tot mobilierul. Pe perete atârna un telefon vechi de campanie, primul indiciu că undeva în pustietatea asta locuiau oameni. Ușa era încuiată.

– Oamenii din Leibethra trebuie că se simt al naibii de în siguranță, observă Anne, dacă nu își mai ocupă posturile de pază.

– Cine știe, spuse Spiliados, poate că suntem de mult ținuți sub observație și tocmai călcăm într-o capcană.

– Vă este frică, domnule Spiliados! fulgeră Anne von Seydlitz foc de mânioasă. Bine, v-ați făcut datoria. Vă mulțumesc.

Anne întinse mâna spre grec.

– Poftim cei o sută de dolari!

Chiar părea că lui Georgios îi este teamă, dar remarca disprețuitoare a acestei *kiria* avu drept urmare faptul că acesta spuse încăpățânat:

– Păstrați-vă banii! Îi vreau doar când vă întoarceți sănătoasă. Vă voi însoți atât cât să fiu sigur că ați ajuns la destinație.

Anne nici nu intenționase altceva cu provocarea ei; asta pentru că bănuia că de abia acum o aștepta partea cea mai periculoasă. Drumeagul desfundat împărțea coasta cu un pârâu învolburat, care, în zonele unde coteau împreună în jurul unei proeminențe stâncoase, se adâncea, așa că, dacă nu voiai să treci prin apă, trebuia să sari de pe o piatră pe alta – ceea ce era un act de curaj la lumina slabă a lunii. Gândul lui Spiliados – că de mult puteau fi ținuți sub observație – în nici un caz nu i se părea atât de absurd lui Anne pe cât dorea să-l facă să creadă pe tovarășul ei. Aici, în strâmtoarea văii, nu putea scăpa de gândul că, undeva mai sus, poate era un baraj ce putea fi deschis.

La așa ceva nu aveau nici o șansă de scăpare. Dar la asta doar se gândi și tăcu.

Frigul pe care îl aducea cu sine pârâul li se furișa pe la picioare și în sus, spre brațe, și îi făcea să tremure. Poate că era doar ideea că nu exista nici o ieșire de pe acest drumeag. Respirația ei era greoaie, iar aerul rece îi dădea dureri de plămâni ca un cuțit crestat; dar Anne călca în continuare apăsat, urcând mereu. Acolo unde drumul ajungea

într-un spațiu deschis, se lumina; dar, între pereții înalți de stâncă, arareori cădea câte o rază de lumină. Georgios mergea înainte.

Dintr-o dată – Anne nici nu știa cât mersese pe mutește în spatele lui Georgios –, grecul rămase locului. Acum vedea și Anne: la mai puțin de o sută de metri distanță, un proiector electric lumina cabina unui paznic, care se afla între pârâu și drumul care aici se lărgea.

Georgios se întoarse.

– Cum vreți să ajungeți acolo? spuse el și se uită către creasta versantului, care aici era clar mai îngustă decât în restul traseului; însă tot rămâneau vreo cinci sau zece metri de stâncă de netrecut.

– Mai întâi ne uităm dacă e cineva în cabina paznicului, spuse Anne încet, dar pe când vorbea încă, ușa cabanei se deschise și ieși un bărbat. Făcu plictisit câțiva pași înainte și înapoi. Se putea vedea că are pe umăr o pușcă. Până la urmă, dispăru în cabana lui de lemn.

Anne și Georgios se furișară cu grijă, ca să ajungă mai aproape de postul de supraveghere. Semăna întru totul cu acea casă din lemn pe care o inspectaseră în vale. O bună bucată de vreme se uitară către apă, după care Georgios spuse:

– Cred că amândoi ne gândim la aceeași soluție.

– Da, singurul mod de a ajunge acolo neobservați este pârâul.

– Și este teribil de rece.

– Da, spuse Anne. Dar, în timp ce Georgios stătea la îndoială, dacă să-și asume riscul și efortul, Anne se hotărâse de mult.

– Mulțumesc, Georgios, zise ea și îi scutură grecului mâna. Apoi îi dădu banii și începu să își scoată încălțările și ciorapii. Când își sufleca pantalonii, spuse calm:

– Dacă nu auziți nimic de mine într-o săptămână, anunțați poliția.

– Mă tem doar că nu va folosi la nimic. De când e lumea și pământul, până aici nu s-a rătăcit nici unul cu uniformă de polițai.

Anne făcu un gest împăciuitor cu mâna, în sensul că nu mai conta, și se duse.

6

La câțiva metri de cabană, acolo unde reflectorul proiecta un cerc luminos pe drum, intră în pârâu și înaintă prin el, punând cu grijă

câte un picior înaintea celuilalt, prin apa rece ca gheața. Își ținea strâns la piept geanta și pantofii. Spre norocul ei, apa îi ajungea doar până la genunchi. Așa că Anne ajunse mai ușor decât se aștepta de cealaltă parte a postului de pază.

La adăpostul întunericului, își trase încălțările și urcă mai departe. Drumul era tăiat în stâncă pe partea dreaptă, în timp ce, pe partea stângă a muntelui, se prăvălea și oferea priveliștea unei văi întunecoase, cu pietriș.

Când Anne coti pe după un colț de stâncă, rămase stană de piatră: în fața ei se ridica în singurătatea muntelui un orășel luminat puternic. Case și străzi înguste păreau crescute ca din pământ. Ca și când ar fi dorit să șteargă un vis din memorie, Anne își trecu palma peste față. Atunci își întoarse în sus privirea și în acel moment aproape că i se tăie respirația. De stâncile din înălțimile amețitoare se agățau în continuare case, dar erau învăluite în întuneric, spre deosebire de orașul de jos, de parcă ar fi trebuit să ascundă o taină întunecată.

Orașul de vis era lipsit de lume. Nu se putea auzi nici măcar lătratul unui câine. Asta făcea apariția și mai ireală. Mai ales lumina orbitoare în care erau cufundate casele din orașul de jos părea fantomatică, metafizică, de parcă lumina unui fulger ar fi stins orice urmă de viață. Să fi fost asta Leibethra?

Pe când se apropia, Anne observă că acest oraș care strălucea ca în plină zi nu avea nici un lampadar; totuși, casele luminau într-un mod inexplicabil. Cu toate că localitatea se lipea de coasta muntelui ca și când ar fi fost de neclintit din acel punct, ca o fortăreață, era înconjurată spre vale de un gard înalt de sârmă ghimpată. Drumul pietros dădea către o poartă lată de acces. Era larg deschisă. În spatele ei, strada avea un caldarâm închis la culoare, măturat la fel de bine ca o scenă înaintea premierei, iar acest oraș-fantomă, văduvit de oameni, îi amintea cumva de culisele unui teatru. Spre deosebire de orașele reale, acestuia îi lipseau praful de pe străzi, hârtiile, care sunt de obicei împrăștiate pe drum și scheletele de pomi tomnatici, dar, mai ales, lipseau zgomotele pe care le face un oraș chiar și atunci când doarme.

În timp ce Anne se îmbiba de imaginea Leibethrei ca de o apariție supranaturală și se gândea cum trebuia să se poarte acum, se

întâmplă ceva cu totul și cu totul neașteptat: percepu o voce monotonă de bărbat, voce care se apropia din fundal, răsunând pe străzi, devenind din ce în ce mai puternică. Prima imagine care îi veni lui Anne în minte fu aceea a unui străjer de noapte medieval, în orice caz așa suna strigătul puternic, iar în timp ce venea către ea, Anne recunoscu textul latin al unui coral gregorian.

Se strecură în grabă pe poarta de intrare și se ascunse în gangul casei următoare de unde, ferită de o coloană de piatră, avea vedere către întreaga stradă principală. Nu dură mult până ce dintr-una din ulițele lăturalnice apăru figura unui bărbat. Capul îi era tuns până la piele și purta un strai deschis la culoare și lung, un fel de rasă călugărească, care cădea în falduri largi pe lângă trupul lui slab. Își cânta coralul cucernic cu ardoarea celui care se roagă în biserică.

Anne se înfricoșă. O descoperise? Bărbatul venea drept către ea, în timp ce declama cu voce hotărâtă. Temătoare, căută apărare în spatele coloanei. Chelul rămase pe loc, desfăcu brațele și strigă în noapte, de se auzi ecoul din pereții caselor:

– *Qui amat animam suam, perdet eam; et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam custodit eam.*

Apoi se întoarse în direcția opusă și proclamă:

– *Ego sum via, veritas et vita. Nemo venit ad Patrem, nisi per me.*

Bărbatul îmbrăcat în alb dădea impresia că e nebun. Își coborî încet brațele și se uită către cer. Așa stătu el neclintit, fără să schițeze vreun gest, ca o statuie. Anne s-ar fi așteptat ca cineva să se simtă deranjat de ciudatul vestitor, ca undeva să se deschidă o fereastră sau cineva să iasă pe stradă. Dar nimic din toate acestea nu se întâmplă. Puteai să crezi că chelul este singurul locuitor din Leibethra.

Să i se adreseze? Mai înainte să reușească să ia vreo decizie, Anne ieși de după coloană, astfel că celălalt trebuia să o vadă. Dar acesta rămase în postura lui extatică și începu să tușească repetat, ceea ce o făcu pe Anne să creadă că începuse să facă asta ca să nu fie deranjat.

– Ei! strigă Anne și se mai apropie de chelios cu un pas. Ei!

Acesta își înclină capul în direcția ei și își deschise ochii cu o nesfârșită lentoare. Nu părea câtuși de puțin surprins, ba aproape că părea să se fi așteptat la asta, pentru că îi zâmbi amabil și îi întinse

mâna. Cel mai surprinzător era totuși faptul că începuse să vorbească, zicând:

– Cine sunteți, străine?

– Vorbiți limba mea? spuse Anne uluită.

– Eu vorbesc toate limbile, răspunse pleșuvul indignat, de parcă ar fi cel mai firesc lucru de pe lume. Nu ați răspuns la întrebarea mea.

– Mă numesc Selma Döblin, minți Anne. Pentru că nu îi venise nimic altceva în minte, folosise numele de fată al mamei ei.

Chelul dădu din cap.

– Eu nu vă pot destăinui numele meu. Nu îmi este permis. V-ar face să vă înfricoșați. Eu sunt discordia în persoană. Spuneți-mi Discordie.

– Ciudat nume pentru un călugăr evlavios, afirmă Anne.

– Atunci spuneți-mi Arogantul, dacă vă place mai mult, continuă bărbatul, sau Hybris, dar nu spuneți că sunt evlavios, la naiba!

Anne se strâmbă, pentru că ochii încă blînzi ai cheliosului căpătau cu fiecare clipă o privire din ce în ce mai mușcătoare, care inspira teamă. Discordie, Arogantul, ori Hybris, sau cum s-o mai fi numit omul, acesta o țintuia pe Anne din priviri, aproape hipnotic. Anne vedea în asta imaginea unui om în care se amestecau stupiditatea nebunului și viclenia filozofului într-un fel uimitor și dintr-odată pricepu că acesta făcea parte din acel scut de protecție uman cu care orficii se înconjurau, pentru a avea siguranță în fața intrușilor. Dar își dădu seama și că acest bărbat îi poate fi de ajutor, dacă se purta cum trebuia.

– Ați încălcat legea, spuse chelul cu o voce de gheață. Nici un locuitor din Leibethra nu iese noaptea din casă fără să fie pedepsit. Trebuia să știți asta, chiar dacă sunteți nouă. Voi anunța incidentul.

Și își ridică arătătorul către cer, unde se ridica prin întuneric cetatea de sus.

– Veniți acum!

Călugărul descărnat o prinse cu forță pe Anne de braț și o trase lângă el ca pe o hoață de pe drum, la interogatoriu. Ar fi putut să fugă, dar acum se punea întrebarea – încotro? Așa că se lăsă în voia lui și merse pe lângă fratele Discordie, parcurgând strada până la o intersecție. Casa de pe colțul drept avea două etaje, ca toate celelalte

case, dar era cu mult mai largă și avea multe ferestruici. Un culoar gol ducea către o scară cu trepte de piatră și cu o bară colțuroasă, de fier. Dădea impresia unei cuști uriașe, pentru că între etaje era pusă câte o plasă de sârmă. Ca și străzile, scara era luminată puternic.

Anne încercă să nu se gândească la ce va urma. Tu ai vrut-o, își spuse. Fără să-și slăbească strânsoarea, bărbatul o conduse pe Anne la primul etaj al casei, prin ușa lăsată deschisă, către o încăpere mare. Aici lumina era slabă, iar Anne desluși cam douăzeci de paturi de campanie, în care dormeau oameni. Dormitorul părea extrem de curat, dar ideea că oricând putea să se trezească unul dintre cei care dormeau avea ceva amenințător.

Discordie arătă către un pat gol de lângă fereastră și dispăru fără să scoată un cuvânt. Anne își puse geanta sub patul de campanie și se așeză. Până dimineață, asta știa foarte bine, trebuia să dispară de aici. Discordie îi va trăda prezența și cine știe ce se putea întâmpla cu ea.

7

Pe când stătea așa, cu capul sprijinit în palme, și chibzuia, avu senzația că cineva trece prin spatele ei și chiar crezu că simte o mână prin păr. Se întoarse cu o smucitură, gata să sară la atacator, când zări chipul îngrozit al unei fete, aproape un copil, cu trăsături fine și gingașe. Fata își ținea palmele în fața ochilor, în semn de protecție, de parcă se temea să nu fie lovită. Anne se opri. Când fata observă că străina nu intenționa să o bată, veni mai aproape, apucă cu grijă părul lui Anne și îl mângâie ca pe un obiect prețios. Anne înțelese: părul fetei era tăiat scurt. Toate capetele din această cameră aveau o tunsoare scurtă.

– Nu te teme, șopti Anne, dar fata cea timidă se trase înapoi speriată și se ascunse sub pătura de pe patul ei.

– Nu vă înțelege, se ivi o voce din colțul din spate, este surdo-mută și, în afară de asta, suferă de infantilism, dacă știți ce-i aia.

Era o femeie în vârstă, cu fața brăzdată de cute adânci, iar pleoapele plecate peste ochi dădeau impresia de tristețe. Altfel, părea

extrem de inteligentă. În afară de asta, o trăda părul tuns scurt, care îi reducea pe toţi la statutul de pacienţi de spital.

Anne o măsură pe bătrână, care își duse mâna la piept și spuse aproape cu mândrie:

– Schizofrenie hebefrenică, înţelegeţi!

Și după o vreme, în care savură uluirea lui Anne:

– Și voi?

Anne nu știa ce să răspundă. Era evident că bătrâna era interesată de motivul internării ei.

– Puteţi vorbi liber cu mine, spuse ea într-un final, sunt medic. Femeia vorbea destul de tare, iar Anne se temea să nu se trezească ceilalţi din cameră. Pentru că Anne nu răspundea, bătrâna se sculă din patul ei. Purta o cămașă de noapte lungă, de sub care ieșeau niște picioare neobișnuit de mari și de albe. Venea spre ea.

– Nu vă fie teamă, spuse ea, acum cu un ton mai încet, sunt singura normală de aici. Doctor Sargent. Lăsaţi-mă să ghicesc de ce sunteţi aici.

Spunând acestea, ajunse la Anne, îi presă pomeţii cu ambele degete mari și îi trase în sus pleoapa dreaptă.

– Aș spune că e o catatonie pernicioasă, dacă știţi ce înseamnă asta.

– Nu, spuse Anne.

– Păi, catatonia, starea de nebunie tensionată, se determină în baza tulburărilor motorii, a stărilor de nelinişte și de excitaţie psihică. În unele cazuri se asociază cu o creștere a temperaturii corpului, condiţionată central. Atunci vorbim despre catatonie pernicioasă. Nu e lipsită de risc, copila mea.

Cunoștinţele și limpezimea cu care vorbea bătrâna o făceau pe Anne să se minuneze. Ce să creadă despre această misterioasă doamnă doctor Sargent? Trebuia să admită că pulsul îi gonea și că situaţia neașteptată o neliniștea foarte tare și poate că gesturile ei păreau necontrolate; cum Dumnezeule văzuse atât de repede asta bătrâna?

– Ce v-a spus? întrebă dr. Sargent fără ocol.

– Cine?

– Ioan!

– Nu a vrut să-mi spună care e numele lui. A, pe mine mă cheamă Selma, Selma Döblin.

Bătrâna dădu din cap.

– Spuneți-mi pur și simplu „doctore". Toți cei de aici îmi spun „doctore".

– Bine, atunci, doctore. De ce folosiți această formulă ciudată de adresare, de ce spuneți „voi"?

Sargent își ridică mâinile.

– Ordin de sus. Tot ce se întâmplă aici, este stabilit de sus. Eu v-aș sfătui să nu vă opuneți. Au pedepse grele... V-a convertit Ioan la credința creștină?

– Recita ceva în limba latină.

– Săracul. Nu e de mult aici. Fost preot, care și-a pierdut rațiunea și acum crede că este evanghelistul Ioan; cântă zi și noapte din evanghelii și vrea să îi convertească pe toți. Caz tipic de paranoia. Ar fi interesant de știut ce l-a declanșat. Sunt momente în care înjură ca un birjar. În rest e inofensiv.

– A spus că nimeni nu are voie noaptea pe stradă, că ar fi ilegal.

– Așa și este, răspunse doctor Sargent. Toți respectă asta, mai puțin Ioan. El se bucură de un anume statut special. Nimeni nu știe de ce.

Îi stătea pe limbă lui Anne să întrebe: Dar dumneavoastră din ce motiv sunteți aici, de fapt, doctore? Doar dați impresia că sunteți un om destul de normal. Și o tot năpădeau întrebările: De ce vă preocupă de unde vin eu, în toiul nopții? De ce discutați așa cu mine, de parcă m-ați fi așteptat de mult? De ce nu vă preocupă mai mult starea mea sufletească? Dar Anne von Seydlitz nu întrebă nimic din toate acestea. Nu îndrăzni.

– Au să vă dea un diagnostic, începu dr. Sargent din nou, și e recomandabil să vă înscrieți în profilul patologic al acestui diagnostic.

Anne se simțea ca și cum această femeie îi ghicea gândurile.

– Faceți-vă un bine, spuse ea tare, că nu are să vă meargă rău aici. Altfel...

– Altfel?

– De aici nu a plecat nimeni fără aprobare de sus! Oricum, nu am auzit de nici un astfel de caz.

După aceste vorbe, se lăsă o lungă pauză, timp în care fiecare dintre cele două femei o cântărea pe cealaltă. În cele din urmă, Anne prinse curaj și întrebă:

– Sunteți de mult timp aici, doctore?

Sargent își coborî privirea și Anne se temu că atinsese cu întrebarea ei un punct dureros, care putea să schimbe starea prezentă a doamnei doctor Sargent în ceva opus; însă, după ceva vreme, femeia răspunse resemnată, dar laconic:

– Sunt de doisprezece ani în Leibethra. Dar aici – la care bătu cu degetul arătător pe marginea patului – sunt doar de un an. Schizofrenie, așa zic ei. Auzi, schizofrenie! De fapt, cercetările mele nu se mai potriveau modului lor de-a gândi. Brusc, dr. Sargent își duse mâna la gură. Pe culoar se auzeau pași.

– Controlul, spuse ea, repede, sub pătură! Și, mai înainte să-și dea seama, dr. Sargent o împinse pe pat și îi trase amândouă păturile de lână peste cap.

În același moment intrară în cameră doi paznici în uniformă și își plimbară privirile peste cei ce dormeau. Purtau caschete de piele și câte o curea de care erau prinse bastonul și tocul cu pistol.

Când ieșiră din cameră, dr. Sargent dădu la o parte păturile și spuse:

– Acum avem liniște până mâine dimineață. E de preferat să nu te pui cu tipii ăștia. Sunt niște oameni brutali, credeți-mă, niște câini, adevărate bestii.

Anne se ridică. Scurtul timp petrecut cu dr. Sargent sub învelitoare o făcuse să se simtă teribil de neplăcut. Se duse la patul ei de campanie și se culcă. Abia acum se cunoștea efortul pe care i-l ceruse drumul până aici, iar brațele ei deveniră greoaie. Stătea țeapănă și trăgea cu urechea, pentru că nu putea să creadă că se afla într-un oraș fără zgomote.

Așa se iviră zorile, când ea era doar pe jumătate legănată de somn, fiindcă o parte din creierul ei nu putea să înceteze din a-și mai imagina cum va decurge ziua următoare și nu putea să se oprească din a judeca dacă nu era mai bine să fugă de acolo și să se ascundă. Dar era prea obosită să facă așa ceva. Greutatea pe care o simțea în corp o apăsa pe patul tare de cazarmă și avea ca prin vis sentimentul pe care îl are cineva care vrea să fugă și nu poate, pentru că picioarele și mâinile nu îi mai sunt bune de nimic.

Așa stătu ea două-trei ore între chin și repaus, când auzi o voce de afară, pe un ton plângăcios; vocea de bărbat repeta unul și același

lucru. În liniștea glacială, Anne percepea destul de neplăcut strigătul care nu mai voia să înceteze, dar dintr-odată i se păru că îi este strigat numele.

Anne sări în capul oaselor. Ciuli urechile, cu gura deschisă și acum auzea clar:

– Anne... Anne.

Cu grijă să nu facă nici un zgomot, Anne se ridică în picioare și se strecură către fereastra de lângă ea.

În mijlocul străzii luminate ca ziua, la nici cincizeci de metri depărtare, se afla un bărbat în negru cu o față teribil de albă. Guido. Anne înghiți în sec. Făcu ochii mari. Cu mâna dreaptă se prinse strâns de cea stângă până începu să o doară, pentru că voia să fie sigură că nu visează. Vroia să strige. Nu putea. De parcă bărbatul în negru ar fi știut că ea se află de partea cealaltă a ferestrei, se întoarse cu fața către Anne: era el.

Anne se duse în vârful picioarelor către dr. Sargent. Numai că ea dormea, iar Anne trebui să o scuture până o trezi și chiar și când avea ochii deschiși, tot se lăsă greu convinsă să arunce o privire pe fereastră.

– Nu îl auziți pe cel care strigă? șopti Anne apăsat.

– Este evanghelistul nostru, Ioan, mormăi dr. Sargent fără chef.

– Nu! spuse Anne. Aruncați o privire pe fereastră!

– Atunci e Mauro, balerinul. Uneori trebuie prins noaptea. Spune că a dansat mai demult la Balșoi. Anne o prinse pe dr. Sargent de braț.

– Veniți, vă rog. Vreau doar să îmi confirmați ceea ce văd.

Dr. Sargent se ridică puțin.

– Să confirm? De ce să confirm?

Anne răspunse sincopat:

– Bărbatul de pe stradă... cred... sunt sigură... bărbatul de pe stradă este soțul meu.

– Este aici?

După ceva vreme veni și răspunsul:

– A murit acum trei luni într-un accident de circulație.

Neașteptata afirmație o trezi de-a binelea pe dr. Sargent. O privi pe Anne în față și se ridică deranjată, de parcă ar fi vrut să zică: dacă trebuie... Își târșâi picioarele către ferestruică, în ciorapii groși pe

care de obicei nici noaptea nu îi scotea, și se uită către stradă. Anne încă mai auzea strigătul tânguitor:

– Anne... Anne... Anne.

Enervată, dr. Sargent clătină din cap, se așeză cumva să audă mai bine, pe vârfurile picioarelor, apoi se întoarse și bolborosi, în timp ce se întorcea către patul ei:

– Nu văd pe nimeni pe stradă!

– Dar ascultați totuși; sunt niște strigăte!

– Nu văd și nu aud nimic, răspunse Sargent brutal. Halucinoză asociată cu acusmie, afectare organică a lobilor temporali din creier.

Apoi își trase pătura de lână peste creștet și îi întoarse lui Anne spatele.

Anne nu înțelegea ce spune, dar încă mai auzea strigătul și își sprijini fruntea de geam: Guido dispăruse. Totuși, în capul ei răsuna un ecou care o deranja: „Anne... Anne". Sfredelea cu privirea caldarâmul din care răsuna strigătul, dar strada era pustie în lumina ei. Nu putea să fie asta, nu avea cum să fie asta. Să fi fost pe punctul de a înnebuni? Anne își simțea tot trupul încordat până la a se frânge. Începu să intre la idei, dacă nu cumva trăia în lumea visurilor, dacă nu visase doar moartea lui Guido și urmările fatale ale acesteia, dacă nu ajunsese un personaj neajutorat în delirul ei.

Sticla ferestrei îi răcorea fruntea fierbinte, iar Anne se sprijinea cu toată forța de ea. Nu era în stare să aprecieze că geamul este un material casant, care cedează dintr-o lovitură. Tremura și se uita fix în strada cea goală, iar în ochi i se adunau lacrimi. Sticla sări cu un pocnet ascuțit. Anne simți că îi curge o dâră caldă peste față, apoi avu impresia că se prăbușește într-un gol fără capăt, simți răceala unei prăpăstii negre, care era din ce în ce mai aproape, înainte să se lovească violent și să își piardă cunoștința.

8

Când se trezi, era încă (sau din nou?) noapte, iar în dormitorul golaș nu se schimbase nimic. Cu mâinile, Anne își pipăi capul. Purta un bandaj în jurul frunții, dar cel mai mult se sperie de faptul că părul îi era tăiat scurt, ca și al celorlalți locuitori din Leibethra.

„Nu poţi să rămâi aici", fu primul ei gând. Dar, mai înainte să apuce să facă vreun plan, îi veni în minte că aşa fusese luată în primire în Leibethra, cu părul tuns scurt. Făcea parte dintre ei şi nicicând nu putea să se ivească o şansă mai bună de a cerceta secretele acestui loc. În afară de asta, se temea, îi era frică de Guido, care se lăsase purtat într-o asemenea mascaradă sau – dacă nu era el – se temea de aceia care o amestecaseră, cu toată frica ei, în intrigile lor.

– Ei, v-aţi trezit din nou?

Anne se uită în spate. Era Sargent, care, sprijinită în cot, urmărea cu atenţie mişcările lui Anne.

– Ce-aţi făcut cu mine? întrebă ea înfricoşată şi îşi smulse bandajul de la cap, cu înfrigurare.

– Mai bine aţi întreba ce aţi făcut voi! bălmăji Sargent pe post de răspuns. Eraţi în delir şi aţi vrut să treceţi cu capul prin foaia de geam. V-aţi fi tăiat gâtul, dacă nu v-aş fi tras în ultima clipă. Şi când făceaţi asta bolboroseaţi ceva despre un anume Guido.

Tonul condescendent al vocii o înfurie pe Anne.

– Să vă mulţumesc că mi-aţi salvat viaţa? întrebă ea scrutător.

– Eu sunt dr. Sargent, răspunse bătrâna calm, este de datoria mea să salvez vieţi.

– Mulţumesc, spuse Anne.

– Nu face nimic.

Lumina din încăpere era anemică, dar atât de albă, că se putea distinge totul. Anne se uită pe fereastră.

– Doctore Sargent, strigă ea încet, fereastra!

– Ce-i cu fereastra? întrebă Anne plictisită.

– Doar am spart geamul cu capul, nu?

– Şi încă cum!

– Dar fereastra e întreagă. Vreţi să spuneţi că geamul a fost deja înlocuit?

– Da, asta am vrut să spun. Până la urmă, aţi dormit patru zile!

– Poftim?

– Două zile şi două nopţi. Doctorul Normann nu are menajamente când vine vorba să liniştească vreun pacient. Valiumul se foloseşte aici cu canistrele.

Anne suflecă mânecile lungi ale cămășii albe, care îi fusese pusă pe deasupra. Pe ambele părți ale brațelor se aflau deschizături.

– Vă mirați? întrebă Sargent. Ați crezut că oamenii de aici sunt pașnici din fire? Uitați-vă în jurul dumneavoastră. Uitați-vă la fiecare în parte, la fiecare din ei.

Ca împinsă de un arc, Anne se ridică din patul ei de campanie și se merse cu pași mici prin sala de dormit. Erau femei cu acromegalie, cu capete roșii și mari și cu trăsături supradimensionate, de parcă ar fi fost tăiate în lemn brut; Anne vedea niște pocitanii cu membrele întoarse și cu rânjet tâmp și pe altele de o statură care te făcea să te îndoiești că ar fi putut să se deplaseze vreun pic. Inima lui Anne bătea nebunește, iar sângele îi tresălta în tâmple. Era buimăcită.

Ajunsă la patul doctoriței Sargent, îngenunche pe podea și șopti:

– E îngrozitor. De când suportați asta?

– Te poți obișnui cu orice, remarcă expeditiv Sargent.

Prin comparație cu celelalte femei din salon, dr. Sargent lăsa o impresie relativ normală. Anne nu se putu abține și scăpă o întrebare:

– Spuneți-mi, doctore, dumneavoastră de ce vă aflați aici?

Atunci începură ochii femeii să scânteieze sălbatic, de mânie. Vroia să se lanseze într-o explicație, dar se vedea că un gând neplăcut o împiedica să facă asta și până la urmă răspunse scurt, doar:

– Aici trebuie să îi întrebați pe cei de sus.

Nu era simplu să câștigi încrederea acestei femei. De asta era sigură Anne. De aceea, încercă în alt mod, exprimându-și presupunerea că Sargent nu se afla aici în nici un caz ca pacientă, ci că îi revenea supravegherea acelui salon. Sargent nici nu vru să audă de asta; dădu de înțeles că era mult mai mult – aici fiecare îl supraveghea pe celălalt, acesta era principiul de bază în Leibethra.

Anne nu avea încredere în această explicație, iar bănuiala ei că dr. Sargent ar fi putut să facă parte din casta orficilor și nu dintre bolnavii mintali fu chiar întărită când Anne o rugă să îi spună mai multe despre acest ciudat frate Ioan, despre trecutul lui și unde locuiește acesta. Avea un sentiment imprecis că acest om demn de milă ar fi putut avea o legătură cu situația ei.

Totuși, Sargent o făcu să înțeleagă în mod clar că astfel de cercetări ar fi de nedorit, mai ales din partea ei, fiind pacientă. Sargent nu

lăsă nici urmă de îndoială că o considera un caz spitalicesc, după așa-zisa ei apariție pe stradă, în care pur și simplu nu putea să creadă. La secția unde se afla Ioan oricum nu avea acces și nu voia să încalce acest lucru.

Lui Anne nu-i scăpă faptul că fata surdo-mută îi observase gura în timpul discuției, de parcă ar fi vrut să-i citească de pe buze. După-amiaza, pe care femeile o petreceau în aer liber, în grupuri mici, când Anne putu pentru prima dată să vadă cât de întinsă era cetatea de pe stâncile de deasupra capetelor lor, fata surdo-mută îi strecură un bilet împăturit, fără să fie văzută de cei doi paznici și de dr. Sargent. Hârtia conținea un desen, în care Anne putu să distingă la o privire mai atentă o schiță cu marcaje și săgeți mai degrabă ininteligibile, care se putea vedea că începeau cu locul în care se afla ea, iar la sfârșit scria „Ioan", subliniat de două ori.

Cu toate că în timpul zilei Anne stătuse cu ochii în patru după Ioan, nu îl zărise pe sărmanul evanghelist, așa că seara, în ciuda interdicției, se puse în secret pe căutat. Desenul fetei îi aduse importante servicii, pentru că Leibethra era o adunătură întortocheată de case și de ulicioare și semăna cu un labirint precum cel al minotaurului din Creta; și nimic nu era mai surprinzător decât faptul că Anne nu simți nici o teamă când o luă pe drum de una singură.

Singura ei grijă era să nu îl întâlnească pe Guido pe una dintre aleile inundate de lumină. În astfel de situație, dacă Guido i-ar fi apărut dintr-odată în față, nu ar fi știut cum să reacționeze. Să fugă? Sau să se ducă la el și să îi tragă o palmă? Ori să facă o remarcă sarcastică în legătură cu actoria de doi bani?

Casele din Leibethra nu aveau numere, ci litere sau cuvinte-cod, iar asta făcea aproape imposibilă orientarea unui neinițiat. Totuși, schița fetei care nu vorbea se dovedi atât de exactă, încât Anne chiar se abătu de la traseul descris și se duse după un zgomot ciudat, care aducea cu scîncetul unei pisici sau al unui câine ori amândouă.

La fel ca toate clădirile, nici aceasta nu era încuiată; trebui doar să tragă de o bară de fier de la poarta cu o singură ușă de lemn și pătrunse în curtea interioară, în care se aflau una peste alta, pe trei etaje, legate între ele prin trepte piezișe de lemn, cuști cu grilaj de felurite mărimi.

Chiar dacă nici măcar jumătate dintre cuşti nu erau ocupate, în curte era multă zarvă, ceea ce lăsă neobservată intrarea lui Anne.

Scâncetul zgomotos venea dintr-o cuşcă de la parter şi, când se duse către animalele agitate, văzu două făpturi ciudate care o făcură să se îngrozească, copoi cu capete de pisici şi cu nişte cozi fără păr. De la depărtare s-ar fi putut spune că sunt câini, dacă nu ar fi avut mişcări de felină, cățărându-se pe un ciot de copac cu ajutorul gheare-lor ascuțite.

Anne se sperie de aceste feline diforme, însă, fără să-şi dea seama, începu să caute în celelalte cuşti alte creaturi ale iresponsabililor crescători de animale. Erau capre cu cozi stufoase de câine şi un porc cu coarne ca de țap având lungimea corpului dublă față de aceea a unui animal normal, ceea ce făcea ca burta să îi atârne de pământ.

Cea mai mare cuşcă era rezervată unui monstru negru-maroniu, care semăna cu un urangutan, dar numai de la buric în jos. Partea de sus a corpului însă – şi asta era cel mai înspăimântător – avea o piele rozalie şi golaşă ca de om. Brațele atârnau nefiresc de lungi, iar mâinile, dar mai ales unghiile lor, erau ca ale unui om. Capul pleşuv şi roşiatic, cu urechi minuscule, aducea cu figura unui *catcher,* iar ochii de sub sprâncenele stufoase se uitau cu atâta limpezime la Anne, că nu s-ar fi mirat dacă namila ar fi început să vorbească şi dacă ar fi întrebat-o printre zăbrele ce caută pe acolo.

Acest spectacol o tulbură pe Anne, care plecă în grabă din oribila crescătorie, reluând traseul pe care îl marcase fata surdo-mută. Ducea în afara rândului îngust de case şi dădea într-o piață care avea pe partea opusă trei porți înalte, deschise, ce ofereau privirii imaginea unei prăpăstii adânci, din care răzbea un bâzâit monoton de gene-ratoare şi agregate. În piață era multă forfotă, aşa că Anne de-abia observă, când îi pică privirea pe intrarea de sub boltă, locul de unde multe lifturi duceau către oraşul de sus.

Oamenii care intrau şi ieşeau de aici şi o luau în sus se deosebeau în mod clar de ceilalți locuitori din Leibethra. Doar câțiva aveau părul tuns scurt şi îmbrăcămintea lor, de cele mai multe ori închisă la culoare, avea un aer de distincție, clerical. Nici unul nu discuta cu altul şi cei care se întâlneau nu îşi aruncau nici măcar o privire.

Era clar că nu existau paznici care să fi oprit pe cineva să ajungă în orașul de sus al Leibethrei. Asta o uluia pe Anne, la fel cum era surprinsă și de neglijența măsurilor de securitate din acest loc. Zări niște gardieni înarmați, cu o mină marțială, dar aceștia se arătau doar rareori, și nici apariția lor nu stârni vreo teamă. Liniștea și disciplina care domneau peste tot i se păreau lui Anne oarecum misterioase; dar, la urma urmei, era vorba de un spital închis, de proporții considerabile.

Ținând în mână schița fetei, Anne căută în continuare calea către Ioan, evanghelistul cel nebun, de la care aștepta informații noi.

9

Găsi casa după o cotitură a uliței desenate, care putea fi recunoscută, din câte reieșea din bilet, după țeava care ieșea ca la un tun, din peretele casei. Din ea se prelingea o dâră subțire, pe tencuială.

Anne s-ar fi așteptat la o aripă de spital ca aceea în care fusese ea dusă; spre uimirea ei, totuși, în casă se ascundea o bibliotecă sau cum s-ar fi putut numi adunătura de cărți și foi din camerele întunecoase. După ce intră pe ușa neîncuiată și traversă un vestibul care ducea la o scară îngustă și neagră de stejar, Anne fu martora unei discuții care avea loc în camera învecinată, de unde venea o dungă albă de lumină.

La început, Anne percepu doar sunete neinteligibile, pentru că amândouă vocile vorbeau pe un ton extrem de tumultos, însă treptat, începu să deslușească sensul discuției. Mai presus de toate, era sigură că recunoscuse în una dintre voci pe evanghelistul Ioan, care tuna și fulgera cu o voce iritată asupra celuilalt. Pe Anne o făcu să se mire atât de mult faptul că Ioan, pe care ea îl cunoscuse drept nebun, era luat foarte în serios de interlocutorul lui.

Tema discuției era prima scrisoare a lui Ioan, în care acesta îi avertizează pe destinatarii ei din Asia Mică asupra învățăturilor greșite care vor apărea în număr mare când va veni sfârșitul lumii. Necunoscutul lua în derâdere aceste vorbe și făcu trimitere la Matei 24, unde se spune că însuși Isus fusese avertizat asupra falșilor profeți și a falșilor mesia, lucru nu fără motiv, dar rămas inutil.

Anne putu să urmărească discuția doar superficial și se uita curioasă prin antreul întunecos. Camerele în care cărțile constituie o mare parte din ansamblu, emană de obicei calm și armonie; dar în această încăpere, cărțile fără număr păreau pietrele de temelie dintr-un mare haos. Motivul principal pentru asta era faptul că multe dintre cărți nu își arătau spatele mascat, ci fața goală și albă sau partea superioară, cu același aspect (din pricină că erau așezate fie pe parte inversă, adică având cotorul la perete ori erau sprijinite în cotor, ori aveau partea de jos întoarsă către perete). La asta se adăuga și faptul că din aproape fiecare a doua carte răsăreau câte o hârtie sau teancuri întregi de hârtii, iar praful care le învăluia te făcea să bănuiești că își epuizaseră de mult importanța și sensul lor de altă dată. Nu exista mobilier, dacă făceai abstracție de masa înaltă și pătrată de lemn și un scaun, în mijlocul camerei.

Discuția celor doi bărbați se termină abrupt, iar Anne se ascunse în spatele unui capăt de zid, de care se lipi cu spatele. Primul apăru în ușă Ioan; scutură enervat din cap, mormăi câteva cuvinte neclare și urcă pe scara îngustă, către etajul superior, unde bătu puternic la o ușă.

Puțin mai târziu, celălalt veni în urma lui, cu o legătură de dosare sub braț. Anne îl recunoscu imediat, dar neașteptata întâlnire o făcu să amuțească, atunci când se apropie de bărbat, din penumbră. Firește că auzise și altă dată vocea; își aminti: *Guthmann*.

El nu o recunoscu imediat, pentru că Anne tot mai purta un văl negru pe frunte, înfășurat ca un turban, ca să-și ascundă bandajul.

– Eu sunt Menas, se apropie Guthmann de Anne și își plecă creștetul în semn de salut.

– Menas? Dumneavoastră sunteți profesorul Werner Guthmann! spuse Anne, care își revenise în fire. Și încă îmi datorați un răspuns.

Guthmann se apropie și murmură încurcat:

– Nu înțeleg...

– Eu sunt Anne von Seydlitz.

– Dumneavoastră?

Guthmann se sperie. Anne putu să vadă cum tresare bărbatul din fața ei și cum își încleștează degetele pe dosare.

– Dar e imposibil! strigă el.

Anne deveni neașteptat de sigură pe sine; făcu un pas către Guthmann și remarcă pe un ton ascuțit:

– Între aceste ziduri totul este posibil. Sau nu sunteți de aceeași părere?

Guthmann dădu din cap că da. Așa cum își strângea el dosarele, neputincios, se putea vedea că întâlnirea era pentru el nu numai jenantă, ci și extrem de neplăcută. Anne nu s-ar fi mirat dacă omul scos din apele lui ar fi luat-o la goană, dintr-odată.

– Încă îmi datorați un răspuns, repetă Anne insistent. V-am lăsat copia unui pergament cu un text copt, dar în loc să îl traduceți, ați dispărut pur și simplu.

– V-am avertizat, întări Guthmann, fără să fi reacționat la ce spusese ea. Ați fost adusă aici?

– Adusă?

Anne afișă un râs afectat.

– Am venit de bună voie. Vreau să știu ce se întâmplă aici.

Guthmann clipi neîncrezător, aproape neajutorat și spuse pe un ton plângăreț:

– Nici un om întreg la minte nu vine de bună voie în Leibethra.

– Atunci de ce sunteți aici? întrebă Anne.

– Mda, se poate spune că am venit de bună voie aici, dacă vreți, recunoscu profesorul. Din pricina tentației; a fost o cursă bine întinsă, iar acum m-au prins în lat.

– Și ce faceți aici?

Guthmann dădu din cap de parcă se aștepta la această întrebare și răspunse:

– Au nevoie de cunoștințele mele și de munca mea...

– ... Pentru că Vossius este mort și pentru că el era singurul care știa totul despre secretul lui Barabbas!

– Dumnezeule, de unde știți?

– Domnule profesor Guthmann, începu Anne formal, de luni întregi vânez o fantomă care a lăsat urme în cele mai felurite locuri ale lumii. Numele acestei fantome este Barabbas. Și după câte se pare, s-a strecurat într-o evanghelie, care până acum a fost necunoscută științei biblice.

– Ştiţi prea multe! strigă Guthmann îngrozit. De ce nu lăsaţi lucrurile aşa cum sunt?

– Încă ştiu prea puţin. Mai înainte de toate, vreau să aflu adevărul despre viaţa dublă pe care a trăit-o soţul meu. Îl cunoaşteţi pe Guido von Seydliz?

– Nu, contestă Guthmann.

– De fapt ar fi trebuit să întreb: Îl cunoşteaţi pe Guido von Seydlitz; pentru că şi-a sfârşit viaţa într-un accident de automobil şi eu am plătit pentru înmormântarea lui două mii cinci sute de euro. Dar acum trei zile era aici pe stradă, noaptea, şi striga numele meu şi în afară de asta a mai fost şi noaptea acasă, în biblioteca noastră. Nu mai ştiu ce să cred. În orice caz, eu nu renunţ până nu mă lămuresc întru totul.

Câteva momente, Guthmann nu scoase un cuvânt, se uită în pământ, după care o întrebă pe Anne:

– Şi de ce aţi venit aici?

– Foarte simplu, răspunse el. Persoana căreia dumneavoastră îi ziceţi evanghelist a fost prima pe care am întâlnit-o aici. Se spune că e nebun şi uneori chiar face impresia asta; dar când am fost martoră la discuţia voastră, acum câteva momente... am avut senzaţia că ştie ceva. Cine este omul acesta?

– Numele lui este Giovanni Foscolo, dar asta nu are nici o importanţă. Este un iezuit italian şi e un geniu în domeniul lui. E specialist în Noul Testament şi ştie pe dinafară nu numai cele patru Evanghelii şi Faptele Sfinţilor Apostoli, ci poate cita din memorie toate Epistolele Sfântului Apostol Pavel către Romani, Corinteni, Galateni, Efeseni, Filipeni, Coloseni, Tesaloniceni, către Timotei, Titus şi Filimon, precum şi Apocalipsa Sfântului Ioan. Dar mai ales cunoaşte toate referinţele, adică de la Marcu 16, 13-20 până la Marcu 8, 27-30 sau Luca 9, 18-21. Un adevărat geniu.

– De aceea sunt atât de multe cărţi şi tomuri vechi! remarcă Anne şi se uită prin camera întunecoasă. Dar de ce spun toţi că e nebun, dacă e un geniu?

Guthmann ridică din umeri, dar lui Anne von Seydlitz i se părea că vrea să ascundă ceva.

– Se poate, întrebă Anne pe ocolite, ca iezuitul să fi descoperit vreun lucru care să răstoarne lumea?

Profesorul se uită la ea cu teamă.

– Ce vreţi să spuneţi cu asta?

– Păi, dacă orficii cheltuiesc atâta energie ca să dea de urma secretului celei de-a cincea evanghelii şi dacă Giovanni Foscolo era un cercetător atât de genial, atunci e uşor să te gândeşti că l-a descoperit pe Barabbas şi că a înnebunit din pricina asta.

Aceste vorbe îl neliniştiră pe Guthmann, care începu să-şi sorteze dosarele, iar vocea îi suna a nesiguranţă, ca şi la începutul întâlnirii.

– Deja am flecărit prea mult, spuse încurcat. Şi în plus, sunt aşteptat. Vă rog să mă scuzaţi.

– Nu, profesore Guthmann! protestă Anne. Nu puteţi să dispăreţi pur şi simplu! M-aţi lăsat deja baltă o dată.

Guthmann făcu un gest din mână, ca să o liniştească.

– Mai încet. În Leibethra toţi pereţii au urechi. Nu ne-ar folosi nici unuia dintre noi dacă am fi descoperiţi împreună. Eu propun să ne întâlnim mâine aici, la aceeaşi oră.

Mai înainte ca Anne să aibă timp să îşi dea acordul, Guthmann se răsucise pe călcâie şi dispăruse.

10

Anne era din nou singură, în mijlocul ştiinţei mute, peste care, la o privire mai atentă, puteai să vezi că se depusese praful precum zăpada într-un peisaj de iarnă. Şi tot ca într-un peisaj de iarnă, Giovanni Foscolo lăsase urme acolo unde fuseseră scoase cărţi din rând şi unde le pusese la loc. Câteva dintre aceste urme erau proaspete, din ziua aceea sau doar cu o zi în urmă, altele, însă, îşi ascundeau vechimea sub un praf nou şi nu ar fi durat mult până să dispară cu totul.

Titluri de cărţi în toate limbile dansau pe cotoarele groase, în faţa ochilor oaspetelui neştiut: *Mitras – Mistere şi precreştinism, The Damascus-Fragments and the Origins of the Jewish-Christian Sect,*

Studii teologice și critici: Când a fost inserat Matei 16, 17-19?, Textele apocrife ale Noului Testament, Liber di Veritate Evangeliorum.

Așa cum îmbrăcămintea vorbește despre om, tot așa aceste cotoare trădau provenienta și vechimea cărților; dar se putea observa că unele cărți păreau să fie marcate cu un pix sau stilou negru, cu câte un O sau un P. Și cu cât citea Anne mai multe titluri din vrafurile de cărți, cu atât era mai convinsă că nu sunt cărți pioase cele păstrate aici, dimpotrivă, din rafturi îl surprindea pe privitor un anume pericol. Ceea ce o făcea pe Anne chiar să stea la îndoială dacă să scoată una dintre cărțile marcate din rând. Se intitula *Textele apocrife ale Noului Testament* și avea prima literă – T – îngroșată cu negru, dar nu oferea nici o informație senzațională dacă o răsfoiai puțin, așa că Anne o așeză la loc.

Chiar în momentul în care se pregătea să urce scara, ca să discute cu Giovanni Foscolo, auzi niște pași care se apropiau de casă și i se păru că e mai bine să se ascundă în spatele unei biblioteci înalte. Doi bărbați în uniformă de paznici, cum văzuse mai înainte, când ajunsese în Leibethra, intrară pe ușă și căutară zeloși calea spre etajul de sus. Anne auzi un schimb de replici scurt și nervos, iar din ascunzătoarea ei sigură, adăpostită de un perete de cărți, putu să vadă cum este luat iezuitul cel nebun.

Anne îi urmări pe bărbați la o distanță rezonabilă. Înțelesese ceea ce striga Foscolo cu voce tare, în noapte:

– Fericiți cei care citesc și ascultă vorba profetului și care respectă ce este scris acolo. Căci se apropie vremea.

Dar ea nu putu pricepe nimic din asta. Foscolo părea să știe drumul, pentru că mergea în fața paznicilor, pe străzile fără lume, spre o clădire mare și luminată ca ziua, cu ferestre albe și mate și cu un portal cu uși de sticlă, imaginea tipică pentru o clinică.

În această clinică dispărură Foscolo și paznicii lui și cu toate că nimeni nu bloca accesul la intrare, Anne se feri să intre în casă. Își spuse în gând că Guido ar fi putut, dacă într-adevăr era încă în viață, să se afle între aceste ziduri.

Singurii oameni care puteau să o ajute în situația asta erau dr. Sargent și profesorul Guthmann. Anne nu avea încredere în doctoriță; iar rolul lui Guthmann o punea pe gânduri pe Anne, dar

reţinerea lui părea să fie doar o dovadă pentru faptul că el ştia mai multe decât recunoştea.

În ziua următoare, pe la orele serii, Anne apăru să discute cu profesorul. Nu o mira că biblioteca unde în seara dinainte se întâlniseră Guthmann şi Foscolo era descuiată şi luminată ca ziua, chiar dacă nimeni nu locuia acolo. Asta făcea parte dintre ciudăţeniile din Leibethra. Nimeni nu trebuia să se simtă singur şi neobservat, nimeni. Curiozitatea o mână pe scara care ducea către etajul superior şi cu toate că Anne mergea cu mare grijă pe treptele de lemn, scârţâiturile produse i-ar fi trădat prezenţa dacă ar fi fost cineva prin casă.

Pe palier, Anne rămase locului. Ciuli urechile şi pentru că acolo nu se mişca nimic, făcu trei paşi în direcţia unei uşi închise. Anne renunţă la ideea de a mai bate, aşa cum se cuvenea din partea unui străin – că totul era posibil în acest loc –, şi deschise uşa. Spre surprinderea ei, încăperea în care păşise era în beznă. Anne atinse comutatorul, se aprinse un bec puternic în tavan, care lumină o cameră de studiu mobilată simplu. Pe o masă lată de lemn, între cele două ferestre dinspre stradă, se ridicau în vrafuri dosare, hărţi şi dosare legate cu şnur. Peretele din dreapta era tapetat cu foi de hârtie, care formau un mozaic neregulat, cu caractere grafice pe care Anne nu le cunoştea şi care semănau, totuşi, cu acelea din pergamentul ei. Pe peretele din dreapta se afla o canapea cu un model geometric roşu-maroniu, cum găseşti peste tot în Grecia.

Când Anne închise uşa în urma ei, se sperie, pentru că într-un cui se legăna una dintre acele rase lungi în care Foscolo obişnuia să îşi facă apariţia. Fără îndoială că era biroul lui Foscolo, iar Anne îşi puse întrebarea dacă aşa arăta camera de lucru a unui nebun. Aparentul haos al hârtiilor care se continuau de pe pereţi peste masă şi până în podea, unde erau stivuite şi alte documente, lăsa să se întrevadă un sistem.

Un volum gros îi atrase atenţia lui Anne. Era aşezat pe un teanc, deschis în partea de început, era scris la maşină şi avea titlul: *Marc Vossius. Mormântul fără nume din Minia, centrul Egiptului şi semnificaţia lui pentru Noul Testament.* Această descoperire o făcu pe Anne von Seydlitz să tragă două concluzii: Vossius fusese de fapt

personajul-cheie în acest caz și un indiciu, necunoscut până acum, probabil că ducea în Egipt.

În timp ce răsfoia tulburată cartea butucănoasă, al cărei conținut era pentru Anne ilizibil și neinteligibil, în cea mai mare parte, fu lovită de sentimentul că în spatele ei stătea cineva. În acel moment de nemișcare, o mână venită din spatele ei o prinse de gât și, înainte să se poată apăra, îi fu pusă la nas și la gură o batistă, iar Anne își pierdu cunoștința.

11

Se trezi pe jumătate; abia mai târziu își aminti de următoarea întâmplare. Dacă visase totul sau dacă așa se petrecuse într-adevăr, nu mai putea să spună. Nici nu știa unde se întâmplase, doar că văzuse o femeie care venea spre ea din întuneric și care îi pusese în fața ochilor, când ea își simțea grele mâinile și picioarele, un pendul care se clătina încoace și încolo cu mișcări puternice.

Necunoscuta începuse să vorbească; o convingea pe Anne să facă ceva, pe un ton încet și pătrunzător și cu toate că fața îi rămăsese în umbră, o recunoscuse după voce pe Sargent. Suna voalat și altfel decât atunci când făcuse cunoștință cu ea în timpul primei discuții, iar respirația femeii era greoaie, de parcă ar fi avut de făcut o treabă dificilă.

Intonația cu care îi vorbea dr. Sargent îi părea lui Anne atât de respingătoare precum întreaga înfățișare a femeii și, cu toate că nu era în stare să se miște, făcea eforturi să i se împotrivească.

– Îmi auziți vocea?

– Da, răspunse Anne moale și observă că îi venea greu să vorbească.

– Vedeți pendulul din fața ochilor?

– Da. Îl văd. Anne chiar îl vedea, cu toate că nu știa dacă are ochii deschiși sau închiși.

– Concentrați-vă asupra vocii mele și doar asupra vocii mele. Toate celelalte nu mai au nici o importanță pentru voi. M-ați înțeles?

– Da, răspunse Anne aproape mecanic. Nu voia să răspundă, dar nu putea altfel.

– Acum veţi răspunde la întrebările mele, şi când vă treziţi nu vă veţi aminti nimic.

Anne se chinui şi se opuse cu toată puterea voinţei care o caracteriza, dar o putere de neînvins îi smulse răspunsul.

– Voi răspunde şi mai târziu nu îmi voi aminti nimic.

Se enervă pe ea însăşi şi ar fi vrut tare mult să sară şi să fugă de acolo, dar imediat ce duse gândul la bun sfârşit, o copleşi o apăsare ca de plumb şi rămase nemişcată.

– Ce căutaţi în Leibethra? o răscoli vocea respingătoare.

– Adevărul! Răspunse Anne spontan. Caut adevărul!

– Adevărul?... Nu aici veţi găsi adevărul!

Anne vru să întrebe: Atunci unde, dacă nu aici? Dar simţea că pierduse puterea de a pune întrebări. Vocea nu o mai asculta. De aceea, aşteptă neliniştită următoarea întrebare de la Sargent.

– Unde aţi ascuns pergamentul? întrebă vocea tare şi pătrunzător.

– Nu ştiu despre ce vorbiţi, spuse Anne, fără să chibzuiască.

– Vorbesc despre pergamentul cu numele lui Barabbas!

– Nu cunosc.

– La voi e pergamentul!

– Nu.

Vrăjită, Anne aştepta următoarea întrebare; dar Sargent tăcea. Anne nu ştia unde se afla şi oricât se străduia să identifice un oarecare zgomot, care ar fi putut să-i dea un indiciu despre locul în care se afla, nu auzea nimic, ci zăcea acolo, de parcă ar fi fost surdă. Când încercă să deschidă ochii, nu reuşi, la fel cum tot ce încerca să-şi impună prin voinţă se lovea de povara din braţele şi picioarele ei şi atunci înţelese că Sargent se trudea să o subjuge prin hipnoză.

Cuvintele doctoriţei îi răsunau ca un ecou urât în cap: „Unde aţi ascuns pergamentul... pergamentul... pergamentul...“

Anne se gândise la asta de o sută de ori şi de aceea îi rămase în minte şi în această situaţie: dacă vorbeşti despre pergament, viaţa ta nu mai face doi bani. Nu ai să păţeşti nimic atâta vreme cât ei nu pun mâna pe pergament.

Cât stătuse în această stare de prostraţie, nu ştia să spună; doar se stăruia asupra unui gând: să nu sufle o vorbă. Şi dintr-odată, chiar

dacă ţinea ochii închişi, observă deasupra ei o umbră, iar vocea lui Sargent răsună din nou:

– Veţi răspunde la toate întrebările mele şi nu îmi veţi ascunde nimic din ce aveţi în memorie.

Anne simţi degetul doctoriţei pe frunte, o atingere neplăcută, dar nu era în stare să îl dea la o parte şi să se apere.

– Cunoaşteţi conţinutul pergamentului? întrebă vocea sfredelitor.

Anne răspunse:

– Nu, nu îl cunosc.

– Dar aveţi o copie!

– Nimeni nu a putut să o descifreze.

– Şi originalul?

– Nici asta nu ştiu.

– Ba ştiţi foarte bine!

Sargent se repezi la Anne. Anne simţi cum femeia îi prinde braţele şi o scutură. Îi auzi ameninţările vocii glaciale, dar mânioase.

– Cu injecţii o să vă facem să vorbiţi.

Mai multe nu îşi mai putea aduce aminte.

12

Când se trezi, Anne zăcea într-o încăpere întunecoasă, într-o linişte nefirească. Se întinse şi încercă să scape astfel de presiunea din membre. Situaţia ar fi trebuit să o sperie de moarte, dar Anne nu simţea nici cea mai mică teamă. Tot ce aducea a temere se epuizase în săptămânile trecute. Dimpotrivă, în astfel de împrejurări îi apărea un curaj de care ea nu fusese conştientă vreodată. Se sculă, pipăi prin întuneric după minuscula sursă de lumină, care desena în fereastră o dâră difuză şi se lovi de un geam. Simţi o clanţă, deschise şi dădu de nişte jaluzele de lemn, pe care, după ce deschise o încuietoare, le îndepărtă un pic.

Lumina făcea să o doară ochii şi trecu mult timp până ce Anne se obişnui cu ea. Mai întâi văzu doar cerul; dar, când coborî privirile, văzu cu mult mai jos de ea un ţinut muntos şi se lămuri că se afla în oraşul de sus. Fusese descoperită şi trebuia să recunoască faptul că în

nici un caz nu se furişase neştiută în Leibethra, ci fusese ţinută sub observaţie de la bun început.

Pentru Anne nu exista nici un motiv să ţină jaluzelele trase, aşa că lăsă lumina vie a zilei să pătrundă în cameră şi descoperi un spaţiu mobilat cu zgîrcenie, cu parchetul gol şi un pat de fier vopsit în alb, de o urâţenie remarcabilă. Uşa, ca toate celelalte uşi din Leibethra, nu avea nici o broască, aşa că nu era încuiată, iar când se uită afară, zări un culoar interminabil, cu multe alte uşi.

Nu i se păru indicat să exploreze împrejurimile. Fie şi numai faptul că fusese lăsată aici fără să fie încuiată, spunea mult despre cât de siguri se simţeau orficii. Din câte observa, nu exista nici o şansă să fugă. Iar în situaţia dată, Anne era oricum prea obosită. O durea capul şi se simţea teribil de rău, iar după ce se vârî în pat şi îşi puse capul între palme, se luptă cu somnul. În timp ce se uita prin camera pustie, privirile îi căzură pe un scaun unde erau aşezate haine călcate; abia acum observă că purta o cămaşă de noapte lungă şi ţeapănă, cum se obişnuieşte în spitalele de psihiatrie, şi se sperie de propria imagine.

Dar cu cât zăbovea mai mult cu privirea asupra hainelor – şi făcând asta, Anne se şterse cu mâinile la ochi, crezând că visează – cu atât mai agitată îi devenea respiraţia, îşi simţea inima în gât, sângele îi bubuia în tâmple. Hainele din faţa ei, de pe scaun, erau ale lui Guido.

Anne se ridică şi păşi cu grijă către scaun, de parcă îmbrăcămintea ar fi putut să se trezească dintr-odată la viaţă şi să o apuce de undeva. Pe spătar atârna sacoul, pantalonii erau pe partea unde se găsea şezutul, atârnând spre podea.

Anne avu mai întâi câteva reţineri şi nu îşi dori să se atingă de haine, dar până la urmă prinse curaj şi verifică partea interioară a sacoului, unde ştia că se află eticheta unui croitor din München. Într-adevăr, era costumul lui Guido.

Anne lăsă haina să cadă, de parcă i-ar fi ars degetele. Imaginea lui Guido apăru brusc în faţa ei, ameninţătoare. Anne simţea cum panica pune stăpânire pe ea. Ce fel de joc îngrozitor şi macabru făceau cu ea Guido, orficii sau cine mai era ascuns în spatele tuturor acestora?

Tocmai când voia să iasă din camera cea rece, Anne auzi pe culoar paşii înceţi şi grei ai unui bărbat.

„Guido!“

Tremura din tot corpul; simțea cum i se înmoaie genunchii. Fără scăpare, se prinse de patul de fier și privi cu ochii larg deschiși către ușă.

Pașii veniră mai aproape și cu cât cu cât îi auzea mai clar, cu atât mai amenințător i se părea lui Anne zgomotul pe care îl făceau. În cele din urmă, se opriră în fața ușii. Ciocăni.

Gâtlejul lui Anne era strangulat de frică. Și dacă ar fi vrut, tot nu ar fi fost în stare să răspundă. Trăgea adânc aer în piept și, în timp ce făcea asta, vedea cum este apăsată clanța, încet, și se deschide ușa. Anne ar fi vrut să țipe, dar nu putea, nu putea decât să se uite cum se deschidea ușa.

Preț de câteva secunde, stătură unul în fața celuilalt, fără să scoată un cuvânt: Anne și... Thales. Era roșcovanul, care își recăpătă primul glasul:

– Poate că nu mă așteptați? spuse cu un rânjet nerușinat, pe care ea deja îl cunoștea și care îi făcea fața lată și rozalie să devină și mai roșie.

Anne, încă incapabilă să vorbească, dădu din cap vehement că nu. Credea că era pregătită pentru șocul pe care l-ar fi trăit din cauza întâlnirii cu Guido. Dar acum, că nu se gândise la o asemenea întrevedere, trebui să recunoască faptul că în nici un caz nu putea face față acelei situații și își dori un singur lucru: ca Guido să fie mort, mort de-a binelea!

– De la ultima noastră întâlnire la Berlin, începu roșcovanul rânjind, ne-ați făcut numai greutăți prin comportamentul dumneavoastră și nu vreau să vă ascund că v-ați prins într-un joc periculos, unul chiar foarte periculos.

– Unde... este... Guido? îngăimă Anne, de parcă nici nu ar fi auzit cuvintele lui Thales și arătă tot atunci către hainele lui Guido de pe scaun. Aversiunea pe care o simțise de la bun început față de acest om se transformase acum în ură. Iar ura i-ar fi fost de ajuns ca să-l omoare.

– Unde se află pergamentul? întrebă Thales neclintit, ignorându-i întrebarea, și adăugă placid: Vreau să zic originalul, firește, iar în vreme ce zicea asta pufni teribil de tare pe nas.

Când observă că Anne nici nu intenționa să răspundă la întrebările lui, se răzgândi și spuse cu acea detestabilă stăpânire de sine care îl caracteriza:

– Ați fost căsătorită cu Guido von Seydlitz? Nu spuneați că a decedat în urma unui accident de circulație?

Răceala ca de gheață cu care îi răspundea Thales și care o făcea ridicolă o împinse pe Anne în brațele disperării.

– Da, răspunse ea, într-un accident de circulație.

– Repet întrebarea: Unde este pergamentul? Dacă vreți, putem negocia asupra oricărei sume. Așadar?

– Nu știu, minți Anne și făcu eforturi să dea dovadă de aceeași stăpânire de sine ca și interlocutorul ei. Dar sună teribil de provocator când adăugă, calmă: Și dacă aș fi știut, nu sunt sigură că v-aș fi spus.

– Nici măcar pentru un milion?

Anne ridică din umeri.

– Ce înseamnă un milion față de asigurarea de viață dată de faptul că știu ce s-a întâmplat cu pergamentul? Dumneavoastră chiar credeți că nu mi-am dat seama că toți cei care au știut de pergament au murit într-un mod regretabil? Și atunci, pentru faptul că mai sunt în viață, rămâne o singură explicație.

Thales nu dădea impresia că vorbele lui Anne i-ar fi dat prea mult de gândit. Clătină neîncrezător din cap și din gesturi se putea vedea că nu era dispus să răspundă la obiecții. Totuși, omul era cu mult prea inteligent ca să nu își schimbe imediat strategia: Anne von Seydlitz avea dreptate: la ea era asul, oricum, Thales se vedea nevoit să creadă asta, iar cu amenințări nu rezolva absolut nimic cu această femeie.

Drept urmare, schimbă tonul și începu să relateze cu o aparentă bunăvoință că fusese supravegheată de orfici de la venirea ei în Salonic și, când observă urma de îndoială de pe chipul ei, Thales remarcă, zâmbind:

– Am impresia că dumneavoastră mă subapreciați un pic. Chiar ați crezut că ați reușit să vă strecurați pe ascuns în Leibethra?

– Da, răspunse Anne cu o sinceritate provocatoare, până la urmă nu era nimeni care să mă fi descoperit și să mă fi împiedicat să ajung în Leibethra.

Furios, ca un taur stârnit, Thales pufni pe nas:

– Dacă ați ajuns în Leibethra, asta a fost pentru că așa am dorit noi, șuieră el; dar chiar în clipa următoare afișă din nou acel zâmbet dizgrațios: Georgios Spiliados, brutarul din Katerini, care v-a adus până aici, este unul dintre noi. Asta doar așa, pe lângă altele.

– Dar așa ceva nu e posibil! strigă Anne von Seydlitz, îngrozită.

– Doar v-am spus că m-ați subapreciat. Aici, în Leibethra, nimic nu e lăsat la voia întâmplării. Ce se întâmplă, se întâmplă pentru că așa vrem noi. Ați crezut că puteți să pătrundeți neobservată aici? Ideea asta este la fel de absurdă ca și aceea că se poate pleca din Leibethra. Încercați și nu veți reuși. Doar un nebun ar lua o astfel de hotărâre. Vedeți numai că în Leibethra nu există uși încuiate. La ce bun?

Cu gândul că Georgios făcea parte dintre orfici, Anne nu se putea împăca.

– Georgios nu a vorbit numai de bine despre dumneavoastră, spuse el pe gânduri, și m-am cam străduit să îl conving să vă aducă până aici. L-am plătit bine.

Thales ridică din umeri, rânjind, și întoarse palmele în afară.

– Ca să ne atingem scopul, avem dreptul să ne folosim de orice mijloc, înțelegeți asta?

Anne nu putea decât să fie de acord, dar tăcea. Îi treceau prea multe gânduri prin cap. În cele din urmă, îl întrebă pe Thales:

– Ce ați făcut cu Guido, cu Vossius și cu Guthmann? Vreau un răspuns!

Expresia feței lui Thales se întunecă și spuse:

– Trebuie să vă obișnuiți cu un lucru: în Leibethra nu se pun întrebări, ci se ascultă. În această privință suntem un ordin creștin întru totul normal. Dar numai în această privință.

– Am avut o discuție cu profesorul Guthmann, începu Anne.

– Cu fratele Menas, o corectă Thales și adăugă: știu.

– Nu părea prea încrezător.

– Și trebuia să pară?

– Am avut impresia că lui Guthmann îi este teamă.

– Menas este un fricos.

– Dar e un om de știință important.

– Din câte se știe.

– Și aveți nevoie de experiența lui.

– Așa și este.

– Nu credeți că este timpul să îmi spuneți adevărul?

– Deja puneți din nou întrebări, afirmă Thales. Și, în afară de asta, dumneavoastră cunoașteți adevărul. Știți despre ce este vorba: s-a găsit un pergament copt într-un mormânt, iar pe acest pergament este scrisă a cincea evanghelie. Din păcate, semnificația acestei scrieri a fost recunoscută cu mult mai târziu, când fragmente din ea erau împrăștiate deja în toate colțurile lumii.

Thales se duse la fereastră și își încrucișă mâinile la spate. Continuă, privind afară:

– Documentul acesta ar putea să zdruncine puterea Bisericii Catolice. Cu acest pergament vom nimici biserica!

Vocea lui Thales răsuna puternic și amenințător, așa cum nu o mai auzise niciodată până atunci.

– Nici eu nu sunt o susținătoare a Bisericii, remarcă Anne, dar cuvintele dumneavoastră exprimă o ură adânc înrădăcinată.

– Ură? spuse Thales. Este mai mult decât ură, este dispreț. Omul este o făptură divină. Dar aceia care își asumă rolul de a vorbi în numele lui Dumnezeu, neagă tot ce e dumnezeiesc. Cele două mii de ani de istorie a Bisericii nu sunt altceva decât două mii de ani de umilință, exploatare și luptă împotriva progresului. Clericii au construit veacuri la rând domuri uriașe în slava lui Dumnezeu, cum spuneau ei; de fapt, ideea de bază era să fie asuprit creștinul, să-l facă să-și vadă micimea și neînsemnătatea. Neînsemnătatea te împiedică să mai gândești, iar gândirea este otravă pentru Biserică. Biserica este ținută în viață de porunci. Învățătura ei înseamnă doar poruncă și ascultare. Și totul sub deviza: credință. Să crezi este mai ușor decât să gândești. Cine își folosește rațiunea în chestiuni de credință primește răspunsuri necreștinești. Și acesta este motivul pentru care s-a opus progresului și cunoașterii de când există ea. Cunoașterea este sfârșitul credinței. Toate prostiile pe care le răspândește Biserica au fost șterse cu buretele unui cuvânt magic: credință. Iar împotriva credinței nu există dovezi, ci doar împotriva necredinței.

Thales se întoarse către Anne.

– Acest pergament este pentru Biserică materialul exploziv care îi poate distruge puterea de pe o zi pe alta, înțelegeți?

Anne înțelegea, dar nu pricepea de ce acea unică foaie de pergament care îi aparținea putea fi de o importanță atât de mare. Dar nici nu îndrăznea să întrebe, pentru că așa ar fi recunoscut indirect că pergamentul este în posesia ei. Ce semnificație se ascundea în spatele numelui Barabbas, care să fie legătura cu Biserica?

– Vă ofer un milion! auzi cum rostește Thales. Gândiți-vă bine. Mai devreme sau mai târziu, oricum ajungem în posesia documentului. Dar atunci nu veți mai primi nimic.

După aceea Thales plecă din cameră, pașii răsunându-i pe culoarul lung.

Dacă era adevărat ce spusese Thales – că pergamentul era un material exploziv, atunci acest document era pentru Biserica Catolică de o valoare mult mai mare decât pentru orfici. Anne se sperie de cum jongla cu ideea aceasta.

13

Acum știa ce era cu orficii, dar nu aflase nimic despre Guido. Totuși, hainele lui se aflau acolo, pantalonii și sacoul lui, și în timp ce se uita drept înainte, cu teamă, de parcă se aștepta să prindă viață, îi veni ideea să le îmbrace pe acestea, în lipsa altora și să exploreze pe cont propriu partea de sus a orașului Leibethra.

Ideea era atât de îndrăzneață și îi venise atât de neașteptat, că Anne se bucură de ea și chiar surâse puțin când se gândi că Guido nu avea cum să mai apară dacă ea îi purta hainele. Există o teorie care spune că teama poate fi depășită doar prin obiectul temerilor; teama de șerpi, de exemplu, – atingând un șarpe, teama de insecte – printr-un curs despre insecte. În hainele lui Guido dintr-odată nu mai simțea nici o teamă că va apărea Guido și chiar își propusese să dea până la urmă de capătul acestui joc macabru.

Coridorul lung din fața camerei ei era mărginit la ambele capete de uși de sticlă mată, dar nici acestea nu erau încuiate. Totul aducea a spital. În mijloc se afla un soi de cabinet al unui medic sau al unei

asistente, cu o fereastră glisantă, spre coridor. Încăperea era goală. Curioasă, Anne trase cu urechea pe la uși, dar nu auzi nici un zgomot. Pustietatea îi crea senzația de coșmar; Anne începu să deschidă ușile una după alta. Bănuiala i se confirmă: era un spital fără pacienți.

Pustietatea care se căsca peste tot în fața ei ar fi putut să îl aducă în pragul nebuniei pe un om normal și era sigur că lucrurile erau gândite așa dinainte. În orice caz, ea începu mai întâi cu grijă, apoi din ce în ce mai repede, să tragă de fiecare ușă de pe interminabilul coridor, ca să le închidă la loc, după ce constata că nu era nimeni înăuntru.

În ultima cameră, din partea opusă încăperii ei, Anne se opri. Se sperie, pentru că văzuse treizeci sau patruzeci de saloane goale, iar în acesta se afla un pacient. Anne se apropie.

– Adrian!

Pacientul era Adrian Kleiber.

Există situații care te lovesc cu atâta forță, că nu mai ești în stare de nici un gând limpede, iar rațiunea refuză să proceseze realitatea. Într-o astfel de situație se afla și Anne în acest moment: tot ce putea să spună era:

– Adrian!

Și încă o dată:

– Adrian!

Kleiber părea apatic, chiar mai confuz decât ea și zâmbea prietenos. Nu era nici o îndoială, era sedat.

– Mă recunoști, Adrian? întrebă Anne.

Kleiber făcu semn din cap că da și spuse după ceva vreme:

– Firește.

Dacă te gândeai la îmbrăcămintea ei și la părul tuns scurt, lucrul acesta în nici un caz nu era de la sine înțeles.

– Ce-au făcut din tine? întrebă Anne furioasă.

Kleiber ridică atunci mâneca stângă a pijamalei și se uită pe dosul brațului. Era plin de înțepături de ac.

– Vin de două ori pe zi, spuse obosit.

– Cine? strigă Anne revoltată, și în colțul ochilor îi apăru o cută.

– Pe nume nu mi s-a prezentat nici unul.

Își smulse un zâmbet.

Între timp, Anne înțelesese toate consecințele situației și acum îl copleșea pe Kleiber cu mii se întrebări. Kleiber răspundea cu greu, dar clar, și astfel află Anne von Seydlitz că Adrian fusese răpit de un comando al orficilor și adus cu tevatură din Marsilia, în Salonic.

– Dar asta e nebunie curată! se enervă Anne. Te vor căuta cu Interpolul. Nu poți dispărea, totuși, cu una cu două, cel puțin nu tu!

Kleiber dădu a lehamite din mână.

– Oamenii ăștia sunt niște gangsteri cu inima de piatră. Probabil că m-au ținut sub observație și m-au urmărit zile la rând. În orice caz, știau că am un bilet de avion către Abidjan. Știau data plecării și numărul și când am ajuns în Le Bourget, m-au tras într-o mașină. Atunci mi-am pierdut cunoștința. Când mi-am revenit, mă aflam împreună cu trei bărbați, care erau îmbrăcați ca niște preoți, într-o limuzină, pe drum, către sudul Franței. Nu are să mă caute nimeni. Oficial, eu am plecat pe Coasta de Fildeș.

– Și de cât timp ești aici?

– Nu știu. De cinci-șase zile; poate de două săptămâni. Am pierdut noțiunea timpului. Injecțiile astea afurisite.

– Și interogatoriile? Au încercat să scoată și de la tine ceva?

Kleiber trase aer în piept; se vedea cât efort face să își amintească ceva, cum încerca să nu arate nici o slăbiciune. În cele din urmă scutură din cap.

– Nu, nu a existat nici un interogatoriu sau cel puțin nu îmi pot aminti să fi fost interogat ori să se fi făcut presiuni asupra mea. Ar trebui să-mi amintesc așa ceva.

Anne observă cu oarecare amărăciune:

– Cei de aici se pricep la droguri și medicamente și există mijloace care te lasă fără nici o amintire pentru un timp. Desigur, îți amorțesc și memoria, așa că oamenii ăștia nu se pot folosi de ea. Nu, eu cred că vor să-ți înfrângă voința puțin câte puțin și cândva vor începe să te preseze.

Adrian o apucă pe Anne de mână. Prietenul care putea face față oricărei situații și care niciodată nu era în pană de idei lăsa impresia că este demn de milă și neajutorat.

– Dar ce vor de la mine? murmură el pe un ton plângăcios.

În acest moment de dezarmare masculină, Anne simţi dintr-odată o puternică afecţiune pentru Kleiber; da, avea impresia că vede cum ochii jurnalistului care cunoştea lumea, Adrian Kleiber, o imploră pe ea să îl ajute. Şi în timp ce îi lua mâna dreaptă între cele două palme ale ei, Anne spuse încet:

– Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat în San Diego.

Adrian dădu din cap, de parcă ar fi vrut să spună: „Regretele sunt de partea mea". Se uitau unul la altul şi se înţelegeau, se înţelegeau mai bine decât înainte.

Fusese nevoie de situaţii neobişnuite ca să se regăsească unul pe altul, şi se gândeau la acelaşi lucru acum: la noaptea de la hotelul din München, când – lucru neaşteptat pentru amândoi – se culcaseră împreună, într-un acces de nebunie căruia îi pusese capăt apariţia nocturnă a lui Guido, în camera lui de lucru. Da, chiar se gândeau amândoi la acelaşi lucru, pentru că Adrian pricepu imediat la ce se referă, iar Anne spuse imediat:

– E aici. L-am văzut de două ori.

– Şi crezi că este el? întrebă Kleiber şi se uită la costumul ei bărbătesc.

– Nici eu nu mai ştiu ce să cred şi îmi este indiferent; orice este posibil. Faptul că eşti aici şi că vorbim unul cu altul nu este un lucru mai puţin nebunesc. Când te-am văzut m-am îndoit de judecata mea, la fel cum m-am îndoit atunci când l-am văzut pe Guido.

– Anne, rosti Kleiber şi îi strânse şi mai tare mâna, ce vor oamenii ăştia de la noi?

Tonul vocii lui trăda teamă. Acesta nu era Adrian pe care îl cunoştea ea; era o epavă umană chinuită de mii de spaime. Chiar dacă nu scăpase de frică, Anne von Seydlitz era într-o stare mult mai bună. Sentimentele ei depăşiseră acea limită superioară, după care teama se transformă în mânie, mânie împotriva celui care i-a pricinuit teamă.

– Nu trebuie să te temi, spuse ea. Câtă vreme nu îţi scapă nimic, nu au ce să ne facă. Nu te-au adus aici ca să te omoare, asta ar fi putut să o facă în Paris. Gândeşte-te numai la Vossius. Nu, te-au adus aici pentru că vor să afle de la tine unde se află pergamentul. Şi atâta vreme cât nu ştiu despre asta şi cred că ai putea să le dai o informaţie esenţială în această chestiune, tu nu trebuie să te temi, ai auzit?

– Dar noi ce putem face? Mai devreme sau mai târziu vor scoate de la noi tot ce știm. Nu se dau în lături de la nimic. Ce să facem?

Pe chipul lui Kleiber stătea întipărită disperarea.

– Mai presus de toate nu trebuie să cedăm în fața soartei! susținu Anne încurajator. Trebuie să încercăm să ieșim de aici.

– Imposibil, observă Kleiber, sunt așa de siguri de ei, că nici măcar nu consideră necesar să închidă ușile închisorii.

– Asta este șansa noastră. Singura.

14

Anne se trase mai aproape de Kleiber, iar discuția următoare se desfășură doar pe un ton șoptit.

– De câteva zile bune mă uit de pe fereastră la o cabină cu cablu pentru materiale. Circulă neîntrerupt, iar la stația de pe munte ai acces neîngrădit.

– Vrei să spui că...

Kleiber se uită la Anne.

– Adrian, este singura șansă! Nu este lipsită de pericole, dar am văzut că în coșul de lemn se transportă până și butoaie de ulei. Un butoi de ulei cântărește cât noi doi la un loc. Cred că pericolul să murim aici este mai mare decât riscul de a fugi.

Kleiber făcu semn apatic că da și după ce se gândi un timp, ceea ce se vedea că îl solicită, spuse cu o voce tristă:

– Aș veni imediat, dar nu merge. Nu pot. Injecțiile astea te lipsesc de orice dorință de a face ceva. Încearcă singură. Poate reușești mai târziu să mă scoți de aici într-un fel sau altul.

Pe culoarul lung se apropiau pași.

– Doctorița cu următoarea mea injecție, spuse Kleiber descurajat.

Remarca o puse pe jar pe Anne. Sub nici o formă nu trebuia să fie găsită aici; atunci s-ar fi terminat totul.

Ce s-a întâmplat în clipa următoare a fost și pentru Anne un mister. Nu premeditase asta, iar când se gândea la ce se întâmplase, nu putea decât să se felicite. Pe de altă parte, atitudinea ei nu a făcut decât să confirme ce se spune de mult, că oamenii care ajung în impas sau în

situații fără ieșire sunt capabili de fapte inimaginabile. Așa se întâmplă și cu Anne von Seydlitz: se duse în spatele ușii, fără să se gândească prea mult și așteptă până ce se deschise.

Chiar și din spate, Anne o recunoscu imediat: doctorița greoaie din salon. Din câte părea, ei îi revenea sarcina să îi păcălească încrederea. Dr. Sargent avea în mână o seringă. Fără să stea pe gânduri, Anne apucă prosopul care atârna în cuierul din spatele ușii, îl aruncă pe capul femeii mici de statură și trase de cele două capete. Cealaltă scoase un zgomot înăbușit, și seringa îi căzu pe podea, fără să se spargă. Cu toată puterea pe care o putea aduna, Anne o lăsă fără aer. Femeia era atât de șocată, că nu se opuse în nici un fel atacului și, în scurt timp, se prăbuși la pământ, țeapănă ca o scândură.

Adrian urmărise neașteptata scenă cu ochii mari. Dar numai când o văzu pe podea pe doctoriță, atunci sări din pat și veni să o ajute pe Anne. Ea îi refuză sprijinul și spuse încet:

– Monstrul ăsta nu are să-ți mai facă nimic!

Abia când Adrian strigă îngrijorat:

– Încetează, ai să o omori.

Anne își reveni în fire și slăbi strânsoarea prosopului din jurul gâtului. Doctorița trăgea cu greu aer în piept și deschidea gura ca un pește pe uscat. Anne nu dorea să o ucidă, dar furia ei – expresie a instinctului de conservare – încă nu dispăruse. Anne ridică seringa și înfipse acul în coapsa femeii.

Kleiber se uita admirativ la Anne, de parcă ar fi vrut să spună: „Asta n-aș mai fi crezut". În cele din urmă, spuse temător:

– Și acum ce o să se întâmple?

Femeia de pe podea gemea ușor. Anne îngenunche într-o parte, Adrian se ghemui lângă creștetul ei.

– Cum e după o injecție ca asta? întrebă Anne.

Adrian trase adânc aer în piept. Răspunse cu greu:

– Primele două-trei ore plutești ca pe un nor. Le percepi pe toate ca de la distanță, dar nu ești în stare să reacționezi. Voința nu te ascultă. De exemplu, vrei să spui ceva, dar nu poți, vrei să te scoli, dar picioarele nu te asculta. E o stare de apatie totală.

Anne reacționă glacial:

– Bine, conchise ea laconic, atunci nu avem de ce să ne temem, cel puțin nu în următoarele două ore.

Kleiber făcu semn că da.

– Cum te simți?

– Foarte bine, minți Kleiber.

Anne îl prinse de brațe pe Adrian.

– Trebuie să reușim. Dacă ne prind, ne bat până ne omoară! Nu ne mai rămâne altă variantă, pricepi?

Pulsul lui Adrian se accelera. Își dădu seama că e treaz de-a binelea și că trebuia să își mobilizeze ultimele puteri. Nu era timp de gândit. Și avea încredere în Anne. Împreună, vor reuși să fugă; era convins de asta.

– Hai, apucă! comandă Anne și o prinse de picioare pe femeia mică și rotofeie. Adrian o apucă de partea de sus a brațelor și în acest fel o puseră în pat pe cea care își pierduse cunoștința. O acoperiră, în caz că se uita cineva în treacăt de la ușă, să creadă că este Kleiber. El se îmbrăcă repede; batista care căzu pe podea i-o puse Anne la loc; după aceea ieșiră din cameră și Anne îl luă de mână pe Adrian:

– Vino!

15

În incursiunile ei exploratorii prin labirintul cetății de sus, Anne von Seydlitz descoperise chiar din prima zi o săpătură în munte, în care atârna coșul funicularului pentru provizii și chiar din prima zi luase în considerație utilizarea acestui mijloc de transport, ca să fugă. Ca în cazul tuturor ușilor din Leibethra, nici accesul la punctul terminus de pe munte nu era supravegheat. Butoaie goale, lăzi și saci se strânseseră până în tavanul spațiului îngust și așteptau să fie transportate în vale. Ce putea fi mai la îndemână decât să-și tragă un sac pe cap și să o pornească în jos, camuflați astfel?

Agitat, Kleiber inspectă instalația electrică, care, în comparație cu celelalte dotări tehnice din Leibethra, părea mai degrabă primitivă: o ditamai maneta cu un mâner de modă veche, din porțelan, acționa motorul electric, două săgeți marcau sensurile de mers în sus și în jos și singura dificultate pe care o constată Adrian era cum să miște

maneta și să sară în coșul care pleca, prins cu patru lanțuri și fără capac. Atunci – așa era de părere Kleiber –, trebuia să dispară în saci și să stea nemișcați, pentru că de sus, din oraș, coșul se vedea. Ea știa unde este oprirea din vale?

Anne surâse viclean.

– Cel care m-a adus până aici face parte dintre orfici, lucru pe care eu nu îl știam. A fost cu ochii pe mine de la bun început. Abia aici am aflat asta. Totuși, el a greșit undeva: pe drum mi-a arătat stația din vale. Este în spatele postului de observație, ceva mai departe de el, la intrarea în orașul de jos.

Adrian începu să dea din mâini, enervat.

– E o capcană, asta e o capcană!

– Nu cred, spuse Anne calmă, chiar dacă... pe oamenii ăștia trebuie să îi crezi în stare de orice. Ți-e teamă?

În loc să răspundă, Kleiber o luă pe Anne în brațe. Intuia că lui Adrian îi este frică și, la drept vorbind, trebuia să recunoască faptul că și ea simțea teamă. Ce s-ar întâmpla, dacă se descoperea că au plecat când ei erau la jumătatea drumului? Ei doi, fără sprijin, între cer și pământ? Anne nu voia să se gândească la asta.

Cum îl ținea pe Adrian în brațe, o răscoliră din nou acele sentimente ținute în frâu, pe care în ultimele săptămâni reușise să și le suprime. Îl iubea pe acest bărbat, chiar dacă nu putea prinde curaj să îi mărturisească dragostea. Cel puțin nu în situația asta. Afară începu să plouă. Picuri mari pocneau pe acoperișul de tablă și din vale se profilau venind în sus aburi de ceață. Anne ridică din sprânceană și privi sceptic în vale.

– Drace! spuse încet. Mai e și asta.

– Păi de ce? se împotrivi Kleiber. Ceva mai bun nici că putea să ni se întâmple.

Scoase o prelată verde de sub saci.

– În felul acesta putem să ne ascundem sub prelată, fără să trezim cuiva vreo bănuială.

– Ai dreptate, spuse Anne, în timp ce Kleiber, care se vedea că devine din ce în ce mai agil, începu să tragă de întrerupătorul electric.

– E o problemă, murmură Adrian pe gânduri.

– Care anume?

Anne veni mai aproape.

– Dacă trag de manetă, coșul pornește... fără mine.

– Hm.

Anne luă o mină gânditoare.

– Și atunci?

– Am o idee, spuse Kleiber și se uită în jurul lui, în spațiul îngust.

– Și care ar fi aceea?

– Am nevoie de niște cablu sau de o frânghie rezistentă.

– Uite! Strigă Anne și arătă către frânghia care folosea la strânsul prelatei.

Kleiber o luă și începu să-i lege capătul de mânerul manetei. Apoi o trase vertical în jos, prin mânerul unui dulap pentru unelte, direct către coș. Anne era uimită.

– E genial. Da, așa trebuie să funcționeze. Pur și simplu genial!

Kleiber râse.

– O să vedem dacă e. Oricum, eu nu văd altă posibilitate.

Se porni vântul. Șuiera prin crăpăturile stației și Anne aruncă o privire îngrijorată afară. Adrian încărcă niște saci goi în coș, întinse prelata peste ei și se uită scurt la Anne. Urcă!

– Ți-e teamă? întrebă el cu un zâmbet încurajator.

Fără să răspundă, Anne se urcă în coș și se vârî sub acoperitoare. Adrian îi puse în mână funia care ducea la comutator, apoi își făcu vânt sieși în vehiculul care se clătina și încercă să își găsească o poziție cât de cât comodă. Câteva clipe, cei doi tăcură, cu privirile ațintite în vale, unde se strânsese furtuna.

Ca să prindă curaj, Anne spuse:

– În zece minute totul s-a terminat.

Kleiber adăugă ironic:

– Jos cu siguranță că s-a pregătit comitetul de primire.

După care trase de sfoară.

Cu un zgomot scârțâitor, maneta comutatorului coborî, și în același timp, coșul se puse în mișcare, clătinându-se încolo și încoace. Anne și Adrian traseră învelitoarea peste cap și lăsară doar o deschizătură prin care să se poată uita către vale. Ploaia se înteți; bătea gălăgioasă în prelată. Pale puternice de vânt zdruncinau coșul, iar în teama ei, Anne îl apucă de mână pe Kleiber. Să fi fost efectul de

durată al drogurilor sau poate că Adrian își recâștigase curajul; în orice caz, abia dacă mai lăsa să se vadă vreo urmă de frică; părea să fie gata să facă orice, pentru că mai rău de atât nu putea ieși.

Nici măcar nu merseseră cincizeci de metri în vehiculul lor aflat în balans, că Anne începu să tremure puternic.

– Doar să nu ne prăbușim, spuse ea încet, ținând ochii închiși.

Cu cât coșul se îndepărta de stația de pe munte, cu atât mai puternic se clătina în toate direcțiile, dintr-o parte în alta și în sus și în jos. O privire în urmă, către cetatea dintre stânci, învăluită în șiroaie de ploaie, îl făcu pe Kleiber să vadă cât de mare era Leibethra cu turnurile și construcțiile ei bizare, care pe asemenea vreme semănau mai degrabă cu cetatea părăsită a lui Frankenstein decât cu o mănăstire.

Între timp, coșul ajunsese în acel punct, în care nici stația de pe munte, nici cea din vale nu se puteau zări, din care pricină Kleiber cu greu putea spune dacă vehiculul se mai mișca vreun pic în jos. Iar balansul impetuos nu ajuta deloc.

– Stăm pe loc! strigă Anne, după ce deschisese ochii preț de o clipă. Au oprit!

Kleiber îi puse lui Anne mâna la gură.

– Așa se pare! Stai liniștită, în câteva minute se termină totul.

Apoi își puse brațul în jurul umerilor ei. Anne respira greu, îi era rău. Incapabilă să gândească ceva cum trebuie, își spunea un singur lucru: „Să sperăm că această călătorie de groază va avea în curând și un sfârșit“. Chiar dacă au descoperit că a fugit și o duc înapoi – lucrul cel mai important era că putea simți pământul sub picioare!

Cât despre Adrian, el era obișnuit cu situațiile neobișnuite, din pricina profesiei, iar curajul de a-și asuma riscuri făcea parte din calitățile lui excepționale. Dar mai presus de toate, în acest context putea să facă dovada virtuților proprii, pentru Anne. Observase de ceva timp că roțile de pe cablul pe care era așezat coșul mergeau în continuare în direcția văii. Dar siguranța cu care se amăgea Kleiber dispăru dintr-odată.

În fața lor apăru din ceață un stâlp de susținere și, înainte să apuce să treacă de el, coșul de lemn se lovi de o bară de fier. Peretele lateral dinspre stâlp, unde stătea Kleiber, se despică, lovindu-l pe Adrian în coapsa dreaptă, ceea ce îl făcu să urle. Instinctiv, o trăsese către el pe

Anne, când văzuse că se apropie nenorocirea, ca nu cumva Anne să fie aruncată din coșul deschis. Poate că asta îi salvase viața, pentru că astfel se răsucise ceva mai departe de peretele exterior. Coapsa îl durea și, când își ridică mâna, văzu că e roșie de sânge.

– Te-ai rănit! strigă Anne isteric.

– Un fleac, spuse Kleiber, mimând calmul. Nu știa cum arată rana lui din coapsă; simțea doar o durere înțepătoare. Când se uită la Anne, își dădu seama că ea plânge cu ochii închiși. Kleiber socoti că nu e bine să spună ceva în situația asta. Își dorea doar să ajungă la stația din vale.

Ireală ca o apariție miraculoasă, în fața lor răsări brusc un adăpost de lemn, o construcție primitivă din scânduri, cu o deschizătură mare și întunecoasă. Nici Anne, nici Adrian nu aveau nici cea mai vagă idee cum să facă vehiculul să stea locului.

– Sărim, strigă Adrian, trebuie să sărim, și trase prelata la o parte; dar Anne, cu gura larg deschisă, se ținea de peretele din față, incapabilă să se ridice. Distanța până la pământ era de numai doi sau trei metri, așa că era într-adevăr posibil să sară de la această înălțime, dar Anne nu era în stare. Și în timp ce Adrian o apucă de umeri și încercă să o arunce peste marginea coșului, în timp ce el striga într-una: „Vino, că reușești, sigur reușești!“, vehiculul în balans se zdruncină puternic. Se simți un tremur de la cablu, apoi totul se opri. Doar ploaia mai ciocănea pe tabla acoperișului.

Treptat, spasmele lui Anne dispărură, iar Adrian se uită prin jurul barăcii unde ajunseseră. Încăperea semăna cu stația de pe munte; și aici erau lăzi, saci stivuiți și cutii cu provizii. Părea că fuga lor chiar nu fusese observată; oricum, nu era nimeni care să-i aștepte.

Anne și Adrian se uitară unul în ochii celuilalt. Râseră, un râs eliberator și fericit, după momentele de tensiune maximă.

– Dar tot nu am reușit, remarcă Anne, în timp ce se uita afară printr-o ferestruică dintr-o parte. La nici cincizeci de metri se află postul de pază și pârâul, care abia dacă se văd în ploaia asta deasă.

– Unde suntem? întrebă Kleiber nesigur.

– Stai liniștit, mă descurc eu. Dacă reușim să trecem neobservați pe lângă postul de pază, am trecut de ce e mai greu. Crede-mă!

Anne se străduia să îl încurajeze pe Kleiber; nici ei nu-i prea venea să creadă că putea fi chiar atât de simplu să scape din Leibethra. Mai ales dacă se gândea cum ajunsese aici, atunci începea să se îndoiască. În orice caz, nu s-ar fi mirat dacă din casa paznicului ar fi ieșit cineva și ar fi spus cu arma la ochi: „Vă așteptam. Veniți."

Dar nu se întâmplă nimic.

16

Ploaia nu prea părea să-i invite să plece din cabana care îi proteja, dar amândoi au căzut de acord că nu mai puteau zăbovi nici măcar un minut acolo. Kleiber îi puse lui Anne un sac gol pe umeri, care abia dacă o proteja de ploaie și frig; prelata o strânse într-o legăturică, apoi deschise puțin ușa, de unde pornea un drum drept către casa paznicului și spuse în șoaptă:

– Pentru Dumnezeu, de ce nu dispărem noi în direcția opusă? De ce trebuie să trecem musai pe lângă casă?

Anne deschise ceva mai mult ușa, pentru ca Adrian să vadă ce era în apropiere.

– Din pricina asta, spuse ea calmă, iar Kleiber văzu că în spatele stației din vale, spre pârâu, cobora o stâncă abruptă. Anne adăugă, arătând cu degetul: Crede-mă, este singurul drum care ne duce spre vale.

Atunci puse mâna Kleiber pe legăturica lui, cu cealaltă o prinse pe Anne de mână și plecară amândoi în fugă spre cabană.

Ploaia rece le biciuia chipurile, pământul se înmuiase și devenise noroi. Privirea le era ațintită asupra cabanei de supraveghere și se grăbeau în direcția ei. Când ajunseră acolo, se strecurară ghemuiți, după care alergară spre vale pe drumul cu pietre, până când Anne, chinuită de o înțepătură într-o parte, se opri să-și tragă sufletul.

Prin copacii din jurul ei vuia ploaia. Urmele de anvelope de pe drumul carosabil trădau faptul că, nu cu mult timp în urmă, trecuse prin acel loc o mașină; dar în afară de ploaie nu se mai auzea nici un zgomot. Adrian desfășură prelata, o trase deasupra capului și o chemă pe Anne să se adăpostească sub materialul impermeabil.

Așa se chinuiră să meargă către vale, ținându-se strâns unul de altul. Nu aveau timp de pierdut, nu numai pentru că plecarea lor

urma să fie observată curând, ci și din cauză că apusul se apropia rapid, iar pe întuneric nici nu se putea înainta. Abia dacă scoteau vreo vorbă, în timp ce se tot împiedicau la vale, vlăguiți; din când în când, se mai opreau și ciuleau urechile după zgomotele suspecte, apoi o luau din nou la pas.

Anne se străduia să recunoască drumul. Ploaia schimbă peisajul. Totuși, știa că există o singură cale în jos. O dureau picioarele, pentru că tot aluneca și își pierdea echilibrul. La asta se adăuga și frigul care o mușca din ce în ce mai tare și care îi arăta că e la capătul puterilor.

Parcurseseră exact o zecime din traseu până la punctul în care drumul de țară ajungea la strada principală. Restul drumului, anunță ea, sigur le lua încă două ore, iar atunci va fi întuneric.

Din acest motiv, părăsiră carosabilul și urcară o porțiune de pantă de la poalele unui grup de stânci, care străpungeau cerul negru cu vârfurile ca degetele ridicate în semn de jurământ. Vântul și vremea spărseseră bolovănișul și ce era dedesubtul lui se deplasase, așa că unde stânca ajungea în pământ, apăruseră niște cavități naturale, care erau numai bune de adăpost pentru noapte.

– Nu e confortabil, observă Kleiber, dar e uscat și peștera ne ferește și de frig.

Anne dădu din cap, în semn de aprobare. Nici măcar în copilărie nu înnoptase sub cerul liber, dar acum îi era indiferent. Era moartă de oboseală și dorea să doarmă un pic. Kleiber la fel. Încercase să dea impresia că era stăpân pe situație, dar adevărul era că se simțea stors de toate puterile și era cât pe ce să se prăbușească.

Sprijiniți de peretele din spate al peșterii dintre stânci, amândoi încercară să se așeze cât mai comod. Adrian trase prelata peste ei, ca să-i ferească de frig. Moțăiră așa, în speranța că vor putea să adoarmă.

– La ce te gândești? întrebă Anne după două-trei ore petrecute în beznă.

Ploaia se mai potolise, dar din copaci încă mai cădeau picuri pe pământ.

Kleiber răspunse:

– Mă gândesc care e cea mai bună variantă să scăpăm de aici.

Prin hainele reci, Adrian simțea căldura pe care o emana corpul lui Anne.

– Atunci ne gândim la același lucru, remarcă ea cu o anume ironie în voce. Și... ai ajuns la vreun rezultat?

Kleiber ridică din umeri. Noaptea era atât de neagră, că puteau doar să-și ghicească unul altuia conturul fețelor.

– Au să ne vâneze, cum i-au vânat pe Vossius, și pe Guthmann, și pe toți ceilalți, mormăi el ca pentru sine. Și totul pentru un petic vechi și îngălbenit de hârtie. Este absurd.

– Știi doar că nu este un petic oarecare de hârtie, aminti Anne enervată. Chiar dacă nu știm ce conține, este de o importanță epocală, altfel nu ar cheltui orficii atâta efort pentru asta.

– Ei bine, există o a cincea evanghelie. Se prea poate ca Noul Testament să primească niște completări din pricina asta sau poate că se schimbă în anumite detalii. Dar asta nu justifică agitația pe care a stârnit-o; și mai ales nu justifică faptul că sunt omorâți oameni, doar pentru că știu ceva în legătură cu asta.

– Nu, bineînțeles că nu, strigă Anne, ceea ce îl făcu pe Adrian să-i pună mâna la gură și să îi ceară să fie prudentă, înainte să apuce să continue pe un ton voalat: Cheia misterului se află în numele Barabbas. Câtă vreme nu știm ce este cu numele ăsta, o să tot bâjbâim în beznă.

– Asta nu o să aflăm niciodată, spuse Kleiber și continuă după o lungă pauză: Nici eu nu știu dacă e inteligent să ne batem capetele cu asta. Vezi în ce stare ne-a adus curiozitatea. Nu mai lipsea mult...

– Tu îi spui curiozitate, întrerupse Anne, eu cred că autoapărare ar fi un termen mai potrivit. În ceea ce mă privește, am ajuns până aici și nu-mi voi găsi pacea până cînd nu se lămuresc dedesubturile. Înțelege, te rog.

Atunci Kleiber o strânse pe Anne și mai tare lângă el, de parcă ar fi vrut să se scuze pentru reproș. Vorbiră stîns îmbrățișați toată noaptea; și când înceta unul, de epuizare, începea la loc celălalt. Vorbiră despre tot ce îi apăsa.

– Trebuie să îți fac o mărturisire, spuse Adrian.

– Și eu vreau să-ți spun ceva, îl întrerupse Anne. Te iubesc.

Declarația aceasta îl luase pe Kleiber cu totul prin surprindere. Tăcu.

Așa începu o noapte ciudată de iubire, sub stâncile care serveau drept adăpost numai animalelor.

Spre dimineață, când prima geană de lumină străluci printre crengile copacilor, picurând de ploaie, se treziră speriați. Dinspre munte se apropia un uruit de motoare.

– Și-au dat seama că am fugit! șopti Anne. Vor pune câinii pe noi, creaturile acelea oribile pe care le cresc acolo sus.

Kleiber încercă să o liniștească.

– Fii fără teamă, draga mea, ploaia este de partea noastră; ne-a șters toate urmele.

Vehiculul veni mai aproape. Nu cu mult sub ei văzură farurile unei mașini de teren, care își croia drum prin vale, cu motorul vuind. Cei dinăuntru nu se puteau distinge. La fel de repede pe cât se ivise, dispăru ca o arătare, în crepusculul dimineții; puteau doar să mai audă zgomotul de motor, și acesta de la kilometri depărtare. Anne răsuflă ușurată.

Noaptea concepuseră un plan: plecau de la premisa că orficii supravegheau aeroportul din Salonic; de aceea voiau să își facă drum până în sudul țării. Doreau mai ales să evite Katerini, localitatea în care, din câte se părea, se infiltraseră orficii. De la Elasson plănuiau să se ducă în Larissa; acolo urma să se despartă.

Kleiber propuse ca Anne să se îmbarce spre casă în Corfu. El intenționa să se ducă la Patras. În ambele orașe existau consulate care puteau să îi ajute. Ideea lui Kleiber se baza pe faptul că orficii ar fi pus toate pârghiile în mișcare ca să pună mâna pe ei. Drumurile separate le dublau șansa. Și, mai ales, o călătorie incognito pe feribot era mai sigură decât un zbor cu avionul. Ca loc de întâlnire, Adrian conveni cu ea hotelul Castello, din Bari.

Trei zile mai târziu, Anne von Seydlitz ajunse în Bari; dar hotelul Castello, pe care îl stabilise Kleiber ca punct de întâlnire, nu exista. Nu era nici un hotel care să aibă un nume asemănător, iar de Adrian, nici urmă.

Capitolul opt

ATENTATUL
Cei din umbră

1

De fiecare dată când se întâlneau, iar asta se întâmpla obligatoriu de mai multe ori pe zi, Kessler închidea ochii, se rușina. Se rușina cu rușinea unui creștin penitent, pentru că pe acest Stepan Losinski, căruia îi răspundea cu atâta respect în zona academică, îl urmărea cu suspiciune de săptămâni întregi, ca pe un nelegiuit, cu toate că pe amândoi îi unea același ordin și sarcina secretă de la Universitatea Gregoriana. Dar tocmai această sarcină secretă semăna din ce în ce mai multă discordie printre iezuiți și făcea o farsă din deviza *Omnia ad maiorem Dei gloriam,* din partea de sus a sălii în care, la adăpost de lumea de afară, căutau să descifreze acel pergament. O farsă care echivala cu a te pregăti de Crăciun la Rusalii.

Discordia în sine nu este ceva rău, în orice caz nu condamnabilă, pentru că părerile opuse într-o problemă aduc mai mult folos decât o armonie stupidă; în chestiuni legate de credință, în Biserica Romană nu este valabil acest principiu, deoarece chiar evanghelistul Matei i-a atribuit Domnului și Stăpânului său următoarele cuvinte: Se vor scula Hristoși mincinoși și proroci mincinoși; vor face semne mari și minuni, până acolo încât să înșele, dacă va fi cu putință, chiar și pe cei aleși.

Aceasta era ora profețită sau cel puțin asta credeau acei iezuiți care țineau partea profesorului Manzoni, pentru că în ziua în care se

făcuseră cunoscute noile fragmente din pergament, crescu bănuiala că totul ar putea fi întru totul diferit în privința Domnului nostru Isus. În sală se formaseră două tabere: una în concordanță cu Manzoni, care respingea cu vorbe pioase noile informații, precum Iosif femeii lui Potifar, iar cealaltă a discordiei, care vedea în Losinski propria căpetenie. De aici făcea parte și Kessler.

Kessler avea o contribuție nu tocmai mică la traducerea pergamentului copt; știa foarte bine textul cunoscut până în acel punct și nu avea nici o îndoială că este o evanghelie primordială, iar pentru el și Losinski era doar o chestiune de săptămâni până când curia va declara secretă munca lor, iar toți iezuiții care se ocupau cu asta urmau să fie separați de lumea exterioară, precum colegiul cardinalilor în conclav.

Losinski, abilul polonez, se ducea de două ori pe săptămână, seara, în direcția Campo dei Fiori, unde o cotea pe strada întunecoasă și dispărea după o sută de metri în blocul cu șase etaje. De cel puțin șapte ori îl urmărise Kessler, neobservat și în speranța că va vedea vreo grozăvie sau măcar că va surprinde ceva care să îi arate motivul rătăcirilor nocturne. Dar nu reușise decât să-și umfle picioarele de la atâta mers și să trezească atenția a două patrule de poliție, care, întâmplător sau nu, îi ieșiră în cale pe drumul pe care Kessler avusese impresia că păstrează distanța.

Evlavia și fărădelegea nu merg nicăieri atât de strâns mână în mână ca la Roma, iar clericii care sunt amestecați în intrigi urâte nu sunt o raritate. Și diavolul poate să poarte talar. În orice caz, Kessler îl credea pe Losinski amestecat în afaceri dubioase, poate chiar și în necuviințe sexuale de cea mai joasă speță, cărora se deda de două ori pe săptămână. Așa credea el.

Dar nimic nu este mai absurd decât realitatea, iar realitatea i se revelă lui Kessler în mod neașteptat în ziua de după Epifanie, mai exact în seara acelei zile, o seară rece și morocănoasă, ca majoritatea zilelor acelui anotimp. Îl urmărise din nou pe Losinski, până la acel bloc misterios, de data aceasta cu intenția clară de a-și înceta cercetările în cazul în care rămânea și acum fără nici un rezultat. Din acest motiv, Kessler își asumă un risc mai mare decât înainte, ținându-se chiar pe urmele polonezului și urmărindu-l până și în scara întunecoasă, unde Losinski dispăru în spatele unei uși vopsite în alb.

Pe plăcuța cu numele locatarului stătea scris „Rafshani", un nume arab sau, mai degrabă, persan, care nu îi spunea nimic, dar care îi dădea avânt fanteziei, la fel ca descoperirea pantofilor de damă din chilia confratelui.

Și în timp ce Kessler trăgea cu urechea lipită de ușa apartamentului, cu cealaltă fiind atent la ce se întâmpla pe scară, se petrecu neprevăzutul: ușa fu deschisă dinăuntru și brusc, Losinski ajunse în fața lui, mic și ca un vultur, cu nasul lui coroiat și cu ochii adânciți în orbite.

Cei doi se uitară unul la altul, fără să scoată o vorbă, dar amândouă privirile spuneau același lucru: „Ha, te-am prins". Losinski, care își veni în fire mai rapid decât celălalt, se apropie mult de Kessler, își schimonosi fața într-un rânjet și – semn clar că voia să atace – își înclină capul ca un uliu și șuieră încet:

– Mă spionați, frate întru Hristos? De la dumneavoastră m-aș fi așteptat cel mai puțin. *Veritatem dies aperit*...

De fapt, Kessler se simțea surprins ca un paracliser prins în toiul unei fapte rușinoase și de aceea nu găsea nici un răspuns, chiar dacă vocea interioară îi spunea că, de fapt, Losinski trebuia să fie cel care să se simtă prins în flagrant. Dar acesta închise ușa, îl prinse pe frate de braț și îl împinse pe scară.

– Cred că trebuie să discutăm. Nu sunteți de aceeași părere?

Kessler nu pridideа să aprobe din cap. Pe moment, tensiunea dintre cei doi părea că dispăruse. Cel puțin așa simțea Kessler și, după ce ieșiră pe tăcute din blocul întunecos, Losinski își reluă discursul. Nu părea deloc îngrijorat și îl întrebă amabil pe Kessler ce detalii aflase despre el. Kessler spuse că mai nimic și recunoscu faptul că, în primă fază, observase doar absența lui regulată din mănăstirea San Ignazio; dar devenise bănuitor și, în cele din urmă, curios doar în legătură cu atacul lui puternic la adresa lui Manzoni. Losinski dădu din cap, zâmbitor.

2

Căutară o trattoria pe Campo dei Fiori și polonezul comandă Lambrusco. De ce preferă clericii să bea Lambrusco nu este nevoie să se explice aici, dar, pentru a înțelege ce se întâmplă mai departe, trebuie spus doar că Lambrusco dezleagă limbile mai repede decât

alte vinuri dulci și se poate presupune că Losinski intenționa ceva în acest sens.

O bună bucată de timp, Kessler nu avusese habar ce voia confratele și chiar se mira de ce Losinski nu îl mustră, dar nu se întâmplă nimic de acest gen. Dimpotrivă, polonezul îi lăudă lui Kessler inteligența și intuiția, care erau superioare celor de care dădea dovadă majoritatea confraților și spuse că de aceea era mult mai potrivit pentru a face față unor îndatoriri mai mari decât traducerea unui pergament copt, conform preceptelor curiei romane și adăugă:

– Dacă înțelegeți ce vreau să spun.

O clipă, Kessler stătu pe gânduri, dar fără rezultat, apoi spuse scuturând din cap:

– Nu am nimic de spus, frate Losinski, îmi pare rău.

Losinski se lovi cu palma întinsă peste creștetul perfect ras, un gest obișnuit pentru a arăta că face eforturi să se gândească, după care umplu pentru amândoi încă un pahar de Lambrusco și începu ceremonios:

– Munca noastră este, la drept vorbind, o farsă, pentru că Manzoni falsifică traducerile noastre de pe pergament.

– Le falsifică?

– Da, le falsifică. Și asta pentru că așa cere curia. Congregația pentru Probleme de Credință se confruntă cu dificultăți teribil de mari în a finaliza textul celei de-a cincea evanghelii, care, după cum știm amândoi, este de fapt prima. Domnii care poartă haine purpurii se tem să nu-și piardă sinecurile și, drept urmare, ordinul venit de la Sfântul Oficiu este ca a cincea evanghelie să fie adaptată în formă și conținut cu cele cunoscute, ca să se evite o discuție despre credibilitatea celorlalte. Au existat deja destui eretici care au pus pe jar congregațiile religioase.

– Dar asta e imposibil, frate întru Hristos! bătu Kessler cu palma în masă.

– Ba este posibil! întări Losinski și își coborî creștetul văduvit de păr. Sfântul Oficiu chiar va face toate eforturile să împiedice publicarea pergamentului.

– Cu toate că, fără îndoială, este autentic...

– Cu toate că, fără îndoială, este autentic. Doar știți care este prima dintre virtuțile creștine!

– Umilința!

– A, nu, frate întru Hristos: tăcerea. Gândiți-vă la Causa Galilei. Nici până în ziua de azi nu s-a găsit vreun papă care să spună o vorbă bună pentru sărmanul Galileo Galilei, chiar dacă orice copil află la școală că papa Urban al VIII-lea l-a condamnat pe Galilei pe nedrept. Biserica nu comemorează această greșeală cu umilință, ci în tăcere.

Kessler se uită în pahar și încuviință.

– De ce, continuă Losinki agitat, de ce suntem noi, iezuiții, cei mai puțin bine văzuți de către papă? De ce a fost interzis ordinul nostru de mai multe ori? Pentru că nu putem tăcea. Slavă Domnului că nu putem tăcea.

– Slavă Domnului că nu putem tăcea, repetă Kessler, cu privirea țintă către paharul lui de Lambrusco, cu o voce ștearsă. Vinul cel vivace nu rămăsese fără efect. Slavă Domnului că nu putem tăcea, repetă el. Dar ce legătură are asta cu faptul că dumneavoastră, frate Losinski, frecventați de două ori pe săptămână o casă dubioasă și vă petreceți nopțile acolo?

Kessler se sperie, numai ce rosti această frază. Dar, dacă mersese atât de departe cu îndrăzneala, nemaiavând nimic de pierdut, și pentru că bănuia ce se petrecea în acea casă, se încumetă se remarce:

– Celibatul ne termină pe toți!

Losinski nu pricepea. Se uita interogativ la Kessler, de parcă tocmai afirmase că Soarele se învârte în jurul Pământului, însă treptat se dumiri și începu să râdă tare, iar râsul lui acoperi zgomotul obișnuit de trattoria.

– Acum înțeleg, frate întru Hristos, strigă el și dădu ochii peste cap, precum Sfântul Anton de Padova în extaz. Numai că nu ați nimerit cum trebuie. Asta e o casă foarte respectabilă, cel puțin în ce privește cea de-a șasea poruncă. Dacă doriți, pot să vă dau o adresă discretă pe unde umblă doar cei de-o potrivă cu noi.

– O, nu, nu asta am vrut să zic! refuză Kessler și simți cum i se înroșește capul. Vă rog să mă iertați pentru gândurile necurate.

– Ei, nu-i nimic, mormăi Losinski, făcând un gest larg cu mâna, care părea să spună: „Nu face nimic“ și se trase mai aproape de confrate: Vă consider pe cât de inteligent, pe atât de critic.

– Acesta este principiul ordinului nostru. Altfel nu aș face parte din Societatis Jesu.

– Bine.

Losinski făcu o pauză. Își trecu mâna peste creștet și se vedea pe el cât de încordat era, căutându-și cuvintele potrivite. În cele din urmă, puse întrebarea:

– Cum stați cu credința, frate – ca să mă înțelegeți cum trebuie, nu este vorba despre credința în Preasfântul –, vreau să zic, ce credeți despre autoritatea Sfintei Biserici, despre dogmele *de fide divina et catholica*, despre *Privilegium Paulinum* sau despre celibat?

Întrebarea îl surprinse pe Kessler și nu știa bine cum ar fi trebuit să răspundă. Losinski era un tip viclean, puteai să-l crezi în stare de orice răutate. Așa că răspunse precaut și aproape dogmatic:

– Învățăturile Sfintei Biserici se supun unor grade diferite de certitudine dogmatică. *De fide divina* este adevărul revelat de Dumnezeu și este deasupra oricărei îndoieli, gradul de certitudine pentru *de fide divina et catholica* prevede că adevărul este cert datorită caracterului revelatoriu și că acest adevăr se propovăduiește necondiționat; spre deosebire de aceasta, *de fide definita* reprezintă cel mai slab grad de certitudine promulgat de papă *ex cathedra.* Dacă se discută în acești termeni, atunci dogma infailibilității papale se bazează pe aspectul dogmatic care spune că acel Conciliul Vatican I a fost legitim. În ce privește *Privilegium Paulinum,* tocmai m-ați ajutat cu răspunsul. Mă refer la prima epistolă a Sfîntului Apostol Pavel către Corinteni. De aici a dedus Biserica prevederea legală că o căsătorie încheiată în mod valabil între două persoane nebotezate se poate desface cu divorț, dacă unul dintre soți se botează în ritul catolic și se căsătorește din nou cu o persoană catolică. În aceeași Epistolă către Corinteni, celibatul își găsește motivația biblică. Sfîntul Apostol Pavel spune că cei necăsătoriți să se îngrijească de Dumnezeu, iar cei căsătoriți sunt împărțiți.

De parcă răspunsul îi dădea crampe, Losinski își strâmbă chipul într-o grimasă. O vreme nu spuse nimic, ceea ce îl făcu pe Kessler să

se gândească dacă nu spusese ceva greșit; dar după aceea polonezului îi scăpă o vorbă de ocară, că nu îi trebuie pregătire în ceea ce privește interpretarea învățăturilor bisericești. Le învățase deja foarte bine, într-o vreme când el, Kessler, încă făcea în scutece, pe Sfânta Treime, chiar așa se exprimase.

În ciuda mâniei pe care nu o putea ascunde, Losinski achită nota de plată pentru amândoi, dar în seara aceea nu mai rosti nici un cuvânt amabil către Kessler. Pe tăcute, cei doi o luară pe drumul către San Ignazio.

„Acum ce mai greșise?" Și, oricât se gândea Kessler, tot nu găsea nici o explicație pentru comportamentul lui Losinski.

3

Ziua următoare, după ce își terminase treaba la institut, tânărul îl abordă pe cel în vârstă: voia să știe dacă îl jignise și cu ce anume și se scuza dinainte.

Dacă îl jignise? Losinski era de părere că nu acesta reprezenta cel mai potrivit termen. Era mai degrabă dezamăgit. Pentru că până la urmă, nu îl întrebase despre învățăturile bisericești, ci despre părerea lui personală. Dacă nu erau una și aceeași, atunci orice discuție între ei nu era decât timp pierdut și cu siguranță că Manzoni i-ar fi fost un partener de discuții ceva mai recunoscător.

Așadar, acesta era motivul pentru tăcerea de neînțeles a lui Losinski. Bine, dacă *el* era sincer, atunci Kessler nu mai trebuia să se ascundă și răspunse că nici nu se punea problema din care tabără face parte; el îl respecta pe Manzoni pentru titlul lui, dar el, Losinski, era superior celuilalt în critici și rațiune și, prin urmare, ar fi trebuit să fie un ideal pentru orice confrate din ordin, inclusiv în atitudinea lui negativă față de partea formală a bisericii.

Vorbele lui Kessler îl făcură pe Losinski să scapere din ochi. Se înșelase foarte ușor în ce-l privea pe acest Losinski. Kessler prefera – și prin asta se deosebea în mod fundamental de confratele său – să își țină părerile pentru el, o trăsătură care îi caracterizează pe cei cu

adevărat inteligenţi. Dacă exista vreun confrate care să fi fost de folos pentru mişcarea lui, atunci acesta era Kessler.

Ca să-l convingi pe un om precum Kessler că toată viaţa lui de până atunci fusese condiţionată de o eroare, nu trebuiau cuvinte mari, ci doar lucruri de necontestat şi de aceea, Losinski se hotărî să îl conducă spre cunoaştere pe confratele german pe aceeaşi cale pe care o parcursese şi el, Stepan Losinski, şi să facă dintr-un Saul, un Pavel.

Mai întâi se duse cu Kessler la Forumul Roman, dar nu părea dornic să spună nimic despre legătura dintre acest loc şi cea de-a cincea evanghelie. Soarele era la apus şi mai îmblânzea din răcoarea după-amiezii. În punctul cel mai de sus se afla Via Sacra, acolo unde arcul de triumf vorbea despre faptele de glorie ale împăratului Titus, Losinski se opri şi spuse:

– Nu ştiu cum staţi cu cunoştinţele despre istoria romană, dar trebuie să vă prezint nişte lucruri pe care, dacă le ştiţi deja, vă rog să mă întrerupeţi.

Kessler dădu din cap.

– Acest arc, continuă Losinski, a fost ridicat în anul 81 d.Hr., de împăratul Domiţian, în memoria fratelui său, Titus. Conform celor ştiute de marea majoritate a oamenilor, această construcţie glorifică victoria împăratului Titus asupra iudeilor, în anul 70. Dar este numai jumătate din adevăr.

– Jumătate din adevăr?

– Basoreliefurile de pe boltă îl arată pe împărat cu o cvadrigă şi cu o zeiţă a victoriei, care îi ţine o coroană deasupra capului. Pe partea opusă se află legionari romani, care iau prăzi din Templul din Ierusalim, menore cu şapte braţe şi trompete de argint. Basoreliefurile nu numai că arată victoria romanilor asupra iudeilor, ci şi preamăresc victoria romană împotriva religiei evreieşti. Cred că nu vă povestesc nimic nou.

– Nu, răspunse Kessler. Dar aş vrea numai să ştiu unde intenţionaţi să ajungeţi.

Losinski rânji. Savura curiozitatea impacientată a confratelui şi în cele din urmă îl apucă de braţ şi îi oferi un tur al Arcului de Triumf. Pe partea dinspre Colosseum, arătă către un alt basorelief.

– Tot scene din marșul triumfal al lui Titus. Dar acum, fiți atent, frate întru Hristos.

Losinski îl împinse pe Kessler în partea opusă.

– Ce vedeți?

– Nimic. Piatră bătută de vreme. Poți să te și întrebi dacă nu cumva pietrele au fost adăugate abia mai târziu în acest loc.

– Bună observație, strigă Losinski și bătu cu palma peste zid. Așa a și fost.

– Foarte bine și frumos, afirmă Kessler, doar că nu înțeleg ce legătură are cu problema noastră.

Losinski îl luă de-o parte pe Kessler și îi spuse să ia loc, la nici măcar o aruncătură de băț, pe treptele templului Jupiter Stator, apoi scoase o fotografie din buzunar și brusc, Kessler își aminti că atunci când pătrunsese ca intrus în camera polonezului, zărise multe vederi cu Arcul lui Titus. Fotografia reprezenta un basorelief, nu foarte diferit de cel de pe bolta Arcului de Triumf. Reprezenta legionari romani care aduceau în Roma tot soiul de prăzi.

– Nu înțeleg, spuse Kessler și vru să îi dea înapoi fotografia lui Losinski.

Dar acesta o refuză, la rândul lui, și începu să explice:

– La începutul muncii mele la pergament am căutat materiale asemănătoare în textele apocrife, iar Manzoni mi-a făcut rost de un permis ca să mă uit prin Arhiva Secretă a Vaticanului și să copiez texte de pe pergament, din aceeași perioadă. Efortul nu a fost de prea mare folos. De altfel, mai presus de toate, cerea mult timp, pentru că nici măcar scriitorii, paznicii acestor secrete, nu prea știau despre secretele lor. Mi-am petrecut zile și nopți în arhivă și m-am uitat peste lucruri la care creștinul cuvios nici măcar nu îndrăznește să se gândească. Viața unui singur om este prea scurtă ca să le vadă pe toate, nici nu mai pomenesc că nu se poate citi tot ce se păstrează acolo și m-am gândit dacă o biserică având atât de multe de ascuns poate fi adevărata Biserică, așa cum se intitulează mereu.

– Înfricoșătoare idee! consimți Kessler.

– Una peste alta, m-am uitat prin Arhiva Vaticanului mult mai mult decât ar fi fost necesar pentru munca mea efectivă și am dat

peste acest document. Losinski bătu cu arătătorul peste fotografia din mâna lui Kessler.

– Basorelieful acesta?

– Pe Sfânta Treime, da. Firește că mi-am pus aceeași întrebare pe care v-o puneți dumneavoastră acum, frate întru Hristos, și, fie spus spre consolarea dumneavoastră, nici eu nu am găsit vreun răspuns. Pe atunci nici măcar nu știam că acest basorelief provine din Arcul de Triumf al împăratului Titus. Doar că mi s-a părut extrem de ciudat că această reprezentare a fost clasificată de Biserică drept „strict secretă" și că se păstra în dosul unor uși de fier solide, care puteau fi deschise numai de câțiva aleși. Oficial, nici n-aș fi putut vedea acest basorelief, pentru că ar fi trebuit să anunț cu ce mă ocup înainte să încep cercetările prin secția secretă și să-mi văd doar de propriile îndatoriri. Însă, într-un moment în care nu eram supravegheat, lucru care s-a întâmplat exact de două ori în cele două săptămâni de lucru, am fotografiat piatra.

Kessler legănă imaginea.

– Iar asta este poza?

Când Losinski spuse că da, Kessler apropie fotografia chiar în fața ochilor, de parcă ar fi putut să descifreze misterul ei în acest mod. Apoi întrebă:

– Dar cum, pentru Dumnezeu, a ajuns acest basorelief în Arhiva Secretă a Vaticanului? Dar mai ales... de ce?

Losinski mustăci cu zâmbetul celui care știe:

– Răspunsul la prima dumneavoastră întrebare: lumea uită că Forumul era îngropat în Evul Mediu sub straturi de praf înalte de câțiva metri și că deasupra lui pășteau vacile. Celelalte ruine serveau drept temelii sau ziduri de întărire. Așa s-a întâmplat și cu Arcul lui Titus. A fost inclus în fortăreața familiei Frangipani, iar basoreliefurile de la exterior nu le-a putut vedea nimeni secole la rând. Fortăreața a fost dărâmată, și, când papa Pius al VII-lea și-a exprimat în 1822 dorința de a restaura Arcul lui Titus, restauratorul Valadier a descoperit pe partea exterioară această reprezentare a legionarilor romani. Papa Pius al VII-lea, care, după cum știm, avea o părere bună despre ordinul nostru, s-a arătat extrem de bucuros pentru descoperirea din secolul I, dar într-o dimineață a venit însoțit de

secretarul lui de stat, cardinalul Bartolomeo Pacca, și i-a cerut restauratorului ca basorelieful să fie scos imediat de la locul lui și să fie adus la Vatican. Valadier s-a opus Sfinției Sale și a spus că așa ceva nu se poate fără a lua în calcul riscul ca Arcul lui Titus să se prăbușească. Atunci papa a poruncit ca Arcul lui Titus să fie luat bucată cu bucată și să fie construit la loc în același punct. În locul basoreliefului cu legionari, papa Pius a pus să se zidească plăci de travertin, ca să se dea astfel impresia că basorelieful a căzut pradă ghearelor timpului. Originalul însă se păstrează din acel moment în Arhiva Secretă a Vaticanului. Acum răspunsul la cea de-a doua întrebare, frate Kessler.

Fără să-și ia ochii de la fotografie Kessler spuse:

– Asta sună fantastic. Dar trebuie să existe totuși un motiv pentru care creștinilor credincioși li s-a interzis să vadă această reprezentare. Nici eu nu văd altceva decât soldați cu prăzi, cu unelte și animale pe care le aduc acasă; nu văd nici o persoană de sex feminin, care să fie dezbrăcată și nu e nici o vorbă de ocară împotriva Sfintei Biserici Catolice. Dar ceva l-a tulburat pe Sfinția Sa! Am să explodez, dacă nu îmi spuneți imediat care este taina.

– Adevărul nu are să vă facă mai fericit, obiectă Losinki, trebuie să vă avertizez!

– Se prea poate, spuse Kessler, dar neștiința mă îmbolnăvește. Așa că spuneți!

4

Cei doi bărbați se ridicară. Dacă mergea, lui Losinski îi venea mai ușor să vorbească. Mai presus de toate probabil că se temea de ascultători nepoftiți, de aceea merseră în direcția curiei, pe pietrele netede ale caldarâmului de pe strada sfântă, iar Losinski începu pe ocolite, adresându-i o întrebare lui Kessler:

– Frate, vă amintiți de un incident care a apărut prin ziare acum două luni: un profesor nebun a aruncat cu acid peste pictura lui Leonardo, din Luvru, care o înfățișa pe Fecioară?

– Da, îmi amintesc vag, răspunse Kessler, oricum era un lunatic. L-au dus la spitalul de nebuni, unde a murit. Vai de el.

– Așa credeți dumneavoastră.

Losinski se opri și se uită cercetător la Kessler.

Acesta râse ironic și remarcă:

– În mod sigur nu a făcut-o din dragoste pentru artă.

– Nu, răspunse Losinski, ci poate din dragoste pentru adevăr.

Fără să-și tragă suflarea, adăugă:

– Trebuie să nu suflați o vorbă. Nici un cuvânt despre ce am să vă spun acum! Este în interesul dumneavoastră.

– Pe cuvântul meu, pe Dumnezeu și toți sfinții!

Locul încărcat de istorie, cu coloanele și figurile vechi de două mii de ani, îi păru lui Kessler cadrul potrivit pentru o dezvăluire importantă.

Losinski se aștepta la această reacție, dar nu se lăsă tulburat și continuă:

– De aproape două mii de ani există un secret despre care doar câțiva știu. Se transmite din generație în generație, cu condiția să nu se consemneze niciodată în scris. Pentru că primul care a păzit acest secret a spus așa: toate scrierile sunt de la diavol. Ca să nu se piardă totuși lucrul acela despre care nu se vorbește, cei care cunosc secretul pot încifra cunoașterea lor teribilă după cum le este bine.

– Înțeleg, îl întrerupse Kessler, cu vocea tulburată. Leonardo da Vinci a fost unul dintre acei cunoscători ai secretului, iar acest profesor cred că găsise un indiciu referitor la ce știa el.

– Da, așa trebuie să fi fost. Pentru că profesorul a aruncat acidul exact pe acel loc din tablou unde s-a dezvăluit ceva la care nu se aștepta nimeni: Madona lui Leonardo purta un colier cu opt pietre prețioase diferite. Când am auzit de asta, mi-am dat seama imediat cu ce aveam de-a face aici. Era aceeași descoperire pe care o făcuse cardinalul secretar de stat al papei Pius al VII-a, pe basorelieful Arcului lui Titus.

Kessler rămase locului, speriat. Se legăna neliniștit de pe un picior pe celălalt.

– Dacă n-aș ști că sunteți un om cinstit, frate Losinski, aș crede că faceți glume cu mine.

Losinski se uită serios la el, dădu din cap și continuă:

– Înțeleg ce gândiți, Kessler. Toate acestea sunt într-adevăr greu de conceput, mai ales dacă le afli fără o pregătire. Eu însumi am lucrat ani la rând la asta și am aflat adevărul pe bucățele; era ca și cum puneam cap la cap un mozaic din pietricele separate, așa că doar treptat s-a putut forma o imagine de ansamblu. Frate, vă confruntați brusc cu întregul concept.

– Să ne întoarcem la Leonardo! ceru Kessler febril.

– Profesorul german, care preda în America literatură comparată, probabil că prin studiile literare a dat peste o informație care i-a întărit credința că Leonardo da Vinci era inițiat în această taină și că a încifrat-o într-una din lucrările lui. În cazul dat, printr-un colier, la care a calculat precis fiecare piatră prețioasă, ca aceste pietre să poată fi recunoscute de oricine se pricepe la ele.

– Și când a terminat colierul din tabloul lui, a mai pictat un strat peste el?

– Întru totul corect. Se presupune că a lăsat în urma lui un indiciu referitor la acest secret, un indiciu de care profesorul s-a lovit în cercetările lui, dar pe care, aparent, nici un istoric de artă nu l-a luat în serios. Se pare că nu avut altă cale, decât să-și demonstreze astfel teoria lui.

Pe cât de mult îl fascina explicația, pe atât de sceptic era încă Kessler, față de Losinski:

– Bine, să presupunem că aveți dreptate și că Leonardo a fost de fapt unul dintre cei care știau despre un secret universal, dar atunci desigur că apare întrebarea cine i-a spus și cui a transmis secretul lui mai departe?

Losinski se uita drept înainte, în pământ. Tăcea și părea că e jignit de întrebare. Acest Kessler părea că tot nu urmărește cu seriozitatea cuvenită ceea ce zicea el. În cele din urmă, răspunse:

– Asta nu știu, *eu* nu știu. Poate știu alții. Există multe spirite mari, în ale căror opere există indicii ascunse, pe care nimeni nu știe să le interpreteze. Înaintea lui Leonardo a fost Dante, după el au fost Shakespeare și Voltaire, mai ales Voltaire, al cărui nume, pe care el însuși și l-a dat – de fapt îl chema Arouet –, este o anagramă, așa cum și colierul lui Leonardo și reprezentarea de pe Arcul lui Titus sunt anagrame voalate. Cele două reprezentări și numele lui Voltaire au

în comun faptul că se compun fiecare din opt litere. Sunt foarte sigur că în spatele numelui Voltaire se ascunde dovada complicității lui. I-am separat numele pe litere și am încercat să formez cuvinte franțuzești cu ele, cuvinte care, puse unul după altul, să aibă un sens, mi-am petrecut nopți întregi cu asta, însă fără rezultat.

– Poate că vă înșelați cu această teorie. Poate că în spatele numelui Voltaire se ascunde un simplu joc de cuvinte.

– Da, știu, niște prostănaci au văzut în numele Voltaire o anagramă pentru AROVET L(e) J(eune), adică Arouet cel Tânăr. Dar această interpretare șchioapă nu îl onorează pe Voltaire. Un om care se numără printre cele mai mari spirite ale istoriei universale nu se ascunde după un astfel de joc nevinovat de cuvinte. Voltaire credea în Dumnezeu ca origine a ordinii morale, dar îi lipsea orice înclinație către misterele creștine și mai ales către Sfânta Biserică Catolică. Omul, afirma el, nu are nevoie de izbăvire divină, iar din textele biblice a făcut praf și pulbere. Toate acestea sunt extrem de neobișnuite pentru un om al timpurilor lui, dar este de înțeles dacă pornești de la premisa că știa despre secretul universal. Kessler, eu sunt sigur că el știa atunci când și-a luat acest nume ciudat, Voltaire!

– Permiteți-mi, obiectă Kessler, dacă vă înțeleg bine, Voltaire are o legătură cu acest basorelief de pe Arcul lui Titus?

Losinski îi luă confratelui din mână poza și i-o puse în fața ochilor, provocator.

– Ce vedeți în această fotografie, Kessler?

– Legionari romani cu prăzile lor.

– Și ce fel de prăzi sunt acestea?

– Disting o copaie de îmbăiat – poate din aur –, un miel, o ramură de copac, un elan, un steag de război, un car de luptă, o rață și un spic. Ce e neobișnuit aici?

– Dacă vorbim de pradă, nimic, aproape nimic. Dar există un indiciu care ar trebuie să trezească neîncrederea celui care privește atent.

– Elanul!

– Corect. În țara pe care au prădat-o Titus și legionarii lui există cele mai curioase animale de deșert, dar nu și elani. Acest paradox a fost ales în mod conștient de creatorul basoreliefului, ca să ofere un indiciu că în spatele reprezentării se ascunde un mesaj secret.

– Dar împăratul Titus poate că a examinat schița și le-o fi spus sculptorilor lui: „Nu îmi amintesc să fi văzut vreun elan printre prăzile noastre de război!"

– Fără îndoială că așa ar fi făcut, dar Titus nu și-a văzut niciodată Arcul de Triumf care îi poartă numele. A fost construit abia după moartea lui, de către fratele și succesorul lui, Domițian, iar acest tânăr avea atâtea probleme, că detaliile de pe monument cu siguranță că îi erau la fel de indiferente ca și vorbele filozofilor romani. Iar romanii erau un popor prost. Își cunoșteau doar capitala și tot ce se afla în afara granițelor acesteia era considerat de ei exotic. Nu le-ar fi bătut la ochi nici dacă ar fi fost aduși pinguini odată cu aceste prăzi.

5

Losinski și Kessler se îndreptaseră între timp către celălalt capăt al Forumului, o luaseră pe lângă curie și pe lângă Arcul lui Septimius Severus, în spatele căruia Via Consolazione face o curbă în jurul Capitoliului. Kessler avea să-și facă mai târziu reproșuri amarnice că aleseseră tocmai acest drum ca să discute, dar fusese ideea lui Losinski.

Dinspre stradă se auzea zgomot de mașini, care perturba explicațiile lui Losinski, dar care excludea eventualitatea de a avea ascultători nedoriți. Așa că polonezul își reluă discursul și spuse:

– În suita împăratului Titus probabil că se aflau oameni care se confruntaseră în Est cu noua mișcare, a cărei membri își spuneau creștini. Pentru romani, acești *christiani* nu erau nimic altceva decât adepții uneia dintre numeroasele secte care proveneau din Orient, dar despre omul care făcuse populară această sectă apăruseră atâtea povești și legende, că la această sectă se îngrămădeau oamenii cu miile. Omul afirma cu toată seriozitatea că este fiul unui zeu necunoscut și dădea dovezi, făcând lucruri cu care nici măcar magicienii nu puteau îndrăzni să se laude: a făcut o vrajă ca din cinci pâini și doi pești să hrănească cinci mii de oameni – fără a mai pune la socoteală femeile și copii –, a făcut din apă vin și i-a trezit pe morți la viață. Când romanii l-au condamnat pentru blasfemie, el a fost omorât de evrei, după care s-a petrecut ceva ce a uluit complet lumea din

acea vreme. Adepții acestui om afirmau că au văzut cu ochii lor cum conducătorul lor se trezise din morți.

– Opriți-vă, frate, interveni Kessler. Vorbiți ca un eretic. Nu e bine ce faceți.

Reproșul îl enervă pe Losinski. Își încreți fruntea și spuse:

– Poate că ar trebui să mă ascultați până la capăt, mai întâi, și după aceea sunteți liber să vă exprimați orice opinie.

Acum stăteau față în față, la mică distanță, aproape ca niște adversari care sunt gata să își măsoare puterile – Losinski întors către Forum, Kessler cu privirile către Capitoliu. Losinski avea o privire rece și sigură de victorie, Kessler, una critică, dar nesigură din pricina atitudinii lipsite de menajamente a coajutorului. Cu această atitudine începu din nou Losinski:

– Mai presus de toate, datorită zelului de misionar al unui făuritor de corturi din Tarsos, pe nume Pavel, care nu l-a întâlnit niciodată pe maestrul lui, mișcarea a cunoscut un avânt puternic, astfel că a devenit treptat o amenințare serioasă la adresa zeilor de stat ai Romei. În întreg imperiul se formau comunități ale adepților acestei secte; nu numai în Palestina, în Asia Mică și în Grecia, ci și în Roma, unde zeii se aflau acasă, și acolo își găseau creștinii adepți. Da, acești oameni dispuneau de un zel misionar de care nu mai făcuse dovadă nici o religie. Și pentru că se separau de orice nu era propriu credinței lor, pentru că practicau rituri ciudate când se întâlneau în secret, s-a ajuns să se vorbească despre ei în întregul Imperiu Roman. Oamenii aceștia mergeau până într-acolo cu fanatismul lor, că își apărau ideea lor preconceputa chiar în fața oamenilor care îl văzuseră la față pe bărbatul din Nazaret care făcea minuni. Și când a venit cineva și a afirmat că fusese cu totul altfel cu Isus, că știe mai bine decât oricine, atunci l-au amenințat cu lapidarea și respectivul a scăpat de moarte doar prin fugă. A fugit în Egipt și a notat tot ce a trăit.

– Dumnezeule, murmură Kessler și se uită la fotografie. Tot mai multe lucruri căpătau brusc sens. Nu era atât de naiv să creadă că Losinski ar fi născocit toate astea din nimic. Dacă întâlnise vreodată un om serios, atunci acesta era ajutorul lui din Polonia. Acest om verifica orice lucru de două ori înainte să îl declare valabil. Kessler

bănuia că în clipa următoare are să scoată asul din mânecă, ceva ce îl va reduce la tăcere pe el, Kessler. Tăcea, dar simțea cum îi crapă capul.

Cu un rânjet în colțul gurii, cu o figură de sadic, Losinski savura momentul, înainte de a continua, într-un final:

– Ce știa să istorisească acest om, ceilalți erau uimiți să audă; dar oricât încercau să anunțe asta în mod public, erau reduși la tăcere de creștini, erau alungați sau omorâți sau intimidați cu amenințări. De aceea, ei au format o mișcare împotriva creștinilor, din care au făcut parte oameni importanți. Ei și-au dat seama că nimic nu poate opri afluxul spre o sectă care era în plin avânt datorită conjuncturii istorice inițiale, nici minciunile și nici adevărul. De aceea au codat ceea ce știau, în moduri diferite, pentru posteritate. Artistul care a făcut basoreliefurile pentru Arcul lui Titus ori era el însuși membru al acestei mișcări, ori a fost mituit să aleagă tocmai această reprezentare, fără a-i cunoaște semnificația. Când papa Pius al VII-lea a descoperit succesiunea de cuvinte din basorelief, cred că a fost teribil de încurcat; pentru că în Arhiva Secretă a Vaticanului se află o casetă cu șapte sigilii ale papei, despre care se spune că se deschide o singură dată și se închide și se sigilează la loc de către fiecare succesor la scaunul lui Petru. Papii care au deschis această casetă poate că au leșinat ori s-au prăbușit ca loviți de trăsnet sau li s-a schimbat în mod straniu caracterul, din acel moment...

Interzis, Kessler se uita la buzele lui Losinski. Văzu cum dintr-odată nu se mai mișcă, cum gura i se strâmbă într-o grimasă și scoate pe limbă un șuvoi de sânge, văzu cum lui Losinski îi țâșnește sângele pe sub bărbie și îi înroșește cămașa, văzu cum întoarce încet ochii către cer și, fără să scoată un zgomot, îngenunchează ca într-o scenă de film redată cu încetinitorul. În același timp, Kessler simți o durere străpungătoare în brațul drept.

Abia acum ajunse la urechea lui zgomotul de armă automată. Venea dinspre Via Consolazione, de sus, unde, în timp ce cădea, zări o motocicletă cu doi bărbați și exploziile luminoase de gloanțe. Apoi își pierdu cunoștința.

6

Când Kessler își reveni în simțiri, sprijinit de un zid, brancardierii se chinuiau să îi înfășoare un bandaj la mână. Unul dintre ei, un tânăr

cu scăfârlia tunsă scurt, spuse că poate zice că a avut noroc să supravieţuiască, pentru că pe celălalt l-au terminat, şi arătă către Losinski, care stătea nemişcat în faţa lui, la pământ. Împuşcat în ceafă.

Abia la câteva ore după aceea înţelese Kessler ce se întâmplase de fapt la Forum Romanum, şi că Losinski fusese victima unui atentat, şi îşi repeta la nesfârşit aceeaşi întrebare: Aşa se dorise, ori era un accident că supravieţuise?

Ca întotdeauna când poliţia italiană nu are nici o urmă, se găsi repede un vinovat. Se spuse că întâmplarea avea legătură cu mafia, iar Kessler trebui să se supună unor interogatorii interminabile, situaţie în care statutul lui de cleric nu îi venea în nici un fel în ajutor, pentru că, după cum se ştie, sutana nu rareori serveşte drept camuflaj crimei organizate. Când, până la urmă, Kessler îi lămurise cum este cu identitatea lui de cleric şi după ce dr. Stepan Losinski fusese înmormântat în cimitirul iezuiţilor, o luară de la capăt cu interogatoriile, pentru că un ofiţer care ştia să vorbească şi să scrie constatase o asemănare suspectă între numele lui Kessler şi cel al unuia dintre *Capo di tutti Capi*, adică al unui şef al şefilor pe care îl chema Bobby Cesslero, care era căutat de trei ani cu anunţuri pe stradă, fără ca poliţia să fi avut vreo fotografie de-a lui. Cesslero – zis şi „il Nasso", „Nasul" – lăsase o urmă de parfum din Italia până în Franţa şi, după aceea, până în America, pentru că falsifica cele mai scumpe parfumuri din lume şi le vindea cu vagoanele; dar cum arăta Cesslero, nimeni nu ştia.

Din această cauză, dură mai bine de două săptămâni până să poată fi eliminată această bănuială, iar Kessler să se vadă în stare să îşi reia munca. Dar Kessler devenise alt om. Atentatul, din care nu mai rămăsese decât o cusătură lungă de patru centimetri, pe partea de sus a braţului, îl schimbase pe el şi modul lui de a gândi. Îşi dădu seama nu o dată că se gândeşte la felul cum i-au putut veni ideile lui Losinski, cum corelase faptele între ele, cum putuse să facă asta; şi observă spre disperarea lui că rânjeşte precum Losinski, când se discută fragmente din pergament.

Kessler desigur că îşi făcea probleme (o formulare blândă pentru nesfârşitele lui nopţi de nesomn), cine putea să aibă interes să îl înlăture pe Losinski sau pe amândoi şi îşi dădu seama că face parte din cercul cunoscătorilor, ca unul despre care nişte oameni anume credeau că ştie

prea mult, chiar dacă știa numai jumătate din adevăr. Într-una dintre aceste nopți de insomnie din camera lui mănăstirească, își scoase sacoul și se uită din nou la zdrențele înnegrite de la mâneca dreaptă, pe care glonțul o sfâșiase, și din nou îi veni în minte că numai soartei îi datora faptul că supraviețuise. În nici un caz pentru că așa doriseră atentatorii – asta credea el –, și de aici Kessler trase concluzia că trebuie să se păzească; o a doua încercare nu îl va rata.

Kessler se văzu nevoit să creadă că aceia care doreau să-i ia viața plecau de la premisa că Losinski îi dezvăluise secretul. Poate că dacă ar fi aflat tot adevărul nu ar mai fi avut o clipă de liniște? Îl chinuiau întrebările despre ce putea să se fi întâmplat la întâlnirea secretă de la Campo dei Fiori. Acum credea cu toată puterea că Losinski în nici un caz nu comisese vreun păcat împotriva celei de-a șasea porunci, în blocul vechi, așa cum suspectase la început, ci, mai degrabă, incursiunile lui nocturne în cartierul pentru obrazurile mai puțin subțiri trebuie să fi avut legătură cu această poveste.

Și în timp ce medita astfel și netezea mâneca ferfeniță a sacoului, pipăi cu mâna ceva în buzunarul interior al hainei: fotografia lui Losinski, îndoită și împăturită. Unul dintre brancardieri probabil că i-o vârâse în buzunar la Forum, crezând că îi aparține. Imaginea era boțită ca o pungă de la cumpărături, dar se puteau distinge detaliile, totuși, iar Kessler începu instinctiv să scrie denumirile prăzilor de război, una sub alta, pe un bilet, mai întâi în limba maternă și apoi în latină, alături.

Rezultatul arăta cam așa:

copaie	–	*balnea*
miel	–	*agnus*
ramură	–	*ramus*
elan	–	*alces*
steag de război	–	*bellicum*
car de luptă	–	*bigae*
rață	–	*anas*
spic	–	*spica*

Apoi citi inițialele termenilor latinești: BARABBAS

– Dumnezeule mare! îi scăpă lui Kessler.

Dar de acest nume se lovise într-un fragment de text al celei de-a cincea evanghelii: Barabbas! Pe Sfânta Treime, ce mister se ascundea în spatele acestui nume?

7

Ziua următoare, Kessler fu atent doar pe jumătate la ceea ce făcea. De la atentat, dădea impresia că e distrat; chiar dacă nu voia să recunoască, îi era frică. Manzoni părea schimbat de la moartea lui Losinski. Sigur, nu se omorâse niciodată după polonez, dar morala creștină impunea să vorbească despre el cu compasiune; totuși, Manzoni vedea în uciderea lui Losinski mai degrabă o problemă organizatorică în legătură cu munca la pergamentul copt.

Kessler avea impresia că Manzoni îi dăduse intenționat un fragment care, din pricina stării precare în care se afla, abia dacă lăsa vreo șansă celui care îl analiza. Fără să fie mai mare decât palma lui, acesta era plin de găuri, ca o bucată de stofă mâncată de molii. Nici un cuvânt nu se potrivea cu altul – muncă în zadar.

Privirile celor doi bărbați se încrucișau de mai multe ori pe zi, fără ca vreunul să găsească ceva de zis. Părea că își acceptau tacit antagonismul. Și, cât timp Kessler se deda contemplării mâinilor proprii, se întreba cum putea să o scoată la capăt cu Manzoni. Manzoni, care considera că obligația lui principală este să se plimbe printre rândurile de traducători ca un pedagog și să discute ici și colo asupra vreunui pasaj, avea în priviri o anume malițiozitate de fiecare dată când trecea pe lângă Kessler, care nu îi scăpa celuilalt și care îl irita până în măduva oaselor.

Și dintr-odată – nu dorise să se întâmple așa, dar era clar expresia mâniei – Kessler îi strigă lui Manzoni, peste două sau trei rânduri de mese:

– Spuneți, profesore, cine este de fapt Barabbas?

În sală se lăsă o liniște mormântală. Toate privirile se îndreptară către Manzoni, care, de parcă ar fi vru să se arunce asupra celui care strigase cu impertinență, se grăbi către Kessler, cu capul roșu-vinețiu înainte, se aplecă și se uită perplex, fix la bucata de pergament

găurită. Întrebarea plana prin încăpere ca o frază blasfemiatoare de-a lui Karl Marx, deși Kessler pusese doar o simplă întrebare.

Întâi și întâi, Manzoni scrută pergamentul, apoi verifică expresia feței lui Kessler și în cele din urmă țipă la el:

– Arătați-mi pasajul! Unde ați dat de Barabbas?

Kessler rânji, pentru că observa că are succes cu provocarea lui, și din această cauză nu se grăbi cu răspunsul. Își dădu acum seama că Manzoni sigur știa textul pe care îl avea în față, măcar cât să fie surprins că e pomenit acest nume. Furia lui Kessler luă amploare; atunci la ce bun se mai chinuia încă la acest fragment?

– V-am întrebat ceva, frate întru Hristos, șuieră încet Manzoni. Mai ales faptul că ceilalți confrați auzeau și ei era extrem de deranjant pentru el. Din această cauză se apropie foarte mult de Kessler, ca să îi vorbească cât mai încet cu putință. Dar Kessler nu se lăsă intimidat și răspunse mai tare decât era necesar:

– Monseniore, eu am fost primul care v-a întrebat pe dumneavoastră. De ce nu răspundeți?

La atâta obrăznicie din gura tânărului iezuit, prelatul în mod clar nu se așteptase. Tuși jenat și se uită nervos împrejur, apoi scoase o batistă albă și se șterse în jurul gâtului (un gest care mai mult îi folosea ca să câștige timp decât să șteargă sudoarea).

– Barabbas? spuse el în sfârșit cu un pretins calm. Nu vă înțeleg întrebarea, Barabbas este autorul acestei scrieri. Dar asta cunoașteți, totuși!

Kessler nu cedă.

– Nu asta am întrebat, Monseniore. Ce doresc să știu este cine se ascunde în spatele acestui nume?

– O întrebare complet lipsită de sens, răspunse cu nerușinare profesorul Manzoni, tot așa ați putea să întrebați cine se ascunde în spatele numelui Pavel!

– Proastă comparație! strigă Kessler. Nu e nevoie să pun această întrebare pentru că s-a dat răspuns la ea în nenumărate tratate teologice.

Atunci găsi și Manzoni în sfârșit o replică prin care să îl facă pe Kessler să tacă și spuse:

– Va fi de datoria noastră să cercetăm asta; de ce nu vă asumați dumneavoastră acest rol, frate întru Hristos?

Manzoni râse și, împreună cu el, acei iezuiți pe care îi știa de partea lui.

– Acum să revenim la întrebarea mea, spuse Manzoni, care era stăpân pe sine acum. Unde ați găsit numele Barabbas?

– În nici un caz pe foaia aceasta mâncată de șoareci, spuse Kessler, doar că am o intuiție...

– O intuiție? Cum adică aveți o intuiție?

Kessler ridică din umeri și din sprâncene, dar nu răspunse, se uita doar la Manzoni și zâmbea sardonic. Da, era în mod expres indiferent și dezinteresat și asta sigur îi stârnea teamă adversarului său. Privirea lui Manzoni rătăcea nervos prin sală, de parcă ar fi căutat ajutor la altcineva, dar toți se dedicaseră cu un deosebit zel studierii propriilor texte.

8

De atunci, între Kessler și Manzoni se căscă o prăpastie de neîncredere fără margini. Și Kessler ar fi trebuit să se aștepte, de fapt, ca prelatul să îl trimită acasă și să înceteze colaborarea dintr-un motiv oarecare; dar nici nu bănuia cât de mult se temea Manzoni de el. Manzoni era ferm convins că Kessler, datorită lui Losinski, știa mai multe decât arăta. Atunci ar fi fost o prostie să îl excludă pe tânărul neamț; dimpotrivă, planul lui Manzoni era să îi încredințeze lui Kessler sarcini speciale, care să-l împiedice să vorbească despre ceea ce știe. Orice ordin are numeroase astfel de sarcini speciale, numai bune să îl facă pe un cleric să dispară mulți ani, dacă nu pentru totdeauna.

Kessler probabil că bănuise asta – dacă își aprecia situația mai obiectiv, un astfel de plan era evident – și deveni foarte precaut, lansându-se în activități neobișnuite. Prima încercare de a se apropia de alte informații, cu ajutorul celor rămase de pe urma lui Losinski, dădu greș. Abatele mănăstirii San Ignazio, un roman mic și cu părul alb pe nume Pio, îi acordă permisiunea de a se uita sub supravegherea lui prin camera lui Losinski (până la urmă fuseseră prieteni), dar chilia mănăstirească fusese răscolită dintr-un capăt în altul – ceea ce abatele

respinse cu indignare – și oricum lipseau toate documentele și, mai ales, mapa, care oferea informații asupra cercetărilor lui. Nici măcar sacul cu încălțăminte, cu care Losinski se delectase peste măsură, nu mai era.

Pentru Kessler, mai rămăsese doar una dintre urmele pe care le lăsase Losinski cu care să aibă sorți de izbândă: casa de lângă Campo dei Fiori. Desigur că trebuia să se aștepte să fie urmărit pas cu pas. De aceea, concepu un plan cum să se descotorosească de eventualii urmăritori. Planul era pe cât de simplu, pe atât de genial: exploră mergând pe jos un drum ocolitor de la San Ignazio, către Campo dei Fiori, fără să se apropie de obiectivul lui real și în ziua următoare urcă spre seară pe o bicicletă pe care o împrumutase de la portar. Cu ea se deplasă mai repede decât cu orice alt mijloc de locomoție prin traficul intens din Roma.

Kessler dispăru cu bicicleta în scara de bloc sumbră și rece. Și în timp ce urca treptele late și tocite, către apartamentul pe care Losinski îl vizitase atât de des, își făcea probleme ce îl aștepta acolo. Nu știa, se ghida numai după o intuiție care îi spunea că vizitele dese din această casă aveau o legătură anume cu descoperirea lui. Nu știa nici măcar cum să facă să intre decât zicând că era un prieten de-al lui Losinski și că supraviețuise în mod miraculos atentatului.

În același moment îi veni în minte o discuție pe care o avusese cu Manzoni, cu mult timp în urmă. Era vorba de Losinski și cuvintele prelatului încă îi mai răsunau în ureche: să se păzească de Losinski, pentru că Losinski era într-adevăr un om de știință excepțional, dar, în adâncul inimii lui, Losinski era un eretic și Manzoni își putea imagina că Losinski ar putea să-l trădeze pe Domnul nostru Isus pentru treizeci de arginți, ca Iuda Iscarioteanul.

După tot ce aflase Kessler de la Losinski, aceste cuvinte căpătau altă nuanță. Părea că Manzoni și Losinski se deosebeau nu atât prin ceea ce știau, cât prin dorința de a răspândi aceste cunoștințe. Tăcerea în sine nu este un păcat și în orice caz nici una din cele zece porunci nu spune nimic împotriva tăcerii; dar Biserica a reușit să păcătuiască mai mult prin tăcere, decât alții, cu vorbe rele.

Fără să se oprească, Kessler apăsă pe butonul soneriei de lângă ușa albă de la etajul al treilea. Dinnăuntru se apropiau pași, ușa se

deschise o crăpătură îngustă și o față lată de bărbat apăru prin deschizătură.

– Ce doriți? Cine sunteți?

– Numele meu este Kessler. Sunt prieten cu Losinski, spuse Kessler stins. În acest moment uitase de toate celelalte.

– Losinski nu a avut prieteni, spuse bărbatul prin ușă și se pregăti să închidă.

Atunci Kessler își băgă mâna între ușă și toc și strigă tare:

– Sunt cel care trebuia să fi fost împușcat împreună cu el!

Un moment lung nu se întâmplă nimic. Apoi ușa fu deschisă încet și apăru făptura unui bărbat dolofan cu creștetul neted. Bărbatul îl invită cu un gest și Kessler intră. Rămase locului în mijlocul vestibulului mare, cu șase uși în toate direcțiile. Bărbatul rotofei se apropie de el și, înainte să își dea seama, îl prinse pe Kessler în brațe. În același moment se deschise o ușă și Kessler văzu o femeie într-un scaun cu rotile.

Capitolul nouă

TEMNIȚELE INOCENȚEI
Redescoperite

1

Conferința de presă săptămânală din sala d'Angeli din Vatican se apropia plicticos de final, ca în majoritatea zilelor de joi. Nici măcar cincizeci de jurnaliști nu dăduseră curs invitației lui padre Mikos Vilosevic, un cleric iugoslav, care conducea biroul de presă al Vaticanului. Ceilalți reprezentanți de presă acreditați la Roma știau că Vilosevic nu avea nimic de spus, pentru că tot ce se petrece în spatele zidurilor leonine este oricum foarte bine păstrat în secret.

Nu ar fi fost memorabilă în vreun fel nici această conferință de presă, la care tema principală era posibila beatificare a unei călugărițe sud-americane, care își plătise cu viața munca socială din ghetourile din Rio, în urmă cu șapte ani, dacă Desmond Brady, șef al biroului din Roma al postului american NBC, care de obicei era bine informat despre toate chestiunile interne ale Vaticanului, nu ar fi formulat la sfârșit întrebarea:

– Padre, ce e cu zvonul conform căruia Sanctitatea Sa lucrează la o nouă enciclică?

Răspunsul lui Vilosevic veni scurt și rece:

– Nu cunosc nimic în legătură cu aceasta. Îmi pare rău.

– Urmează să aibă titlul *Fides Evangelii*.

Brady nu ceda.

Informația produse rumoare printre jurnaliștii prezenți. Din nou părea să fie adevărat că americanul din Atlanta dispunea de cele mai bune contacte în Vatican, care, așa se zvonea, ajungeau până în anticamera papei.

Vilosevic sperase să termine cu acest lucru printr-un răspuns laconic, dar acum era încolțit și de ceilalți jurnaliști și nu făcu tocmai cea mai bună impresie în rolul de apărător al pretinsei sale ignoranțe.

– Domnii mei, spuse Vilosevic, cu toții cunoașteți poziția Bisericii, conform căreia toate aspectele care privesc doctrina catolică sunt problema Bisericii, și nu problema opiniei publice.

Asta îl făcu pe Cesare Bonato, de la agenția italiană de știri ANSA, să îl întrerupă cu un strigăt:

– *Chiacchierone!* ceea ce înseamnă aproximativ „moară stricată", iar dacă Vilosevic ar fi înțeles remarca, asta i-ar fi adus o mustrare serioasă.

Dar, pentru că asta nu se întâmplă, adăugă la vorba de ocară și întrebarea dacă el, Vilosevic, ar vrea să spună că problema este un secret papal, ceea ce în jargonul curiei reprezintă gradul cel mai înalt de tăcere.

Indignat și cu o ușoară mină de om ofensat, oficialul Vaticanului spuse:

– Nu există nici o enciclică și, drept urmare, ea nu are cum să fie secret papal. Vă mulțumesc pentru atenția acordată.

Cu asta chiar se terminase ritualul conferinței de presă din Vatican, nelipsit în fiecare săptămână, iar Vilosevic, împreună cu cei doi asistenți ai săi, doi capelani tineri, unul din Roma și celălalt un veronez, dădură semn că vor să plece de pe podiumul acoperit în alb (în Biserica Catolică nu merge nimic fără podium), când Bonato strigă atât de tare, încît vocea nu îi putu fi ignorată nici măcar în starea generală de agitație înaintea plecării:

– Padre Vilosevic, cum dumneavoastră contestați o enciclică a Sanctității Sale, nu cumva să nu însemne că aceasta nu există?

Exprimarea întortocheată al lui Bonato provocă zâmbete, dar corespundea exact retoricii de care funcționarii papali preferau să se folosească. Vilosevic îl cunoștea pe Bonato și știa că se pricepe la chestiuni bisericești pe care le poate cunoaște doar cine nu mai avea

mult să devină preot, înainte să se apropie de el ispita, sub formă de femeie. De aceea, Vilosevic grăbi pasul spre Bonato, în speranța că va putea purta între patru ochi discuția următoare; dar numai ce ajunseră față în față, că fură înconjurați de restul jurnaliștilor ca Isus și Filip, când pâinea s-a înmulțit în mod miraculos.

– Ce vreți să spuneți cu asta? întrebă Vilosevic nervos.

– Păi, răspunse Bonato cu acea prietenie care arată că suprafața ascunde exact contrariul, cu toții cunoaștem politica păstrării secretelor pe care o duce Vaticanul, ca pe o formă specială de existență, iar asta nouă nu ne prea ușurează munca.

– De la mine ați auzit tot ceea ce cunosc! întări Vilosevic, dar în privirile lui nesigure se vedea că nici el nu era convins de ceea ce spune.

– ... Mai degrabă ce vi se permite să spuneți! îl corectă pe padre Desmond Brady. Și asta nu înseamnă mult în spatele unui zid de tăcere.

În câteva momente, atmosfera se schimbă cu totul. Tensiunea luă amploare, iar padre căuta ajutor din priviri la asistenții lui; dar aceștia nu păreau nici ei mai pricepuți în a aborda situația. Mai ales Brady îi făcuse să se teamă; era un jurnalist extrem de critic, care deja înfierase într-o relatare politica Vaticanului de trecere sub tăcere și afirmase că nici naziștii și nici comuniștii nu reușiseră să se înconjoare cu văluri atât de groase de mister precum curia din Roma. Dar secretele nu sunt făcute ca să fie spuse, ci trecute sub tăcere, și, prin urmare, afirmația lui Brady nu găsi nici un ecou înăuntrul zidurilor leonine, nici măcar vreo vorbă acuzatoare; toate se duseră în vânt, ca tămâia la *Te Deum*.

Vilosevic se uită sfredelitor la Brady.

– Ce vreți să spuneți cu asta?

– M-am exprimat clar, spre deosebire de dumneavoastră, padre Vilosevic. Însă – și adăugă pe un ton accentuat amical – imputația mea nu se adresează dumneavoastră personal, știți asta, dar Secretariatul de Stat și Sfântul Oficiu poate ar face bine să își amintească în ce vremuri trăim.

Cesare Bonato voia să aibă el ultimul cuvânt și aruncă o remarcă prin care îi făcu pe papistași să roșească de rușine:

– Nu ar fi enciclica cea dintâi care, cu toate că este concepută pentru credincioşi, nu ajunge vreodată la aceştia. Mă refer la papa Pius al XI-lea.

Remarca îl lovi în plin pe padre Vilosevic, ca lovitura unui boxer. Vilosevic căuta din ochi o ieşire, dar jurnaliştii făcuseră cerc în jurul lui; nici urmă de scăpare. Padre, Brady şi majoritatea celorlalţi ştiau la ce făcea aluzie Bonato: papa Pius al XI-lea pregătise în 1938 o enciclică, *Humani Generis Unitas*, care nu a fost niciodată publicată. Motivele pentru care nu a apărut vreodată au rămas neclare, dar sigur este că decretul papal pe tema rasismului şi antisemitismului a fost de mare importanţă pentru acea epocă.

Strâns cu uşa în acest fel, Vilosevic trecu la atac în direcţia lui Bonato:

– Poate că dumneavoastră aveţi contacte mai bune la curie decât mine. Ce ştiţi despre noua enciclică? Chiar m-ar interesa.

Observaţia intenţionat ironică a lui Vilosevic era menită să trezească împotrivirea celorlalţi jurnalişti şi se ajunse la haos, în cursul căruia se descoperi că de mult timp se lansaseră nişte zvonuri nebuneşti, despre un pergament din vremea lui Isus din Nazaret, recent descoperit, a cărui traducere era ţinută sub cheie de Sfântul Oficiu, precum profeţiile lui Maleahi, şi pe care nici un om de rând nu a ajuns să-l vadă.

– Numai zvonuri! strigă Vilosevic înfuriat şi de mânie îi apăru pe frunte o venă verticală, închisă la culoare, care conferea un aer demonic înfăţişării lui. Spuneţi-mi sursa informaţiilor şi atunci am să mă ocup de dumneavoastră cu plăcere şi am să obţin o luare oficială de poziţie!

Brady râse maliţios. Nici un jurnalist din lume nu îşi divulgă informatorul, dacă obţine date confidenţiale, pentru că asta înseamnă dispariţia acelei surse. Şi Bonato afişase pentru omul de presă al Vaticanului un zâmbet condescendent. Dar discuţia la care se ajunsese făcea clar faptul că fiecare dintre jurnaliştii prezenţi auzise despre neliniştea stranie care de ceva vreme se răspândea în Vatican. Desigur că fiecare ştia câte un alt motiv pentru ce se zvonea. Un corespondent de radio spaniol vorbea despre o boală grea şi nevindecabilă a Sanctităţii Sale; editorialistul de la *Messagero* ştia chiar că cel

de-al treilea secret al profeţiilor de la Fatima se îndeplinise, în mod fatal (fireşte, fără să ştie care este baza respectivei fatalităţi); corespondentul la Roma de la *Spiegel* avea impresia că ştie că celibatul urma să dispară în acel an; iar Larry Stone de la *Newsweek* dorea să ştie tocmai despre retragerea în masă din Biserică a episcopilor sud-americani – o speculaţie care, în ciuda seriozităţii lui Stone, fu copleşită de râsete sănătoase.

Vilosevic se folosi de veselia nesperată ca să ajungă la Sala d'Angeli, îşi trase în sus sutana, o imagine care nu îl onorează deloc pe un padre, dar era un gest extrem de potrivit ca să poată face paşii mai mari şi astfel să sporească viteza. Aşa se grăbi Vilosevic să străbată coridorul lung de piatră, către treptele de marmură care duc la etajul trei al Palatului Apostolic, unde, în spatele uşilor albe, absolut toate închise, locuia cardinalul secretar de stat.

2

Cu Felici, cardinalul secretar de stat, un bărbat în vârstă, amabil, cu părul scurt şi alb şi cu mâini tremurânde – îşi păstrase mandatul sub trei papi –, Vilosevic avea o relaţie de încredere şi se poate spune chiar că Vilosevic era acolitul lui; dar această părtinire îl făcea în acelaşi timp duşman al cardinalului Berlinger, şeful Sfântului Oficiu, care conducea celălalt grup de interese din interiorul Vaticanului. Berlinger şi Felice erau ca pământul cu focul: Berlinger, conservatorul, care nu suferea nici o înnoire sau reformare şi Felici, un cardinal liberal şi progresiv, care fusese deja considerat drept *papabile* de către ultimul conclav, dar pentru care, după câte spunea şi el însuşi, scaunul papal părea cam mare.

După ce Vilosevic trecu prin două vestibuluri unul după altul, cu tapiserii atârnate pe perete şi cu un mobilier modest şi închis la culoare – în loc de recepţioniste, în Vatican găseai exclusiv padres îmbrăcaţi în negru –, intră cu o plecăciune în camera supraîncălzită, unde Felici îşi arătă creştetul capului din spatele unui birou foarte lat, cu vrafuri de dosare şi hârtii.

– Domnule cardinal! strigă Vilosevic de departe (Felici nu accepta alt mod de adresare în afara acestuia). Domnule cardinal, trebuie să faceți ceva. Jurnaliștilor li s-a dat cumva apă la moară. Nu mai știu cum să-i potolesc. Unii dintre ei știu chiar mai multe decât mine; cel puțin așa am impresia.

Cu un gest prietenos, cardinalul îi arătă șefului biroului de presă un scaun tapițat în roșu, cu spătar înalt, care stătea singuratic, la o distanță apreciabilă de biroul lui, pe un covor imens.

– Să le luăm pe rând, ceru Felici, după care folosi o expresie de care se râdea în Vatican, pentru că bătrânul nu o rata în nici o discuție: „Și de la distanță!"

– E ușor de spus „de la distanță", se ambală Vilosevic, pe mine au năvălit cincizeci de jurnaliști și m-au confruntat cu cele mai incredibile zvonuri, începând cu enciclica, care, din câte spuneau ei, e în pregătire, și care cică e de mare importanță.

Felici afișă calmul.

– Orice enciclică este de importanță fundamentală pentru Sfânta Biserică Catolică. De ce nu și aceasta?

– Așadar, să ne așteptăm acum la o enciclică? Întrebarea numărul unu: Când? Întrebarea numărul doi: Conținând ce?

– Eu nu am spus că se pregătește o enciclică, padre Vilosevic. Doar am vrut să spun că, dacă s-ar pregăti o enciclică, atunci aceasta ar avea aceeași importanță fundamentală pe care o au toate care s-au publicat până acum.

– Domnule cardinal!

Vilosevic se fâțâia agitat în scaunul lui.

– Așa nu ajungem nicăieri. Pe Dumnezeu și toți sfinții, doar eu conduc acest birou de presă, eu sunt purtătorul de cuvânt al locțiitorului, jurnaliștii așteaptă de la mine, pe drept, o explicație. Peste tot se vorbește că, de luni întregi, se tot alimentează agitația, dar nimeni nu știe de ce și nimeni nu vorbește despre asta. Nu e de mirare că se vehiculează zvonuri nebunești! Chiar și mie au ajuns să-mi spună că episcopii sud-americani au plănuit să se retragă în masă din biserică.

– Și sper că ați negat imediat, Vilosevic!

– Nu am făcut nimic. Nu am spus nimic împotriva acestor afirmații absurde și am să tac până cînd am să primesc o explicație de la

instanțele superioare. Cine știe, poate e un sâmbure de adevăr în această afirmație!

– Ridicol! izbucni Felici și se ridică de la masa lui de scris. Își încrucișă mâinile la spate, se duse la una dintre ferestrele înalte și se uită către Piața San Pietro, care, în acest anotimp, era pustie; până și statuile de marmură de pe colonadele lui Bernini, care de obicei străluceau în soare ca făcliile noaptea, exprimau melancolie.

– Slavă Domnului! începu Felici fără să-și ia privirile de la fereastră, slavă Domnului că nu îmi revine mie această problemă, ci șefului Sfântului Oficiu, cardinalul Berlinger.

Dintr-o parte, Vilosevic putu să vadă cum chipul lui Felici afișează un moment de malițiozitate, atunci când îi pronunță numele. În sfârșit, cardinalul se apropie de Vilosevic. Acesta se ridică și, când ajunseră la mică distanță unul față de celălalt, Felici spuse chibzuind:

– Aș dori, pentru că sunteți prietenul meu, să vă spun care este adevărul care a cauzat neliniștile din curie. Dar, frate întru Hristos, dați-mi cuvântul că veți păstra tăcerea despre asta, până primim indicații de mai sus. Acest adevăr este unul amar pentru Biserica noastră și unii dintre cei care îl cunosc sunt de părere că ea nu va supraviețui acestui adevăr, de aici și agitația.

– Pe Dumnezeu și pe toți sfinții, despre ce este vorba?

– Din câte se pare, trebuie să ne împăcăm cu gândul că Matei, Marcu, Luca și Ioan nu sunt singurii evangheliști. Din câte se pare, există o a cincea evanghelie, *Evanghelia după Barabbas.* A fost descoperită într-un mormânt copt, iar iezuiții de la Gregoriana tocmai asta fac acum: îl traduc.

– Nu pricep! obiectă Vilosevic. O a cincea evanghelie nu ar însemna decât o întărire a doctrinei Sfintei Biserici.

– Da, sigur, dar numai dacă susține textele celorlalte patru.

Vilosevic își pierdu din glas.

– Și nu asta face?

Tăcerea lui Felici anticipa răspunsul.

– Dimpotrivă, răspunse cardinalul, scoate la iveală punctele slabe ale celor patru evanghelii, a căror cauză principală o reprezintă faptul că Matei, Marcu, Luca și Ioan cunoșteau lucrurile despre care au scris numai din auzite. Barabbas, autorul celei de-a cincea evanghelii,

spre deosebire de ei, a fost martor ocular. El scrie ca și cum l-ar fi cunoscut pe Domnul nostru Isus și la el mare parte din informațiile din Noul Testament sunt cu totul altfel.

– Doamne Isuse!

Vilosevic își trase respirația.

– Doamne Isuse! repetă el și continuă: Cine este acest Barabbas?

– Asta e întrebarea. Manzoni, de la Universitatea Papală, lucrează din plin la asta. I-a adunat pe cei mai buni din ordinul lui, dar – așa afirmă el – pasajele determinante în ce privește autorul evangheliei fie sunt distruse, fie lipsesc. Pergamentul a fost vândut pe bucăți, înainte să se știe despre semnificația lui, și este greu să localizezi fiecare fragment și să le pui cap la cap.

– Totuși, obiectă Vilosevic disperat, există o serie întreagă de evanghelii apocrife, care au fost toate demascate ca fiind falsuri. Cine spune că, dintre toate, această evanghelie este autentică?

– Atât cei care se ocupă de științele naturii, cât și specialiștii în Biblie și coptologii au ajuns la același rezultat: textul este original.

– Și ce conține?

Cardinalul se duse înapoi la fereastră și se uită afară, dar nu vedea nici Piața San Pietro și nici colonadele, se uită în gol și răspunse:

– Nu știu, cunosc doar că fraza: „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea“, care nu apare deloc în cea de-a cincea evanghelie. Știți ce înseamnă asta, Vilosevic, vă dați seama?

Felici ridică tonul, și ochii i se umeziră.

– Asta înseamnă că tot ce se află aici, în jurul nostru, este fără sens. Dumneavoastră, și eu, și Sanctitatea Sa, și trei sferturi de miliard de oameni și-au pierdut credința!

– Domnule cardinal!

Vilosevici se duse la Felici.

– Domnule cardinal, domoliți-vă, vă rog, pe toți sfinții!

– Toți sfinții! spuse Felici mâhnit. Puteți să-i uitați și pe aceia.

Padre se prăbuși pe scaunul lui și își îngropă chipul în mâini. Pur și simplu nu putea să conceapă ceea ce tocmai îi relatase cardinalul.

– Poate că acum înțelegeți, padre, ce e cu neliniștea de care e zguduită curia, remarcă Felici.

Și Vilosevic răspunse drept scuză:

– Nu am știut nimic din toate acestea, eminență, chiar nu am avut idee.

Cardinalul nici nu-l băgă în seamă de mânie:

– Puteți să mă scutiți cu „eminențele“ dumneavoastră! Auzi! Tocmai acum...

Padre dădu din cap, capitulând. După o pauză care părea că nu se mai sfârșește, în care Felici se uită neclintit pe fereastră, Vilosevic începu cu precauție:

– Dacă permiteți întrebarea, domnule cardinal, câți oameni știu de această descoperire?

– Nu se pune așa problema, răspunse cardinalul. Descoperirea este cunoscută peste tot, cel puțin în cercurile științifice. Coptologii și filologii știu de mult timp despre descoperirea pergamentului în apropiere de Minia. Dar pentru că jefuitorii de morminte în mâinile cărora a căzut pergamentul și-au vândut comoara pe bucăți, ca să obțină profit mai mare, nici un institut academic nu a putut să supună pergamentul unei analize de critică pe text. Așa că textul a rămas în mare măsură necunoscut. Totuși, la începutul anilor 1950, probabil că vreun om de știință a trezit suspiciuni; pentru că la vremea aceea, dintr-odată, diverse persoane s-au arătat interesate de pergament și au început să cumpere fragmente.

– Curia știa de asta?

– Unul dintre cumpărători era cardinalul Berlinger, care se află în fruntea Sfântului Oficiu. Și-a trimis emisari cu sarcina de a obține orice fragment, la orice preț, pentru muzeele Vaticanului. Oamenii nici nu știau ce este cu pergamentul; aveau doar obligația de a cumpăra la nimereală tot ce se găsea prin lume.

– Și a reușit acest plan?

– Într-o anumită măsură, padre.

– Dar asta înseamnă...

– ... Că Manzoni dispune de o parte considerabilă din cea de-a cincea evanghelie.

Iar după o pauză, cardinalul remarcă:

– Știu ce gândiți acum, padre. Vă citesc în ochi, vă gândiți că, dacă pergamentul se află parțial în posesia bisericii, atunci biserica ar

putea să facă să dispară pe ascuns acest pergament sau cel puțin acele pasaje care constituie un pericol pentru ea. La asta vă gândiți, padre!

Vilosevic dădu din cap că da. I se făcu rușine și murmură:

– Să mă ierte Dumnezeu!

– Nu trebuie să vă rușinați, spuse Felici, și eu am gândit la fel și nu sunt singurul membru al curiei căruia să-i fi trecut asta prin minte după ce a aflat. Doar că ar fi o problemă, padre.

– O problemă?

Felici scutură din cap cu putere.

– Părțile cele mai importante ale pergamentului nu se află în posesia lui Manzoni. Berlinger nu a reușit să obțină acele fragmente în care Barabbas povestește despre relația lui cu Domnul nostru Isus sau în care Isus vorbește despre viitorul discipolilor săi.

– Ciudat, spuse Viosevic gânditor. Dar nu poate fi o întâmplare!

– Firește că nu, răspunse Felici, cu siguranță că nu e o întâmplare.

Vilosevic sări în picioare.

– Așadar, mai există și alții interesați de a cincea evanghelie.

– Bănuiala dumneavoastră este corectă, padre.

– Se poate ca biserica să fie șantajată?

Vilosevic se duse lângă Felici, la fereastră. Luă aceeași postură ca și cardinalul.

– Este posibil, dar până acum nu au existat solicitări. Și nici nu cred că cineva dorește să facă bani din așa ceva, mai degrabă cred că se dorește umilirea Sfintei Biserici.

– Dumnezeule! strigă Vilosevic uluit și în nedumerirea lui își făcu în grabă o cruce.

– Cine să fie interesat să se pună cu Sfânta Biserică?

Cardinalul ridică din umeri.

– Oamenii lui Berlinger au depistat două grupuri. Ambele se luptă împotriva celuilalt până la moarte, iar în bătălia lor contra Bisericii ambele sunt fanatice, chiar dacă din motive cu totul diferite, și amândouă par să dispună nu numai de copiile acelor patru cincimi, asupra cărora lucrează Manzoni cu iezuiții; există semne că au chiar și fragmentele lipsă, fiind astfel în posesia întregului adevăr.

– Ce fel de oameni sunt aceștia?

– Unul din grupuri este un ordin periculos al elitelor, departe de orice sens al credinței și sub comanda unui hermafrodit nebun, care se crede reîncarnarea cântărețului Orfeu. De cealaltă parte, fundamentaliștii islamici și-au fixat ca scop să se infiltreze în Sfânta Biserică și să o facă să îngenuncheze. Fiecare clică este la fel de periculoasă ca și cealaltă, pentru că amândouă fac ceea ce-și propun cu un fanatism inimaginabil; orficii – așa își spune ordinul –, din vanitatea statutului lor intelectual, iar fundamentaliștii, prin conștiința misiunii lor. Ambele părți au câte o rețea de adepți și grupuri de comando împrăștiate prin toată lumea, despre care nimeni nu știe prea bine unde se află de fapt. Se pare că orficii au în stăpânire o mănăstire din nordul Greciei, pe când fundamentaliștii islamici sunt controlați din regiunea persană Ghum. Banii nu au nici o importanță pentru ei; de aceea, nu numai că au achiziționat toate fragmentele disponibile din pergament – de multe ori pe sume nebunești –, ci i-au cumpărat și pe cei mai importanți oameni de știință, și, dacă aceștia doreau de bună voie să colaboreze cu ei, foloseau forța, îi răpeau ori îi intimidau prin amenințări cu moartea.

– Și oamenii aceștia sunt în stare să interpreteze cea de-a cincea evanghelie, încât să poată fi folosită împotriva Bisericii?

– Padre, nu e bună întrebarea. Câțiva dintre cei mai renumiți experți din domeniul coptologiei și științei biblice, din câți există pe lumea, asta au dispărut în anii trecuți de la o zi la alta. Și-au părăsit familia și cariera. Nu din întâmplare. Orficii, la fel ca și fundamentaliștii islamici, visează să stăpânească lumea, iar Islamul ne-a arătat că o carte cu 114 sure este în stare să schimbe lumea. O carte, al cărui conținut corespunde destul de bine cu acela al Noului Testament și care a fost reconstruită cu diverse mijloace. Pentru că nu este sigur dacă Coranul a fost scris chiar în timpul vieții profetului Mohamed. Tradiția spune că însemnările împrăștiate prin toată lumea au fost adunate abia la câțiva ani după moartea lui Mohamed. Frânturi de text s-au găsit pe bucăți de piele, plăcuțe de piatră, coji de palmier, scândurele de lemn, pe rezemătoarele de pe cămile și pe pergament și s-au unit într-un tot. Pentru acești oameni nu e deloc o bătaie de cap să reconstruiască cea de-a cincea evanghelie și să o folosească în scopurile lor.

Vilosevic se întoarse la scaunul lui și tot clătina din cap. Apoi întrebă:

– Și dumneavoastră cunoașteți textul acestei evanghelii a lui Barabbas?

– Nu, răspunse cardinalul, nimeni nu știe textul în totalitate; pe de o parte pentru că există doar fragmentar și, pe de altă parte, pentru că profesorul Manzoni însuși ține sub cheie aceste fragmente, pentru ca nici unul dintre traducători să nu ajungă să vadă tot. Istoria ne-a învățat că pe iezuiți e bine să îi privești întotdeauna cu neîncredere.

Padre se arătă iritat de vorbele cardinalului și, în altă situație, cu greu s-ar fi abținut să îl contrazică, dar acum discuția despre câtă încredere avea Biserica în ordinul iezuiților era mai puțin importantă.

– Atunci, de unde teama de a cincea evanghelie, întrebă el nesigur, dacă nimeni nu a citit încă textul?

– L-a citit Manzoni, afirmă Felici, cunoaște mare parte din el; Berlinger știe numai frânturi, eu la fel.

Cardinalul, care până atunci vorbise uitându-se pe fereastră, începu să se plimbe prin camera mare, încoace și încolo. Era extrem de nervos, când continuă:

– Creștinului credincios, cei patru evangheliști îi spun despre opt lucruri care stau la baza credinței lui: Isus a fost conceput de la Sfântul Duh, a fost născut de Fecioara Maria, a pătimit sub Pilat din Pont, a fost crucificat, a murit, a coborât în împărăția morților, a înviat a treia zi și a urcat la cer.

– Domnule cardinal! La ce folosește această enumerare?

Felici se duse la Vilosevici, care stătea pe scaun. Îl apucă de partea de sus a brațelor, îl scutură ca pe unul adormit, care trebuie până la urmă să se trezească și strigă cu o voce enervată:

– Pentru că acest Barabbas contestă toate aceste lucruri! Știți ce înseamnă asta, padre? Știți?

Vilosevic făcu semn că da.

3

Din antreu se auzea zumzet de voci, iar la puțin timp apăru în ușă secretarul și anunță sosirea Eminenței Sale, șeful Sfântului

Oficiu, cardinalul Berlinger. Nici nu termină de anunțat, că Berlinger, îmbrăcat în roșu, urmat de trei monseniori în sutane văluroase, năvăli în cameră și, înainte să i se adreseze lui Felici, îi aruncă o privire înjositoare lui Vilosevic, care era și el prezent, de parcă ar fi vrut să spună: „Dispăreți, dar repede". Vilosevic se pregătea la rândul său să se îndepărteze, dar cardinalul secretar de stat se duse la el și spuse:

– Puteți să rămâneți liniștit, padre, și se întoarse către Berlinger: Știe totul. Eminență, nu e nevoie să vă ascundeți după degete.

Berlinger ridică din sprâncene, ca să arate că în nici un caz nu este de acord cu această decizie, dar nu era timp de discuții. Dacă Berlinger bătuse lungul drum de la Piazza del Sant Uffizio, din exteriorul colonadelor, unde trona într-o clădire care semăna mai mult cu un Minister al Apărării decât cu oficiul bisericesc pentru chestiuni de credință, atunci trebuie să fi avut motiv serios. Mai presus de toate, faptul că era însoțit de trei monseniori din instituția lui, pe care Berlinger însuși obișnuia să o numească exclusiv „congregația", forma scurtă pentru *Congregatio Romanae et Universalis Inquisitionis*, așa cum a fost aceasta alcătuită sub papa Paul al III-lea, cu patru sute de ani în urmă, pentru combaterea protestantismului, asta dădea o și mai mare importanță apariției lui.

Monseniorii luară loc pe un rând de scaune de la peretele din partea opusă ferestrei, netezindu-și cu grijă sutanele precum trei doamne la modă. La fel și Vilosevic. Apoi, Berlinger luă cuvântul cu vocea lui deranjant de ascuțită:

– Pleava nici măcar nu se oprește în fața zidurilor leonine, strigă el plin de furie.

Ca întotdeauna, modul lui de exprimare trebuia interpretat; pentru că Berlinger își făcuse un obicei din a folosi cuvinte și comparații biblice, ceea ce îl determinase pe președintele Tribunalului Suprem al Scaunului Apostolic, cardinalul Agostini, să remarce ironic că Noul Testament are, desigur, calitățile lui, dar Berlinger le zicea mai bine.

Când spusese „pleavă", Berlinger se referea la toți oamenii care nu aderaseră la dreapta credință și nici nu se punea problema ce se înțelege prin dreaptă credință. Berlinger povestea că garda elvețiană

prinsese un impostor care, deghizat în preot, se furișase în Arhiva Secretă a Vaticanului și încercase să intre în Riserva, secțiunea încuiată în care pot avea acces numai papii. Se strecurase noaptea și încercase să spargă lacătul care închide ușa sacră către secretele creștinismului. Închizătoarea de fier din vremurile papei Pius al VII-lea l-a sfidat pe intrus până când gardienii, speriați de zgomotul produs, l-au prins pe falsul preot; dar acum se punea întrebarea cine era acest om și ce motiv l-a împins către fapta sa. Dar omul tăcea. Părea să fie neamț.

– Mă tem... începu Felici.

– Eu cred, îl întrerupse Berlinger, că ne temem amândoi de același lucru. Pare să existe o legătură între spargere și – *horribile dictu* – cea de-a cincea evanghelie.

Felici clătină capul, în semn de încuviințare.

– Așa mă gândeam. Cine este acest om și unde se găsește acum?

Berlinger se uită într-o parte, de parcă ceva l-ar fi stânjenit să-și continue vorba.

– Vreau să vă vorbesc între patru ochi, spuse el încet.

Felici și Berlinger se ridicară, se duseră la fereastra din față și își apropiară capetele. Berlinger murmură:

– Știți închisoarea papei Inocențiu al X-lea, sub Cortile Ottagono?

– Am auzit de ea. Se spune că Inocențiu a construit-o la insistențele cumnatei lui, Olimpia Maidalchini, ca să reducă de-a binelea la tăcere familia predecesorului său, Moffeo Barberini.

– Iscusit povestit, eminență, cu adevărat iscusit.

Berlinger chicoti ca pentru el.

– Din câte știu, temnița papei Inocențiu este închisă cu ziduri de trei sute de ani!

– Desigur, răspunse Berlinger încurcat, dar asta nu înseamnă că această temniță nu poate fi deschisă dacă apare o necesitate.

Felici se trase un pas înapoi, își făcu în grabă o cruce și strigă de auziră cu toții:

– Berlinger, doar nu vreți să spuneți că dumneavoastră ați pus să se deschidă temnița, ca să...

Atunci, Berlinger se duse la confrate și îi puse palma peste gură.

– Psst! spuse el. *In nomine Domini,* tăceți, eminență.

– Sunteţi nebun! şuieră Felici încet, acum. Vreţi să îl zidiţi de viu pe intrus?

– S-a întâmplat deja, spuse Berlinger încet. Sau vreţi să-l predaţi poliţiei din Roma, ca să fie audiat şi să poată dezvălui de ce a pătruns în Arhiva Secretă a Vaticanului? Doriţi să vă asumaţi dumneavoastră răspunderea?

Felici îşi încrucişă braţele şi se uită în pământ, de parcă ar fi vrut să se roage, dar şocul era prea mare şi se repezi la Berlinger.

– Cine ştie de povestea asta?

– Trei din camera asta, în afară de noi.

Aruncă spre monseniori o privire la care aceştia nu răspunseră, totuşi. Se uitau fix în podea, absenţi în mod expres.

– Şi Gianni, care a ridicat zidul, adăugă cardinalul.

– Cine este Gianni?

– Omul nostru bun la toate, o persoană cuvioasă şi blândă, care face orice treabă pe care i-o dai.

– Dar mai devreme sau mai târziu va scoate totul la iveală şi va povesti ce lucru îngrozitor i s-a cerut!

Berlinger dădu din cap, negativ.

– Asta poate Dumnezeu să împiedice.

– Ce vreţi să spuneţi, domnule cardinal?

– Gianni este surd şi mut.

– Se va face înţeles în alt fel!

– Nu îl va crede nimeni. Toţi ştiu că omul e nebun.

Felici se clătină către biroul lui. Se prăbuşi pe scaun şi îşi scoase din mânecă o batistă mare şi albă, apoi îşi şterse faţa lui roşie. Ceilalţi vedeau cum clatină nedumerit din cap, de parcă nu putea, nu voia să priceapă lucrul pe care tocmai îl auzise. În cele din urmă, sări în picioare, se duse la Berlinger, care tot mai stătea la fereastră şi urlă, aşa cum nu îl mai auzise nimeni până atunci:

– Berlinger, chemaţi-l pe acest Gianni. Să îşi aducă uneltele cu el. Ne întâlnim în cinci minute în faţa temniţei papei Inocenţiu!

La Berlinger nu ţipase nimeni, niciodată, în aşa hal, nici măcar la seminarul de preoţi din Regensburg. Se sperie de moarte de forţa vocii lui Felici, care răsunase neaşteptat de tare; vru să mai spună ceva, dar cardinalul secretar de stat se duse la el şi strigă:

– Și rugați-vă la Dumnezeu ca delincventul să mai fie în viață!

Spuse în treacăt, trăgându-l pe Berlinger înspre el, de parcă ar fi fost un inculpat:

– Credeam că Inchiziția și-a încetat activitatea în secolul trecut.

4

Chipul de bărbat care se zărea prin gaura din zid nu arăta nici o mișcare. Cu ochii făcuți mici, străinul se holba la fasciculul orbitor al lanternei cu care Felici făcea lumină surdomutului Gianni. Deja se împăcase cu ideea morții și nesperata acțiune de salvare probabil că i se părea un vis.

Vilosevic îi dădea o mână de ajutor surdomutului. Berlinger și cei trei monseniori de la Sfântul Oficiu stăteau de-o parte. Nici unul nu scotea vreun cuvânt. Când gaura din zid devenise destul de mare, cât să se poată trece prin ea, cardinalul Felici se duse înainte și îi întinse mâna prizonierului. Abia acum vedea că bărbatul avea mâinile încătușate. Felici îi aruncă o privire lui Berlinger, dar acesta se uita într-o parte.

Captivului părea că îi ia ceva vreme până să priceapă că demnitarul catolic venise să îl elibereze. Pe fața lui flutura un zâmbet neîncrezător, aproape perplex și, în vreme ce se chinuia să iasă prin spărtura din zid, murmură:

– Vreau... vreau să explic totul.

– Acum, dintr-odată, vrea să explice totul! strigă Berlinger înciudat, din fundal.

Felici făcu un gest de lehamite cu mâna și spuse:

– Mai bine ați tăcea, domnule cardinal, pentru purtarea dumneavoastră nu există scuză.

– Cer un interogatoriu *ex officio!* spumegă Berlinger. Trebuie să spună cine sunt cei din umbră, vreau nume și cer o lămurire completă!

Captivul își repetă afirmația:

– Vreau să explic totul!

Atunci, Felici îi scoase omului cătușele și cei trei monseniori îl conduseră pe treptele și coridoarele pe care puteau fi siguri că nimeni nu îi va întâlni, către Sfântul Oficiu.

Interogatoriul de la etajul al doilea al clădirii din Piazza del Sant Uffizio se transformă în investigație, la fel ca orice întrunire secretă între mai mult de doi purtători ai purpurei din Vatican. Berlinger convocase vreo șase demnitari care se ocupau de cea de-a cincea evanghelie sub titlul de secret papal (cum se întâmplă mai mereu în situațiile controversate, cum a fost și în cazul unei călugărițe care levita, din imediata apropiere a Sanctității Sale și care, într-un extaz religios, și-a aruncat haina și a început pur și simplu să plutească deasupra podelei, ceva specific exorciștilor, pentru că după cum spun biologii, acest lucru este contra naturii și drept urmare este cauzat de către demoni).

În spatele unei mese lungi și înguste stăteau, unul lângă altul, cei trei monseniori, cardinalul secretar de stat Felici, președintele Tribunalului Suprem al Scaunului Apostolic, cardinalul Agostini, directorul Arhivei Secrete papale, monseniorul della Croce, directorul Sfântului Oficiu, cardinalul Berlinger, monseniorul Pasquale, secretarul personal al Sanctității Sale, profesorul Manzoni de la Universitatea Papală, Vilosevic, șeful Biroului de Presă al Vaticanului și un prelat care întocmea procesul-verbal. Pe masă ardeau două lumânări înalte și subțiri. În fața lor luase loc inculpatul. Ca în toate spațiile oficiale din Vatican, din motive inexplicabile, mirosea a ceară de parchet.

După invocarea Sfântului Duh, care precede orice activitate a Sfântului Oficiu, Berlinger începu cu voce acuțită și tăioasă:

– Spuneți-vă numele!

Chestionatul avea o postură chircită și nu era foarte vizibil, iar acum se îndreptă și răspunse tare, dar cu voce tremurătoare:

– Numele meu este profesor doctor Werner Guthmann.

– German?

– Da. Sunt profesor de coptologie.

Rumoare printre purtătorii de purpură.

– Nu am făcut de bunăvoie acest lucru! se apără Guthmann.

Berlinger îl amenință pe pârât cu degetul arătător.

– Vorbiți numai dacă sunteți întrebat!... Ce ați căutat în Arhiva Secretă papală?

– O dovadă!

– O dovadă pentru ce?

– O dovadă pentru faptul că Biserica știe despre Evanghelia lui Barabbas de secole întregi.

Cardinalii, moseniorii și padres manifestară o clară nelinişte; se foiră pe scaune ca martirii pe fierul încins. Berlinger îi aruncă lui Felici o privire pe furiș, ca și cum ar fi vrut să zică: „Nu asta era bănuiala mea? Nu suntem singurii care au cunoștință despre cea de-a cincea evanghelie". Atunci îl întrebă pe Guthmann:

– Așadar, aveți impresia că știți că e păstrată în Arhiva Secretă a Vaticanului o a cincea evanghelie, pe care biserica o ține sub cheie.

Guthmann ridică din umeri.

– Așa se presupune; cert este doar că se păstrează o dovadă în Arhiva Secretă.

Curios, monseniorul della Croce, directorul Arhivei Secrete, se aplecă peste masă și spuse interogativ:

– S-a găsit un aparat foto asupra dumneavoastră, dar nu avea film.

– Da, afirmă Guthmann, cei care m-au trimis aici erau mulțumiți să obțină o fotografie cu dovada.

– Și în ce constă dovada?

– Este un basorelief de pe Arcul lui Titus, care, atunci când lumea și-a dat seama de semnificația lui, a fost scos de papa Pius al VII-lea.

Manzoni se aplecă înspre Berlinger și îi șopti ceva de neînțeles pentru ceilalți. Apoi continuă:

– Numiți-i pe cei care v-au pus să faceți asta. Și să nu îndrăzniți să mințiți!

– Nu am făcut toate acestea de bunăvoie, repetă Guthmann. M-au convins cu droguri. O femeie – Helena – eram unealta ei, fără să vreau. M-au avertizat că mă omoară dacă scap măcar o vorbă despre cei care mi-au ordonat să fac asta.

Guthmann sări în picioare.

– Vreau să vă spun tot adevărul, dar vă rog să mă protejați. Vaticanul este singurul loc de pe lume în care poți să te simți sigur și care a scăpat vigilenței orficilor.

– Orfici ați spus? întrebă Felici.

Guthmann dădu din cap cu seriozitate.

– Orficii sunt un ordin secret, care și-a propus să stăpânească lumea, și primul lor obiectiv este eliminarea Bisericii...

– Mulțumesc, mulțumesc, profesore, îl opri Felici pe inculpat, știm foarte bine.

Guthmann se uită întrebător la cardinal, dar Berlinger i-o luase înainte cu răspunsul:

– Credeați că la Vatican aveți de-a face cu sărmani cu duhul?

Ceilalți zâmbiră pe sub mustață, știutori și mândri. Doar Manzoni rămânea serios; era alb ca varul.

– Bănuiam de mult timp, remarcă el în tăcerea prelungă; aveam un ciripitor: pe Losinski.

Și întorcându-se către Guthmann:

– L-ați cunoscut pe padre Losinski, iezuitul polonez?

– Losinski?

Guthmann se mai gândi o dată.

– Nu cunosc nici un Losinski și nici un iezuit; dar asta nu e relevant. Sunt de puțin timp printre orfici.

– Aceasta, spuse Berlinger, micșorând ochii, cât să rămână numai o dungă din ei, aceasta este o constatare uimitoare, dacă te gândești ce misiune plină de răspundere vi s-a încredințat.

– Știu. Eu eram doar de rezervă, dacă se poate spune așa, pentru că persoana căreia i s-a dat inițial această sarcină a întors spatele ordinului, iar asta se pedepsește cu moartea, în concepția orficilor. Am auzit că a murit de atac de cord într-un spital de nebuni din Paris. Dar eu nu pot să cred așa ceva. Eu știu că acești oameni cu nume mitologice calcă peste cadavre și cu siguranță că și eu mă aflu pe lista lor de condamnați.

Felici se băgă în vorbă:

– Cum se numea persoana?

– Vossius. Era profesor de literatură comparată și a dat de secretul lui Barabbas pe o cale ocolită, prin jurnalele lui Michelangelo.

– Și mai există și alți membri ai acestui ordin, care se ocupă cu a cincea evanghelie?

– Cum să știu asta?! întrebă Guthmann. Printre orfici se obișnuiește ca nici unul să nu știe despre munca celuilalt. Asta te stimulează, cred ei. Fiecare trebuie să se simtă controlat de ceilalți – un sistem demonic creat de oameni demonici.

– Un lucru nu înțeleg, obiectă Felici. Dacă orficii urmăresc scopul de a distruge Sfânta noastră Biserică și dacă ei cunosc mai bine decât noi cea de-a cincea evanghelie, de ce nu s-au folosit de ea până acum?

– Asta aș vrea să vă spun, domnule cardinal. Există un motiv bine întemeiat pentru asta.

Berlinger deveni agitat.

– Spuneți, atunci, în numele lui Dumnezeu!

– În pergamentul ale cărui fragmente au fost împrăștiate în toată lumea există un singur pasaj prin care evanghelistul Barabbas își dezvăluie identitatea. Și tocmai acest fragment *nu* se găsește în posesia orficilor.

– *Deo gratias!* spuse monseniorul della Croce încet, ca pentru sine, o remarcă nepotrivită – din câte i se păru lui Berlinger –, care arăta că directorul Arhivei Secrete papale știa câte ceva despre situație. Berlinger ridică din sprâncenele subțiri, îi aruncă o căutătură disprețuitoare monseniorului și sâsâi:

– *Si tacuisses!,* o expresie nu tocmai rară prin curie, în ciuda originii păgâne.

Apoi spuse, întors către Guthmann:

– Dar orficii firește că știu unde se află acest document și nu s-au dat în lături de la nimic, pentru a pune mâna pe el.

– Așa este, domnule cardinal, răspunse Guthmann.

– Și au reușit?

Guthmann se uită în jos. Simțea ațintiți asupra lui și ochii cardinalilor, și pe cei ai monseniorilor. În încăperea mare și goală plana o liniște în care nu sufla nimeni, când răspunse:

– Îmi pare rău, dar nu pot să spun. Originalul se afla în posesia unei nemțoaice, care a încercat să scoată cât mai mulți bani din asta. Nici nu știa ce conține pergamentul; dar cu cât arătau interes mai mulți, cu atât devenea mai încăpățânată. Ultima oară am întâlnit-o

în cetatea ordinului orficilor, unde pretindea că știe totul: despre cea de-a cincea evanghelie, despre Barabbas, tot.

– Credeți că este posibil? întrebă Berlinger neliniștit.

– Nu pot să-mi imaginez așa ceva. De unde să fi avut informațiile?

– Numele ei?

– Anne von Seydlitz.

5

Guthmann fu adus într-o încăpere îndepărtată, un soi de arhivă, în care mii de dosare despre lucruri împotriva dogmei bisericești erau puse în teancuri: procese din cauza încălcării și ignorării legilor bisericești, învățături greșite, blasfemii și încercări nepermise de reformare, pentru care sentința a fost exilul sau excomunicarea, precum mișcările catarilor și valdenzilor. Guthmann era supravegheat de două gărzi; așa că profesorul nu putea nici măcar să viseze la fugă.

Între timp, congregația Sfântului Oficiu stabilea ce trebuia să se întâmple, dată fiind noua stare de fapt. În acest context, domnii cardinali și monseniori își exprimau cele mai diverse opinii, care, la fel ca întreaga audiere, erau notate *ex officio,* iar fiecare vorbea în felul său.

Pentru Felici, care era în vârstă, venise sfârșitul bisericii și nu mai exista speranță. Compara Roma cu târfa Babilonului și cita din Apocalipsa Sfîntului Ioan, unde îngerul strigă cu voce puternică: „A căzut, a căzut Babilonul cel mare! A ajuns un locaș al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate și urâte“. Nu mai întrezărea nici o șansă pentru Sfânta Biserică.

Cardinalul Agostini, judecătorul suprem al curiei, în nici un caz nu voia să se alăture acestuia. Biserica, argumenta el înțelept, supraviețuise unor crize și mai mari. Răspunsese la Reforma doctorului Luther cu o Contrareformă și supraviețuise unor vremuri în care doi papi se luptau pentru supremație, din locuri diferite, și în care fiecare dintre ei arunca celuilalt că este un diavol. Atunci de ce să nu supraviețuiască și acestei crize?

Cardinalul Berlinger fu de acord cu hotărârea ca lucrurile să nu fie lăsate de capul lor, de către curie, iar aceasta să aștepte fie ce-o fi. Dimpotrivă, trebuia să ia inițiativa și să se lupte pentru continuitate, ceea ce însemna că trebuia să încerce cu toate resursele să ajungă în posesia fragmentului din pergamentul eretic.

Directorul Arhivei Secrete, monseniorul della Croce, îi puse pe gânduri, referindu-se la părerea dinainte, dacă nu cumva textul celei de-a cincea evanghelii, care deja se vehicula, nu era destul de nimicitor pentru doctrina Sfintei Biserici, pentru ca toate eforturile din interior să fie sortite eșecului.

Numai unul își păstra pentru el părerea și tăcea îndârjit: profesorul Manzoni de la Gregoriana. Își ținea privirea ațintită asupra mesei șlefuite simplu și dădea impresia că gândurile lui o luaseră cu mult înainte.

La întrebarea lui Berlinger, dacă Sanctitatea Sa este complet informat și ce poziție a adoptat asupra problemei, monseniorul Pasquale dădu de înțeles că Sanctitatea Sa a primit informațiile din gura domnului cardinal secretar de stat, cu mare stupoare și cu o umilință la fel de mare, ceea ce, la starea sa precară de sănătate, este extrem de periculos. Sanctitatea Sa refuza de ceva vreme să se hrănească, iar medicul personal îl trecuse pe alimentare artificială cu perfuzii. Vorbea rar și, când vorbea, o făcea foarte încet, după cum și domnii de față se putuseră convinge în ultimele zile. Starea lui fizică nu putea fi descrisă decât ca depresivă. În această stare depresivă, Sanctitatea Sa luase hotărârea de a convoca un conciliu...

Vilosevic tuși nervos.

Berlinger sări în picioare. Îl fixă pe Pasquale, de parcă ar fi făcut o dezvăluire îngrozitoare, apoi se întoarse către cardinalul secretar de stat și întrebă încet:

– Știați, Eminență?

Felici dădu din cap, mut, și se uită încurcat într-o parte.

Atunci izbucni Berlinger și vocea lui neplăcută răsună cu scrâșnet prin încăpere:

– Poate că știu cu toții, și paznicii de la muzeele Vaticanului, și paracliserii din San Pietro și voluntarii de la *Osservatore Romano,* numai directorul Sfântului Oficiu nu știe nimic despre asta.

– Încă nu e oficial, încercă Felici să îl împace pe cardinal, și eu am aflat numai dintr-o discuție confidențială purtată cu Sanctitatea Sa.

6

Berlinger se așeză mai bine în scaunul lui, își sprijini cotul drept de masă și își puse pumnul strâns la frunte. În mintea lui se amestecau toate, dar sentimentul dominant era furia. S-ar fi așteptat ca, într-o situație ca aceasta, care se afla direct în aria lui de influență, să fie primul informat despre intențiile papei; el, și nu cardinalul secretar de stat.

Timp de câteva minute, gândurile îi licăriră în jurul acestei probleme și nici ceilalți dintre cei prezenți nu îndrăzneau să-i tulbure lui Berlinger mânia dureroasă. În cele din urmă, întrerupse tăcerea paralizantă, după ce își trecu buricele mâinii drepte peste ochi:

– Și care este scopul acestui conciliu?

Se uită scrutător la Felici, de parcă ar fi vrut să spună: „Sigur știi răspunsul, cu tine sigur a vorbit despre asta Sanctitatea Sa".

Felici se uită nesigur către cei de la masă, să vadă dacă nu vrea nimeni să răspundă în locul lui, dar dintre ceilalți nimeni nu schița nici o reacție, așadar cardinalul răspunse:

– Despre asta nu s-a vorbit; dar dacă Sanctitatea Sa convoacă un conciliu în această privință, atunci...

Aici se poticni.

– Atunci? insistă Berlinger.

Toți ochii se îndreptară către Felici.

– Atunci poate fi vorba numai de un conciliu care are ca scop desființarea Sfintei Biserici.

– *Miserere nobis.*

– *Luzifer!*

– *Penitentiam agite!*

– *Fuge,* netotule!

– Ereticule!

– Dumnezeu să aibă milă de sufletele noastre!

Ca într-o cușcă plină de nebuni, cardinalii și monseniorii urlau într-un haos și, în fața sfârșitului care amenința să se apropie, nu se mai cunoștea care este prieten și care dușman; țipau și se ocărau unii pe alții în cele mai murdare moduri, fără să știe care este motivul.

Motivul era bine ascuns în sufletele și în judecata lor, care pur și simplu nu puteau face față acestei dezvăluiri și urmărilor iminente. Lumea lor, în care ei ocupau poziții importante, amenința să se prăbușească. Nici măcar sfinții nu ar fi făcut față acestei situații, ce să mai vorbim de monseniori.

Treptat se domoliră și țipetele care ar fi cadrat mai degrabă cu o cârciumă din Trastevere, decât cu Sfântul Oficiu, și își reveniră în simțiri unul după altul. Acum se jenau și nici unul nu îndrăznea să înceapă din nou să vorbească, cu toate că ar mai fi rămas multe de spus, văzând că ar fi putut fi înfrânți. Dar chiar dacă vremurile erau proaste pentru biserică, în Vatican tot rămâneau mai mulți dușmani decât servitori ai lui Dumnezeu.

– Poate, începu unul dintre monseniorii din suita lui Berlinger, poate că Dumnezeu ne-a supus la această încercare, poate că a vrut să se întâmple așa, la fel cum a vrut să fie trădat în Grădina Ghetsimani. Poate că vrea să ne pedepsească pentru mândria noastră.

Cardinalul îl întrerupse:

– Ce să spun, mândrie! Vorbe proaste! Nu știu despre nici o mândrie, și nici Felici, și nici Agostini.

Monseniorul dădu din cap a dezaprobare.

– Nu mă refer la mândria fiecăruia, ci la mândria instituției. Sfânta noastră Biserică dialoghează de la începutul ei cu o omnipotență care îi insuflă teamă creștinului pios. Nu ne-a învățat pe noi Domnul despre umilință? Cuvântul „putere“ nu a răsărit niciodată pe buzele Lui.

Pentru ceilalți, cuvintele monseniorului dădură de gândit. Doar Berlinger, care până acum atârnase resemnat peste masa neagră, ca un bețiv, se îndreptă și adoptă o atitudine amenințătoare:

– Ştiţi, frate întru Hristos, spuse cu o voce ţipătoare, pe un ton dispreţuitor, o remarcă precum aceasta poate să vă aducă drept caz în faţa congregaţiei.

Monseniorul ridică atunci vocea şi torentul de vorbe nervoase pe care le pronunţă în replica sa lăsa de bănuit că nu vorbise niciodată în viaţa lui cu un cardinal pe asemenea ton.

– Domnule cardinal, spuse el, se pare că dumneavoastră încă nu aţi înţeles că a trecut vremea în care cei care gândeau altfel erau arşi pe rug. Pe viitor va trebui să vă împăcaţi cu ideea de a veni în contact şi cu alte idei decât cele care vă aparţin.

Ceilalţi doi monseniori îşi ascunseră extrem de repede mâinile în mânecile largi ale straielor lor de deasupra, un gest care, în mod curios, seamănă cu imaginea puilor dispărând sub penele cloştii, şi poate că prin acest gest căutau protecţie, pentru că se temeau de tribunalul cardinalului; însă, spre uimirea lor, nu se întâmplă nimic. Berlinger părea să fie şocat de ideea că un monsenior putea îndrăzni să răspundă directorului Sfântului Oficiu în acest mod provocator. Agostini, care, prin natura funcţiei sale, se ocupa cu aplanarea disputelor intelectuale, încercă să calmeze spiritele, aruncându-se în dezbatere:

– Domnii mei, nu serveşte nimănui să ne luptăm unii cu alţii. Vom avea nevoie de fiecare suflet în bătălia contra duşmanului nostru – dacă mai exisă încă vreo şansă.

– Şansă?

Cardinalul secretar de stat râse amar; suna ciudat din gura unui octogenar.

Agostini se întoarse către Felici.

– Eminenţă, nu mai credeţi în şansa noastră?

Cel întrebat dădu ochii pese cap, ca şi cum s-ar fi amuzat de această întrebare.

– Dacă sună deja trâmbiţele care vestesc Judecata de Apoi, atunci nici dumneavoastră nu veţi mai reuşi să amânaţi pe altă dată, frate întru Hristos!

În timpul discuţiei, cineva se vedea că rămăsese mut, profesorul iezuit Manzoni. Nu-i stătea în fire; dar reţinerile lui îşi aveau mai puţin originea în emoţie sau consternare, cât în faptul că el cunoştea situaţia mai bine decât toţi ceilalţi şi că el luase deja o decizie

diavolească. Totuși, urmărea discuția cu o anume indiferență, care îi caracterizează de obicei pe filozofi. Dacă nu ar fi fost atât de aprinși cardinalii și monseniorii sub impresia că a venit sfârșitul lumii, atunci ar fi trebuit să le bată la ochi că Manzoni râdea în sinea lui de țipetele confraților săi.

Manzoni zâmbi și când cardinalul Berlinger întrebă cu naivitate mișcătoare dacă, având în vedere seriozitatea situației, nu ar trebui să îl cheme tocmai de la Apulia pe capucinul făcător de minuni, padre Pio, un om cu puteri taumaturgice și cu darul bilocației. Padre Pio purta de mai bine de patruzeci de ani semnele rănilor Domnului, așa că nu era cu nimic mai prejos decât Sfântul Francisc din Assisi; dimpotrivă, dacă Francisc stătea printre animale și înțelegea ce spun, Pio se lupta noaptea cu cel mai mare monstru animalic, cu diavolul, și era găsit dimineața în chilia lui întotdeauna țipând și plin de sânge, ca un războinic după o bătălie îngrozitoare.

În spatele lui Barabbas, autorul acelei a cincea evanghelii, putea să se ascundă numai unul, Lucifer. Poate că i se hărăzise acestui padre de la Apulia să îl înfrângă pe acest Lucifer și pe blestemata lui evanghelie a cincea, așa rosti cardinalul.

– Dumnezeule! comentă Felici cum o luase înainte cu ideile, de nebun, confratele lui. Nu spuse nimic mai mult.

La așa ceva, Berlinger spuse furios:

– Domnule cardinal, dacă dumneavoastră aveți o atitudine scepticcă față de realitatea supranaturalului, atunci negați și existența diavolului, iar dacă îl negați pe Lucifer, atunci – permiteți-mi remarca – vă aflați în afara acestei Sfinte Biserici, care ne aparține.

Atunci sări și Felici, voia să se năpustească la Berlinger, peste cardinalul Agostini, dar mai înainte să se ajungă la acesta, se ridică Agostini, o namilă de om, și îi dădu la o parte pe cei doi cocoși gata de bătaie. În timp ce Felici își făcea cruce și împreuna mâinile, lui Berlinger îi luă un timp nesfârșit de lung ca să încheie la sutană doi nasturi desfăcuți în agitație.

Manzoni se ridică ceremonios și spuse:

– Așa, dragi confrați, nu ajungem nicăieri. Dar dați-mi timp, patru sau cinci zile. Poate că problema se rezolvă pe de-a-ntregul de la sine.

Capitolul zece

VIA BAULLARI, NUMĂRUL 33

Adumbrită

1

Odată cu primele raze mai calde ale soarelui de februarie, mesele și scaunele se scot în stradă la cafeneaua George al V-lea de pe Champs-Élysées, iar oamenii stau la mese în paltoane și invocă tumultul colorat al Parisului. Deși începuse luna februarie, nu erau chiar atât de mulți clienți, ca de obicei; bărbați care încercau să arate a ceva ce nu erau și fete care încercau să disimuleze ceea ce erau. Fumau țigări, sorbeau din cafea și, din când în când, vreuna mai fura o ocheadă unuia ori vreunul se îneca de atâta râs convulsiv.

În ziua precedentă, Anne von Seydlitz sosise în Paris ca să îl caute pe Kleiber. La telefon nu răspundea; cu toate că încercase în repetate rânduri, îi răspunsese doar un bărbat, într-o limbă necunoscută, pe care ea nu o înțelegea. Acum stătea la cafeneaua George al V-lea și se uita la chelnerul în șorț lung și alb, care curăța cu mare dedicație foaia de geam care trebuia să separe zgomotul străzii de clienți.

După venire, se dusese țintă la apartamentul lui Kleiber, din Avenue de Verdun, dintre Canal Saint Martin și Gare de l'Est, dar dăduse acolo peste trei bărbați, cu tenul mai măsliniu, care vorbeau numai araba sau persana, și care o poftiseră cu multe gesturi să intre, o invitație căreia, după ce pomenise numele Kleiber și i se răspunsese doar cu ridicări de umeri, drept semn de neînțelegere, preferase să nu îi dea curs.

Gândurile îi zburau în toate direcţiile şi, chiar dacă se lămurise treptat că este ceva necurat în această situaţie, era într-adevăr consternată, dar nu şi descurajată. Trecuse prin prea multe în ultimul timp. Suspiciunea lui Anne apăruse în Bari, unde nu exista hotelul Castello, stabilit de Kleiber. Ultima dată se văzuseră în Elasson, unde drumurile lor se separaseră. Dumnezeule, nu se putea să i se fi întâmplat ceva! Doar îl iubea pe acest Kleiber!

Din buzunar, Anne scoase două monede, le puse pe suprafaţa de sticlă a măsuţei şi plecă. Văzuse o cabină telefonică şi căuta mărunţiş prin buzunarul paltonului. Cartea de telefon din cabină era ferfeniţă, ca peste tot, dar găsi repede numărul pe care îl căuta: redacţia *Paris Match,* Rue Pierre-Charon, 51. Înainte să se facă legătura, Anne se opri. Plecă din cabina telefonică şi făcu semn unui taxi.

– Rue Pierre-Charon! spuse şoferului prin geamul întredeschis şi se aşeză în spate.

Portarul prietenos de la redacţie, un francez cu mustaţă şi ochişori veseli, îi spuse când auzi rugămintea de a vorbi cu monsieur Adrian că monsieur nu mai era la *Paris Match* de trei ani, poate chiar patru. Anne nu se lăsă descurajată. Lunile din urmă o învăţaseră multe şi, mai presus de toate, îi dăduseră o anume dârzenie. Aşa că îl rugase pe portar să fie atât de drăguţ să îi anunţe venirea redactorului-şef al revistei. Care era numele exact? Déruchette. Era prietenă cu Kleiber din Germania.

După o discuţie ceva mai lungă la telefon, timp în care ea îl scruta pe portar, acesta îi arătă drumul spre lift şi îi spuse de camera numărul 504. Recepţionista o primi pe Anne cu aceeaşi mină de om care te cântăreşte, ca şi portarul. Politicoasă, dar destul de rece, o invitase pe vizitatoare în camera redactorului-şef.

Déruchette se distingea de ceilalţi mai ales prin faptul că ţinea câte o ţigară în colţul gurii, pe care o scotea numai în cazuri extreme. Un astfel de caz de urgenţă păru să fie şi întâmpinarea misterioasei doamne din Germania, aşa că scoase din gură chiştocul din jumătate de ţigată, îl ţinu între degetul cel mare şi arătătorul mâinii stângi, îi întinse lui Anne mâna dreaptă şi o invită să ia loc pe canapeaua neagră, de piele.

– E din cauza lui Kleiber, spuse Anne von Seydlitz; noi suntem prieteni, prieteni din tinerețe, înțelegeți... și ultima oară ne-am văzut acum șapte zile. Veți fi uimit dacă vă spun că asta se întâmpla în Grecia, pentru că dumneavoastră sigur credeți că Adrian Kleiber se află altundeva. Dar Kleiber a fost răpit și am reușit să scăpăm. Urma să ne întâlnim în Bari, dar Kleiber nu a ajuns. Acum îmi fac griji. În apartamentul lui locuiesc oameni care îmi sunt total străini. Ați primit vreun semn de viață de la Kleiber? Știți unde se află?

Redactorul-șef, care urmărise cu mare atenție ce spunea Anne, începu să tragă nervos din chiștocul lui, scoțând fumul pe nas.

– Știu, începu Anne din nou, totul sună destul de confuz și sunt gata să vă povestesc toate detaliile odiseei noastre, numai să-mi spuneți unde este Kleiber.

Déruchette tot nu răspundea. Începu să-și aprindă, încet, o nouă țigară de la restul care încă ardea și când termină de făcut asta, își ridică privirile și răspunse cu o întrebare:

– Când spuneți dumneavoastră, doamnă, că l-ați văzut ultima dată pe Kleiber?

– Acum o săptămână, într-un orășel din nordul Greciei, pe nume Elasson. De atunci, nici urmă de el. Mă tem că aceia care l-au răpit au făcut-o și a doua oară.

– Sunteți sigură?

Anne tare ar fi vrut să-l pocnească pe tipul acesta antipatic. Avea impresia că nu credea o iotă din ce spune și că întârzia cu informațiile sadic de mult. Ar fi urlat de furie, dar făcu un efort și continuă prietenoasă:

– Sunt absolut sigură. De ce întrebați?

Déruchette își scoase țigara din colțul gurii, iar Anne văzu în asta un semn inconfundabil că va urma un răspuns semnificativ. În cele din urmă, spuse:

– Pentru că Adrian Kleiber a murit acum cinci ani.

Există momente când judecata refuză să perceapă realitatea și reacționează neconform cu situația. În mintea lui Anne era un haos. Crâmpeie de amintiri și gânduri se suprapuneau, se confundau incredibil de repede, ca să formeze teorii absurde, ajungeau neinteligibile și se spărgeau ca baloanele de săpun, lăsând în urma lor o

drojdie de adâncă nedumerire. Așa începu Anne von Seydlitz să râdă răsunător; un spasm de râs îi scutura trupul; sări în picioare, țipă și chicoti, urmărindu-l din ochi pe Déruchette, care se îndreptase către o etajeră în care erau adunate ediții vechi din *Paris Match.*

Déruchette scoase o revistă, o scutură și i-o puse în față lui Anne, care încă nu se liniștise.

– Despre acest Adrian Kleiber este vorba? întrebă el, pus la îndoială de reacția oaspetelui.

Anne se uita la portretul lui Adrian, în format mare. Dedesubt, un cadavru cu răni oribile, întins pe jumătate de pagină, cu mâna stângă strângând o cameră făcută bucăți, iar între cele două fotografii stătea comentariul imaginilor: „Reporterul de la *Paris Match,* Adrian Kleiber, ucis în războiul din Algeria".

Cu un țipăt, Anne se prăbuși pe canapea, își puse pumnii strânși la gură și își fixă privirile în podea. Déruchette, care nu prea luase în serios întrevederea, până acum, se implică, își scoase țigara, luă loc lângă Anne von Seydlitz și spuse:

– Chiar nu ați știut, madame?

Anne scutură din cap.

– Până acum un minut aș fi putut să jur că ne-am văzut acum o săptămână. Am fost împreună în America, l-am scos din închisoarea celor care l-au răpit, din Grecia. Atunci, pentru Dumnezeu, cine era acest om?

– Un impostor, madame. Nu există altă explicație.

Atunci, dar asta nu mai spuse, doar îi trecu prin minte, atunci m-am culcat cu un impostor. Cine era acest om?

Déruchette arăta un sincer interes. Poate că și el mirosea că e ceva neverosimil; se oferi să o ajute pe Anne să lămurească situația și spuse:

– Eu presupun, madame, că starea dumneavoastră este una neplăcută. Poate că soarta v-a lovit din greu și v-a fugit pământul de sub picioare. Genul acesta de situații sunt folosite cu precădere de șarlatani; pentru că omul își piede capacitatea critică în situațiile-limită. Vreau să zic că este foarte probabil ca dumneavoastră, într-o astfel de situație excepțională, să fi crezut că omul care a venit la dumneavoastră și a susținut că este Kleiber, chiar este el.

– Nu ne-am văzut vreme de șaptesprezece ani, spuse Anne ca scuză. Dar arăta exact precum Kleiber. Chiar era Kleiber!

– Nu se poate să fi fost, madame! afirmă Déruchette cu vehemență și își puse mâna pe coperta revistei. Trebuie să vă împăcați cu gândul!

Anne se uita în ochii redactorului-șef. Omul căruia i-ar fi tras o palmă nu cu multe clipe în urmă îi devenea din ce în ce mai simpatic.

– Sigur ați crezut că a venit o nebună și probabil că încă mai sunteți de această părere, monsieur!

– Dar în nici un caz! afirmă Déruchette. Viața e alcătuită din nebunii. Din asta trăiește revista noastră. Am învățat să fac față și am învățat că aceste nebunii, dacă le întorci pe toate părțile, de multe ori nu sunt atât de nebunești cum par la prima vedere și că mai degrabă sunt rezultatul unei succesiuni logice.

Vorbele redactorului-șef o puneau pe gânduri pe Anne von Seydlitz. Ar fi vrut să îi spună toată povestea ei; dar atunci îi veni în minte că nu îl cunoaște absolut deloc pe Déruchette și că, în credulitatea ei, era în stare să repete aceleași greșeli pe care le comisese cu Kleiber. De aceea, îl lăsă pe domn să creadă că e vorba despre o afacere amoroasă, nimic altceva, iar întrebarea care urmă îi confirmă că Déruchette nici nu se gândea la altceva:

– Acum trebuie să vă lămuriți, madame, pe cine ați iubit, pe Kleiber sau pe acel necunoscut. Problema dacă poți iubi pe cineva în persoana altuia a fost abordată de mulți poeți și răspunsul a fost negativ; dar asta nu trebuie în nici un caz să vă influențeze decizia.

În acest moment, Anne von Seydlitz nu era în stare să spună în ce direcție se îndrepta afecțiunea ei. Îl iubea pe Kleiber sau îl iubea pe bărbatul pe care îl credea Kleiber? Dar această întrebare i se părea și mai puțin importantă decât situația neașteptată care se ivise din moment ce Kleiber nu era Kleiber.

Pentru cine lucra falsul Kleiber? Își înscenase doar răpirea și de fapt era în serviciul orficilor? Dispariția lui fără urme dădea un indiciu în acest sens. Ceea ce era sigur, era că acest fals Kleiber scosese de la ea pergamentul și toate copiile. Anne nici măcar nu știa în ce seif pusese documentele. Doar avusese încredere în el.

Sigur că uneori se mirase, atunci când „Kleiber" răspunsese ciudat la întrebările ei, dar atunci își spusese că șaptesprezece ani reprezintă o perioadă lungă și în acest răstimp se uitaseră multe.

– Și nu aveți idee unde ar putea să se afle falsul Kleiber, madame?

– Avea un apartament pe Avenue de Verdun. Dar acolo stau acum niște arabi.

– Kleiber în Avenue de Verdun!

Déruchette râse.

– Sub nici o formă n-ar fi stat Kleiber la Canal Saint Martin! Kleiber era un om care purta cămăși de comandă de la Yves St. Laurent și care folosea geamantane de la Louis Vuitton; locuia într-un apartament dichisit de pe Boulevard Haussmann, unul dintre cele mai bune locuri din Paris... Ce vreți să faceți acum?

Anne von Seydlitz căută în poșetă și scoase o cutioară de chibrituri. O deschise și i-o întinse lui Déruchette. Pe partea interioară se afla mîzgălit de mână, cu un scris repezit: „Via Baullari 33 (Campo dei Fiori)".

– Nu știu dacă are vreo importanță, remarcă Anne, dar într-o astfel de situație fără ieșire, te agăți și de nimicuri. „Kleiber" nu știe că această cutie de chibrituri este la mine. I-a căzut dintr-un buzunar, împreună cu batista. Dumneavoastră vă spune ceva adresa aceasta? Din câte se pare e în italiană. Dar Italia este mare.

Déruchette se uită la scris și îi dădu înapoi cutia lui Anne.

– Știu doar un Campo dei Fiori și acela e la Roma. Kleiber, vreau să zic falsul Kleiber, cunoștea persoane în Italia?

– Nu știu nimic despre asta, spuse Anne, dar, din anumite motive, mi se pare foarte probabil.

Când dădu acest răspuns, Anne realiză că îi arătase mult prea multă încredere lui Déruchette și că, dacă nu voia să ajungă în pericolul de a spune prea multe, era timpul să se despartă.

– Monsieur, spuse ea politicoasă, sper că nu v-am răpit prea mult din timpul dumneavoastră prețios. Vă mulțumesc pentru ajutor.

– Dar vă rog, madame!

Déruchette era de o politețe sinceră.

– Dacă mai pot să vă ajut în vreun fel, sunați-mă. Și, în plus, este o curiozitate de-a mea personală și vreau să aflu cum se va termina povestea dumneavoastră.

Primul lucru pe care îl făcu Anne von Seydlitz în fața redacției din Rue Pierre-Charon, 51, fu să tragă adânc aer în piept. Să renunțe? Nu, se gândea ea, asta n-ar face decât să înrăutățească lucrurile. În neștiință, nu va mai putea să-și găsească liniștea. Mai presus de toate, credea ea, viața ei nu mai valora doi bani, acum că falsul Kleiber dispăruse cu tot cu pergament. O vor ademeni într-o capcană și o vor elimina într-un mod perfid, ca pe Vossius și pe toți ceilalți care știuseră de toată povestea.

2

Nu îi luă mult până să ia o decizie. Ziua următoare, Anne se duse la Roma, unde descinse într-un mic hotel din Via Cavour, în apropiere de Stazione Termini. Acolo i se confirmă că la Campo dei Fiori exista o Via Baullari, dar, așa o avertiză portarul, cu degetul arătător ridicat, nu se cădea pentru o adevărată doamnă să fie văzută acolo la ore târzii, și când spuse asta, dădu ochii peste cap, indiferent ce-o fi vrut să spună. Ziua, spunea el, este totuși o zonă ca toate celelalte.

Anne von Seydlitz văzu în această dezvăluire ocazia de a dormi și ea mai mult, pentru prima dată.

În zilele acelea, în Roma, era multă zarvă. Începuse de pe 25 decembrie, când cardinalul Felici citise în pronaosul bazilicii din Vatican bula *Humanae salutis,* prin care papa convoca un conciliu. În cursul zilei, documentul fusese reluat de către prelați în trei bazilici principale ale Romei. În ceea ce privea data și, mai ales, motivul conciliului, curia se învăluise în tăcere și astfel dăduse mână liberă speculațiilor nebunești.

Cât de important era considerat acest conciliu de către curie reieșea din articolele din ziare, conform cărora 859 de persoane erau însărcinate cu pregătirile și se aflau în Roma cel puțin temporar; dintre acestea, 60 erau cardinali, 5 patriarhi orientali, 120 de

arhiepiscopi, 219 membri ai clerului secular, 281 de clerici, dintre care 18 preşedinţi supremi.

În urmă cu puţine zile, mai exact vineri, 2 februarie, papa anunţase data începerii conciliului pe 11 octombrie. Dăduse impresia atunci că este bolnav şi absent, fără zâmbetul care îl caracteriza mai demult. Şi când, cu o săptămână mai târziu, fusese publicată scrisoarea papală *Sacrae laudis,* prin care se cerea clerului ca la serviciul divin să se facă rugăciuni pentru iertarea păcatelor conciliului, atunci se deplasaseră şi jurnaliştii din alte părţi ca să afle de la prima mână ce era de aşteptat din partea conciliului care urma să aibă loc. Totuşi, curia tăcea precum pietrele din zidurile leonine.

Peste câteva zile, într-o joi, Anne îi dădu portarului adresa „Via Baullari" şi îl rugă, dacă se putea, să anunţe poliţia dacă nu venea înapoi până seara târziu. Se duse cu un taxi pe Via Nazinale, către Piazza Venezia, unde circulaţia se blocase, într-un concert de claxoane asurzitor, şi mai departe, pe Corso Vittorio Emanuele, căruia romanii îi spuneau simplu Corso, până la înălţimile de la Palazzo Braschi. Acolo, aşa îi arătă şoferul, Via Baullari se intersecta cu Corso.

După ce Anne traversă Corso – să traversezi orice arteră principală din Roma este aproape o aventură –, coti pe Via Baullari şi descoperi imediat blocul vechi, cu şase etaje, de la numărul 33. Pe cine sau ce spera să găsească aici, Anne von Seydlitz nu ştia prea bine; dar nici nu se gândea să renunţe. Poate că nutrea speranţa de a-l întâlni aici pe Kleiber, pe falsul Kleiber, pentru că încă nu îi era clar ce sentiment era mai puternic în ea, mânia împotriva lui sau afecţiunea pentru acel om. În orice caz, pentru ea nu conta să fure înapoi pergamentul; Anne nu dorea decât să se lămurească.

Niciodată nu crezuse că lucrurile se vor precipita atât de brusc, atunci când va apăsa pe butonul soneriei de la uşa de pe etajul trei al casei din Via Baullari 33, că, dintr-odată, toate experienţele confuze şi dubioase din ultimele luni se vor pune cap la cap într-o succesiune logică. Şi, mai ales, nu ar fi crezut niciodată că lucrurile puteau fi rezolvate atât de clar şi simplu.

Bărbatul care deschise, atunci când sună, era Donat.

– Dumneavoastră? spuse cu o intonaţie tărăgănată, fără să fie şocat totuşi de apariţia lui Anne.

Anne von Seydlitz, spre deosebire de el, nu scoase la început nici un sunet. Gândurile ei erau atât de tare fixate asupra lui Kleiber, asupra falsului Kleiber, că îi luă ceva vreme înainte de a-și recăpăta vocea:

– Trebuie să recunosc, spuse ea mai târziu, că nu m-aș fi așteptat să vă întâlnesc pe *dumneavoastră* aici.

Donat făcu un gest din mână, în semn de scuză, și răspunse:

– Am prezis dintotdeauna că veți apărea într-o bună zi aici, cu tenacitatea dumneavoastră. Am știut eu!

Anne se uită întrebător la Donat.

– Știți, începu Donat să explice, v-am urmărit în permanență, ca să ne atingem scopul.

– Cine? Cine sunteți dumneavoastră?

– În nici un caz nu suntem cei pe care îi bănuiți în spatele întregii afaceri. Dar nu doriți să intrați?

3

Anne von Seydlitz intră și fu condusă într-o încăpere înaltă și pustie, cu o masă lungă de conferință în mijloc și cu mai bine de zece scaune de modă veche, împrejurul ei. Două ferestre înalte dădeau înspre curtea din spate, așa că oricum nu putea pătrunde multă lumină; dar mai erau lăsate și jaluzelele. Parchetul străvechi scârțâia îngrozitor și în afară de masă și scaune nu exista nici un alt mobilier, așa că orice zgomot din camera pe jumătate goală era însoțit de un slab ecou.

– Ca să vă anunț de pe acum, începu Donat, după ce ea se așezase, pergamentul se află în posesia noastră. Dar nu vă fie teamă, vă vom despăgubi așa cum trebuie, cel puțin la fel de bine cât ar fi făcut-o orficii.

Toate acestea sunau prozaic, aproape negustorește, iar Donat vorbea cu o prietenie care nu mai avea nimic în comun cu haosul întunecos de mai înainte. De parcă i-ar fi ghicit gândurile, Donat spuse pe neașteptate:

– A fost o presiune imensă asupra noastră, iar pergamentul este de o importanță fundamentală pentru prietenii mei. Va schimba

lumea, suntem siguri de asta, și de aceea a fost necesar să ne folosim de metode neobișnuite ca să ajungem în posesia lui. Și ceilalți au făcut același lucru.

– Mă scuzați, interveni Anne, care urmărea neliniștită ceea ce spunea Donat, nu înțeleg nici o iotă din ce spuneți. Cine se ascunde în spatele pergamentului, de fapt?

Donat afișă un zâmbet suveran și răspunse:

– Ei, odată sunt orficii, cu care ați făcut cunoștință într-un mod neplăcut. Despre ei probabil că nu mai trebuie să spun nici un cuvânt. Apoi există un al doilea grup, care nu a precupețit nici un efort ca să smulgă pergamentul. Aceștia sunt iezuiții și agenții Vaticanului. Și apoi există un al treilea grup. Ei luptă în numele lui Allah, al Atotputernicului, împotriva necredincioșilor și „oamenilor Cărții", cum se spune în Coran, pentru că va veni ziua în care toți necredincioșii își vor dori să fi fost musulmani.

În timp ce Donat vorbea, privirile lui Anne căzură pe o placă rotundă purtând caractere arabe, pe peretele din fața ei. Se uită critic la Donat, pentru că în creierul ei se trezise o bănuială. Cu toate că vibra totul în ea, se străduia să adopte o mină inexpresivă.

– Cumva, spuse ea reținut, toate acestea mi se par, totuși, destul de grotești. Fiecare parte pretinde că acționează în numele Celui Atotputernic și din această cauză nu se dau înapoi nici de la crime și nici de la asasinate.

– Permiteți-mi, se opuse Donat, este o mare diferență. Dumnezeul orficilor este reprezentat de cunoașterea atotputernică. Dumnezeul creștinilor este un lacheu al curiei, adică adevărații dumnezei ai bisericii sunt domnii prelați, monseniori și cardinali din curie. Există un singur Dumnezeu și acesta este Allah, iar Mohamed este profetul lui.

– Dar și Islamul interzice crima!

– În Coran se spune ad litteram: „Să nu omorâți oameni, pentru că Dumnezeu a interzis asta, *doar dacă este în numele cauzei drepte*". Căutarea pergamentului a fost o cauză dreaptă, poate cea mai dreaptă dintre toate. Până la urmă, profetul spune așa: „Luptați împotriva necredincioșilor. Pe ei puteți să-i învingeți doar cu propriile arme.

Cea mai de temut armă este Cartea, iar această Carte trebuie să le dea acum lovitura de moarte."

Ura și fanatismul cu care vorbea Donat o făcu pe Anne von Seydlitz să întrebe:

– Sunteți...?

– Da, o întrerupse Donat, sunt musulman. Asta ați vrut să întrebați?

– Asta am vrut să întreb, repetă Anne și adăugă: Dar mai este ceva ce mă interesează în această privință: de unde provine ura dumneavoastră profundă împotriva instituției Bisericii?

Donat purta un sacou lejer, foarte curat. Din buzunarul interior scoase un portmoneu. Îl deschise cu o anume reverență, așa cum ai deschide o carte prețioasă, și scoase din el o fotografie. O puse în fața lui Anne, pe masă. Imaginea reprezenta un călugăr în rasa benedictinilor sau a franciscanilor: Donat. Donat tăcea.

Așadar, acesta era motivul. De la bun început, de când îl întâlnise pentru prima dată pe acest om, observase că are ceva de cleric. Rasa nu schimbă numai deprinderile, ci și chipul. Dar ce îl făcuse pe Donat să pună rasa în cui?

– Motivul a fost o femeie, începu Donat să povestească, fără să fi fost întrebat nimic. Motivul a fost Hanna Luise, care mi-a devenit mai târziu soție.

Dintr-o dată, toate se aflau în fața ei, una după alta, ca un șir de imagini vii; accidentul lui Guido, femeia misterioasă din mașina lui. Dar cum Dumnezeu avea Guido de-a face cu asta?

– Atunci nu am putut să vă spun tot adevărul, continuă Donat. Oricum nu m-ați fi crezut, iar un adevăr pe jumătate spus v-ar fi trezit suspiciunile. Pentru mine, însă, a existat numai un scop, pergamentul, înțelegeți?

Anne nu pricepea nimic și, chiar dacă avea impresia că Donat făcea eforturi sincere să îi explice totul, tot îi rămâneau ascunse dedesubturile.

– Cine era femeia din mașina cu care a făcut soțul meu accidentul? întrebă ea insistent și adăugă nesigură: Guido mai trăiește?

– Soțul dumneavoastră este mort, doamnă von Seydlitz. Ce s-a întâmplat pe post de farsă cu decedatul dumneavoastră soț intră în

contul orficilor. Intenționau să vă termine psihic, sperau să ajungă astfel mai repede la pergament. Și în ce o privește pe femeia din mașina soțului dumneavoastră, într-adevăr, ea avea actele de identitate ale soției mele, dar femeia din mașină nu a fost nevasta mea.

– Atunci cine?

– Nu știu. Știu doar că trebuie să fi fost o agentă de-a orficilor; pentru că orficii se aflau în posesia documentelor personale ale soției mele.

În capul lui Anne era un haos total.

– Permiteți-mi o întrebare, spuse ea scuzându-se, soția dumneavoastră este imobilizată în scaunul cu rotile? Dar pentru Dumnezeu, ce are de-a face soția dumneavoastră cu orficii?

Donat chibzui un pic, apoi se ridică și spuse:

– Cel mai bine vă povestește Hanna singură. Veniți!

4

Pe culoarul cu multe uși pe ambele părți, Donat își conduse oaspetele către o altă scară, mai îngustă, continuată cu un culoar care ducea cu un etaj mai jos, către un corp din spate al casei, cu multe ferestre și cu tot atâtea camere. Aici domnea o atmosferă protocolară, stranie. Anne auzi țăcănitul unei mașini de scris și un telegraf.

– Oficial, remarcă Donat, acesta este un centru de cultură islamică, de fapt, însă, aici ne ocupăm de trei ani cu nimic altceva decât cu cea de-a cincea evanghelie.

La capătul culoarului, Donat deschise o ușă și o invită cu un gest al mâinii.

Încăperea era slab luminată. În fața unei mese, care trecea pe lângă toți cei patru pereți, la mică distanță, stătea Hanna Luise Donat, în scaunul ei cu rotile. Și doamna păru mai puțin surprinsă decât se presupunea că ar fi trebuit să fie, atunci când Anne apăru pe neașteptate. Se arătă extraordinar de prietenoasă, iar Anne remarcă faptul că, în fața ei, pe masă, erau lipite copii ale întregului pergament, cincizeci sau șaizeci de fragmente la rând. Arătă cu bărbia către un crâmpei zdrențuit.

– Iar acest fragment, ultimul din șir, poate că vă pare cunoscut. Nu, nu este originalul, ci numai o copie de lucru. Originalul este într-un seif și îl vom duce într-un loc unde este cu adevărat în siguranță.

Anne von Seydlitz firește că își recunoscu fragmentul. Era cât pe ce să spună: „Din pricina asta toată tevatura?“ Dar se abținu.

Donat îi explică soției că tocmai o informase pe musafiră și că știa despre ce era vorba, dar doamna von Seydlitz era interesată în principal cine era femeia care se aflase în timpul accidentului în mașina soțului ei și cum ajunsese aceasta în posesia actelor ei personale.

Femeia din scaunul cu rotile își întoarse privirea și se uită la Anne.

– Trebuie să știți că sunt de profesie filolog clasic și arheolog și că am lucrat pentru Comité International de Papyrologie, din Bruxelles. Prima dată ne-am întâlnit la un congres din Bruxelles, eu și cu Donat. Și, cumva, s-a întâmplat: ne-am îndrăgostit unul de altul. Prezențele noastre pe la congrese s-au înmulțit, pentru că era pentru noi singura posibilitate de a ne întâlni. La început, amândoi am sperat că va trece amorul, dar s-a întâmplat exact contrariul, totul s-a transformat în iubire. Situația ne-a cauzat amândurora mari conflicte interioare. Donat a cerut dispensă de la curie. La început, curia nu a răspuns deloc și după un an a venit decizia, care spunea că poate să păcătuiască, dacă nu putea să facă altfel, dar de la celibat nu i se putea acorda nici o dispensă. În altă ordine de idei, Biserica accepta ca un călugăr să aibă o relație secretă, dar el nu avea voie să recunoască public acest lucru și nici să se căsătorească cu o femeie. Pe atunci am văzut o singură scăpare: trebuia să dispar imediat din viața lui Donat. S-a potrivit bine, pentru că la un congres din München m-a abordat un domn pus la patru ace. Își spunea Thales.

– Thales?

Anne tresări. Bănuia cum se leagă lucrurile între ele.

– Thales mi-a declarat că este director al unui institut din Grecia și că era în căutarea unui expert în domeniul pergamentelor și a papirusurilor și oferea un salariu indecent de mare. Am întrevăzut atunci posibilitatea să mă pierd fără urmă și să îl uit pe Donat. Firește că nici nu bănuiam că m-am vândut printr-o semnătură Ordinului

secret al orficilor, iar când mi-am dat seama care erau dedesubturile, era prea târziu. La orfici, toată viața...

Vocea femeii din scaunul cu rotile deveni nesigură, începu să tremure, iar colțurile gurii îi zvâcneau când continuă să vorbească:

– Am vrut să mă opresc, doream să mă întorc la vechea mea profesie, dar m-au împiedicat. Am refuzat să lucrez, mai târziu, și să mănânc, iar atunci Orfeu, care este și primul judecător, a decis să aplice ordalia. Ei îi aruncă pe orficii care nu le respectă legile de pe stâncile Frigiei. Cine supraviețuiește prăbușirii, pe acela îl lasă să plece. Nici unul nu a vrut să îmi spună dacă a supraviețuit cineva căderii. Eu am supraviețuit, dar nu mai pot să-mi mișc picioarele. Doi nebuni din orașul de jos m-au transportat până la strada către Katerini și m-au aruncat într-un șanț. Puțin mai târziu m-a descoperit un camionagiu. Ulterior s-a spus că a fost un accident de mașină, la care autorul a fugit de la locul faptei.

Se vedea cât de transportată era Hanna Donat de povestire. Respira scurt și se uita în gol. Donat îi apucă mâna și o strânse.

Întors către Anne, zise:

– Când am aflat, mi-am scos rasa și am plecat. Atunci am blestemat cerurile și mi-am urlat durerea. În ziua aceea s-a conturat în mine hotărârea să mă răzbun pe biserică, pentru că nu este o biserică a milostivirii, ci o instituție de funcționari fără milă. „Oricât s-ar înfășura de bine în straiele lor, așa spune Mohamed, profetul, Allah știe la fel de bine ce ascund, ca și lucrul pe care îl arată tutror; pentru că el știe și cel mai ascuns colț al inimii omului."

Atunci își reluă vorba femeia din scaunul cu rotile și spuse:

– Mi s-a luat și posibilitatea de a mă deplasa, dar puterea gândurilor mele a fost nefrântă. Acum știam ce este cu orficii și știam de la orfici că au concurenți care făceau toate eforturile în legătură cu cea de-a cincea evanghelie: fundamentaliștii islamici. De una singură nu aș fi adunat niciodată atâta curaj, cât să lupt contra a două partide, împotriva orficilor și a mafiei curiei. Îmi lipsea încrederea că Donat încă mă mai putea iubi pe mine, o infirmă care nu se putea mișca.

– Să nu vorbești așa. Iubirea nu depinde de capacitatea de a mișca niște membre. Când te-am văzut pentru prima dată, te-am iubit pe tine, nu mersul tău.

Anne von Seydlitz era uluită de sensibilitatea vorbelor bărbatului. Acest Donat era un om cu două suflete, unul delicat și sensibil față de soția lui și unul necruțător de radical vizavi de Biserică. În cele din urmă, îi repetă lui Donat întrebarea:

– Cum a ajuns femeia din mașina soțului meu să se dea drept soția dumneavoastră?

– Știrea că un negustor neamț de artă ajunsese în posesia ultimului fragment care lipsea din a cincea evanghelie – ceea ce îl făcea cel mai valoros –, probabil fără ca el să-i fi știut semnificația, s-a răspândit ca focul printre toți cei care aveau legătură cu asta. Termenul vânzării pe care Thales îl convenise cu soțul dumneavoastră, în Berlin, li s-a părut dintr-odată orficilor prea îndepărtat, așa că au trimis o agentă, necunoscută nouă, dotată cu actele personale pe care soția mea a trebuit să le lase în urma ei în Grecia. Circumstanțele exacte în care s-a întâlnit soțul dumneavoastră cu această femeie sunt greu de reconstituit.

– Din câte îmi este cunoscut, Guido se afla pe drumul spre Berlin. În acel moment, probabil că vânduse deja pergamentul profesorului Vossius, pentru că nu îl avea la el, iar mai târziu a apărut la Vossius, la Paris. În această privință firește că apare întrebarea: Ce scop urmărea femeia din mașina lui Guido?

– Eu cred că este posibil, întrerupse Donat, ca orficii, care pare-se credeau că soțul dumneavoastră încă mai are pergamentul, să-i fi întins o momeală, o femeie care să-i facă ochi dulci soțului dumneavoastră, și care să ajungă astfel în posesia pergamentului și, cine știe...

Donat își întrerupse discursul.

– Puteți să spuneți liniștit ceea ce credeți, începu Anne din nou să vorbească, cine știe, poate că omul a căutat doar o aventură. Poate. Dar atunci s-a întâmplat nefericitul accident.

Donat dădu din cap că da.

– Și Vossius? se interesă Anne, căreia brusc îi treceau mii de gânduri prin cap. Cine îl are pe conștiință pe profesorul Vossius?

– Vossius nu lupta de unul singur. Era unul dintre orfici. Dacă nu a murit de moarte bună, atunci este de prisos să mai întrebăm cine i-au fost asasinii.

– Înțeleg, spuse Anne gânditoare, un singur lucru nu pricep. Islamiștii, orficii și curia se ocupă de ani buni cu traducerea celei de-a cincea evanghelii. De ce este tocmai acest fragment de o importanță atât de mare, încât, ca să se ajungă în posesia lui, sunt uciși oameni și se folosesc mijloace oribile, de ce?

5

Hanna Donat îi făcu semn soțului ei și el îi trase scaunul cu rotile până la locul în care, în fața ei, era lipită fotocopia micului pergament. Aproape cu devoțiune, ea se uită pe caracterele indescifrabile și spuse:

– Cred că aveți dreptul să aflați despre ce este vorba. Până la urmă, dumneavoastră sunteți posesoarea de drept, chiar dacă nu mai dispuneți de document.

Și apoi o luă pe ocolite și îi povesti despre cele patru evanghelii, care fuseseră scrise după o perioadă de cincizeci până la nouăzeci de ani de la întâmplările reale, de oameni care nu îl cunoscuseră niciodată pe eroul întâmplărilor și care copiaseră unul de la altul ca niște școlari obraznici. Pe lângă acestea, exista o serie întreagă de texte apocrife, evanghelii a căror importanță istorică era și mai mică decât cea a evangheliilor reale. În altă ordine de idei, tradiția creștină a Noului Testament stătea pe niște picioare de lut. Spre deosebire de acestea, cea de-a cincea evanghelie era confirmată ca autentică tocmai de către specialiștii științelor naturii. Metoda termoluminiscenței făcuse dovada că acest pergament fusese scris exact în perioada pe care o descrie autorul ei, așadar, oricum înainte de celelalte patru evanghelii, iar această evanghelie punea în cu totul altă lumină viața lui Isus din Nazaret.

Anne interveni zicând că Biserica sigur va reuși să interpreteze și în acest caz lucrurile spre folosul ei.

Atunci femeia din scaunul cu rotile dădu din capăt neîncrezătoare.

– Asta poate fi valabil pentru un pasaj sau altul, dar nu pentru acesta. Vă redau textual: „El, cel care scrie aceasta... poartă numele Barabbas... și să știți că Barabbas este fiul lui Isus din Nazaret... pe

mama lui o cheamă Maria Magdalena... Isus, tatăl meu, a fost un profet... dar pentru că a transformat apa în vin și i-a făcut pe ologi să meargă, precum magii egipteni... unii au zis că el este Dumnezeu... dar asta s-a întâmplat împotriva voinței lui..."

6

Dură ceva vreme, până când Anne von Seydlitz înțelese toate implicațiile acestor cuvinte. Rămase mult pe gânduri; nu era o persoană prea credincioasă și în nici un caz nu era pioasă, dar ce auzise o neliniști, totuși, pentru că un singur gând le domina pe toate: cunoașterea acestui text perfid urma să atragă niște consecințe îngrozitoare, dacă va fi făcut public. Din viața cuvioasă a miliarde de oameni, de două mii de ani, din instituția Bisericii, Vaticanul, nu mai rămânea decât praf și pulbere.

– Înțelegeți acum, se întoarse Donat către musafiră, de ce orficii și Vaticanul au făcut toate eforturile ca să ajungă în posesia acestei bucăți de pergament?

Anne dădea din cap, mută.

– În afară de asta, am fost împuternicit să vă ofer ca despăgubire suma de un milion de dolari. Sunteți de acord?

Anne von Seyditz dădu din cap și atât. Pricepuse foarte bine că islamiștii aveau în mâinile lor, prin acest pergament, puterea de a schimba lumea; și chiar urmau să facă asta, de asta nu se îndoia nici o clipă.

Anne înțelegea acum mult din ce se întâmplase în ultimele săptămâni și luni și i se părea aproape amuzant cum îi rezervase întâmplarea rolul cheie într-un fragment de istorie a lumii. Privirile îi tot rătăceau pe caracterele scrise pe care nu le putea citi și care erau de o importanță atât de mare și dintr-odată i se făcu teamă, teamă de acest secret, și formulă întrebarea:

– Originalul... Unde se găsește acum pergamentul?

Femeia din scaunul cu rotile se uită la Donat, iar el își întoarse ochii către Anne și spuse:

– Desigur că nu vă aşteptaţi să vă ofer informaţii despre asta; pergamentul se găseşte într-un loc unde este departe de accesul celorlalţi.

– Şi aveţi singurele copii din câte există?

– De fapt eu ar trebui să vă întreb pe dumneavoastră! Dacă singurele copii care s-au făcut vreodată sunt cele de pe filmul din posesia dumneavoastră, atunci pot să răspund afirmativ la întrebarea dumneavoastră. În treacăt fie spus, copiile nu au nici o valoare ca dovezi în acest caz. Curia le-ar falsifica, la fel cum a mai falsificat şi alte texte găsite. Ca să scăpăm de biserică, trebuie dovezi incontestabile.

– Rauschenbach şi Guthmann! strigă Anne dintr-odată. Amândurora le-am lăsat copii ale pergamentului.

Donat răspunse calm:

– Ne este cunoscut. Ambele copii se află în posesia orficilor. Pe sărmanul Rauschenbach l-au omorât pentru că ei credeau că i-aţi dat originalul. Iar Guthmann este şi acum în serviciul lor. Îşi face veacul prin Roma, împreună cu un comando de criminali. Aveau un spion în Vatican, un iezuit viclean pe nume Losinski. Nici până azi nu au aflat că a făcut joc dublu. Şi a mai existat un neamţ, Kessler, tot iezuit. Amândoi lucrau la acelaşi proiect.

Şi când spuse asta, Donat făcu un gest din mână şi arătă către pergamentul întins pe masă.

– Când cei doi au ajuns prieteni, orficii au luat foc, pentru că ei îl credeau pe Kessler – pe nedrept – drept unul de-ai noştri. În atentat ar fi trebuit să moară amândoi. Losinski şi-a găsit sfârşitul, iar Kessler a supravieţuit.

– Dumnezeule! şopti Anne încet.

– Kessler este acum de partea noastră, adăugă Donat. Şi mai este cineva care a ajuns până la urmă sub protecţia noastră. Dar mai bine vă lăsăm singuri.

7

Donat apucă scaunul cu rotile al soţiei lui şi o scoase din cameră, fără să mai zică nici un alt cuvânt. Anne rămase cu totul buimăcită, singură într-o casă străină. Nedumerită, se duse la masa cu multe

fragmente neinteligibile din cea de-a cincea evanghelie, la acel puzzle uriaș la care se adăugase acum și fragmentul ei, ca ultimă piesă, cea decisivă și care descifra tot misterul, o piesă care putea să pună în mișcare o avalanșă uriașă, care să șteargă în drumul ei biserica, pe papă și credința. Se cutremură când își dădu brusc seama că acest text de mult uitat, care se afla acum în fața ei – sau cel puțin originalul acestuia, cel păstrat în loc sigur –, avea puterea de a schimba întreaga lume. Și că nu va mai rămâne nimic din ceea ce era.

Auzi cum se deschide ușa în urma ei și se întoarse. În fața ei stătea Kleiber – falsul Kleiber – cu un buchet de flori ale păsării-paradisului, oranj-albastre, în mână.

Anne se duse un pas către el, fără să știe ce îl va face să spună cu acest gest. Era total nesigură. Se aflau așa, față în față, și fiecare aștepta încurcat să spună celălalt ceva.

– Nu știu, începu într-un final „Kleiber", făcând pauze, să îmi cer iertare? Ce să fac?

– La ce te referi? întrebă Anne pe un ton mușcător.

– Nici eu nu știu, de fapt, spuse Kleiber evaziv. Știu, desigur, că te-am înșelat într-un mod urât.

– A, da. În fine...

– Dar te-am înșelat numai în privința identității mele, nu și a sentimentelor. Ele au fost adevărate. De la bun început.

– Și crezi că acum se poate face distincție?

– Cred că da.

– Trebuie să mă lămurești în privința asta.

– Am să încerc. Așadar, nu mă numesc nici Adrian, nici Kleiber; numele meu este Stephan Oldenhoff. Dar, la fel ca și Kleiber, sunt jurnalist, într-adevăr, nu la fel de plin de succes, ci unul care își vinde articolele când ici, când colo, și este bucuros dacă poate să-și plătească chiria. Așa ajungi să accepți orice comandă care îți aduce bani. Într-o bună zi, m-a abordat un domn, zicând că semăn uluitor de bine cu un alt jurnalist și m-a întrebat dacă aș fi dispus să joc rolul acestuia pentru o sumă mare de bani. Nu mi-a luat mult timp să mă gândesc și am spus că, dacă nu e nimic ilegal, aș face asta, onorariul era cu adevărat considerabil. Cel care m-a trimis să fac asta se numește Donat și comanda era să ajung în posesia pergamentului.

Și atunci Stephan Oldenhoff a trebuit să se transforme în Adrian Kleiber. În ce privește exteriorul, asta nu a fost prea greu, mai ales că știam că ultima ta întâlnire cu Kleiber fusese cu șaptesprezece ani în urmă. Donat a făcut investigații serioase, iar soția lui i-a spus cele mai importante lucruri. Despre deprinderile și trăsăturile lui Kleiber nu știa nimeni mai bine decât Hanna Luise Donat, văduva lui, pentru că el se căsătorise cu ea. De atunci nu ți-a mai trimis flori de ziua ta de naștere.

Știam foarte bine despre situația ta și am primit sprijin serios. Înțelegeam totuși că plana asupra mea un pericol serios din partea orficilor, mai ales din momentul când am ajuns în posesia pergamentului, sau, mai bine spus, din momentul în care orficii au avut impresia că am ajuns în posesia pergamentului. De aceea, mi-a venit ideea de a merge în America, lucru foarte nimerit. Acolo mă simțeam în siguranță.

Anne dădu din cap. Îi venea greu să creadă vorbele lui Oldenhoff.

– Atunci, spuse ea după ce chibzui o vreme, răpirea ta din Leibethra nu a fost decât o farsă!

– Cum poți să crezi așa ceva?! strigă Oldenhoff indignat. A fost crudul adevăr. Când orficii și-au dat seama că pergamentul nu se mai afla la tine, pentru că eu îl țineam ascuns, m-au răpit în stilul mafioților sicilieni. Eu chiar nu știu cum m-au adus în Leibethra și ce mi-au făcut ca să afle de la mine unde era ascuns pergamentul. Cert este că eu îți datorez viața; pentru că dacă ar fi aflat că pergamentul e de mult în mâinile fundamentaliștilor, probabil că m-ar fi omorât în bătaie.

Anne von Seydlitz se uită în ochii falsului Kleiber. Îl ura pe acest om; dar nu așa cum îți urăști un dușman sau un adversar. Anne îl ura pe Oldenhoff numai și numai pentru că era Oldenhoff și nu Kleiber. Dar ăsta era genul acela de ură care se schimbă ușor în iubire, iar momentul acela era mai aproape decât credea ea.

8

De la acea întrevedere din casa din spate, de pe Via Baullari, trecuse exact o săptămână. Anne von Seydlitz se retrăsese într-un concediu de odihnă la Capri, ca să judece lucrurile. Ocupa un

apartament într-un hotel indecent de scump, Quisana; putea să-și permită. Donat îi dăduse un cec de mai bine de un milion de dolari; dar, cu toate că avea mulți bani, Anne nu era fericită. Avea impresia că în lunile dinainte trăise viața unei persoane străine și dură mult până îndoiala se transformă în uimire, iar uimirea, în final, în convingerea că nu a visat, că a trăit totul cu adevărat.

În nopțile lungi de trezie, un ecou urât îi pulsa în minte: „Barabbas, Barabbas, Barabbas". O supăra ca o durere de cap și simțea că nu mai are mult până la disperare. Bănuia ce urma să vină, era una dintre puținii care chiar puteau avea idee, dar nu putea sub nici un chip să-și imagineze cum se va întâmpla această catastrofă, pentru că altfel nu se putea numi acel lucru iminent. Odată, se surprinse închinând rugăciuni fierbinți cerului să se întâmple ceva cu totul și cu totul neașteptat, ceva care să șteargă tot ce se întâmplase până atunci, ca ploaia care spală desenele pe asfalt.

Desigur că nu avea sens, pentru că nu poți să influențezi viitorul și nici trecutul. Așa că Anne von Seydlitz croia planuri cum să scape într-un loc îndepărtat de catastrofa care amenința să se întâmple. Dar se întâmplă cu totul altfel.

Luni, 5 martie 1962

Zborul Alitalia 932, Roma, Amman. La bord: 76 de pasageri și opt membri ai echipajului. Pe rândul 8, locurile A și B, un bărbat dolofan cu o scăfârlie fără păr. Lângă el, soția lui invalidă. Înregistrarea din lista pasagerilor: Donat, domnul, și Donat, doamna. Cei doi fuseseră aduși la bord înaintea celorlalți pasageri, printr-o ușă separată. Doamna Donat în scaunul cu rotile. Stewardul nu putu să nu remarce geanta mare cu acte pe care femeia invalidă o legase cu lanț de încheietura mâinii.

Pe rândul 6, locul D, un domn îmbrăcat în negru, cu părul scurt și grizonat. Reverul costumului era împodobit cu o cruce de aur cât unghia. Înregistrarea din lista pasagerilor: Manzoni. Domnul Manzoni urcase la bord în ultimul moment. Avea o geantă neagră de călătorie.

La intervale scurte, în timpul zborului, Manzoni se răsucea și se uita la Donat și la soția lui invalidă. Cei doi îl priveau în ochi

provocator. Manzoni rânjea nerușinat. Părea că fiecare se simțea învingător asupra celuilalt, familia Donat asupra lui Manzoni și Manzoni asupra celor doi Donat.

După 80 de minute de zbor, Manzoni puse mâna pe geanta neagră. Scotoci după ceva. Donat apucă să vadă cum scoate mâna din geantă și își face cruce repede, râzând. Apoi îl lovi un fulger orbitor. O explozie. Avionul se sfărâmă în mii de bucăți, la 7 000 de metri deasupra nivelului mării.

9

Firește că nu există martori pentru această ultimă scenă. Dar probabil că s-a întâmplat așa, ori cam așa.

Agenția italiană de presă ANSA anunța pe 5 martie 1962: „*Roma*: – În timpul zborului de la Roma la Amman, astăzi, luni, un avion de pasageri al companiei de zbor Alitalia a explodat și s-a prăbușit în ocean. La bord se aflau 76 de pasageri și opt membri ai echipajului. Locul în care s-au prăbușit se află la 60 de mile marine la sud de Cipru, la 90 de mile marine la vest de Beirut, într-unul din locurile cu cea mai mare adâncime din Marea Mediterană. Membrii echipajului unui distrugător din cele șase ale flotei americane au putut observa cum avionul explodează în aer. Fragmentele s-au prăbușit arzînd în mare. Este sigur că nici unul dintre cei 84 de ocupanți nu a supraviețuit catastrofei. Despre cauza accidentului nu există actualmente decât speculații. Un purtător de cuvânt al Alitalia a declarat la Roma că nu este exclus ca explozia avionului să fi fost pricinuită de o bombă.“

Postfață I

Joi, pe 11 octombrie 1962, papa Ioan al XXIII-lea a declarat deschis la Roma Conciliul Vatican II. Din cei 3 044 de părinți ai conciliului, au fost prezenți 2 540, dintre care 115 membri ai curiei. Dintre cei 115 doar aproximativ 30 cunoșteau adevărata cauză a acestei întruniri bisericești globale, pusă la cale după aproape o sută de ani.

Conciliile, iar lucrul acesta ni-l arată trecutul, au avut întotdeauna un motiv important și rezultate semnificative. Conciliile au scos în evidență *homousia,* consubstanțialitatea Fiului cu Tatăl (la Niceea), au pus capăt schismei (la Constantinopol) sau le-au adus creștinilor dogma păcatului originar (la Trent), sau a infailibilității papei. Rezultatele Conciliului Vatican II au părut modeste spre deosebire de acestea.

Totuși, Conciliul Vatican II este însemnat în istorie drept un conciliu reformator și, firește că cele ce au fost consemnate în carte nu s-au întâmplat niciodată.

Postfață II

Anne von Seydlitz și Stephan Oldendhoff s-au căsătorit în mai 1964, la Paris. Șapte ani mai târziu, Anne și-a găsit moartea într-un accident misterios. A căzut în fața unui metrou care intra în stație, la Pont-Neuf. Anne a fost înmormântată în cimitirul parizian Cimetière du Père-Lachaise, la o aruncătură de băț de dr. Guillotin, inventatorul ghilotinei.

Piatra ei inscripționată într-un mod excepțional abia dacă se observă într-o mare de pietre unice de mormânt. Inscripția este următoarea:

ANNE
1920–1971

Dedesubt se află câteva cuvinte latinești, pe care nimeni nu le înțelege:

BARBARIA ATQUE RETICENTIA ADIUNCTUM
BARBATI BASIS ATRII SACRI

Până acum câteva luni, când această carte a fost pusă pe hârtie, puteai să vezi aproape zilnic cum intră în cimitirul Père-Lachaise un bărbat în vârstă, cu o floare a pasării-paradis oranj-albăstruie.

Întrebat despre semnificația misterioasei inscripții, el a susținut că nu cunoaște traducerea. Importante erau inițialele de la fiecare cuvânt.

Marginalia

Prin aceasta mă scuz în toate formele față de Stephan Oldenhoff. El a fost cel pe care l-am întâlnit în Cimitirul Père-Lachaise și care a netezit calea spre această carte. Știu, am abuzat de încrederea lui și am publicat această poveste împotriva dorinței lui. Motivul pentru care am făcut acest pas nu îi va uimi nici pe cititorii mei și nici pe el. Am convingerea că subiectul este prea plin de semnificații ca să nu merite să fie pus pe hârtie.

PHILIPP VANDENBERG

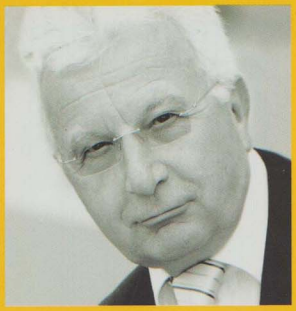

© Pro event Andreas Biesenbach

Philipp Vandenberg s-a născut în 1941 la Breslau și a studiat istoria artei și germanistica la München.
Se numără printre puținii scriitori care s-au bucurat de un succes internațional încă de la prima publicare.
Blestemul faraonilor reprezintă doar începutul fenomenal al unei liste foarte lungi de thrillere și cărți de nonficțiune bazate îndeosebi pe cercetări arheologice.
În Germania, Vandenberg este unul dintre cei mai renumiți autori, iar opera sa a fost tradusă în peste 33 de limbi.

O femeie investighează viața dublă a soțului ei și începe să-și pună următoarele întrebări:

De ce s-a întrunit cel de al doilea Conciliu al Vaticanului?

Ce secret se ascunde la Luvru?

Care este legătura dintre Shakespeare, Dante, Leonardo da Vinci și Barrabas?

Prin ce se deosebea a cincea evanghelie de celelalte patru?

Cine a fost Barrabas?

ISBN 978-973-103-222-1

9 789731 032221

www.rao.ro
www.raobooks.com

rao international
publishing company